

په جنتي وطن کې دوزخي لمبې

د اژانسونو او رسنيو خبرونه تاوده دي، اخبارونو خپل غټ سرليکونه او لومړي مخونه همدې تبصرو او خبرو ته ځانگړي کړي، په کابل کې د مجاهدينو حکومت دی، د دغه حکومت له مشر تر وزيرانو د ټولو خپرې په لنډو او اوږدو ږيرو او مناسب لباس بڼکلي دي، مجددي ته د دولت د ممثل په توگه ظاهراً د قدرت واگي سپارل شوې وې، احمد شاه مسعود د دفاع وزير په توگه د قدرت پر اصلي مرکز منگول لگولې.

د اميدونو او هيلو غوټۍ غوړېدلې له خبرو د خوښۍ وړانگې په ځلېدو دي.

د پاکستان مسلم ورځپاڼې د ثور د ۹مې گڼه کې ليکلي: هغه مسلمانان چې په الجزاير کې د (اور کلا) صحرايي ښار گوټي کې له جدي مرگ سره مخامخ دي، د مجاهدينو له خوا د کابل د فتحې په خبر خوښي او الله اکبر نارې پورته کړې.

سودان چې د نړۍ له ډېرو خوارو هېوادو څخه دی، شپږ الوتکې غذايي مواد د لومړنۍ او بېړنۍ مرستې په توگه کابل ته ولېږل.

د مهاجرو کاروانونه دي، چې يو په بل پسې روانېږي، د وطن د مينې او مجاهدينو حکومت په خوښيو کې يې نه د ملگرو ملتو پروگرام ته انتظار کولی شو، نه په هېواد کې د ماینونو خطر او وېرې د دوی د تلو مخه او دتلوسو لوري بندولی شوی.

په يو دوو اونیو کې د پېښور شاوخوا پنډغالي خالي او کرايي کورونه

تش شول، د مهاجرو په کډو بار د لاریو اوږده کتارونه د تورخم، پاره چنار، وانه او میرانشاه له لارې هېواد ته روان دي، په دغو لاریو کې د کور سامان ان د کمپونو د خټینو جونگرو لرگي، کرکي او دروازې بار دي، د لاری دپاسه د تور سرو او ماشومانو له زمولېدلو خبرو د امیدونو پلوشې او له سترگو د خوښۍ سپرمغي بادیري، لکه د هیلو په خزان خپلو خانگو یې د وطن د مینې پسرلني بارانونه په اورېدو وي، له یو عالم هیلو او له یو جهان امیدونو سره یې د پردېسۍ له وطنه، د هجرت له خاورې او گرمۍ له دوزخه د خواره وطن په جنتي فضا کې د ژوند او مساپرۍ د درنو غمو د شاته کولو په تلوسه ټولې ناخوالې او دردونه د ماضي د یادونو د سیند په خپو لاهو کړي، له دې ناخبره چې د اقتدار شرمېدلي سازشونه او د قربانیو او قهرمانیو په سر د سیاسي سوداگرو تجارت به د دوی د ژوند وروستي امیدونه او د وینو په قیمت گټلی عزت او عظمت د خپلو هوسونو پښو کې په ډېره ناځوانۍ او بهرحمۍ قرباني کوي، بېرته به د درېدرۍ او کډوالۍ دور پیلېږي او د دغه قهرمان او مجاهد ولس قرباني به د سیاسي سوداگرۍ په تور بازار کې لیلام ته وړاندې کېږي.

د شهیدانو په وینو او د ملت او جهاد پر عظمت داسې سودا بازی او سازشونه چې د وطن او جهاد په تاریخ او لوړ حیثیت له یوې مخ اور پورې کړي.

د خوښیو په دغو شېبو کې موږ له دریو انډیوالانو احمد ضیا (ذهین بابري) احمد سینا او پیر نورعلي شاه سره د ازادۍ په خوشالۍ کې د کابل د سفر تیاري ونيوله.

زموږ سفر رسمي بڼه لرله، په دې معنا چې حقاني صاحب د سولې

کمېسيون په مشرتابه د اوربند د معاهدې د تسويد او جگړې په بېخي ختمېدو د دواړو متخاصمو ډلو توافق ترلاسه کړی، له کابل ظاهراً د جگړې گواښ او د گوليو ډلې خپل وېروونکی او تور خادر ټول کړی، موږ هم د هيلو او اميدونو له يوه خپاند بهير سره د کابل په لور د تورخم پر لار حرکت وکړ، ما د خپل کتابتون او خوارلس کلن مهاجرت په موده کې د راغونډ کړيو اثارو او اسنادو يوه برخه راسره لېږدوله، پردې سربېره دوې کامرې، يو ټيپ، يوه وړه راډيو زموږ د سفر په زاد، راحله او وسايلو کې شاملې وې.

له همدغې متاع سره موږ د تورخم په لار آزاد کابل ته وخوځېدو، د دغو ټولو خوشباوريو او خوشاليو تر څنگ د حالاتو په اړه يوې نامعلومه وېرې زموږ په زړو کې ځای نيولې، کابل ته له روانېدو څو ورځې مخکې مې لاهور کې د جمعيت اسلامي مطبوعاتې انجمن رئيس ښاغلی فاضل سره چې د مسعود، رباني د لويو وړو تصويرونو پر چاپ يې د شرکت مطبعه بوخته ساتله ليدلی وو.

دی په مزه مزه د کابل په کيسو لگيا و، داچې قانع د انيس، شمس د هېواد، ملکزاد د تلوېزيون، انديشمند د راډيو او سيد حبيب شاه د باختر اژانس رئيسان مقرر شوي، فلانی د دې شي او فلانی د هغه شي رئيس او امر ټاکل شوي، اخبار داسې چاپېږي، مطبعه دومره خرابه شوې او داسې نور...

ده وويل ستا لپاره مو هم يو ښه کار په نظر کې دی، وروڼو کوښښ کاوه پيدا دې کړي، خو ستا درک نه و او داسې نورې خبرې...

ماوې د کومو شعارونو لپاره چې دومره وينې تويې شوې، اوس مو سترگې ورته ټيټې نه دي؟ له دې په غوره دريځ او د ملت په گټه او خير

رامینځته شوی جوړ جاری په مخ اړولو مو د جهاد په نامه جگړه وغځوله او له یوه ټولمنلي اواړي په گرځېدو مو دغسې یوه شرم او سیاسي قمار ته زړه ښه کړ...؟

فاضل له خپل ټول معقولیت او زغم سره دا وخت دغسې نیوکې معقولې نشو گنلې، اخر اقتدار او واکمني سړي دومره نشي بدلولی؟
ما ورته کړه غواړم د خپلو اسنادو او کتابونو یوه برخه راسره ولېږدوم بیا به گورو چې څه کیږي.

بشارت صاحب هم لاهور کې حریت مجله چاپوله، فاضل صاحب سره له لندن خپرېدونکې عربي "المجله" وه، چې د کورنیو چارو پر وزارت یې د گلم جم ملېشو د برید تصویري رپوټ خپور کړی و، تصویرونو داسې صحنه ښودله، چې د کورنیو چارو وزارت یو منصبدار، یوه تصویر کې ملېشو نیولی، بل کې یې لاس پرې تړلی، درېیم کې یې کلاشینکوف ورته نیولی او څلورم کې یې له پښو غورځولی.

فاضل وویل: چې سړی له دې تصویرو یو پوستر چاپ کړي، ورته وکارې، اینست انجام مخالفت با دولت اسلامی...

ښاغلی فاضل سره مې د مدرسې انډیوالي ده د هجرت او پردېسۍ په وخت کې مو زیاتره یوه دفتر کې فرهنګي چارو ته اوږه ورکړې.
په دې توگه زما او د ده پېژندگلوي، د معصومیت له وختونو غځېدلی، مانا له مهاجرت او تنظیمي اړیکو سره پیلې نه ده...

پېښور ته په رسېدو لومړی د جمعیت مرکزي او بیا فرهنګي دفتر ته ولاړم، مرکزي دفتر کې څېرې بېرې او پارېدلې وې، یوه جمعیتي وسله والو ته زموږ د موټر د ایستو اشاره وکړه... پیر صاحب راته کړه ددې خلکو د واک او نشه سرته ختلې څه چې پښې باسو... ماښام د فاضل

کور ته ورغلو، په يوه گرم فانټا يې ونازولو، ما کابل ته د تلو خبره وکړه، ده په ډېر اطمینان وویل، هېڅ خبره نه شته، په ډاډه زړه روان شئ، ستاسې په مخه کې د شورای نظار کسان او خپل خلک دي چې ځان ورمعرفي کړئ، بیا خو به مو په سر سترگو خدمت وکړي، په روانېدو کې ما ورته په ټوکه کې وویل، هسي نه احوال ورکړي، چې درغلل، پرې يې نږدئ.

ده له خپلې همېشني موسکا په لږ بدل انداز وخنډل او زما خبره يې راسره تکرار کړه.

موږ د ثور پر ۲۷ مه غرمه له پېښوره حرکت وکړ، پاکستانی پولیسو ملېشو او چیک پوستونو زموږ موټر ونه دراوه، هرځای به چې ملېشې او پولیسو زموږ د موټر پلټت ته چې پریس پرې لیکل شوي کتل د تلو اشاره کوله، پر کرښه هم نه چا له موږ پوښتنه وکړه او نه مو د توقف اشاره ولیده.

له جمرود وړاندې د حاجي ایوب اړیدي کلا د یوې بلې دنیا ننداره وړاندې کوله، چې ډېرې کلاگانې که هرڅو برجورې او دېوالونه یې له مورچو ډک وو، خو دا ټولې خټینې وې، د حاجي ایوب هغه په داسې بڼه رغېدلې، چې د یو واړه ښارگوټي یا پخوانیو افسانوي کلاگانو یاد یې د سړي مخې ته ایښود، لکه د محبوبا کلا، لکه پخوانیو نکلونو او کیسو کې د دیوانو پېریانو کلاگانې...

دغې کلا زموږ د ډېرې جهادي لویانو زړونه وړي، پر دغه نقشه او بڼه یې د خپلو مانیو او محلونو د رغولو هوسونه زړو کې پالل....

پر کرښه چې اوبښتو، احمد ضيا وويل دلته ودرېږئ، چې موظف مامور د موټر نمبر نوټ کوي، خو چې زموږ موټر لږ ورو شو، موظف پوليس د تلو اشاره وکړه، ما خپلو انډيوالانو ته په ټوکه کې وويل: دا پوليس سړي ته گوري.

له کرښې په اوبښتو مو خپله تنده په سړو شرومبو ماته کړه، له لږ تم کېدو وروسته مو حرکت وکړ.

د خيبر دره خو لار د تلو راتلو ده

په کابل او پېښور کې افغان يو دی

د خيبر تاريخي لار مو د هيلو او خوشاليو د ناپايه سمندر په څپو کې تر شا پرېښوه، د خيبر درې مارپېچ سړک د کډوالو د بېرته ستنېدو کاروانو نيولی، په سامانو بار د تور سړو، بوداگانو او ماشومانو ډکې لارې يو بله پسې په يوه لیکه روانې دي، لکه د اوبښانو اوږدو کتارو نه شلېدونکي بهير، داسې چې هره لارې د ځنځير يوې کرۍ ته ورته ده.

په دغو لارو کې داسې ماشومان هم وو، چې د هجرت په سوځنده کمپو کې زېږېدلي او خپل وطن يې په سترگو نه دی ليدلی، داسې ځوانان هم چې د ځوانۍ پسرلي پرې پردېسۍ کې راغلي او د خپل شباب په خوند نه دي پوه شوي، داسې بوداگان هم چې يوازينۍ هيله يې خپل وطن کې له ژوند سره خدای پاماني او خپله خاوره کې ښخېدل دی.

له کرښې په اوبښتو مو نظر دوو لוחو جلب کړ: د افغانستان اسلامي جمهوريت ته ښه راغلاست، لوحې په دري او انگرېزي هم کښل شوې، دلته موټر د کين پر ځای ښی لاس ونيو، له دې سره سړی د ورانيو او برباديو له يوې اوږدې او نه ختمېدونکې لړۍ سره مخامخ کېږي.

احمد ضيا چې په دغه لار تللی راغلی، ویل یې: دلته لږ ودرېږئ چې دا مجاهدین بېسوره دي، هغه بله ورځ یې هم په یوه موټر ډز کړی و، خو موږ ته یې له واره د تلو اشاره وکړه، انډیوالانو ته مې کړه: ما درته ویل دا خلک سړي ته گوري...

له کرښې په اوښتو د استاد سیاف مربوط شمشاد غونډ دی... د دغه غونډ تاسیسات د غره په غېږ کې رغېدلي... مانا د دغه لوی غره د زړه پر را ایستو یې هورې یوه جلا دنیا اباده کړې... وایي د مرغه له پیو پرته یې د مرگ او ژوند زهر او خواږه ټول پکې راټول کړي دي...

په ډکه کې د یوولسمې فرقې د ۶۶ غونډ له کنډوالو چې مجاهدینو په ۱۳۶۷ کال د جلال آباد د حملې پر وخت نیولي و، تېر شوو له دې اخوا ځای ځای د مولوي خالص، محاذ ملي، حزب اسلامي او اتحاد مرکزونه او قرارگاوي پرته دي.

په کمکي خیبر کې د ۶۶ غونډ عمومي قرارگا او سرحدی لوا پرته وه، چې دا هم له دریو کلونو د مجاهدینو په لاس کې وه، او څه په کې پاتې نه دي، له دې مخکې د گردې غوث مشهور زیارت دی، د یوه پاڅه ښوونځي له ویجاړو کنډوالو وړاندې د غني خېلو سیمه ده، چې د مجاهدینو او روسانو د سختو جگړو مرکز و، غازي اباد فارم چې د روسانو په مرسته جوړ شوی او د څارندوی محافظ غونډ په کې پروت و، په ۱۳۶۷ لمریز کال کې مجاهدینو فتحه کړی، د احمد سینا په وینا د غازي اباد فارم د رژیم د تعرض له امله د دوو ورځو لپاره بېرته ونیول شو، چې مجاهدینو له سره لاندې کړ، د فارمونو سیمه داسې معلومېده، لکه د یوه خزان څپلي ځنگل وچه تابلو، د ښوونه، زیتون او مالتو ونې خو لږ او ډېرې تاندې وې، خو د نویو نیالگیو ايله ډنډر

معلومېدل، د امريکا د USAID په مرسته د سرک جوړولو غټې لوحې لگېدلې: ... تجديد ساختمان اين شاهرا به کمک مردم ايالات متحده... خو د امريکا په ټکي او بيرغ تور رنگ غورځېدلې.... چا ويل د استاد سياف په امر دا کار شوی چا ويل دعربو.....

ويالې ورانې او کروندې له ډبرو او څوزانو ډکې دي، موږ د ماسپښين لمنځونه همدلته وکړل، له دې وراندې سرخ دېوال دی، ملگرو ويل چې د ثور کودتا پيل کې به کمونستانو اسيران دلته تر خاورو لاندې کول، دغه ځای د رژيم قرار گاه او پر جلال اباد د ۱۳۶۷ کال د حملې وروستۍ دفاعي کرښه او د ښار امنيتي کمربند تشکيل او، دغه سيمه په بېلا بېلو ماينو پوښل شوې.

له دې چې تېر شې د ثمرخېلو سيمه ده، چې د لومړي نمبر قول اردو اړوند د ننگرهار يوولسمې فرقې، جزوتامونه، کنډکونه، کورونه او تاسيسات په کې دي... او اوس پرې د مجاهدينو پيرې ولاړې دي، خو پيره داران لکه د لوت تالان دېوان داسې بريښي، دلته پخوا د توکرانو څه ورې فابريکې هم وې، چې د ثمرخېلي کتان په نامه يو ډول توکر يې توليد او، چې له ململ لږ پرې و، د ثور له کودتا وروسته دغه صنايع په تپه درېدلي او اوس يې ودانۍ هم له مينځه تللې دي، د ثمرخېلو غر د کيهان په نامه مشهور دی، چې د مجاهدينو تعرضي گروپونو په کې سنگرونه نيولي او رژيم ځواکونه يې تر اور لاندې و.

د زيتون تېلو فابريکه هم دلته ده، چې توليدات يې روسيې ته صادرېدل، همدې ځای ته څېرمه پل سراجي کې د رژيم د توپچي اخري خط و چې د سي - ام - سي او بي ام ۱۶ په واسطه يې د مجاهدينو سنگرونه او مرکزونه تر اور لاندې نيول.

له دې کوز هوایي ډگر دی، چې موږ په کې ايله دوې چورلکې ولیدی،
پر یوه چورلکه کنبلي: این طیاره از خود حضرت علی است، هر کس که
دعوا کند...

وایي قوماندان حضرت علي دغه چورلکه کې کلی ته د خپلې مانی
لپاره پخې خښتې، سیمنت لېږدوي...

ورپسې لومړی نمبر قول اردو دی، چې بېشمېره ویجاړ ټانکونه د
ټېلرونو دپاسه پراته او په وسپنو او وړانو شویو وسایطو ډک دی، بیا د
ننگرهار عمومي محبس مخې ته راځي او ورپسې سړی ښار ته ننوځي، د
مازیگر څلور بجې، ښار ته ورسېدو.

جلال آباد جگړه

پر جلال آباد برید د شوروي عسکرو له وتلو دوې اوونۍ وروسته د I.S.I په سلا د مجاهدينو عبوري حکومت لېږد ته د مخې موندلو په موخه پیل شو، دا د مجاهدينو لومړنۍ جبهه يي جگړه وه، د امریکا سفير پيترتامن او بينظير بوتو په گډه غونډه کې I.S.I ته د جلال آباد جگړې سپارښتنه وکړه. د پېښور ډينز او گرین هوټلان له بهرنيو خبريالانو ډک وو- لکه مچان چې په خوږو او گند راټول وي... پر پېښو پرمختگونو يې خپلو کې شرطونه لگول... افغان ژباړونکو رښتيا درواغ ورته ببادول... جنرال ضياء الحق ۱۹۸۷ کې له امريکايي کانگريس مين چارلي ويلسن سره جلال آباد د کرسمس سوغات په توگه ژمنه کړی و، خو جنرال ضياء ۱۹۸۸ کې د الوتکې په پېښه کې مړ شوی و... په لومړيو کې مجاهدينو پرمختگ گړندی و، خو د جلال آباد په لاندې کولو کې پاتې راغلل، چې له کابل ېې د رژيم اکمالاتی لار ونه شوای تړلی. جنرال حميد گل د جلال آباد نيول د دريو ورځو خبره بلله... استاد

سیاف د عرب جنگیالیو یو غونډ هورې ځای پر ځای کړ... هلته د دوی جلا هديره ده...

ISI د ۱۹۸۸ ټاکنو کې د جمهوري اسلامي اتحاد په رامنځته کولو: تم نه د ټهاکه دیا، هم نه کابل لیا «تا ډاکه بایلو ده، موږ کابل وگاټه» شعار په راپورته کولو د افغانستان پر ملي پېژنتابه د تیري نخچه وړاندې کړې وه... دغه شعار کې د افغانستان لاندې کولو هغه هوس نغښتی چې ISI له مودو د خپل ذهن او تصور ژورو کې پاللی و...

جگړه اوږده شوه، مولوی حقاني له خوست خپل ځواکونه د جگړې لومړۍ لیکې ته واستول، که څه هم دغو ځواکونو په لنډ وخت کې ښه پرمختګ وکړ، خو د ځایي سیالیو له امله له ستونزو سره مخامخ شول....

رژیم په رښتیا له جلال اباد مستقلانه دفاع وکړه، د اکمالاتو لار یې د ځینو قوماندانو په پلور او پېر پرانیستی وساتله.

جلال اباد جگړې په ډاگه کړه، چې رژیم د ځانگړې دفاع وړتیا لرلې، او جلال اباد ساتلې شوی دلته ده، چې سړی ویلي شي د ډاکتر نجیب الله رژیم په رښتیا هم یوې سکتارستي کودتا نسکور کړ.

کابل کې روسي سفير یولي وارنتسوف په وینا د جلال آباد جنگ کې د لیننګراد جگړو په پرتله څلور برابره پوځي توکي کارېدلي... خونړي جگړه، بريالی دفاع همدې ته وایي.

ماته د کابل یو یاد شخصیت (.....) وویل احمدشاه مسعود د جلال اباد جگړې پر مهال له رژیم سره پټه همکاري غځولې وه. دده په وینا په دې اړه د مسعود او ډاکتر نجیب تر منځ د لیکونو تبادلې کې د بدو په ښه او کچه امتیازونو درک لگېدلی شي.

ده يو جنرال غالباً واحد که وحيد ياد کړ، چې په مټ يې د ډاکټر او مسعود تر منځ دغه توافق رامنځته شوی. واللّٰه اعلم.

جلال آباد جگړې د کډوالو تر منځ د پاکستان پر نيت د شکونو څپې راپورته او په دې اړه د مطبوعاتو تر کچې نيوکو مخه ومونده. مجاهد ولس د جلال آباد دفاع کې افغان پوځ ته مبارکي ورکړه.

د بنار په منځ کې:

د جلال آباد بنار کې امنيت ټينگ دی، بازار او هټيو کې د پخوا په څېر جم او جوش دی، د ترافيکو پوليس په يونيفورم کې ولاړ دي... د هوايي ډگر، قول اردو، ناحيو او دولتي تاسيساتو درندو وسلو او وسايلو ته زيان نه دی رسېدلی، په بنار کې وسله وال نه ليدل کېږي، که سړي په وړانيو سترگې پټې کړي وای، لکه د ثور کودتا د مخه جلال آباد ته راغلی...

مجاهدينو د پاکستان په مينه او د پنجاب د خوښۍ په موخه پښتونستان څلور لاری نوم پر سيد جمال الدين افغان ... اړولی، ما د باچا خان د زيارت وويل، د احمد ضيا سترگې رډې وختې وایي، موږ ته کار گورې که څه کوې...؟

پاچا خان د پښتنو د ملي مبارزې د بري هيله گورته يووړه، خو هغه ارمان چې په ژوندوني يې ونه شوی رږېدی پر مرگ او خپله جنازه پوره کړ...

د ده د جنازې پر ورځ د ديورنډ کرغېړنه کرښه ماته وه...

نه خاصه دار، نه ايف سي، نه پاسپورت، نه وېزه، نه مه، نه ودرېره،

نه څوک يې، نه چېرته څې، د عدم تشدد يو بل پيغام دا چې له امله يې
د هغه مهال مجاهدينو اووه گوني اتحاد مشر مولوی خالص پر
مجاهدينو د درې ورځني او بند غږ وکړ...

موږ د احمد ضيا د کور مخې ته د بابريانو محلي د درېيمې ناحيې
اړوند، موټر ودراره، هغه په بېره کور ته ننوت چې څو موږ د موټر
دروازې بندولې بېرته راوتلی او کور ته د تلو خبره په خوله وه، ددغې
محلي خلک نه وو مهاجر، د جگړې ټول کړاوونه او ستونزې يې همدلته
د گواښونو غېږه کې تېرې کړې وې.

احمد ضيا د کور يوه گوت کې هغه سمخې ته اشاره وکړه، چې له
توغنديو د کور د اوسېدونکو پټنځای و، که څه هم ځينې کورونه په
توغنديو لگېدلي، خو محله له اوسېدونکو ډکه او ورانې يې زياتره ترميم
کړې وې.

له چای څښلو او لږ دمې وروسته مو د بابريانو کلي لاندې په شنو
فصلونو کې يو ساعت چکر وواهه، د (کوه پرچه) په برخه کې د کابل
سیند مست او څپاند روان دی، په رڼو اوبو کې يې لکه هېنداره د سړي
مخ ښکارېده، ځوانان او ماشومان لگيا وو، د ژوند له هر درد او دوک
بېغمه يې د سیند مستو څپو ته په غېږ ورکولو تر لېرې لېرې په لامبو
څغستل.

کب نيوونکو ځای ځای جالونه غوړول او هر ځل به يې له لویو وړو
کبانو ډک جال راويوست، غټ کبان به يې ترې ټول کړل، واړه به ورپسې
ماشومانو ونيول او بېخي واړه به يې بېرته سیند ته واچول، کبان به د
خپلې دنیاګۍ غېږ کې مخ پر وړاندې د ژوند په څپو ورګډ شول، دلته
يوې زړه وړونکې منظرې د قدرت د شهکاری نماينده ګي کوله، سیند

پلن او ځگن بهېده، د سيند پورې غاړې ته وړې او غټې غونډۍ او شا کې يې تور غرونه په يوه موازي ليکه پراته دي، د پراخ او پلن سيند په مينځ کې واړه ټاپوگان سپينو او مرمرينو ډبرو پوښلي، په ځينو ځايو کې سيند په دوو او څو لارو روان و، خو لږ وړاندې به دغه لارې بېرته سره يوځای شوې وې.

دې غاړې ته شنو فصلو او گورو ځنگلو کې مرغانو د څپو له شور او زور سره خپل خواږه اوازونه لکه په زېرو بم کې نغښتې نغمې مله کول. د مازيگر اودسونه مو د سيند په شگلنه لمن کې چې ښايسته کاني پرې غوړېدلي و، په همدغو رڼو اوبو تازه او د سيند غاړې په ښايستو کې چمن کې خپل رب ته د عجز او نياز سجده ولگوله.

مازيگری شمال د ورځې گرمي په مخه اخيستې، نرۍ پسته هوا چلېده، موږ هم د دغې روح پالونکي نسيم سره د ښار پر لور مخه کړه. احمدضياء! که لار راوښيي چې د غازي امان الله خان زيارت وکړو په لږ ځنډ لکه د زړه خبره چې خولې ته نه شي راپورته کولی وويل پر مخامخ سرک چپ اړخ ته... بس بس همدلته... ما په لوړو گومبزو پسې کتل، خو ده، پر يوه سپېره پارک وربرابر کړو... لار له خلو خټلو ډکه ده، نه گومبزه ښکاري نه کومه بله نښه... وړاندې تر يو چتر لاندې خر پر قبرونه دي چې د تورو مرمرو پوښ پرې غوړېدلی... د چت له پاسه د باران اوبو کېرې وېرې کړنې ايستلې، ځای، ځای چت رالوېدلی... ډبرليکونه د عزيز الدين وکيلي پوپلزي دی، چې تر دورو لاندې په گرانه لوستل کېدی شوی...

ما له اوږې خادر راواخيست د قبر پاکولو ته ورکور شوم، پير صاحب مې لاس ونيو چې خادر ده ته ور پرېږدم... ما خادر نور هم

ټینگ کړ چې زما خپله خوښه ده... وزیر صاحب محمد گل خان مومند
مرحوم د خادر ډېرې گټې په گوټو کړې دا یې یوه بله شوه...

دوی چې خادر نه لرل پیکه ولاړ وو، له قبرو مې دورې پاکې کړې،
فاتحه مو ولوسته، دعا مو وکړه... ژر ژر مې ډبرلیکونه نوټ کړل...

له کلمي شریفې لاندې

اماني نښان

الغازي امان الله پادشاه افغانستان

از ۱۲۹۸- الی ۱۳۵۷ هجری شمسی

مطابق ۱۹۱۹- الی ۱۹۲۸

تولد ۱۲۷۱ هجری شمسی مطابق ۱۸۹۲ میلادی

وفات ۱۳۳۹ هجری شمسی مطابق ۱۹۶۰ میلادی

نه القاب، نه خطابات- نه دکارنامو یاد... یو اړخ ته د نایب السلطنة
سردار عنایت الله خان او ملکه ثریا قبرونه په ورته بڼه او لنډو ډبرو
لیکونو سره...

لکه شاعر چې وایي:

بر مزار ما غریبان نه چراغ است نه گلی

نه پر پروانه سوزد نه صدایی بلبلی

د سراج الملة والدين امير حبيب الله خان قبر په بېله بڼه لږ لوړ جوړ

دی، ډېر لیک یې جلا بڼه لري، لیکنه یې هماغسې لنډکې ده، د واکمنۍ،
وفات او زېږون پر نېټو را گرځي... د کاتب نوم یې لکه نه دی لیکلی...

له احمد سینا سره د پیداگوږۍ انستیتوت انگر ته ننوتلو، د دروازې

په خوله کې څو تنه مجاهدین په یوه اوږده څوکۍ ناست دي، له په خیر

راغلي سره مو د انستيتوت ودانۍ خوا ونيوله، احمد سينا د انستيتوت د هرې برخې په اړه معلومات راکول، د ټولگيو، ادارې، ليليې او نورو... په دې کې به يې د خپلې زده کړې د وخت د شوخيو او ساتبريو خاطره هم ورغبرگه کړه، له لږ گرځېدو وروسته د انستيتوت د تدريسي ودانۍ تر شا چمن کې کېناستو، پخواني يادونه، د ستو کنډو خاطرې، د جنگونو او بمباريو کيسې مو سره وسپرلې.

ماښام جمهوريت باغ ته ولاړو، چې پخوا په شاهي باغ يادېده د داود خان جمهوريت کې يې د جمهوريت نوم پرې ايښی و، له ثور کودتا وروسته يې پرې د باغ خلق ټاپه لگولې، خو هيچا هم په دغه نامه نه ياداوه.

غوښتل مو ننگرهار والي ښاغلي حاجي عبدالقدير سره وگورو، خو هغه ولايتي شورا لرله، د انتظار ستغې مو تېرې نه شوی کړی بېرته مو د احمد ضيا د کور مخه ونيوله، په لاره کې مو د ننگرهار کميساري ته چې د مولوي خالص قوماندان پير بخش مرکز و، سر وربښکاره کړ، د ماښام لمونځ مو هورې وکړ، خو نه مو قوماندان پير بخش وموند او نه يې مرستيال فريد.

له لمانځه وروسته د ښار له هغې برخې چې د قلعه جواد حضرت بارگاه او جومات و تېر شو، د ښار په ځينو برخو گرځېدو، د ملي بس سرويسونه تر تېر ماخوستن د ښار بېلا بېلو برخو ته تلل، د ورځې له خوا تر تورخم، درونټې او سره رود ولسوالۍ پورې هم ملي بس چلېدل.

د ښار زياتره دوکانونه پرانيستي، هوتلونه له مېلمنو ډک دی خو ښار چوپ دی، لکه چا د ژوند سندرې په خوله لاس ايښی...؟ احمد ضيا

کور ته په رسېدو، وویل: وگورو تلویزیون څه خپروي، د تلویزیون په تڼیو یې گوټې ووهلې، د جلال اباد تلویزیون هره شپه له اتو تر لسو بجو دوه ساعته خپرونې لرلې، له دیني موعظې، د حالاتو په رابطه سیاسي تبصرې، خبرونو، جهادي ترانو او تمثیلي پارچې سربېره د کشمیر جگړې یو مستند فلم چې پښتو دوبلې شوی و، وښودل شو، همدارنگه د جهاد ځینې صحنې او منظرې یې هم د پروگرام په بېلا بېلو برخو کې ښکاره کولې.

د خپرونې په مینځ کې د ښاروالۍ او ملي بس اعلاميې او خبرتیاوې خپرې شوې، د تلویزیون دوه ساعته خپرونه د موسیقي د نه شتوالي له نیمګړتیا پرته په زړه پورې وه، که څه هم ملایي رنگ پرې غالب و.

په زړه پورې خبرتیا په دې ټکو وه... انجنیر عبدالغفار د... زوی دوی عرادي لنډکروزر موټر چې د انجن نمبر یې... او... دی پر انجنیر ګلبدين حکمتیار د... زوی پلورلی وه که څوک ورسره معامله لري، تر دریو ورځو پورې د ننگرهار ترافیکو نه خبر ورکړي...

همدا حال د هوتلونو او رستورانونو هم و، چې له یوې نیمې جهادي ترانې پرته په کې چوپتیا وه، ننگرهار ورځپاڼه خپرېده، په داسې حال کې چې د کابل ورځپاڼې هره ورځ نه شوی خپرېدی.

موږ د تلویزیوني خپرونو ترڅنګ د چلمچي او کوزې اواز ته هم د زړه غوږونه څک نیولي وو، څومره چې ځنډېده، هماغومره زموږ انتظار د زغم په ځنډېدو د وراوښتو ناکامه هڅه کوله، چې د دروازې د بېرته کېدو غږ به مو واورېد، سترگو ته به مو دسترخوان او لوبښي ودرېدل، موږ دلته د انتظار سختۍ یو ځل بیا په خپل ټول تریخوالي له ستونې تېرې کړې، همدا وخت و چې د مرحوم استاد الفت په خبره پر موږ د

رباب له ترنگ د کوزې او چلمچي کړنگ ښه لگېده.

دير آيد درست آيد، احمد ضيا دسترخوان دومره اوږد وغواړاوه، چې مور يې له يوې بلې حيراني سره مخامخ کړو، داسې خواږه يې برابر کړي و، چې مور يې تر خپلې وارخطايۍ او انتظاره ټيټ سترگي کړو، يوازې دا نه، بلکې حيران او تلولي يې هم، چې لومړی په کوم لوبښي گوټې پورې کړو، پر چای مو د احمد ضيا له يوه خپلوان سره چې تجربه کار دهقان و، د جلال اباد د ځمکو، کرنې او مالدارۍ په هکله خبرې وکړې، له لمانځه وروسته مو د خوب رنگين عالم ته پناه يوره، داسې د مزې خوب مو وکړ، چې ايله مو د سهار لمونځ ونيولی شوای، له لمانځه وروسته مو بيا په خپلو بسترو سرونه ولگول او دا ځل مو په ويښه د خيالونو او سوچونو په پراخه دنيا کې د خپلو هيلو او ارمانونو نيلۍ وزغلول.

تر هغې چې چای رارسېده، مور هره يو د خپل ذهن په پرده په ازاد اسلامي افغانستان کې د خپلې راتلونکې او اميدونو رنگين جهانونه انځور کړي و، چای تر بېگاني دودۍ کم نه و، داسې يې وگڼه لکه مور د غرمې دودۍ په همدې سهار کې نوش جان کړې وي، په دې توگه چای زموږ پوره وخت ونيو نژدې يې راباندې نيمه ورځ کړه، مور چې حرکت وکړ، بازار او هتۍ پرانيستي او له پروڼه په کې زيات جم او جوش و، په بازار کې گڼ دوکانونه د سکانو وو، چې تر خولې له مالونو ډک وو، د ښوونځيو ماشومان دلې دلې روان وو، په تېره سک ماشومان خورا ښکلي معلومېدل، د هرچا نظر يې جلباوه، د سرونو وېښته يې په خرو دسمالونو تړلي وو، نجونې هم ښوونځيو ته تللې، له سره تر پښو ټيکريو کې نغښتې وې.

د ننگرهار ورځپاڼې نوې گڼه چاپ او خلک يې په مطالعه بوخت وو،

ما له دوکاندار یوه گڼه واخیسته، که څه هم چاپ یې حروفي و، خو صحافت یې بد نه و، له شعر، تبصرې، سرمقالې او مضامینو سر بهره په کې د ښاروالۍ اړوند د داوطلبۍ اعلانونه خپاره شوي و، په کابل کې د مجددې حکومت او ښاغلي چکري وزارت لا نه و توانېدلی ورځپاڼه چاپ کړی شي، سره له دې چې له پېښوره یې کمپیوټر ټیکنالوجي هم لېږدولې وه، خو ننګرهار کې د رژیم له سقوط ايله دوې ورځې ننګرهار ورځپاڼه ځنډېدلې او له هغې وروسته هره ورځ پر خپل وخت خپرېدله، د سرک غاړې پر دېوالونو لیکل شويو شعارونو سړی یوه شېبه بوخت ساته، هماغه د اسلامي شریعت او حکومت د ټینګښت ایډيال شعارونه، د مجاهدينو د ستاینې بې وزنه بې خونده بابولالې...

د کابل پر لار د څارندوی له قوماندانۍ په تېرېدو زیبا هوټل مخې ته راځي، دلته غرني غونډ او لږ وړاندې د قند فابریکه ده، چې له فعالیت لوېدلې، دا فابریکه د داود خان په صدارت کې رغېدلې، چې له گڼو یې د گورې پرځای بوره تولیدوله، خو له لږ فعالیت وروسته په تپه درېدلې. غالباً پاکستان به یې په خپل جادويي اغېز فعالیت شنډ کړی وي، کله چې طب پوهنځی جلال اباد کې پرانیستل شو، داسې تبلیغات کېدل، چې اوس به د شا و خوا هدیرو مړي دطبي ازموینو لپاره باسي، وایي خلکو تر ډېره په خپلو هدیرو د شپې پیرې کولې...

له دې وړاندې د کانال ریاست او لږ خوا سرخ اب پل دی، چې د مجاهدينو او روسانو د سختو او خونړیو جگړو ډگر پاتې شوی، له دې کوز د ننګرهار پوهنتون دی، چې اوس یې ورسره اسلامي ټکی نښلولی... له هغه وړاندې د درونټې بند مخې ته راځي، پر ډبرلیک د بریښنا کوت د جوړېدو نېټه... او تاریخچه ده، چې له ښه بخته انقلابیانو نه ده

نړولۍ...

په دې پسې د کابل جلال اباد لارې د امنیت قرارگاوي دي، چې د ويجارو موټرو او وسايطو انبارونه په کې پراته دي، په همدې ځای کې د کبانو د روزنې پروژې ده، دلته چې څومره سترگې څار کولی شي، له کنډوالو پرته په سمه نه لگېږي، بس د نظر په هر پېر کې د عصر د يرغلگرو د ستم داغونه دي، چې د ورانيو ويجاريو په بڼه پاتې دي، په دې پسې د سرخکانو پل او د لغمان په کڅ کې د جلال اباد کابل سړک غځېدلی، په دې وخت کې چې د پير صاحب د دمې لپاره موټر چلولو ته ما اوږه ورکړې وه، د يوې زړې لوحې په لوستو ناڅاپه زما پښه د موټر په بريک ښځه شوه، موټر ځای پرځای ودرېد، پر لوحه ليکل شوي ((د پښتو د نوميالي شاعر او اديب مرحوم گل پاچا الفت مزار) له موټر کوز شو، خو مزار ته د تلو په اړه ملگري دوه زړي وو، ځکه چې لاره نه معلومېده، داسې ښکارېده چې ډېره موده چا دېخوا پېښه نه ده کړې، لار اغزيو نيولې، انډيوالانو ويل چې په مينونو ورسېڅ نه شو، چې سيمه کې يې خطر زيات و.

خو د عقيدت جذبه بل شان وي، زموږ زړه ته يو ډول کرکه لوېده، چې له زيارت کولو پرته ولاړ شو، د الفت صاحب د مزار احاطې ته ننوتلو، دده د مزار ډبرليک چې د وصيت شعر او د وفات نېټه پرې ليکل شوې، يو ځنډه ماته وه، لکه مرميو، مردکيو پرې خولې لگولې وي، په احاطه کې څو نور قبرونه هم وو، چې يو په کې د سيد فقير پاچا و، چې د هغوی پر لوحو هم ځای ځای گولۍ موبښتې وې.

د استاد الفت د ليکنو څرگند امتياز صداقت دی، ځکه خو يې ليکنې، شعرونه د واره روح ته لاره مومي او پر زرو پړيوځي... استاد د

سياست کړاړې دښتې ته د صداقت د رڼو او زمزمې اوبو د ورځ په ورماتولو سياست پر صداقت خړوب کړ، ژوند، مبارزې، ليکنو او سياست کې ملي صداقت د استاد الفت له فکر او قلم روحاني ادب پنځولی، ځکه خو د ادبي بزرگۍ او ولايت مقام ته رسېدلی، د برخې خاوند گرځېدلی دی...

له دې کوز د سرکنډو بابا زيارت مخې ته راځي، چې موټر هم اکثراً دلته درېږي، دلته مو مخ لاس پرېمينځل، سرې اوبه مو وڅښې او بېرته مو سفر ته دوام ورکړ.

خومره چې مخکې تلو، لار د سيند د مستو څپو پر غاړه تېره شوې، دلته ورو ورو غرونه سره نږدې کيږي، د غرونو په مينځ کې ايله دومره فاصله ده، چې سيند او سړک په کې تېر شوي دي.

موږ له دې خوا گړندي روان وو او د سيند څپو له هغې خوا لکه مست اوبښان ځگونه بادول، سيند په مستې له کمرونو او لويو گټو سره دخپل سر تندي په جنگولو پر غورځنگو روان و، څپې وې چې يوه په بله پسې اوښتې، موجونه و، شور و زوږ او د حرکت يوه نه ختمېدونکې هنگامه او سلسله.

طبيعت دلته د خپل حُسن او کمال يوه تلپاته منظره انځور کړې، ځای ځای د سيند پر غاړه ونو او دواړو څنډو ته اسمانڅک غرونه داسې معلومېدل، لکه د يوه ماهر نقاش په گوټو جوړه شوې تابلو، چې چا د کوټې پر دېوال ځړولې وي.

موږ د همدغې زړه وړونکې منظرې په رنگينو نندارو کې ډوب يو، له جگړې لېرې له دردونو او غمونو گوښي، د بمونو او گوليو د لمبو او لوگي له تصور نه اخوا مو د خيالونو په زرغونه دښته کې د حُسن او

بنکلا په ساحل کې سترگې نه وې سره ورغلې، چې ورېښمین تنگي کې مو د یوې خونړۍ جگړې نښو او یادونو سترگې وسوځولې.

ورېښمین تنگي سوځېدلو ټانکو او عسکري ویجاړو شویو وسایطو نیولې، لاندې په سیند کې گڼ ویجاړ ټانکونه پراته دي، د سرک غاړه خو له یوې مخې په سوځېدلو او وړانو ویجاړو ټانکونو ډکه ده، د دغې صحنې په لیدو موږ یو ځل بیا د خیال له ارام ساحل د جگړې په څپو ورگډ شو، د اوږدې تپل شوې جگړې وړانې، بربادې، قربانۍ او سرلورۍ په سر واخیستو او په دغه اوږده موده کې د خپل لالهاند او له دغرو او مرگونو سره د متصادم ژوند په کنډوکپرو، کې په تیندکونو شو.

د سروبي فابریکه چالانه ده، خو د گوليو زلۍ پرې ډېره زیاته اوږېدلې، له دې پرته د برېښنا کوټ ودانۍ ماتو هېندارو او کنډوکپرو دېوالونو د یوې خونړۍ جگړې د ماضي وړانوونکي تصویرونه په خپله لمن کې ځای کړي و.

د فابریکې مخې ته د مولوي خالص مجاهدین ناست دي، چې په سترگو کې یې د ویرونو او ویارونو ډکه غوسه له ورايه ځلېده.

له دې وروسته بیا تر نغلو د اوبو یو شین ډنډ دی، چې د سترگو او نظر مارغه په کې د خلاص مت الوت کولی شوای.

څه کم یوولس بجې وې، چې سروبي ته ورسېدو، شهرک کې مو له مولانا عطا محمد سره دوې درې خبرې وکړې، د شهرک بنکلا د جگړې لمبو له یوې مخې سوځولې، نه هغه رنگین پارکونه وو او نه د ونو او گلانو هغه خیاليگر کتارونه... چې دې ځای ته د کلونو مخکې راتگ نه مو په ذهنونو کې پاتې وو.

ختینو کږو وږو دېوالونو... د توغندیو په لگېدو ژورو کندو د شهرک

پر بنایستونو اور پورې کړی، اغزو او خوزانو د گلانو او زینتي بوټو لمن ورتوله کړې سپېره سیلی او بریوکی په کې په انگولا ده...

مولانا صاحب ته وایم... دا ولې...؟ سترگو کې یې اوبنکې ډنډ دي... پټه خوله یې د مخې بڼې غیر راکړه...

اوبنکې بېوسې او کمزوري ده که ځواک او قوت...؟
مولانا صاحب په دوو کې حیران کړم...

له جلال اباد وروسته سرک خراب او کنډ کپړ دی، موټر باید په ډېر احتیاط چلول شوی وای، د ماهیپر غاښی د پخوا په شان هیبتناک او پرتمین دی، لاندې سیند هماغسې خپاند او ځگن بهیري، غرونه او ګرنگونه دي، چې په غېرو کې یې د اوبسانو اوږد کتار روان دی، د غره پر دنگه غاړه د سرک سپېرې لیکې او لاندې د سیند تګو سپینو اوبو او د سرک مارپیچ کرښې داسې معلومېدې، لکه د ځمکې او آسمان ترمینځ کومه لاره غزېدلې وي، د ماهیپر برېښناکوټ چالان دی، خو هغه پخوانی رونق یې نه دی پاتې، د جنگ سوځوونکو لمبو ایرې وړباد شوې، ماشینګنو او دهشکو پرې زړه یخ کړی، د جرمني انجینرانو کورونه چې د سیند پر غاړه له سرک لاندې جوړ او ګورې ونې په کې وې، له سپېرو خاورو او کنډوالو پرته هېڅ نه شوی لیدل کېدی.

له ماهیپر کوز سرک ښه دی، چې په دې وروستیو کې پرې له سره قیر اچول شوی، پلچرخي ته په نژدې کېدو چې یو وخت شین ځنګل او ګورو ونو د مساپرو هرکلی کاوه، سپېره ډاګ اوبنتی.

ناکراره تلوسه:

یوې ناکرارې تلوسې په مخه اخیستي یوو، د یوې اوږدې تندې ماتېدو ته مو شېبې شمارلې، او د یوه زمولوونکي بېلتانه له تیارو مو د راوتو مخه لټوله... د څرخي جېل وحشتناکو یادونو مو پر زړو زلزله ګډه کړه، چې اوس تش تور دی.

د زغره والو ځواکونو تاسیسات سپېرې کنډوالې پاتې دي، ګورې شنې ونې، خو یا له سره وې نه او که کومه یوه پاتې هم وه، نو وچې لغړې خانګې یې داسې معلومېدې، لکه دخدای تعالی دربار ته یې له دغه وحشت او بربریت نه د خلاصون په دعا د عجز او نیاز لاسونه نیولي وي.

دلته دپوځ د لسو کلو لوژستيکي زېرمه وه، چې ټول مواد او وسایل یې چور او لوټ شوي، په بازارونو کې یې انبارونه پراته دي، عجیبه خو دا چې کابل ادارې دغه مواد په بیه له قوماندانانو پېرودل.

د حربي پوهنتون ودانې ښکته، او سوځېدلې، له دې مخکې د کابل صنعتي سیمه هم یوې وېراني ته ورته ښکاري، په دغه صنعتي پارک کې چې په لسګونو شخصي او دولتي فابریکې ودانې وې، ټولې په تپه ولاړې دي، ماشینونه، تولیداتي زېرمې او مواد یې له یوې مخې چور او تالا شوي، د دغو کارخانو تاسیسات د کلونو په اوږدو کې رغېدلي، خو په څو ورځو کې لوټ او پوپنا شوي دي.

فکر مو کاوه زموږ لپاره به هېڅ یوه خوا او دله ګواښ رامینځته نه کړي، ځکه زموږ مشر د کومې ډلې، تنظیم او جریان په پلوي نه بلکې د سولې او امنیت د داعي په توګه د جګړې د بېخي ختمېدو په لار کې د

خير غوښتنې د قافلې رهبري کوله.

خو بيا هم موږ د مجاهدينو له يوه پاتک د وضعيت او حالاتو پوښتنه وکړه، خو هغه داسې مطمئن کړو، لکه خپل منزل ته رسېدلي ۹۹.

د مجاهدينو په وروستي پاتک کې مو يو ځل بيا پوښتنه وکړه، دلته يې له هغه زيات ډاډ راکړ، ځکه خو موږ هم په تګه زړه خپل منزل ته دوام ورکړ، کله چې د حکومت تر کنټرول لاندې سيمې ته داخل شو، هلته يې زموږ اسناد وکتل او بې له کومې پوښتنې يې بېرته راوسپارل، د گلم جمو له يوې پوستې مو ځان بچ او د پل محمود خان نه وړاندې د مراد خانۍ پر سړک د پلخشتي تر مخ سر چوک ته ووتلو، زموږ منزل چهلستون و، چېرې چې مولوي جلال الدين حقاني د سولې په کوښښونو بوخت دی او دا څه موده مخکې يې د جګړې د بېخي ختمېدو او سولې ټينګښت مسوده د طرفينو له خوا له ليکلې موافقې وروسته اعلان کړې وه.

د مرګ کومۍ:

زه دلته د مرګ پر تجربه اوښتی يم، ما د کيسه خوانی کتاب پلورنځيو کې يو کتاب "د مرګ منظر" په نامه لیده په زړه پورې مې کوت...

خو پانې يې د مرګ له تجربې تشې وې که چا د مرګ ځکه کړې وي څومره تريخ به يې موندلې وي، پر سړي مرګ څرنگه راځي او دغه کيفيت څه وړ نورو ته په تورو ټکو کې رسولی شي، که څه هم خيالي

وي، ماته د زړه يوه ډاکټر پر ځان د هارت اټيک عجيبه کيسه کوله، چې د ده په وينا د زړه له حملې د څو ثانيو لپاره مړ وه، خو د خپلو ملگرو ډاکټرانو په هاند د مرگ له کومې او منگولو راوايستل شو، خو د مرگ هغو څو شېبو انځورنه يې کله هم په تورو ټکو نشوای وړاندې کولای... زه داسې گنم لکه له مرگ وروسته په بعث بعد الموت اوبنتی يم، ځکه خو تاسې ته د مرگ کيسه کوم، د مرگ منظر درته وړاندې کوم. ددغو مرگانو شېبو انځور که په تورو ټکو کې ناشونی نه وي، په خدای چې گران ضرور دی، زه نه پوهېږم خپل او د خپلو ملگرو حالت او رواني وضعیت څه وړ کښلی شم، د ټکو لفظونو په موندلو کې حيران يم.

له ژوند لاس مينځل او د مرگ وېروونکی هیولا ته د ځان سپارلو تجربه سړی څرنگه نورو ته ښوولای شي...؟ د مرگ په خونړيو منگولو کې د سا اخیستو کيسه په تورو ټکو، جملو کې نه شي راټولېدی چې د دغو شېبو وېروونکي خيالونه لکه د څرموني وريځې په نري شمال خواره واره شي. تاسې ما په دغه کيسو کې د خپلو زخمي احساساتو په بغاوت پر مه گڼئ، په هغې کمزورۍ مې هم گرم مه بولئ، چې په تورو ټکو کې د دغو شېبو په نغښتلو کې يې زما پر وړاندې کومې شلولې.

خونړۍ منگولې:

د پلخشتي جومات ترڅنگ میوند څلي په لور روان یو، سرچوک ته په رسېدو نابیره مخې ته د گلم جمو ډله خدای خبر له ځمکې را وتوکېده

که له هوا راتوی شوه کلا بند کړو، ماته خوست رایاد شوه، چې ډلې، ډلې گلم جم د شرمېدلې ماتې له رسوایۍ سره غبرگ یوه او بله خوا خورند سرونه پند وو، موټر مو ودراره او دوی لکه وړي لېوان دموټر شاوخوا تاو شول، کارت مو ورکړ، خو په لوستو یې نه پوهېدل، پوښتنه یې وکړه، د چا کسان یې، موږ ویل د حقاني صاحب، بله یې نه زده: (تا شوین تا شوین) او له دې سره یې زموږ گړېوانونو ته لاسونه اوږده کړل. احمد ضیا د وخته له موټره کوز شوی و، موږ یې په تېلو تېلو د یوه محاربوي ماشین خواته بوتلو، ما فکر کاوه، که له کوم قوماندان سره یې خبرې وکړم، کېدای شي په خبره پوه شي، له یوه تن مې د قوماندان پوښتنه وکړه، ویل او خودش جنرال است، مطلب یې هغه څوک و چې موږ یې له موټر کوز کړي و.

د محاربوي ماشین تر سینه لاندې دمخې برخې دروازې یې خلاصې کړې، په قهرجنه لهجه یې وویل، بالا شو، هلته د وسپنو ټوټې د کیبل تارونه او څو د تېلو گیلنونه پراته وو، چې د یوه تن هم ځای نه په کې کېده، خو احمد ضیا وختي په کې ځان ځای کړی او له وحشت په ډکو سترگو یې موږ ته رڼه رڼه کتل، احمد سینا چې ټانک ته په ختو کې لږ ځنډ وښود د یوه تن د راکت له وار سره له ټانک سره جوخت شو، خو ده فکر کاوه، گنې موږ پرې شوي گوزار ته نه یو متوجه شوي، څرنگه چې موږ ټول د ټانک تر سینې لاندې نه شوی ځایېدی، ځکه خو یې د کلاشینکوف په څوکه د ټانک سرته د ختو قومانده راکړه، موږ هم اتومات د ټانک سره ته وختو، دلته زموږ په جېبونو اخته شول، ژر ژر یې د جېبونو تالاشي واخیسته او چې څه په لاس ورغلل، افغانۍ وې که کلداری له جېبونو وېستلې، خدای خبر یو بهرنی خبریال له کومه راپیدا

شو د خپلې کمرې سترگه يې تر ډېره زموږ د مظلوميت، د گلم جمو وحشت او د اسلامي حکومت د مشروعيت نندارې ته نيولې وه.

محاربوي ماشين ډېر گرندۍ راوگرځېد او پر ميوند واټ د چمن پر لور روان شو، د واټ په پای کې کين لاس ته د عيدگاه جومات پر لور وگرځېد، د جمعې ورځ او د غرمې يوه بجه وه، په دې ورځ استاد رباني د عيدگاه جومات کې د لمانځه او وينا پروگرام درلود، دده اواز چې له لوډسپيکر په زېر او بم خپرېده، زموږ د غوږونو پردې او د زړه تارونه ښه وتخنول، د رباني صاحب له خبرو، حرکاتو، اکتونو، خبرې او عادتونو سره زه ښه اشنا يم، ځکه خو مې دده د خبرو د انگازو تر شاه دده خبره او وضعيت ښه ليدلی شوی، چې څومره به يې د اسلام، جهاد، شريعت او مجاهدينو برياليتوب شعارونه تشریح کړي وي.

کېدی شي پر دې ورځ د عيدگاه جومات کې خطبه هم دده په نامه ويل شوې وي، وروسته خبر شو، چې د کابل ځينو جوماتونو کې د استاد رباني، ځينو کې د مجددي او چهار اسيا کې د حکمتيار په نامه خطبې ويل کېدې.

ماته د شهيد عزيز الرحمن الفت ليکنه "دين را بايد از خدمت ارتجاع و استبداد نجات داد" په زړه شوه...

هغه ليکنه په همدغو ټکو راگرځېده چې دين څرنگه د سياستونو او اقتدار پايښت او ننګې ته د درباري ملايانو لخوا استخدام کېدای شي، محراب او منبر د واك د چوپړ او خدمت وسيله گرځي...

ټانک د مرنجان غونډۍ په خوا ځغاست، د استاد رباني د وينا انگازې زموږ ترمخ د هوا په وزرو ځغليدې.

د غونډۍ لمنې ته نژدې ټانک وگرځېد او په يوه احاطه ننوت، دلته

يو وخت د ممتاز په نامه د تېلو ټانکرو ترانسپورت و، چې د شاهي کورنۍ د ځينو افرادو د سهم او پانگې خبرې پسې کېدې.

ممتاز د پکتيا ځاځيو لويه او درنه کورنۍ ده، چې ترانسپورت کې يې درنه پانگونه لرله... پر ټانکرو يې پښتو کښلې وه، چې هغه وخت کابل کې له کولتوري تسلط د بغاوت انډول گڼل کېده...

د داود خان له جمهوريت سره ددغه ترانسپورت په ضبطېدو د پوليسو دويم نمبر منتظره قطعه په کې وه، موږ يې هلته په ننوېستلو له ټانک نه کوز او په داسې حال کې چې په هر يوه پسې يو يو کلاشينکوف والا روان و، يوې تنگې تروشي کوټې ته ودرولو.

د ودانۍ دريو خواوو ته پر يوه ليکه د کوټو وروڼه ختلي، قبلي يا لويديز ته د خښتو نوي ديوال دی چې دروازه کې يې بيلر ايښي، چې وداني يې پر دوو برخو وېشلې ده. د کوټې د دروازې په بېرته کېدو د بوی يوه لړه پورته شوه، کوټه به وه په اوږدو دوه نيم او سور يو نيم متر، موږ چې ورننوټو د کېناستو ځای نه و، له موږ مخکې لس تنه په کې له څو ورځو مېلمانې وو، خو له څه ځان ټولولو وروسته ايله دومره وشول، چې په ناستو په کې د پښو په سر ځای شوو ما بيا هم د قوماندان پوښتنه وکړه او لا تر اوسه په دې خيال وم، که له کوم په خبره پوه او باسواده سره مخ شم.

ټول پټه خوله دي، لکه خولو ته يې کولپونه اچول شوي، نه يې خپلو کې خبره کوله، نه يې موږ په کومه خبره پوهېدلو، لکه په سپېرو او مرموزو کتو دې زړه خوري، گونگيان دي که څه بلا...؟

په کوټه کې مې موجود کسان يو يو له نظر تېر کړل، څلور تنه لوستي معلومېدل، خو نه يې غوښتل له موږ سره خبرې وکړي، د پاتې

نورو کسانو خبرې او حرکات، لکه د جوارگرو، چرسیانو... درې تنه په کې له ورايه گلم جم معلومېدل، په دې کې يو تن چې له عمره خام ښکارېده او ږيره برېت يې نه وو راغلي، خو غټ او پرېر وجود يې ښځينه خبره ښووله، له مور سره خبرې پيل کړې، خو د هغه خبره په ما بده ولگېده، ځواب مې ور نه کړ، زما چې خپلې په پښو وې، يوه تن چې د چرسو سگرتي يې لاس کې و، وويل قربانت شوم، چپلي ات بکش، چرت ته خراب نکن از ماره یک افته ميشه امينجه افتيديم ري نميزنيم.

شپږ نفري گروپ هر يو لگيا شو او څه چتياات نه وو چې ويې نه ويل، يوه شاه لوڅه کړه، چې له وهلو تکه شنه وه، بل خپلې مټې او پندې وښودلې چې وينې په کې پند وې، په زړه کې وایم له دې خو يې پته خوله ښه وه...

د کوټې کرکي او دروازه کلکه تړل شوې، هېڅ چاک او چوله نه په کې معلومېدل، ما ورته وويل مور له مطبوعاتو سره پييلې يو، د حکومت له جمهور ريس، وزير دفاع او نورو سره بلد يوو. يوه په کې زما خبره غوڅه کړه ويې ويل: نام مسعوده نگی که حلالیت می کنه... ما فکر وکړ له دوی سره خبرې بېله دې چې گټه نه لري، مناسبې هم نه دي، غلي شوم، د خولو تروش بوی، گرمۍ او تندې داسې لوبه راخيستې وه، چې ژبې مو په تالو پورې کلکې نښتې، داسې راته ښکارېده لکه ژبه مې خوله کې نوره نه ځايېږي... د اوبو مې وويل، يوه شنه پلاستيکي په خيرو پته کوزه يې ونيوله، ويل بيگي قربان فانتا اس، ما چې په نه زړه کوزه خولې ته کړه، نو داسې يو تود او بوين محلول مې خوله کې و، لکه د تېلو گيلن مې پر سر اړولی وي، چې کوزه مې ژر بېرته کېښوده، هغه راغبرگه کړه، چرا... ايجه هر که امده اول امتو مياشه.

مور ته بيا وروسته معلومه شوه، په کوټه کې څلور تنه چې مذهب او تعليم يافته معلومېدل زموږ غوندې بنديان وو، هغوی يې هم له پیک اپ سره راوستلي وو څلور نور د دوی خپل د ملېشې افراد وو، چې د لوټمار پیسې يې له قوماندان پرته خپلو کې وېشلې وې او هغه د بنځینه خبرې خام غټ پرېر ځوان د گلم جم ملېشې يو ډگروال و، چې د قوماندان له خبرتيا او سهميې پرته يې مهمات او کلاشنکوف پلورلي او خپل يو ملگری وژلی و.

د مرگ سفر، د هوايي ډگر پر لور:

نیم ساعت لږ زیات وخت به وتلی و، چې د کوټې دروازه بېرته شوه څو تنه د دروازې په مخ کې بېرني ودرېدل، موږ څلورو ته يې د راوتلو اشاره وکړه، د یوه له خولې ووتل ((میدان هوايي)) له دې خبرې سره د هغه څلورو مذهبو بنديانو له خولې ناڅاپه ((اوف)) ووت، موږ يې کوماز لاری ته وخېژولو، د موټر په بادی کې دواړو خواوو ته کېناستو، یوه يې د کلاشنکوف قفاق کش او مرمی تېره کړه او موږ يې کتار د موټر یوې خواته کېنولو، دوی گوته پر ماشه زموږ مخې ته کلاشنکوفونه ونيول او کېدی شوی له یوه جمپ سره د کلاشنکوف دېرش مرمی زموږ په سینو کې تشې شوې وې، تر داسې کلکې څارنې لاندې، لکه د ډېر سخت جرم په تور نیول شوي يې د غرغړې په لور روان کړي وې، داسې لکه د جگړې په ډگر کې چا د دښمن ډېر غټ قوماندانان نیولي وې.

زموږ زړونو ومنله، چې دا مو د ژوند وروستی شېبې دي، د څرخي پله زندان کې د بنديانو د وژلو، او پولیگون کیسې رایادې شوې او دا مو

وگڼله چې موږ هم د دغسې وژل شویو زرگونو مظلومو هېوادوالو له کاروان سره یو ځای کېدونکي یوو، دلته له یوې مخې د مرګ تصور زما له سره ګډه وکړه، د زړه درزا مې ورکه شوه، د وېرې احساس مې له مغزو ووت او نور نو د مرګ او ډار ټول توهنات او سختۍ زما له زړه او ذهن ووتلې، یوازې یوه وېره او سختي مې په مخه کې وه، او هغه دا چې هسې نه زما ملګري یو یو زما تر مخې په کلاشینکوفونو غلبېل او ما ترې وروستی کړي، دغه تصور دومره تریخ او سخت و، چې د هغې تريخوالی او سختي اوس هم زما له خولې او مغزو نه ده وتلې.

موږ یې د هوایي ډګر له ختیزې دروازې تېر کړو، خو لږ وړاندې یې بېرته موټر وګرځاوه، په لار کې د احمد شاه مسعود او رباني عکسونو قیامت جوړ کړی، ښار ټول شعارونو او تصویرونو نیولی، د ازادۍ او فتحو مبارکۍ، د مسعود او رباني عکسونه وو، چې هر دېوال د ترافیکو غره او نږدې ودانۍ یې په سر اخیستې، مسعود قهرمان، فاتح اسلام او داسې نورې په غټو غټو تورو لیکل شوې کرښې، چې د سرکونو د یوې غاړې تر بلې په هوا کې څرېدلې، د رباني، مسعود بېلا بېل تصویرونه وو، چې د ورانو ودانیو دېوالونه، د برېښنا او تیلیفون ستنې دوکانونه او هوټلونو هېندارې یې نیولې وې، سړي فکر کاوه، لکه د ودانیو دېوالونه یې په تصویرونو پوښلي.

موږ یې د هوایي ډګر په لویه دروازه ننېستو، موټر کین لاس ته وګرځېد، ښي لاس د ترمینل اړخ ته اریانا الوتکې ولارې وې او کین لاس ته یې چې موږ وګرځولو، پوځي الوتکې درېدلې، دلته زموږ پیک اپ هم ولاړ و، موږ یې همدلته له موټره کوز او مخامخ روان کړو، هلته یو تورکی سړی بې نوره او غوږ بیجنه څېره له څو نورو پوځیانو سره

کومانډويي يونيفورم کې ولاړ و، موږ يې ور وړاندې کړو، هغه سملاسي امر وکړ، چې له موټره سامان کوز کړئ، د موټر سامان لا وختي لاندې باندې شوی و، زه لږ څه ډاډه شوم، چې گنې دا سړی به خبرې ته غوږ ونيسي، په ډېر ادب او عاجزی مې ورته وويل: که مهرباني وکړئ د دوو دقيقو لپاره وخت راکړئ، خو ده له غرور ډکه لهجه وويل: صبر کو ای کار خلاص شو باز معلوم ميکنم.

له موټر يې ژر ژر کتابونه کوز او په يوه کوټه کې يو پر بل انبار کړل، ډېری سامان په هماغه ساعت کې د ملېشو له خوا څه په پټه او ښکاره چور شو، کله چې سامان خلاص شو، ده زياته کړه: ميفامي يانی ای پشتونستان نيس اوغانستان اس، ما لومړی فکر وکړ، چې دا خبره په دې وخت کې له موږ سره څه اړه لري، دی لگيا و: شما خاينا می خاين از اوغانستان پشتونستان جور کنين، مه کت تان می فامم، په زړه کې مې وويل، دا په څه بلا واوښتې، له دې خو يې هغه بې تعليمه او بېسواده ښه وو، چې سترگې يې پيسو، مال او موټر ښځې وې او له دې نورو لانجو ناخبره وو.

ما وويل: زه ژورناليست او ليکوال يم، د پښتونستان مسلې مطرح کول دلته فکر کوم څه مناسبت ونه لري، بهتره دا ده چې په اصلي موضوع خبرې وکړو.

ده په ډېره غوسه، چې له خولې يې ځگونه بادېدل په يوه دمه خبرې کولې: گلبدین کت خود خلقپاره گرفته بگو تنی کجاس، وطنجار، رفيع کجا اس، وطنه شما خراف کدين، گلبدین کابله خاکستر ساخت اينجه نوکرای پاکستان و سعودی جای نداره... ما هم دده خبرې اورېدې او هم مې دده سترگو او څېرې ته کتل چې په ډېر هيچاني او عصباني

حالت کې دی، له سترگو یې د شرابو د نشې یوه پست هوس او له خولې یې د ددغې نشې بد بوی خوت، ده په بني لاس په ملا کې څرېدلې تفنگچه نیولې او ډېرې وړې عصاب خرابۍ کولی شوی د سوال او ځواب دا صحنه ختمه کړي، زه متوجه شوم که زما کومه خبره د ده په نېشه یې دماغ لږ هم بده ولگېږي، د هغې ځواب به حتماً ددغې تفنگچې په خوله راکوي، دلته زموږ او مرگ تر مینځ فاصله د سترگو د رپ په کچه وه، ځکه ما احتیاط کاوه، تاسې فکر وکړئ چې یو تش لاسی انسان په یوه ځنگل کې د کوم وحشي حیوان په منگولو کې گېر شي، څه به کوي، ځکه خو ما کوبنس کاوه، دده او تفنگچې تر مینځ یې رابطه کمه کړی شم.

لگیا دی... سیاف هزارای بیچاره را قتل عام کد، بدستور عربا، هزارای بیچاره تباہ و برباد شد... یا خدایه! دا خو د حکمتیار او سیاف په ځای په موږ زړه تشوي او لکه موږ د حکمتیار او سیاف د تنظیمو او کړو وړو مسوول اوسو، په زړه کې راتېره شوه، انجینر احمد شاه دې خپل وزارت کوي د استاد سیاف په گناه دې موږ نیولي یو...

ما یې خبره ور پرې کړه، چې زه په تنظیمي لحاظ نه له استاد سیاف سره منسلک یم او نه له حکمتیار سره، زه ژورنالیست او لیکوال یم، چې د مولوي جلال الدین حقاني له فرهنګي دفتر سره کار کوم، او هغه د سولې په هلو ځلو بوخت دی، ما فکر کاوه دا خبره به دده د عصابي مزاج په لمبو لږ اوبه توی کړي، خو له بده بخته دی یې نور هم مشتعل کړ ویې ویل: حقاني دیروز منطقه هزارا به توپ بست صدها هزاره را کشت، همراه گلبدین ششت که ملیشه ها خارج شوه، نباشه.

ما ورته وویل: څوک چې سوله کوي، هغه به ضرور دواړه خواوې

گذشت او د يوه بل د ځينو شرطونو منلو ته اړ باسي، خو ده وويل: مه ميفامم اخبار و مجله شما بر ضد مليشه مسلسل نشرات كرده، ده خوست مليشه ها قتل عام شد...

ما ځواب ورکړ، در خوست هر کسی که زنده دستگیر شده رها گردیده، بعد از فتح هیچ کسی کشته نشده، زخمی ها به صلیب سرخ تسلیم داده شد، البته در جریان جنگ هر دو جانب تلفاتی می بیند. ده وویل: مسعوده ما ده کابل اوردیم اگر بخایم بیرون کشیده میتانیم...

بيا يې پوښتنه وکړه، ننگيال کيس، زه لا له مخکې حيران وم، چې ځان وروبښيم، که نه، په کومه کې به مو خير وي، په همدغه تردد کې مې له خولې ووتل، زه، ده وويل: خوب ده گيرم امدی... او له دې سره يې بيا پر خپله تفنگچه گوتې کېښوې، غاښونه يې وچيچل، ويې ويل: ميفامم که ادم سياسي ستی خودته میگی که ده کله ام دوازده گرام مغز اس، ده کله مم دوزاده گرام مغز اس، بیست و پنج سال صاحب منصبی کدیم، می فامی، مارا خام کله می گفتین، مالوم میشه کی خام کله اس؟

مه تورن جنرال عبدالمجید روزی معاون اول عبدالرشید دوستم استم، جنرال صاحب دوستم هم مثل مه انسان اس، از مه کده مقبول و چاغ اس، شما را محاکمه میکنیم.

دلته يې زموږ لاسونه تر شا وتړل او يوې پوځي الوتکې ته چې ستارت ولاړه وه وخپړولو، نژدې يو ساعت په الوتکه کې ناست وو، خو الوتکه وانه لوتله، بېرته يې له الوتکې کوز او جنرال مجید ته لاس تړلي ودرولو، مجید بيا خپله خبره تکرار کړله، شما محاکمه ميشين، شما بيخ و بنياد

ما را کښدین، اوتوریته ما را از صفر هم پايین آورده به سويه جهانی بر ضد ما اقدام صورت گرفته...، اينا ره پس ببرين، تا محاکمه شون... مور يې بېرته د خپل پیک اپ بادی ته وځېږولو، هغه قوماندان ته چې مور يې نيولي وو، جنرال مجید وویل: تو خو زبان ایناره می فامی... ببرين... هلته د جمعیت ځینې افراد چې ما ورسره پېژندل ولاړ وو، ټولو ځان ناگار کړ، رنه رنه يې کتل د مجید او ملېشو پر وړاندې له خپلو اوږدو ږیرو، خړو پکولونو او جمپرونو سره ډېر حقیر او ذلیل معلومېدل.

د احمد ضیا خدای زده څه په زړه کې وگرځېدل، په ډېر ادب او حق په جانب څېره يې جنرال مجید ته وویل: زه په ننگرهار کې محصل یم او پاکستان مې په سترگو نه دی لیدلی، زه له دوی سره نه یم، دوی له پاکستان نه راغلل، شپه يې زموږ یوه دوست کړه وه، کله چې راتلل، نو ما وویل مفت موټر دی، زه به هم کابل ته ولاړ شم او...

خو جنرال مجید په دې دنیاګۍ کې د چا مظلوم خبرې او فریاد نه شوی اورېدی؟

د روانېدو پر وخت جنرال مجید هغه قوماندان ته چې مور يې نيولي وو، په غوږ کې څه وویل او مور يې روان کړو، دا ځل يې له یوې بلې لارې راستانه کړو، د دغې لارې په اوږدو کې بیا هم د جګړې په اور سوځېدلو او ویجاړو تاسیساتو باندې د رباني او مسعود رنگین تصویرونو، یو پر بل پسې د خپلې رنگینۍ جادوګري ښودله، پر ویجاړو او سوځېدلو ودانیو لګول شویو تصویرونو په لیدو زما په زړه کې داسې تعبیر وگرځېد، لکه ځانونه د دغو ورانیو قهرمانان ګڼي او یو وخت به يې تاریخ د ویجاړیو اتلان اعلان کړي....

په لاره کې له مکرويان سره د يوه گلم جم خولۍ باد يوره، موټر يې ودراره، په دې کې د جمعيت يو قوماندان چې له احمد ضيا سره بلد وو او د قوماندانانو سرتاسري شورا کې يې برخه لرله، موږ وليدو، کله چې موږ ته نژدې شو، يوه گلم جم بدې کنځلې ورته وکړې، خو چې د جمعيت يې ورته وويل خوشې يې کړ، موږ خوشاله شو، چې که مو مړه هم کړي، لږ تر لږه دومره خو وشول، چې احوال مو تر يو چا پورې ورسېږي.

موږ يې بېرته هغې قرارگاه ته راوړو، چې ترې بېولي يې وو، دا ځل يې په يوه بله خونه کې چې دوه زاړه شلېدلي چپرکتونه په کې پراته وو تېل وهلو، دچپرکتو وسپنيز سيمونه لکه تېره مېخونه راوتلي، د غرمې ډوډۍ مو نه وه خوړلې، خو په لوږه نه پوهېدو، که احمد ضيا د سهار چای داسې غوړ نه وای راکړی، نو بيا به مو دا حال نه و، د ماسپنبن لمونځونه رانه قضا شوي، په داسې حال کې چې د قصاب په غولي لاس ترلي ولاړ يو، د لمانځه قضا ډېر ځورولو.

زما په ذهن کې په مجاهد ولس کې د حميد بابا دا شعر لحظه په لحظه گرځېده:

دا جهان قصاب خانه کړ خدای و ماته
پا بسته ولاړ په غولي د قصاب یم

د مرگ منظر

شرنگ د دروازي زنځير خلاص شو، يو مليشه ښځه ودرېد، کاغذ ته گوري، زموږ نومونه يې واخيستل، موږ ور ولاړ شوو، لومړی يې زه تلاشي کړم، ورپسې احمدضياء، نور عيشا، احمدسينا... لاس يې تر شا راوتړل، زه يې تر مخ کړم، له شا يې د کونداغ پر يوه ټينگ گوزار له دروازي دباندې وغورځولم، چې پاڅېدم، يو مليشه تر مټ ونيوم، لږ وړاندې يې د يوې کوټې پرانيستې دروازي ته ودرولم، نور ملگري يې هم پر کونداغ دباندې راگوزار کړل، هر يو يې کوټه تر منځ يوې خونې ته ودراره، دلته يې زموږ هر يوه پر تندي گوته پر ماشه د کلاشينکوف شپېلۍ کېښوه، وايي کلمه تان بخوانيد، موږ کلمه تېره کړه، په لږ ځنډ يې کلاشينکوف لېرې کړل، پير نور عيشا يې يوې کوټې ته ننوېست، درې ډزې وشوې، سينا او ضيا يې هم يوې يوې خونې ته ننوېستل، بيا هم درې درې ډزې... راته وايي: حالا نوبت توست په زړه کې وايم خومره چې ژر کېږي ډز کوه... سترگې مې پټې کړې، وايم که پر غوږو مې څه نه اورېدی، په رښتيا څه نه اورم، پر خوله له يوې کلکې خپېرې سره مې غوږو کې کړنگی شو، سترگې مې پرانيستې، راته وايي ژوند دې رانيسه، پنځوس زره ډالر، بيخي ارزانه مفت...

ورته وايم، پنځوس زره ډالر پرېږده پنځوس هم نه شي راسره موندای، چې نه قوماندان يم، نه سوداگر... وايي موږ خبر يوو، چې لوی باي او سیت يې، وايم ټول عمر مې د قلم مزدوري کې تېر کړی چې

تشه گېده نشي ډکولای، وایي اوس به مزدوري در معلومه شي...

کرس پر کونداغ پر مخ ولگېدم، ونه غورځېدم، دویم گوزار مې د وليو تر منځ ولگېد، تندي مې له مخامخ ديوال سره ونښت، درېیم گوزار مې پر سر و، چې ورسره ښک شوم، ډز شو، د باروتو تريخ لوگی پورته شو، گولی زما پر ښي ولي ومښته، بل ډز پر مټ ولگېد درېیم ډز...

پوه شوی نه یم، تر هغې چې سترگې مې کوته کې وغړېدې، احمد ضيا، نور علیشا او سینا راته ناست دي، ما وې که اخرت کې راغونډ یوو، بعث بعدالموت دی...

که خوب وینم، لاس مې پر سینا کېښود، خوب نه و، په کوته کې مې سترگې واړولې، هماغه تنگه تروشه خونه، وسپنیز لغړ چپرکتونه... د نور علیشا له سترگو اوبښکې څاڅي، ضيا او سینا چوپ دي لکه دمه نه پکې چلېږي...

له پوزې خولې راغلیو وینو مې ږیره سرینس کړې، سینا تکیه کړم، احمد ضيا سترگې مخامخ کړې چې ښځې کړې، نور علیشا پخپله لمن خوله، مخ راپاک کړل، له کوزې یې خوله کې اوبه راتوی کړې...

را یاد شوه شرنګ زنځېر خلاص شو، د مرګ قاصد له کاغذ نومونه اخلي، د ولاړېدا راته وایې، تلاشي مو اخلي، د کونداغ پر گوزار مو له کوتې دباندې غورځوي، درې ډزې کېږي، وژني مو، دادی له سره مو زړونه سینو کې غورځي، د مرګ دغه کیسه څو کرښو کې بشپړه شوه، له مرګه د بېرته راگرځېدو تجربه انځور شوه، خو دا کیسه دومره آسانه نه ده، چې دلته مرګ د وسله والو د ټوپکو شپېلۍ کې په نڅا دی، هره ورځ هر ساعت، هره شېبه د مرګ له پیغام سره تېرېږي، چې ژوند د مرګ په منګولو کې په سلګو دی، ژوند نیمه خوا، زندګي مړ ژواندې ده.

ملېشې او وسله وال يې د خپلو توپکو مرميو کې پېي، د سرونو په تسپو لگيا دي، ذکر کوي، جنت غواړي، د حورو غلمانو سره د لوبو شوق يې سر ته ختلی، هره گولۍ چې چلېږي د ژوند پر ځيگر موبنلي، د ژونديو پر زرونو لگېږي، ځکه خو ژوند ژوبل، زندگي پرهر او د ځوانيو لو گډ دی، هر ژوندي د خپل ژوند جنازه پخپلو اوږو اخيستي، پخپلو لاسو يې قبر ته ټيټوي، دلته خلک گرځي خو ژوند شته، د مرگونو حکمراني کې د ژوند سا ډوبه ده.

د مازيگر لمونځ مو په تيمم او د چپرکتونو دپاسه په ناستې وکړ، دلته يو ځل بيا موږ د ژوند او مرگ له کشمکش سره مخ شو، بېرته وېرې واخيستو او له مرگه ډار زموږ په مريو منگولې ښخې کړې.

يو ساعت مو په خپلو مينځونو کې په دې خبرو تېر کړ، کاشکې په گردېز راغلي وای، درېغه داسې مو کړي وی، څنگه او څنگه...؟

ماښام يو تن دروازه خلاصه کړه، ويې ويل: بيابين، موږ ورپسې شو، داسې مو گڼله چې پل اخلو، د مرگ پر لور يې اخلو، د ودانۍ په پراخه انگر کې د ملېشې هغه قوماندان چې موږ يې نيولي او د عبدالچريک په نامه مشهور و، مجددي صاحب د بريد جنرالۍ رتبه ورکړې، په يوه چوکۍ ناست دی، زما پکول يې پر سر، خپل باديگاردان يې په يوه ليکه کتار کړل، موږ يې ورته مخامخ ودرولو، ويې ويل، چا درنه ساعتونه او پيسې اخيستي، موږ هک حيران وو، چې هغه کسان وښيو که نه، ما دا ښه وگڼله ووايو، له موږ هېر دي، خو احمد ضيا جرئت وکړ، هغه ملېشه چې دده پيسې يې اخيستي وې وښود، تصادفاً ساعتونه هم ده اخيستي وو، له ما سره څلور لکه افغانۍ وې، ددې سړي مې پېژانده، خو د جېب د پيسو راڅخه هېر و، ما هم د هغه ملېشه په خوا اشاره

وکره، چې څلور لکه افغانی یې راڅخه اخیستی وې.

عبدل چریک ورته وویل: ولې مو زه خبر نه کړم، ماته مو ولې ونه ویل، چې موږ ترې پیسې او ساعتونه اخیستي، هغوی پټه خوله وو، ده وویل ورکړئ پیسې او ساعتونه یې.

موږ ته یې خپلې پیسې او ساعتونه راکړل، په زړه کې خوشاله شو، فکر مو کاوه چې زموږ پیسې یې راوسپارلې، نو غلا د ملېشو د افرادو کار دی، همداسې به موټر، کتابونه هم راکړي، دلته لږ په خپل ژوند ډاډه شو، چې که وژلی یې نو پیسې به یې نه راکولې...

د مابنام لمونځونه مو په تیمم او ناستې وکړل او د تورې سیلو یوه وچه ډوډۍ زموږ د استحقاق په توګه له دروازې راوغورځول شوه، یو تن چې د مزار هزاره و، وویل شما نفرای گلبدین استین...؟

موږ وویل نه ژورنالیستان یو، خو هغه په ډېره بده لهجه وویل، تاسې د گلبدین او سیاف نفر یاست، غواړئ د ۳۵ فرقې افراد ترور او اختطاف کړئ، اوس به در معلومه شي... د سپو په مرګ به وژل کېږئ او له دې سره یې خپلو ملګرو ته وویل، قوماندان ته وایم، چې ماته یې په لاس راکړي، چې لومړی خو ترې دا سترګې وباسم، بیا یې د پوزو او غوږونو حساب په لاس ورکړم، زه یې په چل ښه پوهېږم او داسې یې ډېرې کنځلې وکړې.

له دغه ځوان سره بیا وروسته زموږ لږ او ډېر تعلقات جوړ شول، د حزب وحدت متعهد و، پلندر یې عیسی خان نومېده، چې ده غوندې بېسواده و، خو اوس یې دلته د حزب وحدت، دوستم او مسعود په ائتلاف کې د تورنۍ رتبه ګټلې.

په دې قرارګاه کې د حزب وحدت ټوپکیانو د دوستم له ملېشو سره

گډ فعالیت درلود.

د بنديانو د پيره دارانو د ډلگۍ مشر شاه محمد نومېده، چې ظاهراً د بڼې وضعې او نرمې خولې خاوند د شلو کلو ځوان معلومېده، خو په حقيقت کې ډېر بدغونی انسان و، ماخوستن ده زموږ د کوټې د دروازې قلف خلاص کړ، کوټې ته راننوت، او موږ ته يې د تسلي خبرې شروع کړې، په موږ دده خبره لکه د توپک ډز داسې لگېده، خو له مجبوريته مو دده له هرې خبرې سره د توافق سر بنوراوه او د رضایت دارې جينگې نيولې وې، ده وويل چې هر شي ته ضرورت لرئ، دروازه تکوئ، که قضای حاجت ته ځئ تک تک کوئ، دروازه درته بېرته کوم، ما ورته وويل، که زموږ د اوداسه غم دې وخوړ، دا به دې له موږ سره زياته نېکي وي، ده ويل غم مه کوئ، هر وخت مو چې اودس کاوه اوبه درکوم او نور مو که چای ته شوق کېده هم غږ کوئ.

ده په يوه ځانگړي اکت او ژور خپگان سره وويل، دنيا تېرېږي، دا ورځې هېچاته نه پاتې کېږي...

په دې کوټه کې څو خنجرونه او کارتوس پراته وو، خنجرو ته زه ځکه خوشاله شوم، چې کېدی شوای په څه وخت کې مو په کار شوي وي، خو احمد ضيا داسې وېرې اخيستی و، چې شاه محمد ته يې وويل: دا خنجرونه له دې ځايه وباسه، هغه هم خنجر کوده کړل، له کارتوسو سره يې يو ځای له کوټې واېستل.

احمد ضيا ته مې وويل، خنجرونه بڼه و کار مو ترې اخيستی شوای خو ده ويل ورک کړه، هسې به يې په بل غم اړولي وو، که دا يې راته پلمه کړې وای، چې په دې مو څه کول څه او څه... دلته نو دلې دلې گلم جمان راځي او د کړکۍ له ورې هېندارې زموږ ننداره کوي، څوک يو

څه وايي او څوک بل څه، څوک وايي د گلبدين نفر دي، څوک وايي په کارته نو کې يې يوه پوسته کې نيولي، چا به ويل بمونه ورسره وو، او نور...

موږ د الله تعالی له ياده بله اسره او مشغولا نه لرله، په لوڅو او مېخ دارو چپرکتو وغځېدو، سترگې مو پټې کړې، خوب چېرې و، پر يوه او بل اړخ اوښتو، کله نا کله به مو د يوې شېبې لپاره سترگې ورغلې، خو بيا به وينې شوو، چې پيره بدلېدله، د دروازي قلف به يې بېرته کړ، موږ به يې په شمار نوي پيره دار ته تسليم کړو، دا چاره ځکه زموږ په گټه وه، چې د دروازي په بېرته کېدو به له باندې تازه هوا کوټې ته ننوتله او زموږ د زړونو بل شوی اور به يې د لږې شېبې لپاره غلی کړ.

غوماشو مو پښې، لاسونه او مخونه داسې کړي وو، لکه شري نيولي يو.

له سپېده داغ وړاندې موږ ټول وينې وو، د آذان غږ مو د استاد رباني اسلامي حکومت کې وانه ورېد...

په وېره وېره مو دروازه وټکوله، پيره دار ته مو د اوداسه وويل، هغه د يوه يوه تن د وتلو اجازه راکړه، د قضای حاجت ځای نه و او له هغو کوټو استفاده کېده، چې خالي او کرکۍ دروازي يې ايستلې وې، په دغو کوټو کې کاغذونه، د وطن گوند تبليغاتي پاڼې، دفترې کارتونه، د کلاشينکوف او تومانچو کارتوس، شلېدلې په وينو لړلې جامې او ... پراته وو او کله به چې څوک د قضای حاجت لپاره دغو کوټو ته ننوتل، دروازه کې به پيره دار ولاړ و، موږ هر يوه په خپل وار اودسونه تازه او لمونځونه بيا هم په ناستې وکړل او د خدای تعالی اروا پالونکي ذکر ته مو پناه يووړه.

هوا رڼا کېده، ښايي لمر به نوې د شېر دروازي او آسماني له څوکو
مچکه اخیستې وه، چې د انگر د لويې دروازي تر مخ چې سرک ته وتلې
وه، دوه گړندي موټر تېر شول، اوس نو يوه بله ورځ بره شوې، له
حوادثو او فاجعو ډکه ورځ او د افغانستان د مظلوم ملت د دردونو او
ويرونو يوه بله تياره ورځ.

ما د کوتې له زړې او وړې کړکۍ د انگر په لويه دروازه کې سترگې
ښځې کړې وې، خو له هغو دوو موټرو پرته پر هغه لوی سرک د هېڅ
شي نښه نه معلومېده، داسې ښکارېده، لکه يوې مرگونې چوپتيا په
کابل د غم او سکوت خادر غوړولی وي، لکه شپه لا نه وي سبا شوې، د
شپې وحشت او ترورمۍ لا خپل تناوونه، نه وي ټول کړي او په رڼا ورځ د
شپې وحشتناک سکوت خپور وي.

هو! په کابل کې ورځ هم شپه ده، تکه توره شپه لکه ددغو غلو،
قاتلینو او لوټمارو تور زړونه، په کابل کې ورځ نه لیدل کېده، هره خوا د
تورو شپو د وحشت او وېرې خونړۍ تیارې خپرې د انسانیت، انصاف،
ازادۍ، شرافت او عزت لمر د وحشتونو د تورو شپو په تل کې ډوب و،
یوازې د شپو توره او تیاره حکمراني چلېده.

د دروازي د ځنځير په شرنگېدو يو تنکی خو هدور ځوان کوتې ته
راننوت، دوه درې تنه نور هم په دروازه کې ودرېدل، تنکي ځوان ستري
مشي وکړل، له ځان سره يې وويل: چه خوب جوانا اس، حيف بندي
کدن اينا، او بيا له موږ سره په خبرو شو، احمد ضيا او سينا ورسره
مجلس گرم کړ، زه او پير صاحب د خپلو سوچونو، اندېښنو، او ارمانو
په سمندر لاهو شوو.

داسې معلومېده لکه ددغه ځوان له موږ سره څه خواخوږي پيدا

شوې وي، پر له پسې يې مور ته د خوشې کېدو خبره کوله، له دې سره به يې دا هم ويل: ((گوسفند نر اس برای قربانی)) دا خبره کېدی شي ده په ناپامۍ کوله، خو مور ته به يې سخت ټکان راکړ، په پای کې يې د خراباتیانو په اکت وويل، الا کدن تان ده وس مه نیس، دیگه هر خدمت تان باشد به سر چشم چای، نان، چرس، شراب، دختر، بچه هر چه دلتان خاست بگوین.

ده خپل نوم هم مور ته وښود، چې زما له یاده وتلی او راڅخه رخصت شو، دلته يې د تورې سیلو پوپنک وهلې ډوډۍ یو گیلان او یوه توره چای جوش چې یوازې خوله يې لرله زمور مخې ته کېښول، که څه هم زړو نه اخیسته، خو په نوبت مو وڅښلو، هر یوه بل ته د چای ټینگ ست کاوه، داسې معلومېده، لکه یو پر بل ډېر مهربان وو، ما ځان له ټولو وروسته کړ یو دا چې له زړه مې غوښتل ملگري ورومبې چای وچښي او بل مې دا گټه هم وه، چې کېدی شوی په اخر کې مې دوه گیلانسه نصیب شوی وای، خو گټه په تاوان کېږي، تاوان دا چې کله به ايله نیم گیلان را رسېده.

زما د چای څښلو خو دا حال و، چې له خپل مشر محترم رفیع صاحب مې هم د چا خبره وسله اخیستې او هغه راته د چایست په لقب قایل شوی و.

ورو ورو له پیره دارانو او نورو ملېشو سره زمور تعلقات جوړېدل، وخت ناوخت به يې دروازه بېرته کوله او د څه شېبې لپاره به د تازه هوا له نعمت برخمنېدو له پیره دارانو سره په اړیکو کې د احمد ضیا او احمد سینا لوی لاس و، دوی به ویل مور سیاسي کار ورسره کوو، دا خبره یوه اصطلاح شوه، چې هر وخت به يې د څه هوښیاری او چالاکی

مظاهره وکړه، نو دا خبره به یې کوله.

احمد ضیا له ځان سره بله منصوبه جوړه کړې وه، په زگېرويو یې شروع وکړه، پینځه، لس دقیقې وروسته به یې دروازه ټکوله او د قضای حاجت لپاره به له کوتې وت، له احمد سینا یې نصور اخیستل او ددې لپاره چې استغراق وکړي کپ کپ نصور له ستوني تېرول، خو تقدیر ته گوره چې د یو کوتي له خورلو سره یې هم د استغراق اشتها رانه غله، ده خپل پلان موږ ته داسې تشرېح کړ، چې که شفاخانې ته یې یووړ، کېدې شي له هغې ځایه چاته تیلیفوني یا د خط په ذریعه احوال ولېږلی شي، زما زړه نه منله، خو ورسره مې ښه کړه، ده مسلسل زگېروي کول، اواز یې هم لږزه پیدا کړه، سترگې به یې ږدې وختې، خوله به یې وچه شوه، هر پیره دار ته به یې د گوليو نوم اخیست، چې که ورته رایې وړي، دده دغه وضعیت نژدې درې شپې دوام درلود، د حزب وحدت عیسی خان ته یې هم ډېرې خاورې په سر باد کړې، د احمد ضیا رنګ او څېره داسې شوې وه، لکه د نري رنځ ناروغ، اکتونه یې داسې طبیعي معلومېدل، چې اسمعیل شاهد سره یې سیالي کولی شوه.

د دوو ورځو په تېرېدو نور احمد ضیا هم له دې رول ستړی شوی و، موږ هم ورته وویل هسې نه نصور په رښتیا کومه ناروغي در پیدا کړي، هماغه وو چې ورو ورو یې د روغتیا خوا ته د صحت د علامو په څرګندولو قدم واخیست.

په پیره دارانو کې یو ځوان چې ډېر بدرنګه او تک تور و، سلطان نومېده، له څېرې او حرکاتو ډېر عاجز معلومېده، دده په څېره کې له مسلطې وضعې د شکایت نښې له ورايه لیدل کېدې، په کتو کې یې د یوې ژورې کرکې او نفرت اثار څرګند و، کله به چې موږ قضای حاجت

ته تلو، دی به د کوټې وره کې نه درېده، ویل به یې برن، برن ازاد استین، همدارنگه وخت په وخت به ده خپله د دروازي قلف بېرته کړ، دروازه به یې پرانیسته، وبه یې ویل باش که هوای تازه بیایه.

پر دغه ورځ چې له غرمې وروسته نور ملبشه خپلو کوټو کې په درنو خوبو ویده شول، سلطان زموږ د کوټې دروازه خلاصه کړه، د وره په خوله کې یې گوندې ووهلې او په کرار یې له موږ سره د خواخوږۍ خبرې شروع کړې.

ده ویل: خدای دې د دوستم او گلبدین کورونه وران کړي، زه هم کور کلی لرم، موږ، پلار او خپلوان لرم، ده زیاته کړه، د گلبدین او دوستم بلا نشته، د نورو اولادونه وژل کېږي.

ده یوازي گلبدین او دوستم پېژندل، له بل هر څه ناخبره و، سلطان په ډار ډار خوله نوره هم کوټې ته دننه کړه، ویې ویل، زه یې په زور راوستلی یم، نه تنخوا شته، نه بل څه، شپږ میاشتې کېږي چې نه یې رخصت راکړی او نه کوم غیران، ټنگه.

دده د معلوماتو له مخې په موږ درېدلي پیره داران نه معاش لري او نه په خپل زړه په ملبشه کې داخل شوي، بلکې په زور له کورونو اېستل شوي او له دغې احاطې د باندې وتلو اجازه هم نه لري، په دوی کې هغه ملبشه، چې په خپل زړه داخل شوي، تنخواگانې لري، د چور او چپاول لاره هم ورته خلاصه ده او تر څه قید او بندیز لاندې نه دي.

بله ډله د قوماندانانو بادیگاردان یا د خپل زړه پادشاهان دي، څه چې غواړي د نه، مه څوک یې نشته، د سلطان چې څرنگه خبره خواره او بدرنگه ده، همداسې یې لباس خیرې او پیوند و، پایزار یې هم داسې و، چې مازې پنبې یې په کې بندېدې شوی، خو له بدرنگۍ او خیرنتوب سره

يې په خبره، خبرو او کتلو کې يو داسې اغېز و، چې پر سړي له ټولو عيبونو سره خوږ لگېدو، ماسپښين مو ددغو تعلقاتو له مخې وکولی شول، د څنگ په يوه بله کوټه کې چې لا د قضای حاجت مکان نه و گرځېدلی په ولاړه د لمانځه اجازت تر لاسه کړی شو، دلته احمد ضيا له يوه بل کمال کار واخيست او هغه دا چې هر گلم جم ته به يې ويل، چې يو ورور مې په مزار کې اوسېږي، د (ادينه مسجد) سيمه کې يې کور دی، خو که چېرې زما مخې ته راشي، نه يې پېژنم، ځکه دا لس دولس کاله مې نه دی ليدلی او يو ځل خو يې يوه ته له خولې ووتل، برادر مم گلم جم اس...

د تعلقاتو دايره مو دومره پراخه شوه، چې په جمع د لمانځه شرايط برابر شول او د هغې بلې کوټې څلورو بنديانو هم په کې برخه اخيستلی شوای.

له لمانځه وروسته چې موږ بېرته خپلو کوټو ته راغلو، لږ وروسته عبدالچريک راووت، شاوخوا يې ملبشه غونډ وو، لرگي يې راوغوښتل او يو تن يې داسې وواهه، چې تر يو نيم سل لرگيو ما وشمېرل، چې په وهلو ښه ستړی شو، څه خبرې يې ورسره وکړې، چې موږ نه شوی اورېدلی، په دې کې يې يو ځل له خپل باديگارد نه کله کوف واخيست او په هغه سړي يې درې درې وکړې، يوه گولی يې په کين مت، بله په ورانه او درېيمه له نامه سره ولگېده او په ځمکه ولوېد، ده دومره وويل کشش کو او له دې سره د خپلې کوټې په خوا روان شو، ملبشه وو کش کړ، موږ پوه نه شو، چې مړ شو او که يې روغتون ته يووړ، دا راز له سلطان او څو نورو ملبشو هم پټ و او يا يې موږ ته نه شوی ویلی.

له دې پېښې وروسته سلطان بيا زموږ د کوټې دروازه بېرته کړه، ويې

ویل، دیدین ظلمه، از دل ما خدا خبر اس، ما بخدا اگه به ای حال خوش باشیم، خدا مارم به وطن و خانه خود بیره و شمارم، ای چه حال اس، خدایا!

مانبام یې مور ته په داسې کاسه کې چې له میاشتو به چا اوبه نه وې پرې تېرې کړې، وریجې او ورسره هماغه توره سیلو راوړه، مور د وریجو له مینځه یوه مړۍ پورته کړه او نوره مو سیلو خپلو کې تقسیم کړه، سلطان چې د تشې کاسې وړلو ته راغلی و، کله چې کاسه ډکه ولیده، بېله دې چې له مور د نه خوړلو وپوښتي، وویل مور هم همدا ډوډۍ خورو، ده زیاته کړه، دلته درې دېگونه پخېږي، یو دېگ دا چې دا مور او تاسې یې خورو، دا خدای وهلې وریجې، بل د عبدالچریک لپاره ځانگړی دېگ او ډوډۍ او د هغه بادېگارډانو ته بیا جلا دېگ او ډوډۍ پخېږي.

مرگوني پوښتنه:

د قبلې اړخ ته دپخو خښتو نوی دیوال او په وړوکې دروازه کې ولاړ، بېلر پر هماغه لومړۍ ورځ مور ته پوښتنې راپورته کړې... دوه درې واړه مو چې د شپې له بیلرو د وسله والو اوښتو راوښتو ته پام شو داسې مو گڼله لکه د دېوال له شا د ښځینه وو ماشومانو چیغې اورو، ځکه خو دغه پوښتنې لکه د تلوسې بڼه خپله کړې وه... سلطان مو وپوښت، لکه تبه یې ونیسي، لړزه پرې راغله، په زاریو شو، چې دا پوښتنه له چا ونکړو، دده په وینا که چا ورڅخه واورېده ژوندی به ونه وځي...

څلورمه شپه وسله وال د نورو ورځو په پرتله زيات وتل ننوتل،
چيغې او ژړا انگولا څرگنده وه...

نيمه شپه پرله پسې ډزو ټول په ځای کې راکينولو، کړکۍ ته مو منډه
کړه، لږ وروسته يو کومار راغی، بيلر لرې شوي وو، د کومار د بادۍ شا يې
له دروازې سره ولگوله، څه کم يو ساعت به ولاړ و چې گړندی له دروازې
ووت.

څه خبر دا به د گلم جمو قصابخانه وه، که د جنرال مجيد
صحرايي محکمه کې د اعدام شويو قتلگا، او پليگون، خو د پخو خښتو
دغه دېوال شاته يوازې د مرگ حکم چلېده، څوک د حزب تورن، څوک د
خلق گناهگار، ځينې د پيسو صراف، تجار، پانگوال او... د ټولو پر
وړاندې د مرگ برخليک کومې شلولی و...

د مرگ پرېکړه په خورا اسانۍ د سترگو وروځو په اشاره او د خولې په
څو ټکو اعلانېدې شوای، آن چې د ټوکو مسخرو او تفريح لپاره هم د
مرگ پرېکړه صادرېدې شوای پاکستان روان کو... تيرش کو... او داسې
نورو شفرونو او نښو د مرگ حکم عملي کېده...

د گرونکو شرنګ:

سلطان له کوټې په وتلو لا قفل نه و اچولی، چې دوه موټر د ودانۍ
له لويې دروازې ننوتل، يو هماغه زموږ دوه سيټه پيک اپ او بل د هغه
بلې کوټې د بنديانو يو سيټه، له موټرو څلور ښځې چې رنگين لباسونه
يې اغوستي، کوزې او د عبدل د کوټې په خوا په يوه باديگارد پسې
گړندی وخوځېدې، دواړه پيک اپ په بيره بېرته له دروازې ووتل، نيم

ساعت وروسته موټر بېرته راوگرځېدل او د سازیندو څو تنه ترې کوز شول، لږه شېبه پس د گرونکو شرنگ او د ساز غږ پورته شو، خدای خبر د نخا او ساز دا لوبه څه وړ او څومره روانه وه، چې زموږ د کوټې تر مخ د پښو ښکالو، او کش او گیر موږ ته بیا پوښتنې پیدا کړې، د شپې پاو باندې دولس بجې وې، له کړکۍ مو چې وکتل، د عبدال څو بادیگاردانو، بندي ډگروال ورسره په مخه کړی، کېدی شي د څه پوښتنې او تحقیق لپاره به غوښتل شوی وي، د شپې دوه نیمې بجې وې، چې بیا مو گونگسۍ او د پښو ښکالو واورېد، موږ له کړکۍ دباندې د کتو هڅه وکړه، که گورو له ډگروال سره څوک خبرې کوي، ډگروال په بیره کوټې ته نښتل شو او دروازه ورپسې قلف شوه، سهار چې د جماعت لپاره بلې کوټې ته ولاړو، نو د ډگروال د کوټې څلورو بندیانو غوږونه نیول، توبې یې اېستلې، خو موږ لا د موضوع په حقیقت نه وو پوهېدلي او راز راز پوښتنې او شکونه راسره پیدا کېدل.

کله چې سهار شاه محمد دروازه بېرته کړه، داسې معلومېده لکه له چا سره یې د باندې څه ټوکه کړې وي، چې متوجه شوه خبره د ډگروال وه، احمد سینا پوښتنه وکړه، ډگروال یې تحقیق ته غوښتی و؟ شاه محمد وویل: چې تحقیق بادیگاردای عبدال از پیشش بوجی ساختن.

درواغجنه هيله

د سهار ۹ بجې وې، چې چا د باندې زما نوم واخيست، خوشاله شوم، لکه څوک راباندې خبر شوی...؟

ما خپلو ملگرو ته ډاډ ورکاوه، که کوم جمعیتی خبر شي، بیا هیڅ غم نشته، اخر دا څه خوشباوري نه وه، ما لس کاله جمعیت کې صادقانه خدمت کړی، د جمعیت مرکزي اخبار مې چلولی و، کتابونه مې ورته لیکلي او څو ځله مې ددغه خدمت په جریان کې مرگ هم په خپلو سترگو لیدلی.

استاد رباني او د جمعیت ټولو مسوولینو او غړو پېژندلم، د اخبار او مجلې داسې ګڼه نه وه چې زما په کې څه نه وو خپاره شوي، په تېره له فاضل سره خو مې د وختونو بلکې مودو اشنایي وه...

کوټې ته یو غټ او دنگ سړی راغی، له ماسره یې غور روغېر وکړ، ځان یې معرفي کړ، چې د عبدال معاون دی، د خوست د فتحې پر وخت نیول شوی، ده خپله خوله زما غور ته نژدې کړه، ویې ویل: ما له ډېرو خلکو سره کومک کړی، له تاسې سره هم کومک کوم، پوښتنه یې وکړه قلم کاغذ لرې، ما ویل نه؛ ده له جېبه قلم راویوست ویل: زه درنه ځم، ته چې هر چاته خط لیکې ویې لیکه، زه یې ور رسوم، ما ورته وویل: که استاد رباني ته یې ولیکم، ده خپله سینه وډبوله، چې ولې نه، حتماً یې ور رسوم او له دې سره له کوټې ووت، موږ له یو بل نفر سره چې د حزب وحدت غړی او ډېر ووت ننوت خبره کړې وې، چې که امکان

ولري، زموږ خط يوسې، ده وويل ولې نه خو چې په داسې سيمه کې وي، چې زموږ تگ امکان ولري، ما ورته وويل، دولتي مطبعه کې زموږ ملگري دي، خط مې د قانع، فاضل او... په نومو وليکه، ما ويل چې هر يو پيدا شي، خط به ورکړې، نور ته خلاص يې، ما فکر وکړ چې په دې کې يو هم پيدا شي، خبره جوړه ده.

قانع مې نېغ سترگو ته ولاړ وي... وايم دی دې د چوکۍ او رياست مزې اخلي، زه دې د مرگ کومي کې لاس پېښې وهم... به تېره چې نور عليشاه راته ووايي: چې کونې خبر شي، خبره خلوصه ده... ځکه خو مې د قانع هره ژمنه او خبره پر زړه اوري: که سپوره وي که پورې، گډه به وي... دده ژمنې، په وينو لاسليکونه د طاغوت پر وړاندې د مبارزې او بغاوت سوگندونه...

نادر خان چې کابل ونيو د لښکر ځينې مشران يې اعزازي جنرالان کړل... اعزازي دا چې فرقه او غونډ کې يې دنده نشوای ترسره کولای... يواځې جشن کې يې پوځي دريشي اغوستې او ځينې مراسمو کې برخه اخيستی شوای... د نادر خان له مړينې وروسته پخواني پاچا هم يو دوه کاله دغه دود پاله... او د خپل پلار دغسې انډيوالان يې دربار ته بلل... يوه ورځ د غرمې پر وخت کوم مشر په ناپامۍ او بېره مړۍ خولې ته کړه، دومره گرمه او سوځنده چې پر ژبه يې پولۍ راخېژولې... خو ده بيا هم خپله خوله ټينگه کړه... له سترگو يې ځک ځک اوښکې راغلې... ددې لپاره چې خپلې اوښکې توجيه کړای شي وويل: نودر خون دې تېرې خورې خوري مير دې دولته غوښې نغاړو...

حاجي نسيم راته کړه: ته له قانع مناسب غواړې...؟ له لېوني يې مه غواړه، مه يې ورکوه...

قانع به ټوله ورځ پر مېز له طبله وهلو سره سندره کوله:

الله گل دانه، دانه دانه دانه دانه

شهرت گله تېروه دې جېلخانه...

الله گل دانه دانه

وېروونکې خوبښي، د ویر په تیارو کې:

ماسپښین په داسې حال کې چې عبدالچریک په کوم ښکار پسې وتلی و، یوه ملبشه مور ته وویل، هغه سړی چې له دروازې راننوت پاکستانی دی، تاسې ورسره خبره وکړئ، که څه کار مو پرې وشي.

لږ وروسته په ونه مندری تک سور او کوسه سړی، کوټې ته راغی، له خبرې داسې معلومېده، چې گنې کوم عصري گلم جم وي، مور ته یې د میرانشاه والو په لهجه وویل: د کیم زوی یوئ، ما ویل، مور د بېلا بېلو ځایونو یو، خو له حقاني صاحب سره کار کوو، دده خبره په رښتیا وېروونکې وه، چې له گلم جمو سره یې پوره ورته والی درلود، ځکه خو مې ترې پوښتنه وکړه، تاسې د کوم ځای یاست، ده بیا هم د میرانشاه والو په لهجه خبرې کولې، خو خبرې یې گوډې ماتې راته ښکاره شوې، داسې لکه له ځایه پښتون نه وي، ده وې زه د میرانشاه یم او کور مې ډنډو کې دی، مور ته یې وویل تاسې څه ثبوت لرئ، چې د حقاني کسان یئ، ما ورته وویل ثبوت څه ډول وي، مور یې د فرهنګي دفتر مامورین یو، ده ویل خنکی پېژنې؟ ما چې هر څومره فکر وکړ، خنکی مې ونه پېژانده، پیر صاحب ته مې ویل، ته خنکی پېژنې، ده ویل خانکی پېژنم، خنکی نه.

بيا يې وويل خليل پېژنې، موږ ورته وويل، ولې نه، ويل څوك دى؟
 موږ ويل يو حاجي خليل خو د حقاني صاحب ورور دى، ويل منشي يې
 څه نومېږي، موږ ويل سرحدي، ده يو ځل بيا سر تر پښو راته ژور وكتل،
 بيا يې وويل تاسې يو خط وليكئ، زه يې ورسوم، كه خداى كول مازيگر
 مو بيا احوال اخلم.

خط مو وليكه، خو ډېر محتاط، كه عبدل يا مجيد ته يې وښيي زموږ
 د الزام څه ټكي په كې پيدا نه شي كړى.

كله چې دى له كوټې ووت، عبدل زموږ پيك اپ كې راوړسېد، له ده
 سره يې يو څه خبرې وكړې او بيا دواړه په موټر كې ووتل.

موږ كرل او رېبل، كله به خوشاله شوو، او كله سخت خواشيني او
 وارخطا، هسې نه دا سړى او خط مو د بلې بلا په خوله وركړي.

مازيگر چې د اوداسه لپاره وتلى وم، كوټه كې مې د كومې مجلې پر
 دوو پاڼو نظر ولگېد، بې اختياره پرې ور ټيټ شوم، شكېدلې پاڼې مې
 راپورته كړې، په غالب گومان د كابل مجلې د كومې گڼې پاڼې وې، د
 مرحوم استاد الفت شعر مې په كې ولوست:

وربل يې ما په خوب كې پرېشان ليدلى دى
 ستا بخت خو مې رقيبې دغه شان ليدلى دى
 له دامه كه دې خلاص كړم په قفس كې دې ايسار كړم
 صياده ما خو څو رنگه زندان ليدلى دى
 تعبير يې كړى ما په ظالمانو به چپه شي
 چپه كاكل مې خوب كې د جانان ليدلى دى

حسب حال شعر و، په رښتيا هم چې د استاد الفت شاعري د

عمرونو او زمانو شاعري ده، زه په همدې سوچونو کې وم، چې شاه محمد غر کړ، راوځه؟ چې ورنژدې شوم، په گواښمنه لهجه يې وويل، هوښيار سړی يې دا څه کوې، نه گورې قوماندان راوتلی، اوس به ځان هم پرې څب څب کړې او موږ هم...

يو بل مېلېشه چې لطيف نومېده، د مزار اوسېدونکی او ډرېور و، له موږ سره په خواخوږۍ مخامخېده، دده خبرې که څه هم خوږې وې، خو په عمل کې يې له ناغېرۍ ځان ډېر ناتوانه ښوده، حتی د يوې عادي خبرې او ضرورت ښه مو پرې نه کېده، لطيف زموږ کوټې ته راغی، ويې ويل دا سړی قوماندان ته ډېر نژدې دی (مطلب يې هغه مخکېنی سور ږيري و)، کېدی شي ستاسې کار وشي، ده زیاته کړه: هغه بله ورځ قومندان يو موټر مهمات او کلاشینکوفونه دغه سړي ته ورکړل.

سړي چې مازیگر يې د احوال اخیستو وعده کړې وه، درک معلوم نه شو، سبا مو هم دده انتظار وکړ، خو څه پته يې ونه لگېده، موږ ته اوس د هغه په اړه ډېر شکونه پيدا شوي وو.

د بند په درېيمه ورځ يې قضا مازیگر يو بل ځوان هم زموږ کوټې ته راتېل واهه، خورا وارخطا معلومېده، ژبه يې په خوله کې داسې وچه کلکه وه، چې په ډېرې سختۍ يې ښورولی شوای.

په موږ چې دا حال تېر شوی و، ددې لپاره چې زړه ونيسي، د مينې او خواخوږۍ خبرې ورسره پيل کړې، که څه هم لومړی احمد ضيا او سينا غوښتل ټوکې او خندا ته زمينه جوړه کړي، خو د همدردۍ عنصر پرې غالب شو او له هغه سره يې د خواخوږۍ په لهجه خبرې راواخيستې.

ده په نه زړه او وېره خبرې کولې، ځان يې اصلاً د کندهار

اوسېدونکي او فعلاً په کابل کې د دفاع انقلاب په اوپراتيفي غونډ کې ضابط او نوم محمد صادق بشود، ښه دري يې ويله، داسې لکه د کابل اصلي اوسېدونکي وي، خپله کيسه يې داسې پيل کړه: ميوند وات کې روان وم، بايسکل راسره و، ملېشو ودرولم، راته ويل يې، بايسکل نه اخلي؟ ما ويل کوم، زما خپل هغه ته يې اشاره وکړه، ما ويل دا خو زما خپل بايسکل دی، په غوسه شو، ويل خبره خلاصوه په موږ مه ناوخته کوه، که نه يې اخلي لار دې وهه، ما غالمغال وکړ، په دې کې څو تنه نور راغلل، په کنډاغونو يې ووهلم، جېبونه يې راتش کړل، ساعت يې هم رانه واخيست او په هغه دو سيته ډاډسن کې يې راواچولم، پير صاحب ويل، زموږ په موټر کې يې راوړې، خو د صادق په خبره ملېشو ويل، دا موټر يې له حزبيانو يوه جگړه کې نيولی، لس تنه حزبيان وو، اووه کسه مو ترې ووژل او درې مو ژوندي ونيول.

احمد سينا چې زموږ د دفتر زنده دل او ظريف ځوان دی او په ډېرو سختو حالاتو کې به هم دده خوله په ټوکو خلاصه وه. پټه خوله و، لکه گونگه روژه يې وي، ده به پر ځان عسکري ستر کوټ اچولی او تر هغې لاندې داسې پټ و، لکه له سره په کې دمه نه چلېږي، موږ به که هر څو ورته وويل، چې څه درباندي وشول، ستا خو خوله له ټوکو او خندا نه ټولېده او دلته دې خوله نه چوله کېږي، دی به ايله تر عسکري وړين بالاپوښ لاندې، وښورېده او له نصوارو ډکه خوله به چوپ پاتې شو، ښه و د صادق په راتلو دده په زړه کې د خبرو او يوې نيمې ټوکې زړی زرغون شو.

صادق ښه ځوان و، هره ټوکه يې په خندا تېروله، دده خندا خپله يوه ټوکه وه، چې موږ به يې نور هم خندولو.

د جماعت په لمانځه کې مو په اشارو او سترگو سترگو کې له هغو څلورو بنديانو سره پوهول، چې وضعه او حالات څه وړ دي او بېگا څه تېر شوي، ځکه له دوی سره د گلم جم پينځه تنه او ډگروال بنديان وو.

د مرگ پر پوله:

د سهار ۸ بجې دي، چې د عبدال معاون مو له کړکۍ وليد، پيره دار ته مو وويل، ورته اواز کړي، هغه راغی، زه يې بلې کوټې ته بوتلم او هلته ورو ورو راته لگيا شو: زه خو پرون بل چېرې تللی وم، ستاسې خط رانه پاتې شو، تا خط ليکلی ما ويل هو! د استاد رباني په نامه مې ليکلی، ده خط واخيست او نور هم رانژدې شو او ډېر ورو يې راته ويل:

زه له دغو ازبکو سره گېر راغلی يم، څه وکړم، ځان نه شم ترې خلاصولی، هلته مې په وطن کې بچيان د دوی په ولکه کې دي، خپل وار ته به گورم، چې وار مې پرې برابر شي، کار به يې وکړم، بيا يې وويل گورئ دا ډېر وحشي خلک دي، زه ډارېږم چې تاسې مړه نه کړي، د مرگ له نامه سره زما په خوله کې لارې وچې شوې، رنگ خو مې نه شوی ليدلی، چې څنگه به و، ماته دده خبرې يوه توطيه ښکاره شوه، ژر مې ځان راټول کړ، په جدي بڼه مې ويل: زموږ مرگ دومره اسانه نه دی، موږ داسې واړه خلک نه يو، چې له مرگه وروسته دوی څوک داسې کرار پرېږدي، موږ علاوه له قومي او سياسي پشتيوانۍ له موجوده حکومت مجددې، رباني، مسعود او ټولې حکومتي دستگاه سره روابط لرو، چې موږ يو وار خوشې شو، بيا به معلومه شي.

ده د خپل ماضي يادونه وکړه، ويل يې گوره غر په غره نه ورځي او

بنيادم په بنيادم ورځي، زه درسره کومک کوم، خير که بيا کوم وخت په لوکس موټر کې زموږ له مخې تېر شي او خوا ته مو ونه گوري، ما ورته ويل انسان د احسان تابع دی، ستا ددغې خواخوږۍ او خبرو احسان به موږ هېر نه کړو.

ده راڅخه د استاد رباني په نامه ليک واخيست، ويې ويل: دا ټول ازبک يې چې ټول کړي په همدې يې ټول کړي، چې د غلا چور چپاول اجازه يې ورکړې، که نه څوک خو لېوني نه دي...؟

ده وويل: زه چې څه کوم يا مې کړي، وايم چې کړي مې دي، زه هم خلک لوټم، خو داسې خلک چې لږ چاغ او ښه غوښه ولري، په بېچاره وو لاس نه پورته کوم، ده وويل: زه درې وارې شوروې ته تللی يم، رتبه مې جگتورن ده، تر دوولسمه مې تعليم کړی، خو زه چې د دوی په زړه برابر نه يم، رتبه يې نه ده رالوړه کړې.

له کوټې د وتلو پر وخت يې په جگ اواز خبره بدله کړه: د مريض غم مو خورم، زه به قوماندان ته ووايم، تاسې بې غمه اوسئ.

ترخې شپې، خواږه يادونه:

که څه هم په کوټه کې ډېر تنگ او د پښو غځولو ځای مو په سختۍ پيدا کولی شوی، خو د هغو دريو کسانو په ملگرتيا چې زموږ کوټې ته يې رالېږدولي خوشاله وو، هغوی د لمانځه اوداسه پابند او د ښو اخلاقو خاوندان دي، ظاهراً يوه ځان ډرېور بل مستري او درېيم د کډې خاوند باله، هغه ځوان چې ځان يې ډرېور معرفي کاوه، خپل نوم همایون ښوده، ښکلی ځوان و، گردۍ توره ږيره، غټې سترگې او له رنگه

سپين و، د بني رويې خاوند او تعليم يافته معلومېده، ده ماته وويل، ستا مضامين مې لوستي او په غياب كې مې درسره معرفت درلود.

ده خپله كيسه داسې وكړه: د موټر پرزه مو لټوله، دا مستري هم راسره و او له دغه بل صوفي سره مو د هغه د كډې راوړلو بيه خلاصه كړې وه، كله چې له پرزه فروشي راووتلو، مېشه راڅخه تاو شول او دا پېنځلس ورځې كېږي، چې دلته پراته يو، په دوى كې هغه ځوان چې د كرايې والا په نامه يې ځان ښوده، ډېر وارخطا و، سترگې به يې له خبرو سره له اوبڼكو ډكې شوې، داسې معلومېده، له ژوند يې تمه پرې شوې، خو ډرېور او مستري ډاډه معلومېدل.

همايون ويل، چې له موټر تېر يم، كه په موټر خلاصېږو، زه به خط وركړم چې دا موټر مې په ۴۰ لکه په عبدل خرڅ كړى دى.

شپې ته بيا د عبدل د نشو او تماشو پروگرام و، ښځې وې، ساز و نڅا او فحشا، موږ په دغه شپه كې له نويو ملگرو سره په خوږو خبرو د خوب په اسره سترگې پټې كړې، دوى كيسه كوله چې يو ماښام يې له يوه دوسته ډاډسن سره څلور كسه راوستل او له راوستلو سره يې په هغه چمن كې په گوليو غلبېل كړل.

دوى ويل عبدل هرې دوى يا درې ورځې وروسته د نڅا او فحشا پروگرام لري او دا نور يې په خپلو كې سره اخته وي، دوى به خپلې گوټې غوږو ته يووړې توبې يې اېستلې، بيا به يې په داسې انداز كې لكه نه شي ويلي او دا خبره پرې ډېره سخته تمامېږي، وويل قمار، چرس، شراب، زنا او لواطت د دوى كار دى. د شپې دوى بجې وې، چې د ځنځير له غږ سره دروازه په ډېر زور خلاصه شوه، درې كسان كوټې ته ننوتل، ويل يې هغه پيسې بېرته راكړئ، ژر كوى، ټول گوته په ماشه ولاړ وو، موږ هم

ژر ژر پیسې ورته کېښوې، ما یو بندل وگرځاوه، چې گنې پام یې نه شي او یا دومره پسې ونه گرځي، خو هغوی چې د پیسو بندلونه وگڼل، ویې ویل یو بندل کم دی هله، او داسې مې هغه بندل هم وروغورځاوه.

موږ پوه شو، چې مخکنۍ لوبه او د پیسو راکول ددې لپاره و، چې بادیگاردانو پرې عبدال نه و خبر کړی او ټولې یې خپلو جېبونو ته کړې وې.

سهار ۹ بجې یې ددغو بندیانو پر پک اپ د جمعیت شین بیرغ ودراره، خو کسان په کې سپاره شول او له دروازې ووتل، همایون ویل: زموږ موټر یې مزار ته بوتی، ده وویل ښه شو، کېدی شي موږ هم خوشي شو.

همایون وویل تاسې باید هغه سره سړي ته چې له عبدال سره یې اشنایي ده، او دې بل ته خط نه وی ورکړی، ما ورته وویل خطونه مې په ډېر احتیاط لیکلي، داسې څه په کې نه شته، چې د کوم تور پلمه ترې جوړه شي، ده وویل دا خلک په پلمه ملمه پسې نه گرځي، موږ هم په خطونو پښېمانه او وېرې اخیستي وو، خو شوی کار و اوس مو هېڅ نه شوی کولی.

د اندېښنو توپاني خپې:

د پیر صاحب وضعې موږ ټول پرېشانه کړي یوو، داسې معلومېده چې کوټه کې یې دمه بندېږي، کله به وغځېد، کله به د پښو په سر کېناست کله به یې کړکۍ ته منډه کړه او کله به یې ور ټکاوه.

رنگ یې په هېڅ توگه د ژوندي نه معلومېده، کله کله به یې له ځان

سره لاسونه خوځول، په خوب کې به یې هم خبرې کولې، په تېره کله به چې زموږ پکې له دروازي دننه یا دباندې ووېستل شو، د پیر صاحب حال بېخي کوما ته رسېده.

په زړه پورې دا چې کله به د پښو په سر ناست او سر په گوندو تکیه کړی و، ناڅاپه به یې زه د پښې تر غټه گوته ونيولم، وبه یې ښورولم او چې ما به سترگې ور پورته کړې، ده به په وارخطایۍ سره وویل: چې غم ونکې ننگیول سویب: او بیا به یې بېرته سر په گوندو کېښود، لږ وروسته به یې بیا دا عمل تکرار کړ او کله کله به یې دا هم ورسره زیاته کړه، سر دې وځوري پیسې، ښې شوې چې وایې خیستې، دغو پیسو ضرور میر ته غم جوړاوه. موږ اندېښمن وو، چې هسې نه کوم عصبي شوک پرې راشي، ځکه له نورمال او عادي حالت د باندې و.

یوه ورځ یې یو څه سپینه سیلو ډوډۍ راوړه، احمد سینا په خدا خدا کې وویل، نن موږ صاحب منصبان شوي یو، ما ویل څنگه...؟ ده وویل دا د صاحب منصبانو سیلو ده، خو د صاحب منصبانو سیلو په موږ داسې کانه وکړه، لکه گولۍ نژدې وه، تر کلمو مو پورې ورې وخېژي.

د مستري په نامه بندي په تاخچه کې دغه ډوډۍ، گولۍ، شیرینی او څه نور شيان ایښي وو او زموږ د پام غلطولو لپاره به یې ویل، دا زما دوکان دی، احمد سینا چې په وره کې له خپلیو او بوټونو سره پروت و، ویل زه د خپلو دوکان لرم، څوک چې د باندې وتل له ده به یې یوه جوړه خپلۍ رانیولې.

اوس نو موږ له پوره نهیلۍ سره مخامخ وو، د حزب وحدت ملېشه چې پیسې او خط مو ورکړي و، په خوږۍ کې گرځېده او هېڅ ځان یې

نه پوهاوه، د عبدال معاون هم درک نه و او د هغه سور ککي هم پته نه لگېده، موږ داسې گڼله، چې لا تر اوسه په موږ نه جمعیت خبر دی او نه څوک.

هغوی ازاد شول:

موږ هغو دریو تنو ته وویل، که تاسې خلاص شوی، زموږ احوال به رسوی او که موږ خلاص شو، ستاسې احوال به رسوو. په دغه ورځ بیا مزار ته زموږ د ورلو اواز شوه، سلطان ورو وویل: لکه تاسې مزار ته وړي، خو بیا یې ژر دا خبره ورسره مله کړه، مزار ښه دی، هلته که دوستم خبر شي، تاسې ضرور خوشې کوي، مازیگر درې بجې دي، چې د کوټې دروازه خلاصه شوه، موږ ته یې غږ کړ، چا ورته وویل دا نه هغه بله ډله، موږ یې بېرته کوټې ته ننېستلو او هغه درې تنه یې ورسره وایستل، موږ له کړکۍ کتل، عبدال چې د خپلو بادیگاردانو په مینځ کې ولاړ و، له دوی سره لنډې خبرې وکړې او له لږ ځنډ وروسته یې خوشې کړل، خو موږ پوه نه شو، چې له دوی سره به یې څه ویلي وي موږ د دغو دریو تنو په خلاصېدو خوشاله شو، چې زموږ احوال به هم تر یوه ځایه ورسوي.

له دغو انډیوالانو سره مو د مینې او ورورۍ داسې اړیکې ټینګې وې، لکه د کلونو پېژندگلوي او اشنایي مو وي، له همدې امله وه، چې د دوی د بېلتانه دوک مو هم تر مابښامه احساس کړ. موږ له صادق سره ډېرې کیسې کړې وې، د خوستوالو خبره ښه جمه مو جوړه وه، دلته په یوه ساعت کې د بنديانو ترمینځ داسې اړیکې جوړېدې، لکه عمرونه چې پرې

تېر شوي وي، ځكه خو زموږ ترمينځ هم د اخلاص لورپينې او صداقت يوه پخه رابطه ټينگه شوې وه.

دا شپه مو هم څه په وينښه څه په خوب او ډېره په سوچونو او خيالونو کې تېره کړه، ما به چې خپلو ملگرو ته وکتل، نو هر يو به وينښ پروت و، که زموږ پر ځای هرڅوک وای، همدا حال به يې و، موږ د ژوند له يو سخت امتحان سره مخامخ وو او د الله تعالی له دربار پرته مو د نجات هېڅ لوري نه لیده او هېڅوک مو په حال نه خبرېدل.

له سهاره تر غرمې د معمول مطابق وخت تېر شو، احمد ضيا پر دې ورځ ډېر ناكرار و چې هرڅوک به يې وليدل، په جان او قربان به يې د خپل خلاصون عريضه ور وړاندې كوله او چې هغه به ورڅخه ولاړ، نو ورو ورو به يې كنځل پيل كړل، عيسى خان چې اوس له موږ سره بلد شوی و وويل: د قوماندان عبدال ورور راغلی، كه هغه مو څه غم وخور، د عبدال په ورور پسې يې غږ وكړ، هغه راغی ستړي مشي يې وكړل، احمد ضيا ورته پير صاحب وښود، چې مريض او وضعه يې خرابه ده، تور زېري نيولی، كه تاسې مهرباني وكړئ، قوماندان صاحب ته سفارش وكړئ.

عيسى خان هم ورته وويل، دا بېچاره گان كومه گناه نه لري، پرېږده چې اختر په خپلو كورو کې تېر كړي، زموږ هر يوه چې څه زده وو، هغه مو وويل، د قوماندان عبدال ورور چې له ده مشر او څه معتدل مزاجه معلومېده، وويل، خوب شو يك چاره ميكنم.

د وحشت دېوان، د بڼاپېريو په هوس کې:

د شپې نهه نیمې بجې دي، د عبدال یو بادیگارد چې عبدالقیوم نومېده، دروازه بېرته کړه، ویې ویل، راوځئ، موږ وارخطا شو چې په دې توره شپه کې بیا له څه بلا سره مخامخ کېږو، پوښتنه مو وکړه، ویې ویل، قوماندان غوښتي یاست، کله چې د قوماندان د اطاق په پورې مو پل کېښود، یوه څلور کنجه ستره کوټه مو مخې ته راغله، چې نوې رنگ شوې، له دې وړاندې بله کوټه ده، کله مو چې د هغه پر درشل پښه کېښوده، داسې مو وگڼله لکه بلې دنیا ته راغلي وو، سړي فکر کاوه، د کوم اروپایي کلب فلمي ننداره کوي او یا هم په کوم خارجي ناول کې د هغو کلبونو عیني تجسم ویني، دا نسبتاً لویه کوټه ده، دېوالونه یې تازه په شنه روغني رنگ ښکلي شوي، لاندې د مور غالی غوړېدلې، چې هغه ستره کوټه یې له یوه سره پوښلې، شاوخوا مدرن او ښکلې فرنیچر پروت دی، عبدال په یوه اوږده سیت، یوه ښکلې توس او بالښت ته ډډه وهلې، د کوټې په چت د څراغونو ډېرې قیمتي او ښکلې قېبې څرېدې، په چت او دېوالونو رنگینو څراغونو مسلسل سترگکونه وهل.

چې کوټې ته ننوتلو، عیسی خان هم په یوه کسيزه سیت کې بوخ ناست دی، سلام مو ورکړ، د ننوتلو اجازه مو غوښته، په ډېر ادب او مظلومیت کوټې ته ننوتلو. عبدال لاس را اوږد کړ او له هر یوه سره یې ستړي مشي وکړل، موږ ودرېدو، ده راته د کېناستو اشاره وکړه، موږ لاندې په فرش گوندې ماتې کړې، خو عبدال کوچونو کې د کېناستو اشاره وکړه، سینا وویل همدا ځای ښه دی صاحب، خو عبدال چیغه کړه: بر کېنئ، سینا له ټولو وړاندې پر کوچ وروغورځېد، په مېز یو

ترموس، خو پيالې او په قابونو کې خشتي قند او گاو چاپي پولندي چاکلېت پراته وو، عيسى خان ته يې د چای اشاره وکړه، هغه پاڅېده، خو ترموس تش و، قيوم ته يې غږ کړ هغه چای راوور او موږ ته يې يوه يوه پياله کېښوه.

زموږ نظر په کوټه کې ورک شو، په بر کونج کې د قبلې خوا ته، وي سي آر چالان دی، يوې ښځينه سندره ويله، په الماری کې ډېر ټيپونه ((ځينې په کې د موټر)) ايښي، زموږ هغه وړوکی ټيپ هم پکې ليدل کېده، د کوټې منظره فوق العاده جالبه او حيرانوونکې وه، شاعرانه نه وه، خو عاشقانه او مستانه ضرور وه.

عبدل په لاس کې د تلوېزيون ريموټ اړاوه را اړاوه ماته يې مخ کړ: نغمه دې ليدلې؟ ما که څه هم د نغمې د حسن اورېدلي وو، خو تر هغه وخته مې په وي - سي - آر څېره نه وه ليدلې، نغمې په وي - سي - آر دا سندره کوله:

ډکې لارې دي را روانې د خيبر نه
کله به راشي له پېښور نه

د نغمې سندره حسب حال وه، له خيبر ډکې لارې ځغېدې، له پېښوره زموږ غونډې دوزخي پردېسيان د جنتي وطن په مينه راستانه شوي وو، خو دلته د مرگ او ډار هيولا له پخوا زيات کومي شلولي، هماغه اووه دوزخونه وو، چې هرڅه يې ايرې کړي و.

ځکه خو له دې ځايه هم د خيبر په لور ډکې لارې يوه پر بله پسې روانې وې، داسې چې ددغو دوزخونو په مينځ کې څوک تلل او څوک راتلل.

عبدل خپلو خبرو ته دوام ورکړ: نغمه اوس ډېره چاغه او غټه شوې، پخوا ډېره ښکلې معلومېده.

ده د نغمې د بدن د هرې برخې په هکله خبرې کولې او د هغې جوړښت او کچه یې تشرېح کوله، بیا یې خوله له خدا تر غوږو جینګه کړه، ویې ویل: زما یې دا غاړه ډېره خوبښېږي.

زه حیران وم، چې دده د خبرو په رابطه څه ووايم، که چوپ پاتېږم، هسې نه بده یې وگني او غوسه شي او که څه وایم نو خدای حاضر دی، په دې هکله راسره د ویلو هېڅ نه و، ما دده سترگو ته کتل چې کله به له عادي حالت ووتلې، سترگې به یې وگډېدې، ټکان به یې وخوړ او د خبرو لړۍ به ترې گډه وده شوه، زه پوهېدم چې ددغسې وگړو جنايات، وژنې او ظالمانه اعمال دوی په نورمال او عادي حالت کې نه پرېږدي او هره لحظه امکان لري، وره خبره یې هم ډېر خطرناک اقدام ته اړ کړي، ځکه خو دده په اړه زما په زړه کې نوره وېره پیدا شوه.

خو احمد سینا د خبرو وار رومبی کړ، په وارخطايۍ یې له خولې ووتل، اوس "نغمل او منگه" هندوستان ته تللي، داسې سندرې یې ویلې او هغسې فلمونه یې ډک کړي، عبدل یې خبره غوڅه کړه، ښه ده چې تللي که نه اوس به یې له دغو ږیرورو خرو سره څه کول؟

ماته یې په کتو زیاته کړه: دا ږیرور خره ملایان گورې، کله چې په تلوېزيون کې د ښځې خبره راځي، په ځای یې گل ښکاره کوي، ما ویل گل ښه بدیل دی، ښه ده، بل څه نه ښيي، په زړه کې وایم کاشکې له احمد سینا سره یې سترگې مخامخ شي، زه دده د پوښتنو په رابطه څه ویلی شم؟

ده په ریموټ فلم له سره کړ، یوه بله سندرغاړې چې ده ورته د

رحیمې نوم واخیست، سندرې ویلې د هغې په هکله یې هم ډیر څه وویل، خو ښه و، سینا ورسره لگیا شو، دروغ رښتیا یې ورته بادول.

ده بیا د نغمې خبره راواچوله، ویې ویل پخوا به چې زه کابل ته راغلم، حتماً مې ورسره لیدل، سینا ورته وویل، قوماندان صاحب نغمې تا سره خبرې کولې؟ ده په ډډ غږ او جدي ښه وویل: هو! زما له پیسو سره یې خبرې کولې، سینا به ضرور دده د خبرې په مقابل کې یو څه بادول ما په زړه کې ویل، خدای دې خیر کړي، په کومه خبره د سینا بریک ونه شلېږي او په غم مو وانه روي. ده بیا ماته سترگې ونيوې، که څه هم ما کوښښ کاوه، له ده سره مې سترگې ونه لگېږي، خو تصادف ته گوره، زما او ده سترگې به سره مخامخ شوې.

په دې وخت چې یوه بله سندرغاړې د تلوېزیون پر سکرین ښکاره شوه، دده خوله بیا تر غوږو جینګه شوه، ویې ویل: دا (ستاره) ده، یره دا م قلف مال دی، بیا یې ماته مخ راواړاوه، ویې ویل دا موټر حقاني تاته درکړی، ما ویل زما خپل دی... ویل، دا چې په گولایي کې په تېزۍ سره تاوېږي د چپه کېدو خطر یې څومره دی، ما ددې لپاره چې موټر یې تر پام بد کړای شم، وویل فوق العاده زیات، دغه ماډل ډېر ژر اوږي، له دې هغه مخکینی ښه دی، هغه چې کله په تېزۍ سره گرځي، ټایرونه یې پلن او مایل شي او نه چپه کېږي، ده وویل سرعت یې څومره دی څه نورې پوښتنې یې هم وکړې، ما ویل زه د موټر په رابطه ډېر معلومات نه لرم، ده ویل: چا شاره ((چلاوه)) پیر صاحب مو په گوتو ورکړ، څه پوښتنې یې ترې وکړې، خو هغه هم داسې ځوابونه ورکول، چې که دده زړه له موټر تور کړای شي، ده د موټر د قیمت پوښتنه وکړه، ما یې قیمت هم کم وښود، په دې وخت کې بلې سندرغاړې ته وار ورسېده،

ده بيا د تلوېزيون خوا ته اشاره وكړه: دا ژينوس ده (كېدى شي ما يې نوم سم نه وي اورېدلى او يا ده سم نه وي تلفظ كړى) او اوس يې له يوه سرمايه دار حاجي سره دوبي كې واده كړى.

ده په خبرو خبرو كې د خپل ژوند كيسه وكړه، ويل زما خور خوك دولتي يې وښودل، تنبتولي وه، زموږ زور ورسره برابر نه و، بيا چې تره كې راغى، زه له مجاهدينو سره شوم او د حزب اسلامي سرگروپ شوم، خو هغه زموږ دښمنان هم مجاهدين وو، زه له يوه ميل كلاشينكوف سره حكومت ته واوښتم، تر يوه وخته په يوه پوسته كې وم، خو بېرته له دريو كلاشينكوفو سره حزب ته تسليم شوم، دا ځل د يوې ډلې قوماندان شوم، خو څه موده وروسته بېرته له حكومت سره يو ځاى شوم او له دوستم سره مې انډيوالي شوه، دا دى تر جنرالۍ ورسېدم.

ده وويل: زه مخكې ډگروال وم، خو كله مې چې كابل كې له حزبيانو سره په جگړو كې هغوى ته ماتې وركړه، او له ارگه مې وايستل جنرالي يې راكړه، دده په وينا: دا خره دي، حكومت نه شي كولى، دوستم په مزار كې له ايران، شوروي او هندوستان سره روابط ټينگ او قراردادونه امضا كړي، موږ څه وخت گورو كه حالات ښه نه شول، بيا سالنگ بندوو، هلته مو خپل حكومت او واک دى.

د عبدل په وينا له كابل څخه حزبيان ده شړلي، اول دا ځاى دا غونډۍ ټولې حزبيانو نيولې وې، ما حمله پرې وكړه، كسان مې هم لږ وو، په يوه ساعت كې مې دا ټوله سيمه ترې پاكه كړه.

يو شمېر مې چې ژوندي ونيول... له دې خبرې سره يې له ډېرې غوسې څېره توره و اېشېده په لږ ځنډ يې په ټينگو ټكو وويل... ټول مې سلې خلا (خلع السلاح) او په هماغه ځاى چانماري كړل.

دده په خبره کله مې چې له ارگه حزيان وايستل، يو څو کورونو ته ورغلم، هغه کورونه د هندوانو وو، هندوانو ته مې بڼه جزا ورکړه، خو دا يې ونه ويل څرنگه جزا؟

ده ويل: زما درې بڼې شته، خو دوې نورې هم کوم، يوه هندوه کوم او بله مې چې هر وخت قدرت ورسېد، که سپين ږيري هم وم، له هغه کورنۍ څخه چې زما خور يې تښتولې...

ده وويل: زه مو خوشې کوم، خو د فرقې معاون مو نه خوشې کوي، احمد ضيا دده په توصيف خوله خلاصه کړه، ويل چې تاسې وغواړئ د فرقې معاون هېڅ نه شي کولی، موږ ته معلومه شوه چې ستا په مخ کې جنرال دوستم هم نه شي درېدلی، ستا خپله پادشاهي ده.

ده له موږ د تنظيمونو پوښتنه وکړه، په ده د تنظيمو او د هغې د مشرانو غيبت بڼه لگېده، ځکه خو سينا ته د خبرو وخت په لاس ورغی، يوه له غره او بله له سمې (له همدې ځايه وه چې احمد ضيا ورته د رحيم پوف لقب ورکړی و) دده په وينا ننگرهار کې يو سړی رحيم نومېږي، ډېرې لافې شافې او درواغ بادوي، خلکو پرې د رحيم پوف نوم ايښی، خو سينا مو چې وليده، رحيم پوف يې په گرد پسې نشوای رسېدی) داسې څه يې بادول، چې نژدې وه په هغه خطرناک وخت کې له غمه په کرس کرس وخاندو.

سينا په خپل تقرير کې د سکتې قلب خبره وکړه، عبدال تکان وخوړ، فکر يې وکړ سکتې قلب به څه بده خبره وي، ويې ويل، سکتې څه...؟ سينا چې دده گډېدلې سترگې وليدې، لاړې يې خوله کې وچې شوې، په وارخطايۍ يې وويل، زړ زړه د، درېدل داسې معلومېده لکه په دې خبره هم د عبدال سر نه وي خلاص شوی، خو نور څه يې ونه ويل.

د سينا په خبرو عبدال من من غوښې اخيستې، ده وويل دا ډېر بېغیرته خلک دي، گوره دا خو شپې تاسې دلته بنديان یئ ته وايې دوی به نه وي خبر، ولا خبر دي، گوره ستاسې پوښتنه قدرې هم ونه کړه، سره له دې چې تاسې به د دوی لپاره څومره منډې کړې وي او څومره خطرونه او سختی به مو په ځان تېرې کړې وي.

سينا ته بيا د خبرو وار ورغی، ويې ويل: موږ ته معلومه شوه، چې دوستم تا دوستم کړی، تا هغه ته دا نوم گټلی، داسې دې کړي او هغسې دې کړي دي. ده له سينا پوښتنه وکړه، د کوم ځای یې، سينا ويل د جلال آباد، عبدال په جلال آباد کې د خپلو جگړو او ۸ میاشتنیو عملیاتو یادونه وکړه، چې هلته مو داسې وکړل، داسې وجنگېدو او داسې مو اشرارو ته ماته ورکړه، یوه ورځ داسې وشول او بله ورځ هغسې. سينا لږ شاته چوپ شو، لکه په کوم ژور سوچ کې ډوب وي، په ډېر غور یې وويل: ولا ستاسې نوم مې اورېدلی، هلته ټول ستا له نامه سره اشنا دي، ټول دې یادوي او ټول دې پېژني، ستا کیسې کوي، عبدال په کوچ کې کېناست، ځان یې جدي ونيو، لکه دنیا ټوله دده پر ښکر ولاړه وي، ويې ويل: څنگه به مې نه پېژني، د اشرارو بېخ او بنياد خو په جلال آباد کې ما ایستلی.

ده ويل: مسعود دا دومره کاله ولې کابل ته نه شوای داخلېدی، دوی ټولو ښه زور وواهه، خو ويې نه شوی کولی، چې نجیب له مینځه یوسي، خو موږ وکولی شوای هغه ختم کړو، اصلي قدرت له موږ سره دی، مسعود هسې برای نام خبره ده، اوس که موږ وغواړو مسعود به نه وي او چې موږ د مسعود حمایت پرېږدو مسعود ختم دی.

ما خپله داسې گڼله، لکه د اور په تې ناست یم، هره لحظه مې

ساعت ته کتل، دولس بجې شوې، له جنرال عبدال مو اجازه وغوښته، خو ده ويل: کښې خبرې کوو، موږ ويل: تاسې به ستومانه وي، د ارام وخت به مو وي، خو ده بيا تکرار کړه، کښې؛ سبا مو خوشې کوم، دده له خولې د خوشې کېدو په اورېدو مو ځانونه داسې وگڼل لکه همدا اوس خپلو کورو کې اوسو.

دا وخت چې په وي- سي- آر يوې هزاره گۍ سندرې ويلې، عبدال عيسى خان ته وويل: په تاسې هزاره گانو کې هم د کندهاريانو خبره نامي ښخې شته، هغه په ذليل او حقير انداز وويل، صايب افتخار است، صايب افتخار است، بيا يې وخنډل، لکه دا خبره يې هسې په ټوکه او د ظرافت په حساب کړې وي.

عبدال د هزاره گانو د عسکري تعليم خبره راواخيسته ويې ويل، کله چې هزاره گان تعليم کوي، د يو - دوه په ځای يکک، دوکک، يک دوکک، واز جفت وايي، عيسى خان به له خدا شين شو، که به خدا نه ورتله هم خوله به يې داسې شکولې وه، لکه ښه د زړه له تله خاندې.

عبدال يو ځل بيا ماته خپلې خونکاره سترگې په يوه مرموزه ښه راواړولې، ويل: دا مردگاوان زموږ کسان ولې له ښاره تښتوي او وژني؟ ما ويل څوک؟ ويل: گلبدین او سیاف زه بيا وارخطا شوم، ما ويل لکه بيا يې د حکمتيار او سیاف په تور ونيوې، ومې ويل څه خبر؛ ښه نه کوي، ده ويل موږ هم کولی شو ان د سیاف او گلبدین د اوسېدو ځای په يوه مرمۍ ايرې کړو، خو دا کار نه کوو، په زړه کې مې ويل: دريغه دا کار مو کړی وی...

له يوې بجې هم څو دقيقې تېرې وې، ماته شکونه او اندېښنې رامنځ ته شوې، چې دا دومره کېږي څه معنا؟ عبدال له يوه لنډ

سکوت وروسته راته کړه: ما خو ویل چې سبا به مو خوشې کړم، خبره دا ده چې سبا موږ بیا پروگرام لرو، هغه مېله او سیل به راسره تېر کړئ بیا به ځئ، موږ ترې مننه وکړه، چې اختر ته دوې ورځې پاتې دي، ايله خپلو کورو ته ورسېږو.

احمد ضیا وویل، ما په کور کې د دوو شپو خبره کړې اولس ورځې ووتې، په کور کې به مو قیامت جوړ وي، عبدال ویل، داسې سات به مو تېر شوی وای، چې تر عمره مو یاد پاتې وی چې کابل څنگه کابل دی، نن مې هم موټر او سړي لېږلي وو، خو کار سر نه و نیولی.

عبدال عیسی خان ته مخ واراوه، ویې ویل: زه خو له دې خپلو کوکریو (بادیگاردانو) عذاب یم، چې کله څه مېله جوړه کړم، دوی په کرکۍ کې سرونه نېغ نیولي وي.

احمد سینا ورته ویل: قوماندان صاحب کرکۍ ته پرده ونیسه، ده لکه د سینا خبره له سره نه وي اورېدلې، خپلې خبرې ته یې دوام ورکړ، ته وگوره هغه بله شپه ما هېڅ ونه کړل، ته ماته گوره هر طرف به مې چې مخه کړه، نو دا کوکري به راپسې وو.

د چا نوم یې واخیست، ویې ویل هغه شپه ... اراموني خپل کار کړی و.

د ساعت عقربه دوو بجو ته نژدې کېده په داسې حال کې چې دده د خبرو په اړه مو هېڅ دلچسپي او معلومات نه لرل، پرله پسې، لگیا وو، ايله یې راډو گړۍ ته وکتل، ویې ویل: اوهو څومره وخت تېر شوی، موږ له ځایه پاڅېدو، ده ویل: اوس ورځئ، سبا مو خوشې کوم.

چې کوټې ته راغلو، صادق همدا پوښتنه کوله، څه یې ویل: موږ رښتیا خبره ورته وکړه، چې سبا مو خوشې کوي، ده په ډېر عجز او

مظلوميت وويل، زه به يو خط درته وليکم، د خدای لپاره چې هېر مې نه کړئ، موږ ډاډ ورکړ، بېغمه شه، ستا احوال به حتماً موږ په خپله رسوو او داسې د خوشې کېدو په خوشالۍ کې مو سرونه ولگول د خوب په تلوسه مو سترگې پټې کړې، خو خبره به د نه منلو راته ښکاره شوه، کله به مو زړه ښه شو او کله به بېرته د مايوسۍ څپو په سر واخيستو.

سبا له لمر خت سره ټول کړکۍ ته ولاړ وو، زموږ موټر چې عبدال خپله دده خبره شاړه، چالان شو، د عبدال ورور مزار ته روان و بايد تر هوايي ډگره يې رسولی وی، موټر له دروازې ووت، نجیسی خان راغی، ویې ويل چورت مه وهئ، خوشې کوي مو، قوماندان راگرځي، له ورور سره يې ولاړ.

يوولس بجې وې، چې موټر بيا راغی، عبدال خپلې کوټې ته ننووت او باډيگاردان يې خپلې ته، تر دريو بجو هېڅ پته ونه لگېده، تر دريو بجو پينځه دقيقې تېرې وې، چې عبدال موټر ته وخوت او له دروازې ووت، زموږ په زړه د نهيلۍ لمبې بلې شوې او دا مو يقين شو، چې د عبدال بېگاني وعده ډرامه او يا هم څه توطيه وه.

احمد ضيا خو داسې بې تابه و، چې نه يې په ناستې طاقت کېده نه په ولاړه او نه هم په کړکۍ کې په درېدو - ساره ساره اسويلي وو چې له سينې يې يو په بل پسې ختل، يو وار به ودرېد، لکه د لېوني کړکۍ ته به يې منډه کړه، بيا به ځملاست او بېرته به کېناست، ويل يې نور مې زړه چوي، دا ځل چې عبدال راشي په زوره زوره چيغې کوم.

څلور نیمې بجې وې، چې درې تنه راغلل او زموږ د کوټې دروازه يې بېرته کړه، عبدال چې زموږ له موټر سره وتلی و، لا نه دی راگرځېدلی.

په دوی کې يو تن هغه و، چې موږ يې پر لومړۍ ورځ له دې ځايه

هوایي ډگر ته وړي وو، دوه تنه نور مې له ياده وتلي، د همدې قرارگاه وه، که بهرني؟

موږ يې له کوټې وايستو، نه پوهېږم چا څه خبره وکړه، چې يوه تن ورته وويل، امر قوماندان صاحب اس، کله چې دروازي ته ورسېدو، هغه مېلېشه چې له ما يې پيسې اخيستي وې، هلته ولاړ و، ما نه غوښتل ورته وگورم، خو دی راوړاندې شو، ويل خدا حافظ، بخشش باشه.

اسير کابل ، آزاد يادونه:

د قرارگاه له دروازي راووتلو، خو نه پوهېدو پر کومه ولاړ شو، داسې معلومېده، لکه ماغزه او حواس راڅخه مرور شوي، يو ځل به مو يوه لار غوره کړه او بيا بله، ډار او وارخطايي اخيستي يوو، هسې نه د گلم جمو په بله ډله واوړو، ما خپل ملگري ټول له نظره تېر کړل، خو لکه د ازادۍ پر دې نېکمرغۍ شکمن وي، هغسې چې يو انسان خپلې ازادۍ ته خوشالېږي، نه معلومېدل.

د نندارتونو ودانۍ له يوې مخې نږدېلې، کابل نندارې سوځېدلې د ژوند پر مړۍ، د مرگ خپسې منگولې لگولې دي.

د جشن له سيمې د عيدگاه پر لور وخوځېدو، چمن ته چې ورسېدو، بېرته دوه زړي شو، چې پر کومه ولاړ شو، هېڅوک نه ښکارېدل، لارې واټونه تش دي، يو ځل مو د چمن د مينځ لار خوښه کړه، که گورو په چمن کې ټانکونه ولاړ دي، بېرته راوگرځېدو او مخامخ روان شو، د فرخي نږدېلې سينما له څنگه مو يو تکسي وموند، د چهلستون مو ورته وويل، دوه زره افغانۍ يې غوښتې، په ۱۸۰۰ سره سلا شو، حرکت مو وکړ،

چلوونکي ته مو وويل: په داسې لار مو بوځه چې گلم جم نه وي، څه يې ونه ويل، نبخ يې پر جاده روان کړو او په هماغه سر چوک تېر شو، چې موږ يې ترې نيولي وو، دوه ټانکونه او گن ملبشه ولاړ وو، په جاده کې يواځې د دوی جیپونه ځغېدل، د اپارتمانو له کرکیو د ښکار په تمه د شاوخوا په څار لگيا وو.

چهلستون ته غځېدلې لار له گذرگاه وړاندې جگړو په کنډواله اړولې، د ژوند ډيوه په کې وار له مخه گل وه.

لور مازیگر تکسي د چهلستون بڼ په مخه کې کوز کړو، د باغ له دروازې په ننوتو مو شاوخوا وکتل، څوک پېژندگلوي مو ونه لید، مخ په وړاندې روان شو، په لار کې د پیر صاحب یو ملگري ستړي مشي وکړل، له سوځېدلي قصره چې تېر شو، که گورو برنډه کې ضابط اکبر شاه له څو نورو ملگرو سره ناست دی، زموږ په لیدو له ځایه پورته شو او په چا يې زموږ د راتلو زېږی وکړ، حاجي خليل الرحمن او نور انډیوالان برنډې ته راووتل.

چې کوټې ته رسېدو، بیا ټول مخې ته راوتلي وو، ډېر زیات خوشاله وو، په کوټه کې کېناستو، حاجي خليل چای راوغوښت او د خبرو سر مو راوښتو، پوښتنه یې وکړه، موټر کتابونه یې هم در کړل، موږ ويل نه، ده ويل خیر دی چې تاسې خدای تعالی راخوشې کړئ.

حقیقت دا و چې سور ککي سړي زموږ خط راوړی و، هغه په میرانشاه کې د وسلو سوداگر و، چې له گلم جمو یې وسلې پېرودلې، ځکه خو یې له عبدال سره هم یارانہ ټینگه وه، نوم یې نصرالدین او اصلاً د مزار و، نیمه کورنۍ یې ایران کې وه، کېدی شي د وسلې له تجارت پرته په نورو لینو کې یې هم لږ او ډېر اغېز او رول و.

هغه درې تنه چې له مور سره بنديان او ځانونه يې مستري، درېور او کډوال معرفي کول، زموږ احوال چهلستون ته رسولي و، چې که همدا نن مو غم ونه خوري، مزار ته وړل کېږو.

حاجي خليل دفاع وزارت ته اخطار ورکړی و، چې نور چهلستون درپاتې دی هغوی صبر او زغم ته باله.

موږ ته حاجي خليل او نورو ملگرو ډاډ راکاوه، چې په جهاد کې تکليفونه راځي، د الله تعالی فضل دی، چې تاسې ژوندي راووتلئ، په موټر پسې دې بلا وي، ټولو ويل چې تاسې شکر وباسئ چې عيبي کړي يې نه ياست، نور خو يې چې نيولي داسې يې وهلي چې سر او لاسونه يې پرې مات کړي، رانده کړي يې دي او د يوه تن خو يې يو لاس دوه ځايه مات کړی دی.

د خوستوالو په وينا غيوگينه پېښې يې ترې لنډې کړې...

له چای وروسته مو د ازادې هوا چکر په زړه وورېده، باغ ته راووتو، داسې معلومېده لکه سړی خوب ويني، موږ په باغ کې يوه بله خوا گرځېدو، خو ذهن او خيال مو اوس هم د گام چمو د محبس په هغه تنگه تروشه کوټه کې ايسار و، موږ د اوداسه په اوبو پسې شو، چې سینا په بېره را روان دی، په خندا خندا کې وايي: د باغ له دروازې وړاندې د دوکانو تر مخ د سرک پر غاړه پر تبخي د يني کباب دی، ماخو غاښونه پرې تاوده کړل، ستاسې څه زړه دی، زموږ ررونه داسې سولېدل، لکه څوک يې سوان کوي، ځکه خو مو په هغه لوري مخه کړه، که گورو دورو او خاورو کې يو ځوان لکيا دی، د يني ټوټې، پياز او رومي بانجان يې په پلته يي اشتوب ايښي سره اروي را اروي يې، ما او پير صاحب هم د دوو خوراکو وويل او هغه په يوه واړه پلاستيکي قابکي کې

يو دوې خمځۍ راواچول، د پاسه يې پرې د سرکې يوه کاشوغه تاو کړه او موږ ته يې ونيوه، موږ دده هغه د دوو خوراکو په حساب خواره، په دوو دريو مړيو کې پوپنا کړل او دغه وړ مو د زړه سولېدل څه ناڅه په کرار شول.

پروگرام داسې شو، چې سبا به له قانوني سره گورو، زموږ جامې د خيريو او خولو له لاسه د کتلو نه وې سر او صورت مو هم داسې و، لکه بل پوست مو راباندې غوړولی وي، ځکه خو حاجي خليل الرحمن راته خپلې جامې راکړې، موږ ځانونه ومينځل جامې مو بدلې کړې دا شپه مو ښه د خوند او آرام خوب وکړ.

از آن دیار مرایاد میدهد امروز

که مردمانش اسیرند و مملکت آزاد

(پژواک)

له قانوني سره لیدل:

ډگروال سید نعیم شاه له وړاندې قانوني سره ارتباط نیولی و، چې ابوحنیفه مدرسه کې مو یو ځای درس وایه، پلار یې یوسف خان د مدرسې د لیلې سر معلم و، یوسف خان د ټولو و، په ده هم گرد زده کوونکي منلی وو، ټولو ته یې لکه د پلار حیثیت درلود، هماغسې مینه او تلوسه یې ښوده، قانوني ډگروال سید نعیم ته زما د ملگرتیا ویلي و، خو د څه اقدام زړه یې نه و کړی.

ډگروال سید نعیم له جنرال مجید سره هم لیدلي و، خو هغه ورته ویلي و، چې موږ ورسره اسناد نیولي، زموږ پر ضد یې کتابونه خپاره کړي او اخبار، مجلې یې مسلسل زموږ پر خلاف مضامین چاپ کړي،

ځکه دا کار تحقیق او وخت غواړي.

موږ پرېکړه وکړه، تر ټولو وړاندې له قانوني سره وگورو، پير صاحب راته کړه، ډگروال صاحب دې يوازې ولاړ شي، ته ښار ته مه ځه.

خو ما له کتابو زړه نه شوی صبرولی. پير صاحب ويل: په دې خلکو باور نه شته، ځکه خو يې له خپلې ملتيا غاړه کړه کړه، چې نور داسې خطر ته اوږه نه شي ورکولی.

زه او قانوني همصنفیان او سره ملگري وو، خو قانوني له ما يو ټولگی وړاندې شو... دا چې څرنگه يو راز دی چې افشا کېدن ملي گټې زيانمنولی شي...؟

زه او ډگروال صاحب له چهلستون ووتلو، د ملي امنيت په مخه کې ډگروال صاحب له يوه سور رنگه سړي سره چې د تورن په نامه يې ياداوه، ستړي مشي کې، د قانوني پوښتنه وکړه، تورن ويل: نن نه دی راغلی، کورنۍ يې له پېښوره رارسېدلې، ممکن رانه شي. ډگروال ورته وويل: دا ننګيال دی، تورن ماته سر تر پښو ځير ځير وکتل، بيا يې وويل ښه دا ننګيال دی، لکه په زړه کې يې تېره شوې، دا خو چندان شی نه دی.

ډگروال صاحب د موټر او کتابو خبره ورسره وکړه، ده ويل زه ستاسې په کار پسې گرځم، خو دا ډېر رذيل خلک دي، منطق نه ورسره ويل کېږي، هغه بله ورځ چې دواړه هوايي ډگر ته تللي وو، له ما سره وېره پيدا شوه هسې نه تا رانه تاو کړي.

موږ بېرته چهلستون ته ستانه شوو، د پير صاحب سترگې د سر په کاسه کې له اندېښنې غار غار معلومېدې، زموږ په راتلو هومره خوشاله شو، لکه د گلم جمو له محبس نه په خوشې کېدو...

ضایع شوي کتابونه، اسناد او خپرونې...

د کتاب شوق موږ ته په میراث پاتې دی، پلار مې له کابله د هرې میاشتې انیس، اصلاح سټیپلر کلي ته راوړل، تر پېښور، لاهور او ایران یې کتابونه څارل، چې له چا به یې د کوم کتاب ستاینه اورېدلې وه، له لتون او موندنې یې زړه نشوی راټولولی.

د مدرسې وختو کې له کوره را اخیستی جیب خرڅ په هماغو لومړیو کې د کتابو په رانیولو راڅخه لگېده، چې بیا به په میاشتو بې خرڅه سپېره پاتې وم.

د مهاجرت لومړیو کې یې موږ مجردانو ته د میاشتې ۳۰۰ معاش راوټاکي- سم نیمایي به مې په هماغه لومړۍ ورځ یونیورسټي بک

ایجنسي کې منشي عبدالرشید ته پر میز کېښوې، په څو میاشتو کې مې د کوټې الماری ډکې شوې.

یو وخت چې پولیس په هوټلونو، سرایو کې په مجردو افغانانو پسې لگېدلې وو، دغسې یوه چاپه کې زما کوټې ته هم راننوتل، خو چې پر کتابو یې سترگې ولگېدې، باور وکړئ چې د پېښور هغه بدغوني پولیسان یې داسې اغېزمن او رام کړل، چې نه یوازې له شره یې خلاص شوم بلکې احترام ته مې هم رامات شول، د کتاب د دغه هیبت او کرامت له امله ما ټول ژوند او امکانات کتاب- ته وقف کړل.

استاد رفیع دغه شوق پر یوه نشه او خمار راواړاوه، او د کتابو، پاڼو او اسنادو په ټولولو معتاد شوم.

تاسې ته دې وویل شي، چې د مهاجرت څوارلسو کالو کې داسې کتاب، مجله، اخبار، پوستېر نه و، چې ما نه وو، راټول کړي، ان چې د تنظیمو د خپل منځي ناندريو په اړه مې د دوی شېنمې او تبلیغاتي پاڼې او پوسترونه هم راغونډ کړي وو، پردې سربېره مې د پېښور، اسلام اباد او لاهور کبارخانو او د زرو کتابو ستالونو کې نایاب کتابونه موندلي وو، (تاج التواریخ) لومړنۍ چاپي نسخه مې د لاهور جمعه بازار له کتابپلورنځیو رانیولې، ما او هاشمي صاحب به د جمعې له سهار تر مازیگره د انارکلي بازار زرو کتابو کې اړوله.

استاد رفیع د کاغذي پیسو کلکسیون کې د سکوي دورې نوټ نه درلود، دا له ماسره و، له بده بخته چې ده ته مې ورنه کړ، دغه نوټ هم په دغه حادثه کې له لاسه ووت.

د تنظيمي مشرانو د خپل منځي ناستو، پرېکړو او دې ته ورته اسنادو لویه برخه د مجلو، اخبارونو ډېری کلکسیونونه د مهمو

تصويرو البومونه، خطی نسخې، د جهادي مشرانو ليکونه، کسټونه له منځه ولاړل.

د اخوانيانو له خوا داود خان ته د جاسوسۍ په تور نيول شوي انجينر جان محمد د پلټنو او صحرايي محاکمې دوسيه چې د اوازو له مخې يې ديگ کې د پخولو پر سزا محکوم کړی و، په ۱۳۵۴ لمريز کې پاکستان ته د اخوانيانو له اوبستو وروسته د دوی د فعاليتو، غونډو، پرېکړو او پلانونو ريکارډ، د غونډو د تصاويزو راجسټر، چې د استاد رباني په قلم ليکل شوی، داود خان ته د استاد رباني له ليکونه او بلا نور اسنادو سره...

د احمدشاه مسعود او حقاني صاحب د مخابراتي اړيکو دوه کلن کليکسيون چې د حساسو پرمختياوو پر څرنگوالي (۲۱) کسټو کې راټول وو...

تنظيموته د I S I له خوا د وسلو د سهمي د لورټيا او ځورتيا د معيارونو کچه... د دغو وسلو د وېش د بېلا بېلو فورمو يوه بېلگه... نظامي کمېټې ته يې د سپارلو د ثبت کتاب او رسيدونه او د دغې لړۍ نور اسناد او مدارک...

هغه کتابچه چې د مشهورو څېرو شخصيتونو، ليکوالو، شاعرانو، سياستوالو، سندرغاړو... د دوی پخپل قلم او لاسليک خاطرې او يادونې مې په کې راټولې کړې وې... له مېرمن رخشانې راواخله تر استاد پژواک، شهيد عزيز الرحمن الفت ډاکټر طببي، ډاکټر يوسف خان، ډاکټر صمدحامد، جنرال ساپي استاد رفيع، کشاف، فايز، کشکي، استاد پسرلي، حمزه بابا، مولوی خالص، استاد رباني او... د حاجي صاحب د ژوند او خاطرو په اړه زما د بېلا بېلو مرکو، ناستو،

مجلسونو کستونه «ځينې مې په پټه ثبت کړي وو» چې پر مختلفو پرمختياوو او پېښو زما د سختو، حساسو او گستاخانه پوښتنو راتول وو... د کستونو دغه کليکسونو په باور سره ارزښتناک تاريخي او لومړی لاس مواد برابرولی او گڼ نا ويلي رازونه، تاريخي واقعيتونه او حقايق برسېره کولای شوای...

د مولوی خالص د چاپ او ناچاپ شعرونو ټولگه، د عبدالهادي هدايت د مقالو مجموعه او ...

ما پنځلس کاله د دغو اثارو، مدارکو په موندلو راغونډولو اړولي او د مهاجرت په بې کوريو کې خوندي کړی وو، په حقيقت کې دغه اثار او اسنادو زما د ژوند بيه او يواځينی پانگه وه، ځکه خو مې ترې زړه نشوی راتلولی.

اختر د وير او غم په تيارو کې:

د اختر لمونځ د چهلستون بڼ کې وشو، يوه ملا په خپلو خبرو کې ويل: پخوا دلته چا کتلې نه شوی، له فسق او فساد پرته په کې بل څه نه کېدل، خو نن د الله تعالی فضل او کرم دی، چې مجاهدين په کې د اختر لمونځ کوي.

دغه ملا به څو رژيمونه، حکومتونه دغسې ستایلي غندلي وي... څو به نور ستایي غندي...؟ والله اعلم...

حاجي خليل د اختر په خاطر د مجاهدينو لپاره پسونه او غوايي رانيولي، هغه يې تقسيم او هر چا خپله کتوی بار کړه.

له لمانځه پرته داسې نه ښکارېده، چې د اختر د خوشالۍ کيفيت

ترې څرگند شي، د هېچا په خبره کې د اختر کومه نېټه نه معلومېده. پر موږ د اختر درې ورځې په سوچونو او اندېښنو کې تېرې شوې، داسې چې اختر هم راڅخه هېر و...

حاجي خليل ويل: ما زياتره اخترونه په سنگرونو او مرکزو کې، تر بمباريو لاندې په سختو جگړو کې تېر کړي، خو بيا به هم خوشاله وم، ده ويل، زه په خپل ټول عمر کې دومره نه وم خواشینی، لکه دا څه موده...

په بې قانونه دستگاه کې قانوني اکتونه:

محمد يونس قانوني د کابل ښار د امنيتي کمېسيون رئيس دی، ډېری ادارو ته بېلا بېل امرونه او سپارښتنې ورکوي... له يادو او ښادو حکومتي خبرو گڼل کېږي، ځکه خو له اختر وروسته د دولتي امنيت وزارت کې د ده ليدو ته ولاړو، له ښه بخته دا ځل مو ښاغلی قانوني لاندې کړای شو، که گورو د څو کسانو په منځ کې فاتحانه وزارت ته ننوت، زما په ليدو يې په موسکا وويل، نصيب دشمن، ستړي مشي يې وکړل، موږ يې خپلې کوټې ته بوتلو، غالباً دا به د جنرال يعقوبي دفتر و، په چوکيو کېناستو او دی له مراجعينو سره په خبرو بوخت شو، هره يوه ته يې يوه ورقه امضا کوله، چې ډېری يې پر سر کاري هوټلانو کې د مېشتېدنې پانې وې، داسې ده په دغه وزارت کې د ډېرو وزارتونو او ادارو کارونه اجرا کول، کله چې زموږ وار راوړسېد، بيا يې له سره پوښتنه وکړه، ويې ويل له تاسې سره خو د حزب اسلامي څه اسناد نه وو؟ ما ويل که له اسنادو مو مطلب له حزب سره د انسلاک او تعهد هڅه وي،

نه او که مو کومه نشريه، کلکسيون وي، کېدی شي.

د قانوني خبرې او اکتونه د دپلوماسۍ هغه وختل له دې امله چې يو خو مې د مدرسې ټولگيوال و او بل مو د هجرت په کلونو کې هم له نژدې ليدل، په ساده لهجه وويل: هيله ده، په تشه کاغذي کاروايي مو تېر نه باسې، ما خو دا گڼله چې تاسې به خپله قانوني اقدام وکړئ جنرال مجيد ته به ورشئ کتابونه، موټر به را خلاص کړئ...

مدرسه کې د قانوني منلي کرکټر ما ته ډاډ راکاوه، چې خپل زړه پرې تش کړم، خو دا وخت زړو ته د زړونو خبرو لار نه شوی موندی زما خبرې د اقتدار د ادابو او پرنسيپ خلاف ښکارېدې، په لږ غوسه يې وويل! زه چې څومره امر صاحب ته احترام لرم، همدومره حقاني صاحب ته هم احترام لرم، زه چې دلته ناست يم، ستاسې او نورو خلکو د مشکلاتو په خاطر ناست يم، که نه څه مجبوريته نه لرم، زما چې له لاسه څه وشي، هغه کوم.

په دې کې يې پر کاغذ څو کرښې وليکلې او ماته يې ونيو، په هغه کې يې جنرال مجيد ته ليکلي و، د ننگيال د موټر او کتابونو د استرداد په هکله له خپل لطف او مهرباني کار واخلي، ما چې دده خبرې واورېدې او کاغذ مې ولوست، پوه شوم چې اشنا بل موډ کې دی، ځکه خو ما هم ځان کنټرول نه شوی کړی، ورته ومې ويل! تا زموږ د مشکلاتو د حل خبره وکړه، خو دا مشکلات پيدا کړي چا دي؟ دا مصيبتونه تاسې پر خلکو راوستي، اعتراف وکړئ، چې ستاسې له وسه پورته دي، زه دا نه وایم چې تاسې ائتلاف کړی او که هغوی درسره کړی، تاسې هغوی کابل کې تم کړي يا تاسې هغوی د کابل پر تخت کېنولي ياست، خو دا هرڅه چې دي مسووليت يې ستاسې پر غاړه دی، دا مصيبتونه تاسې پيدا

کړي، تاسې خپله ويلي مېلېشه د اسلامي پوځ برخه ده، اوس څنگه د خپل وس خبره کوي...

ډگروال صاحب چې وضعه وليده، مينځ کې راولوېد او په يو دوو خبرو يې دې ته زمينه مساعده کړه، چې يو له بله خدای پاماني واخلو. زه له وزارتې راووتېم، ډگروال صاحب څه ځنډ وکړ، چې راغی ويې ويل: وروره حوصله کوه، مجبوريت دی، که نه ولا چې موږ له داسې خلکو سره خبرې نه کولې، ده ويل له ما سره هغه تورن وعده کړې، چې جنرال مجيد ته راسره ولاړ شي، هغه د څه عاجل کار لپاره د باندې ځي، خير دی، موږ به ورته انتظار وباسو.

دلته مو د بدخشان يو فرهنگي ځوان عبدالسلام چې د جهادي نشراتو د ټولولو په رابطه يې له ما سره تعلقات لرل او د مرحوم شارقې له مخلصينو و، مخې ته راغی، عبدالسلام د راډيو ټلوېزيون موټرو ته د ټېلو لپاره بڼاغلي قانوني ته راغلی و.

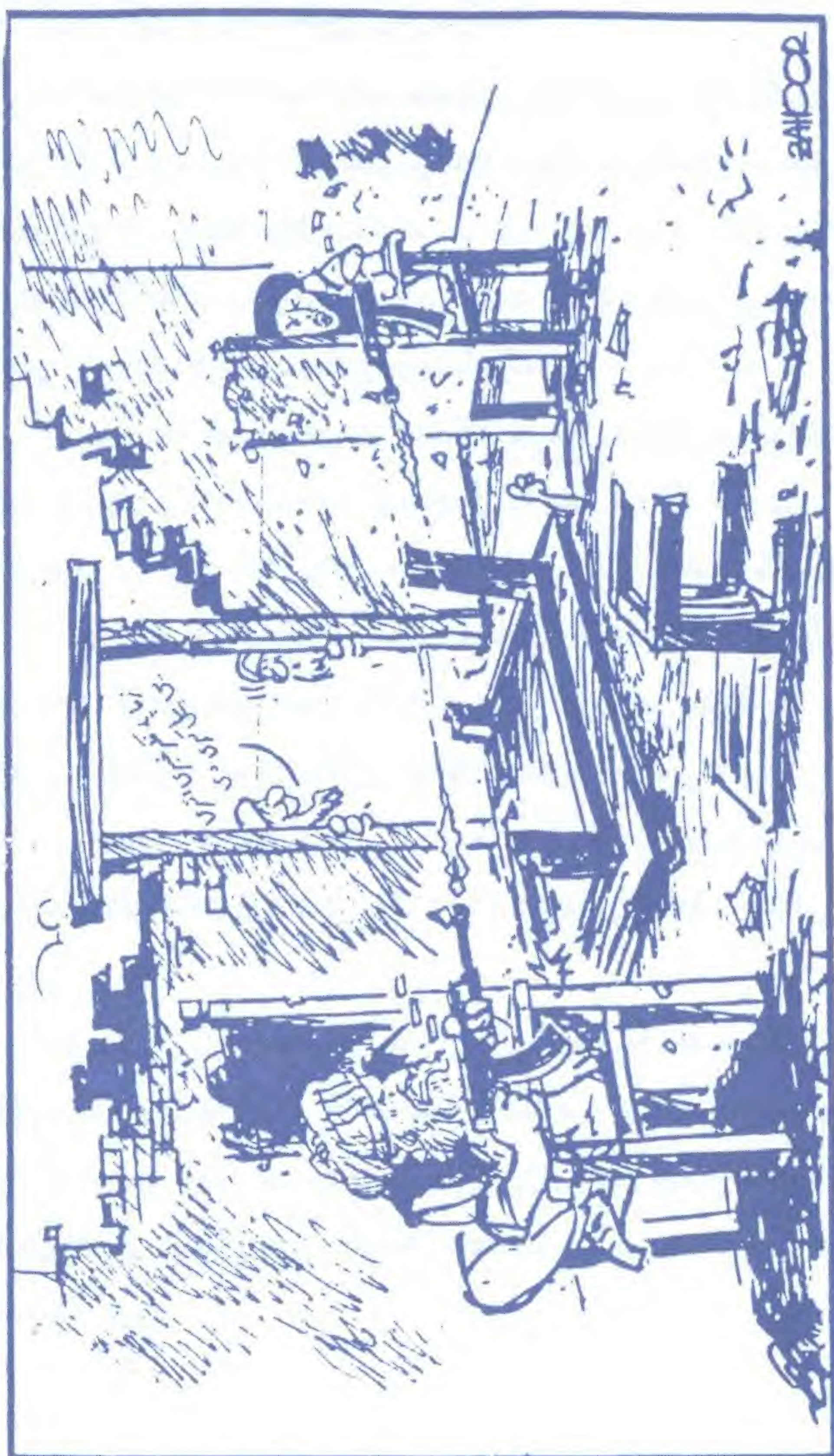
دی زموږ په کيسه نه و خبر، خدای شته له زړه خواشینی شو، ويې ويل قانوني چې کوم خط ليکلی په داسې خطو څه نه کېږي، ده وويل، جنرال مجيد مزار ته تللی، که نه ما به څه لاره ورته جوړه کړې وه... ما ده ته خپل ادرس د چهلستون د ټيليفون شمېره ورکړه، د فاضل او نورو پوښتنې مې وکړه، ويل هغوی کابل هوټل کې اوسېږي، د کابل هوټل شمېرې مې ترې واخيستې او خدای پاماني مو وکړه، تر دولسو بجو مو د تورن انتظار وکړ، خو درک يې معلوم نه شو، دا چې له قانوني څه نه جوړېږي، تورن هم په وعده ولاړ سړی نه و، ځکه خو مو نور انتظار بېځايه وگاڼه او بېرته چهلستون ته راوگرځېدو.

په ارگ کې د واکمنۍ زېره پانه:

سلا مو وکړه، له احمد شاه مسعود او مجدي سره هم وگورو، لس بجې ارگ ته ورسېدو د ارگ عمومي لويه دروازه تړل شوې، له هغې کوز ختيز اړخ ته يې بله دروازه پرانيستې، چې ترمخ يې د خلکو ډېره گڼه گونه ليدل کېده، ساتونکي خورا بي نظمه پند وو، چې شور او زوږ يې سړي ته د زنانه حمام اصطلاح ور په يادوله.

څلورو پينځو کسانو چې هر يوه جلا پوزېشن درلود، يوه يوه مخابره غوږ ته نيولې، له دوی نه يوه کوم چينل ته زموږ د راتلو خبر ورکړ، ويې ويل دلته دوه نفره راغلي وايي، موږ د مولوي حقاني نماينده گان يو. له دې سره يې موږ ته د وړاندې تلو اجازه راکړه، لږ وړاندې بله پيره ولاړه وه، هغوی زموږ موټر وکوت او د دې لپاره چې حتما بايد يو څه ووايي، څو لنډې پوښتنې وکړې، ساتونکو عجيبه دريشۍ اغوستې، د چا پر سر د وسپنې خولۍ، د چا پکول او چا به څه ټوټه له سره تاو کړې وه، دريشۍ تنگې لنډې او هسکې ټيټې، چا د ډگروالۍ او چا د جنرالۍ نښې لگولې.

موږ مخ پر وړاندې حرکت وکړ، ما تر اوسه ارگ نه و ليدلی، دثور کودتا سره يې خلکو ته د ارگ د نندارې اجازه ورکړې وه، ډېرو دوستانو ارگ په هماغه حالت کې ليدلی و، چې د وژل شويو وينې لا له ځمکې او فرش نه وې مينځل شوې، خو ما په هغه وخت کې هم ارگ ته لار پيدا نه شوی کړی.

د ارگ بڼه سپېره او الوتې، ما د ارگ په رابطه بل تصور درلود، زموږ موټر ورو روان و، د سړک دواړو خواوو ته د خښتو ټوټې، وچ خس او خاشاک او د کاغذونو ټوټې، پلاستيکي کڅوړې پرتې وې، چې باد يوه بله خوا ځغلول په يوه برخه کې چې موټر بايد بېرته پر يوه گرځندي د عمومي سترې دروازې لارې ته وگرځي، د ترافيکو يو افسر په نه زړه او بېزارو سترگو موټرو ته اشاره کوله، که څه هم هډور ځوان و، خو څېره يې داسې نه معلومېده، لکه په ارگ کې د يوه موظف افسر.

له گلخانې سره نژدې له موټره کوز شو، د گلخانې تر مخ تر لويه ونه لاندې پر سپېرو خاورو خلک پڼد وو، داسې معلومېده لکه پېښور کې د کوم تنظيم د دفتر مخه، يوې خواته لوکس فجارو او لنډوکروزر موټر درېدلي، د ترافيکو يو بل افسر داسې زموليدلی ولاړ دي، چې سړي به ورته کتل، زړه يې پرې درد کاوه.

سخت بيرو بار و، مراجعين دومره نه وو، خو ساتونکو غوبل جوړ کړی او ساتونکي هم بيا په يوه خوله نه، يوه به يوه خبره کوله، بل بله، له هر يوه سره مخابره ده، که په لومړۍ دروازه کې يې درته ويل حضرت صاحب له چا سره ملاقات نه کوي، دلته به يې ويل له خارجيانو سره گوري، بل به ويل له غرمې وروسته يې پوښتنه وکړئ، بل به بيا له سکرتر سره د رابطې خبره کوله.

عمر اثير چې يو وخت يې د محاذ او بل وخت د جبهې موسمي اخبارونو د مهتمم په توگه لاهور کې څو واره له موږ سره ليدلي او پېژندگلوي وه، د حضرت صاحب د سکرتر په توگه کار کاوه، ډېر بڼه قد او قواره يې ايستلې، رنگ يې په سپينوالي کې يو ډول غوره سرخي پيدا کړې، زموږ له مخې څو واره تېر و بېر شو، سترگې به مو هم سره

ولگېدې، خو کتل يې داسې و، چې د پېژندگلوی کوم اثر نه شوی په کې لیدل کېدی.

نژدې یو ساعت مو له ډېرو سره په تېر تېر کې وهلو وروسته معلومه کړه، چې له حضرت صاحب سره لیدل که د بل چا لپاره نه وي، زموږ لپاره ناشونی دی.

د ډگروال صاحب خو اعصاب داسې خراب و، چې نژدې وه له ډېرو سره خبره سوک خپېرې ته ورسوي.

دفاع وزارت کې د گټې او بایلات حقیقت: د مسعود ملاقات:

موږ له ارگه ووتو او د عمومي لویې دروازې سره مخامخ ودانۍ ته چې له خلقیانو دمخه دفاع وزارت او وروسته لکه د مرکزي کمېټې دفتر و، اوس بېرته د دفاع وزارت مقر او د احمد شاه مسعود دفتر دی ور وگرځېدو.

د دفاع وزارت تر مخ د اسلم وطنجار ټانک چې د ثور انقلاب د بری سمبول گڼل کېده، بې درکه دی، خو د ټانک لپاره ډیزاین شوی سټیج پر ځای دی، خو کودتا کې یې د وژل شویو کسانو د نومونو ډبرلیک راغورځولی...

موږ دلته بیا په دروازه کې له ساتونکو سره څو دقیقې بحث وکړ، ترهغې چې د تلو اجازه یې راکړه، په دې شرط چې موټر د باندي لېرې ودرول شي، چا موږ ته کیسه کړې وه، چې یوه ورځ د گلم جم ملېشي څو ټانکونه د یوه وزارت له مخې تېرېدل که گورې د مجاهدینو څو

ښکلي موټر ولاړ دي، ټانکونه يې ودرول کيبلونه يې راخلاص کړل موټر يې پسې وتړل او د سترگو په رپ کې پناه شول.

نه پوهېږم د ډگروال صاحب په رښتيا اعصاب خراب و او که اعصاب خرابي اکت يې وکړ، خو ساتونکي يې داسې ووېرول، چې سملاسي يې د موټر اجازه ورکړه.

موږ د احمد شاه مسعود سکرتریت ته ننوتلو په مخه کې يوه چوکاټ ډوله اله ايښودل شوې، له دې په وتو د سکرتر په کوټه کې کېناستو، مسعود درې سکرتران او يو ضابط امر درلود، د يوه سکرتر نوم يې همایون د بل نجيب او د درېيم رانه هېر دي.

د همایون په نامه سکرتر يې ښه رويه کوله، که به چا کومه ترخه خبره ورته وکړه، په موسکا يې تېروله، ستوغه او تونده يې په خوله نه راتله، په خبرو کې يې د غوسې او اعصاب خرابي ښه نه ليدل کېده.

ښاغلي همایون موږ ته وويل امر صاحب له چا سره ملاقات لري، ورپسې ستاسې نوبت دی، پنجشيريان او نظار شورا متعهدين احمد شاه مسعود ته امر صاحب وايي او اوس چې د دفاع وزير په چوکۍ ناست دی، دوی ورته هماغه د امر صاحب نوم اخلي.

د سکرتر پر مېز اته لس ټيليفونونه ايښي، کله نا کله به دې کې متردد شو، چې زنگ د کوم ټيليفون دی، ډېری به يې د هغه ټيليفون غوږۍ پورته کړه، چې زنگ يې نه و وهل شوی، د مسعود بل سکرتر نجيب، برگه پرانگي دريشي له يوه برگ جمپر سره اغوستې د جانب مقابل پر وړاندې د يو ډول غوراوي چلند لري، که به چا عريضه او د خپل کار په رابطه ټينگار وکړ او د ده په خبرو به يې سر خلاص نه شو، نو ده به ورته سترگې او وروځې وگډولې، لاسونه به يې لکه د اجراگانو

وښورول پر ځانگړې اکت او د تمسخر او غوسې په گډه لهجه ستغ
ځواب لکه دده عادت و...

کله به چې د وزیر د دفتر دروازه بېرته شوه، نو مخامخ به احمد شاه
مسعود ښکاره شو، چې د مثلث په بڼه ایښودل شوي مېز شاته ناست
دی، د مېز شاوخوا نورې چوکۍ هم پرته وې.

احمد شاه مسعود په خپل هماغه زاړه اکت خو نوي انداز د مېز تر
شا داسې معلومېده، لکه د وجود په رگ رگ څنگ ته د ناست سړي
خبرې اوري.

له لږ څنډ وروسته همایون مور ته اجازه راکړه، زه او ډگروال صاحب
چې شعبي ته ننوتلو، مسعود هماغسې پکول پر سر کور ایښی و، برگ
جمپر او شین چک پتلون یې اغوستی، د پتلون پایڅې یې په پولیسې
موزو کې نښتې، له مور سره یې په غېږو تود روغې وکړ، ډگروال
صاحب ورته وویل، ننګیال د حقاني صاحب د فرهنګي دفتر مسول.

زموږ هېواد کې ځینې خبرې په غلطه مشهورې شي، یوه خبره چې
خوله پر خوله گرځېده دا وه چې حکمتیار له احمد شاه مسعود غوږ
پرې کړې، ځکه پکول کور ږدي، چې پرې کړی غوږ پټ کړی شي...

مسعود ماته داسې په ځیر وکتل، لکه عجیبه ورته ښکاره شوی وم،
داسې چې د خپلې توقع خلاف څه ویني، له ده سره زما لنډ ملاقات
هغه مهال شوی و، چې حقاني صاحب ورته پېښور کې مېلمستیا کړې
وه، ما په جهاد هینداره کې د ده له خولې دا ټکي را اخیستي و، چې د
قوماندانانو شورا په جوړېدا، نظار شورا ته اړتیا نه شته، خود ده تصویر
د اخبار لاندې برخه کې راغلي و، حقاني صاحب راته وویل: میلمه دی
دا عکس به دې لږ لوړ چاپ کړی و.

ما ورته خپل کیسه او په دې رابطه لیکلې پانه وړاندې کړه، دی لکه له وړاندې خبر وي، په یوه پانه څه ولیکل دا پانه یې له هماغه طلايي رنگه چاپي کتابچې بېله کړه، چې ښاغلي فاضل لاهور کې دفاع وزیر لپاره چاپ کړې وه، ده په خپل ضابط امر پسې څوک واستول، ماته یې په داسې لهجه چې ژور تاثر ترې معلومېده، وویل: زما چې ډېر بد راتلل، له بې نظمۍ او گډوډۍ مې بد راتلل، خو دا دی اوس خپله ورسره مخامخ یم، خیر دی موږ او تاسې به لږ حوصله وکړو...

په دې وخت کې د ده ضابط امر راغی، مسعود لیک ورکړ، ویې ویل دا لیک جنرال مجید ته ورکړه، ننګیال هم درسره بوځه، هغه باید ماته ولیکي، چې موټر ورکوي، که نه چې، زما لپاره سند شي.

موږ د مسعود له دفتره راووتو، ډگروال صاحب ورسره پاتې شو، په دهلیز کې یو تور رنگه او بدشکله سړی ولاړ و، چوغې پرسېدلې سترگې یې وې له ضابط امر سره یې خبرې وکړې، ویل یې د ۵۳ فرقې پېشنهادونه یې د احکامو لپاره راوړي، ضابط امر ترې د جنرال مجید پوښتنه وکړه، ویل: مزار ته تللی او په ځای یې جنرال فاریابي کار کوي.

ضابط ماته وویل؛ زه بېرته امر صاحب ته ورځم، چې له دې جریان یې خبر کړم، ضابط ولاړ، خو زر بېرته راووت، دا ځل یې د جنرال فاریابي په نامه خط ورکړی و، زه په ضابط پسې روان یم، هغه مخ راواړاوه ویې ویل: ډوډۍ به وخورو، پخلنځي ته ولاړ، اشپز ته یې وویل، موږ ته ډوډۍ همدا اوس راکړه، اشپز وویل: له وزیر صاحب سره یې نه خورئ؟ ده ویل: موږ چېرته روان یو، دلته هم درې ځایه ډوډۍ پخېده، د وزیر او د هغه د سکرترانو لپاره جلا دېگ او جلا اشپزخانه وه، د لوړ رتبه افسرانو لپاره جلا دېگ او اشپزخانه او بله عمومي اشپزخانه چې

انظباطانو او عادي کارمندانو ته يې ډوډۍ تياروله.

څرنگه چې ډوډۍ خوړلو ته لا څه وخت پاتې و، ځکه خو يې موږ ته د لوړ رتبه افسرانو خوړنځي کې د ډوډۍ ترتيبات ونيول، د اشپزخانې له څنگه يوه اوږده کوټه ده، چې د ډوډۍ خوړلو يو ستر مېز او دواړو غاړو ته يې چوکۍ پرته دي، په قابونو کې يې وريجې، غورمه او د وريجو په مينځ کې د غوښې يوه يوه بوټۍ ايښې، سلاد او کپلې هم ورسره وې، ضابط ماته ويل، موټر لرئ، ماويل زما په موټر پسې خو دا دی روان يوو، د ډگروال صاحب موټر کې کېناستو او په هماغه استقامت مو حرکت وکړ، چې موږ د جنرال عبدال مېلمستيا خوړلې وه.

د عبدال د قرارگاه سره نژدې کابل نندارې ته په غځېدلي سرک وگرځېدو، د برېښنا د يوه برج تر شا يوې ودانۍ سره له موټره کوز شو، دا يوازینی ودانۍ وه، چې څه نا څه جوړه وه، داسې معلومېده، لکه د مسعود سکرتر هم دلته له وېرې تخرگونه سوځېدل.

يو پند گلم جم پرې سختې پټکې وکړې، په دې وخت کې يو بل سړی راغی، هغه هم ورسره ترخې خبرې وغځولې، د دوی ترمينځ کومه خبره راغله، چې ضابط امر ورته په يوه دمه پينځه ځله قسمونه وخورل، موږ ته يې د وړاندې تلو اجازه راکړه، خو د جنرال فاريابي د کوټې دروازه کې يې بيا ودرولو، يو مليشه له موږ مخکې ننوت، چې بېرته راووت ويل ورشئ.

جنرال فاريابي برگه عسکري دريشي اغوستې، که څه هم له سر او صورته مهذب معلومېده، خو د جنرال مجيد چلند زه داسې وپېرولی وم، چې ده ته مې د لاس ورکولو زړه نه شوای کولی.

ضابط ورته د مسعود ليک ورکړ، ده ليک ولوست، ويل: سمه ده دا

موټر کتابونه او سامانونه له موږ سره شته، کتابونه سوځوو، نور به یې موټر ورتسلیم کړو، خو دا معامله له مجید خان سره ده، هغه مزار ته تللی، سبا بل سبا حتماً راځي، فکر مه کوئ.

د سوځولو په اورېدو، زما زړه ټینګه څړیکه وکړه، آخر کتاب سوځول کوم لامل لرلی شي...؟

د منډي د تالان گواښ:

په دې وخت کې هغه سړی راغی چې وزارت ته یې د ۵۳ فرقې پېشنهادونه راوړي و، له جنرال فاریابي سره یې په ازبکي خبرې وکړې، چې موږ پرې ونه پوهېدو.

جنرال فاریابي د تیلیفون غوږۍ پورته کړه، له خبرو پوه شو چې له لوی درستیز آصف دلاور سره خبرې کوي، ویل: مسعود ته مو پېشنهاد کړی، چې زموږ د افرادو لپاره د اعاشې او نورو مصارفو منظوري ورکړي، خو هغه ویلي تاسې د خپلو افرادو تعداد او قرارگاوي واضح کړئ، ده زیاته کړه، موږ مجبور یو چې همدا اوس خپلو قواوو ته امر ورکړو، چې له منډي نه مواد راوړي، موږ د آصف دلاور خبرې نه اورېدې، خو جنرال فاریابي وویل: نه پیسې مو له کومه کړې، په زور به یې له منډي راوړي.

کله یې چې د تیلیفون غوږۍ کېښوده، دمسعود لیک یې بېرته ضابط امر ته ورکړ، خو هغه لیک قات او د مېز پر سر کېښود، چې راووتو ضابط امر ویل: ډېر سپي او رذیل خلک دي، موږ یې بدنام بدنام کړو... بېرته دفاع وزارت ته راغلو، معلومه شوه، احمد شاه مسعود

ډوډۍ خوري، ضابط امر ورغی، زه په دهلیز کې ودرېدم، له لږ څنډ وروسته احمد شاه مسعود راووت، په ما یې غږ کړ، ډوډۍ مو خوړلې؛ ما وویل، هو! ده زیاته کړه ډوډۍ تیاره په مېز ایښې که اشتها مو وي مهرباني وکړئ، ما وویل مننه.

په ناقانونه موقف کې:

ډگروال صاحب د فرملي په نامه د جمعیت له یوه قوماندان سره د باندې وتلی، زه د مسعود د سکرتر په اطاق کې د هغوی په انتظار کېناستم، که گورم استاد موسی توانا چې د جمعیت لپاره د پندت حیثیت لري، له څو کسانو سره راغی، زموږ د ځای یو ضابط طاهرخان په کوټه کې د جمعیت نماینده، قوماندان انور خان جگدک او قانوني هم راغلل. قانوني قوماندان انور خان ته په مخ اړولو، ویل: دا ننګیال دی، د حقاني صاحب فرهنگي آمر، دی هم زموږ انډیوالانو نیولی، او لس پنځلس ورځې یې ښه مېلمستیا ورکړې، موټر، کتابونه یې ترې نیولي دي، انور خان د حال احوال پوښتنه وکړه، ویې ویل: په هغه قرارگاه کې زموږ څو تنه مجاهدین او یو قوماندان هم بنديان وو.

بیا قانوني، توانا ته مخ وایاوه، ویل: ننګیال صاحب زیات اثار لیکلي، په تېره وینه په قلم کې ډېر عالي اثر دی.

توانا صاحب وویل: هغه کتاب چې د شاعرانو او لیکوالانو سوانح یې په کې راوړې، قانوني وویل: هو.

توانا پوښتنه وکړه: بل ټوک دې نه دی بشپړ کړی؟ ما ویل کار مې پرې شروع کړی و، خو د ځینو مشکلاتو له مخې مې یې تکمیل ته

فرصت نه دی موندلی.

بیا قوماندان انور خان، قانوني او هلته ناستو نورو کسانو زموږ د مجلو او اخبار ستاینې ته راوگرځېدل، دا چې ډېر د لوړې سويې نشرات دي، ډېر ښه مطالب خپروي په عالي صحافت چاپېري تحليلي او تحقيقي اړخ يې له نورو دروند دی. داسې نورې ستاینې يې کتار کړې، ما ورته وويل: د هغې بدل دا دی په ازاد او ستاسې اسلامي افغانستان کې گورم، ټولو د افسوس په څرگندولو ويل: دا شيان نو راځي، يوه تن په کې لا دا هم وويل: دا دې نه دي اورېدلي، انقلاب خپل بچيان خوري... په دې وخت کې ډگروال صاحب راوړسېد، له دوی سره مو مخه ښه وکړه او له وزارت راووتو، اوس موږ ته دا پته لگېدلې وه، چې د کابل هره حکومتي ودانۍ يو زندان دی، يوازې د گلم جم مېلېشو دومره زندانونه دي، چې په هره قرارگاه او پوسته کې تر لسو شلو د خدای تعالی مخلوق له لوت وروسته، په شپو شپو اوونيو اوونيو بنديان ساتي، کانتینرونو کې يې غورځولي دگرځنده زندانو لړۍ يې غځولې، وزارت دفاع، امنيت دولتي او نورو ارگانو او لویو وړو قوماندانانو زندانو، کابل د زندانو پر يوه اوږده زنځير اړولی...

د څرخي پله زندان تش تور معلومېده، خو د کابل ښار په هر واک هره کوڅه کې زندانو کومي شلولي...

يو راخلاص شوی بندي به دې چې ولید، ويل به يې بالاحصار کې وم، بل به ويل بيمارو کې وم، بل به پل محمود خان ياداوه، بل به ويل په جاده کې وم او بل به نور ځايونه ښودل، له دغه هر بندي سره به يې له کميس پرتوگ او بوتونو پرته نور هېڅ نه وو پرې ايښي، د ډېرو به چې خپلۍ او بوتونه نوي وو، هغه به يې هم ترې اخيستي و.

I'LL SEEK PEOPLE'S
MANDATE ON MY TENURE

له خانقا تر شاهي ارگه

دوه بېل واقعيتونه؛ يو تريخ حقيقت:

د حضرت صاحب سر مات و:

له ښاغلي مجددي سره ملاقات لرو، سهار ۹ بجې مو له چهلستون د ارگ په لور حرکت وکړ، داسې معلومېده، لکه زموږ ملاقات د يوه رسمي هيئت بڼه لري، د حاجي خليل الرحمن په مشرۍ د موټرو په يوه وړه قافله کې ارگ ته ننوتلو، ساتونکو د موټرو کتار په ليدو، له پوښتنې پرته لار خوشې کوله، د گل خانې دروازه کې د مجددي ټاډيگارې د جنرالۍ په يونيفورم کې ولاړ دی، د حاجي خليل يې تود هرکلی وکړ او موږ يې د انتظار سالون ته رهنمايي کړو، هلته څو کسه نور هم ناست وو، موږ کابو يو ساعت انتظار وکړ، خو د مجددي صاحب درک معلوم نه شو، د تشريفاتو له مسوولينو سره مو رابطه ونيوه، هغوی خپلې مخابرې چالانې او موږ ته اطمینان راکړ.

لږ وروسته د حضرت صاحب ورور حشمت الله مجددي سالون ته راغی، ښاغلي حشمت الله هڅه کوله، د حاجي خليل پر وړاندې د خپلې مينې او صميميت څرگندونه وکړي، ځکه خو يې هغه ته په مينه ناکه لهجه خليل جان خطاب کاوه، له تودې پوښتنې وروسته يې د حضرت صاحب معذرت وړاندې کړ، په دې ټکو چې، حضرت صاحب ډېره هيله لرله له تاسو سره ملاقات وکړي، ستاسې په راتلو ډېر

خوشحاله شو، خو متاسفانه تشناب کې د غسل پر وخت له ښويېدو سره ستوني ستغ لوېدلی او سر يې مات شوی دی، اوس ډاکټر ورته سيروم چالان کړی، زه يې راولېږلم، چې تاسې سره خبرې وکړم او دده معذرت درته وړاندې کړم.

موږ هم ژر ژر تودې پوښتنې وکړې، چې ډېر خو به ژوبل شوی نه وي، داسې او هغسې...

ښاغلي حشمت خپلو خبرو ته دوام ورکړ: گيله له خپلو کېږي، موږ له حقاني صاحب نه خپه يو، ده په هر مجلس کې زموږ خلاف موقف نيولی.

حاجي خليل لږ جدي شو، ويل: داسې کارونه چې د جهاد له روحيې او اهدافو سره مخالف وي، طبيعي ده چې بايد مخالفت يې وشي، د دوستم ترفيع کېدی شي حضرت صاحب خپل واک وبولي، خو هغه ته د اسلام د قهرمان لقب ورکول د حضرت صاحب واک او اختيار نه شي کېدی، مجاهدينو د همدغو ملېشو له لاسه په زرگونو شهيدان ورکړي، د هغوی ورته موږ له گړېوانه نيسي.

حشمت الله وويل: دا د جناب حضرت صاحب بصيرت او درايت و، چې په داسې يوه عمل يې د افغانستان د تجزيې مخه ونيوله، که داسې يې نه وای کړی، قسم په خدای افغانستان تجزيه و.

بله دا چې د سمت شمال په سلگونو علماوو حضرت صاحب ته ويلي، چې دوستم د دوی په فتوی له رژيم سره د همداسې يوه پروگرام لپاره يوځای شوی و. مولوي منصور او مولوي ارسلا هم په هغه مجلس کې حاضر وو، د دوی په فتوی حضرت صاحب دا کار کړی.

ده وويل، دا خو حقيقت دی چې که دوستم د نجيب کمونيستي

رژيم نه وای نسکور کړی، په خدای که د مجاهدینو له وسه دا کار پوره وای.

ما ورته وویل: هېڅوک افغانستان نه شي تجزیه کولای، تجزیه د هېچا په گټه نه ده.

بله دا که دوستم غوښتي وی، افغانستان تجزیه کړي، نو بیا په یوه کاغذي ترفیع او لقب نه ورڅخه تېرېده، یو وخت زه د جمعیت مرکزي ارگان ((مجاهد)) مسوول مدیر وم، دا هغه وخت و چې نوې د دوستم ملېشه تشکیل شوې او مطبوعاتو کې د جوزجاني ملېشې په نامه یادېده، موږ هم دمنابعو په حواله یو خبرکې د جوزجاني ملېشې نوم اخیستی و، همدغو ملایانو او د جمعیت واکمنو ویل دا ملېشې د جوزجان او سمت شمال نه دي، بلکې د روسي جمهوریتونو هغه ازبک نژاده روسان دي، چې د افغانانو لباس کې یې رالېږلي دي، دا ټکی استاد رباني خپله بیانیه کې هم څرگند کړ، بیا یې پرې څه مقالې هم ولیکلې. حشمت وویل: د افغانستان خلک باید پر حضرت صاحب شکر وباسي، دا حضرت صاحب دی، چې له برکته یې آرامي راغلې، که خدای مه کړه حضرت صاحب نه وي، بیا به تاسې ته معلومه شي، ده په پای کې وویل: حقاني صاحب ته موږ دومره احترام لرو، لکه زموږ د خپلې کورنۍ یو محترم غړی دی، موږ سره پخوانۍ اړیکې لرو، موږ په دې هم گيله من یو، چې حقاني صاحب نه راځي، تاسې هم نه راځئ، خو زه وایم که تاسې نه راځئ په ما پسې تیلیفون وکړئ، ما دروغواری، په والله چې په توره شپه کې ځان در ورسوم.

موږ متقابلاً ډاډ ورکړ، چې ستاسې ترڅنګ ولاړ او هر خدمت ته حاضر یو، کله هم چې د جناب حضرت صاحب امر وي، د حقاني

صاحب قوتونه يې په خدمت کې دي.

حاجي خليل يادونه وکړه: جناب حضرت صاحب بايد په مجاهدينو متکي وي، مجاهدين د ده له قوماندې او هدايت سر نه غروي، دی بايد په دوستم او نورو جنايتکارانو د اتکا په لټه کې نه شي، چې مجاهدين يې په کار رانه شي، دوستم ده ته وفادار نه شي پاتې کېدی.

په پای کې مو ورته د موټرو د نيولو خبره وکړه، ده وويل: د گلم جم په نامه اکثر زموږ خپل قوماندانان دي. حاجي خواني چې ۲۵ ورځې يې بالاحصار کې د گلم جم ملېشې بند کې تېرې کړې، موټر او هر څه يې لوټ شوي وو، ورته ويل: صايب تاسې چې د اختر پر ورځ هلته راغلي وئ، ما د دروازې له چاکه درکتل، ده وويل هوا! کنه هغوی زموږ خپل قوماندانان دي او بيا يې په دې رابطه يو خط وليکه، څه باندې يوه بجه وه، چې له اسلامي جمهوري ارگه راووتلو.

تشناب کې د حضرت صاحب له ښويېدو او سرماتي په زړه پورې خبرې جوړېدای شي... راشه کيسه ډنډوره کړه خو زړه مې زور نه اخلي...

د ارگ يو بل انتظار:

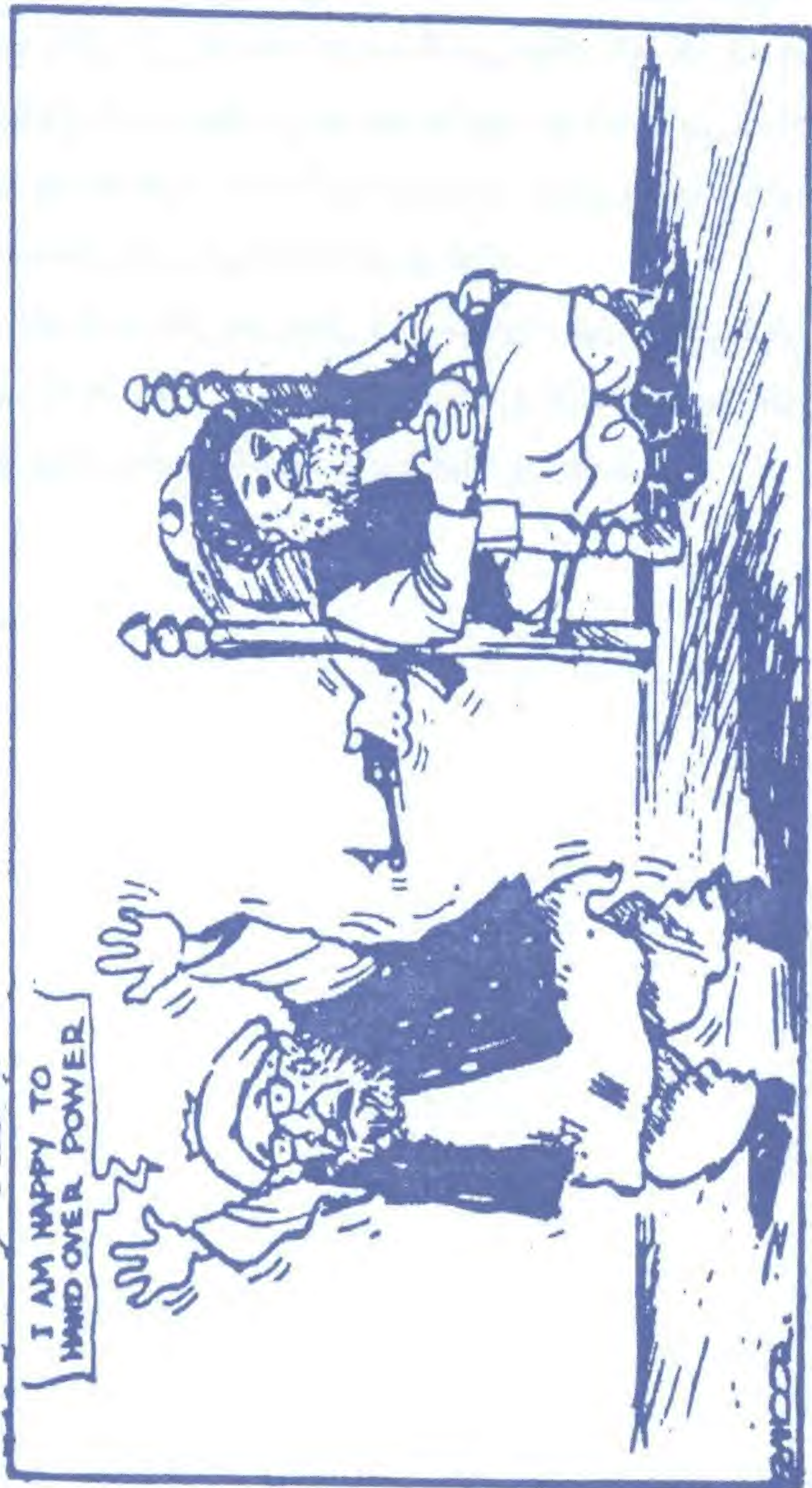
د جنرال مجيد راتگ:

بيا ارگ ته روان يو، مامور هاشم هم راسره ملگری دی، مامور با جرښته سړی دی، ډېر وخت يې گردیز کې اداري چارې پر مخ بيولې، جدي دی او د بحث پر وخت ښه استدلال کوي، ده د مجدي صاحب يو کارت هم درلود، چې ساتونکو ته يې ليکلي: مامور صاحب هاشم د

ستر مجاهد مولوي حقاني نماينده دی، هر وخت چې غواړي د ملاقات لپاره راتلی شي، ده دغه کارت د گیدرې قواله باله، که څه هم ددغې اصطلاح په پس منظر یې موږ پوه نه کړو، خو کله به چې محافظینو له موږ پوښتنه وکړه، ده به کارت ور وښود، هغوی به اجازه راکړه، ده به په موسکا وویل، ودې لیده د گیدرې قواله.

کله به ده ځان غلی نیولی و، ساتونکو به موږ ته پلمې کولې، ده به جیب ته لاس کړ: ته ودرېره، چې د گیدرې قواله وروښیم، کله به موږ ورته وویل، مامور صاحب د گیدرې قواله ور وښییه.

کارتون له فرنټیر پوښت نه

دغه ورځ مو بيا هم د گل خانې مائې کې د مجددي د ملاقات په هيله د انتظار ترڅې شېبې تېرولې، چې جنرال مجيد د باديگاردانو په يوه بې سر او پايه هجوم کې پر پوريو راوخوت، د حضرت صاحب له زوی ډاکټر نجيب الله سره په خبرو شو، داسې معلومېده، خبرې په زړه پورې دي، دواړو به ښه په کرس وخنډل، يوه بل ته به يې په لاس ورکولو پر اوږو وتپول...

جنرال مجيد چې په فاتحانه بلکې احمقانه غرور په پوريو راختلی و، په بې اعتنائۍ د مجددي صاحب زوی له مټ نيولی، هغه په دوو پښو لکه عسکر ولاړ دی، زه په باور سره ویلی شم، چې جنرال مجيد به په داسې غرور او کش فش د نجيب الله په وخت کې د ارگ له مخ هم نه وای تېر شوی، د هغه اعتبار، نفوذ او حيثيت دومره لوړ شوی و، چې جمهوري ارگ داسې ورته ښکارېده، لکه د خپلو افرادو پوسته. موږ ورنژدې شو، چې جنرال مجيد په همدې ځای کې ونيسو او د موټر او کتابو مسئله ورسره يکطرفه کړو، جنرال مجيد، نجيب الله مجددي ته وويل، تو کار مړه کو، مه کار توره ميکنم، تو مرا ملا بگو مه تورا حاجي... موږ پوه نه شو چې د دوی څه ډول کار و، چې يو بل ته يې د خلاصولو خبره کوله، جنرال مجيد ته مو ستړي مشي ورکړل، ماته يې ويل: ادم سياسي استي، ډگروال صاحب ورته د موټر وويل، ده ځواب ورکړ، خير دی د حقاني صاحب دا يو موټر چې له ما سره وي، څه کېږي، تاسې ډېر په کې گرځېدلي ياست، پرېږده څه وخت موږ هم په کې چکر ووهو، ډگروال صاحب ورته وويل: حقاني صاحب چې راشي، تاسې ته به يو ښه موټر ورڅخه واخلو، ده ويل، زه له ښه موټره تېر يم، په همدې قانع يم، ما ورته ويل: جنرال صاحب تاسې خو زما پر

مری پښه ږدئ، ده ته مو د حشمت مجددي مکتوب وښوده، پرې وې لیکل، محترم جنرال فاریابي در مورد استرداد موټر اقدام نمایند.

جنرال مجید ویل: کمره دې له ما سره لاندې په موټر کې ده، هغه خو نه درکوم، کتابونه دې ضبط دي، هغه ته په خپل لاس اور واچوه. ما داسې گڼله لکه راته وایي خپل ځان ته اور واچوه، په ژوندوني پر ځان اور بل کړه، په زړه کې مې تېره شوه، که کتابونه یې رانه کړل، دفاع وزارت تر مخ پر ځان اور پورې کړه... لا له را قسم دادم، که رادو را نسوزان، له کتابو وړاندې ځان لوخړه کړ...

سبا د جنرال فاریابي قرار گاه ته ورغلو، خو دا ځل یې یوازې ډگروال صاحب پرېښود، زه دروازې سره سیوري ته کېناستم، د خلکو گڼه گونه ده، عریضې په لاس ولاړ دي، د چا زوی تښتولی، د چا نور خپلوان بندیان دي، د چا یې موټر نیولی، د چا هټی لوت دي، د ځینو هغسې خبرې په خوله دي، چې زه یې لیکلو ته توري ټکي نه شم موندلای.

دلته مې د عبدال د قرار گاه څو ملبشه ولیدل، ووېرېدم، مخامخ د ونو په مینځ کې مې ځان ورک کړ، خو یو ملبشه راپسې راوړسېده، راته کړه یې که بل ځل مې ولیدې ددغه کلاشینکوف دېرش مرمی به دې سینه کې سړې کړم، د مسعود پلار دې نشي خلاصولی... درته وایم والوڅه- بیا دې ونه وینم... سړک ته په راوتو چا زما نوم واخیست، زړه مې درز شو وښویېده، ما ویل څه خبره ده، ویل دننه راشه، د جنرال فاریابي دفتر ته ورغلم، څو کسه نور هم ناست وو، ډگروال صاحب ته یې د چای پیاله پر مېز ایښې.

که گورم هغه د ملبشې ډگروال هم راغی، چې د عبدال په قرار گاه کې بندي و، ده عسکري دریشي اغوستې، اوږې یې له نښانونو ډکې دي،

جنرال فاريابي ته يې څه کاغذونه ورکړل او په ما کې يې سترگې ټنځې کړې، ما مخ بله خوا واراوه.

جنرال فاريابي له موږ سره يو منصبدار چې برکه عسکري دريشي يې اغوستې او صالح نومېده موظف کړ، چې د ملېشې په ټولو پوستو او قرارگاڼو مو وگرځوي، يو ځل چې د موټر درک ولگوو، بيا يې اخيستل دومره سخت نه دي، که داسې ونه کړو هېڅوک هم په دې نه قانع کېږي، چې موټر ورسره دی، موږ لا له دروازې نه وو راوتلي چې د حاجي خواني پکې اپ راغی، عسکري رنگ يې ورکړی، خو لاندې يې سور رنگ جوت و، موږ ورته ويل، يو موټر خو همدا دی، هغه په کاغذ يو نوم وليکه، چې زما له ياده وتلی، بيا له موږ سره په موټر کې روان شو، يوه بله خوا يې وگرځولو، خو دا هسې زموږ د تېر ايستو ډرامه وه، چې له يوه يې بل ته پاس کولو، د وخت اړولو لوبه يې راسره را اخيستې وه...

صالح ماته په څير څير کتل، راته وايي: ما چېرې ليدلې يې، ما ورته ويل ستا څېره هم راته اشنا ښکاري، زه بيا وډار شوم، هسې نه د بل چا په گومان د هغه په حساب راسره چلند وکړي، خو ده ويل ممکن په تجارت خانو کې مې ليدلې وې، ما يو وخت له تجارانو سره کار کاوه، ما يوازې دومره ويل ممکن.

دی مو بېرته خپلې قرارگاه ته ورساوه، ماته يې د ټيليفون شمېره راکړه چې ورسره په تماس کې وم، موږ هم د موټر د رنگونو، نومرو او مشخصاتو په اړه ليکلی يادښت ورکړ.

80221

بيا هم د آمر صاحب ملاقات

له احمد شاه مسعود مو د ملاقات وخت اخيستی ، د وزير اکبر خان مېنې يوه کور کې دده ليدو ته روان شو، د کور مخې ته لسگونه گلم جم پند دي، ماني ته په ننوتو، پوه شو جنرال مجيد، جنرال فاريابي او د ملبشې افسران له مسعود سره ملاقات لري، موږ په دويم پور کې د انتظار خونې ته بيول شو، خو هلته خالي چوکۍ نه وې، خو تنه کندهاري مجاهدين هم د ملاقات منتظر وو، موږ لاندې په غالي کېناستو، کندهاري مېلمنو ته چای ايښی، پر مېز کلچې، شير پېرې، تازه مېوه او نور شيان پراته دي، دا ځل له موږ سره د مېنه گل په نامه يو څدران مجاهد هم ملگری دی، مازيگر لمونځونه مو په هماغه ځای کې وکړل، وروسته مېنه گل خپله له مېز چای کلچې راواخيستل، ويل: شرم مې کوت بېخ مې خوت...

محمود فاراني هم په يوه کونج کې ناست دی، ستړي مشي مو وکړل، ويل څه درباندي شوي، بېخي پېژندل کېږي نه، لکه کارونو له پښو غورځولی يې، ما څه ونه ويل، خو ده بيا پوښتنه وکړه، څنگه دي نشرات، دفتر مو رانقل کړی که نه، ما ځواب ورکړ، نشرات مو دوام لري، خو په هغه پخواني سرعت نه.

دفتر مو لا پېښور کې دی، موږ غوښتل کابل ته يې راولېږدوو، خو حالات سم نه دي، ده زما د اوسېدو پوښتنه وکړه، د چهلستون مې ورته ويل، فاراني صاحب وويل هغه بله ورځ مطبعي ته تللی وم، ستا پوښتنه

يې كوله، بڼه شوې اوس دې درك وركوم، د اخبارونو وضعه خرابه ده،
ما ورته ويل فاراني صاحب! د مملكت او نظام وضعه چې خرابه وي، د
مطبوعاتو به څنگه سمه شي؟ داسې معلومېده فاراني صاحب زما د
شكايت او انتقاد خبرې دلته بڼې نه گڼي، خبره يې په بله واړوله،
پوښتنه يې وكړه؟ په څه شي كار كوي، ما ورته ويل هماغه د اخبار او
مجلې كارونه، ده وخنډل ويې ويل، له كومه وخته چې له حقاني
صاحب سره كار كوي، فنا في الاخبار او مجله درخه جوړ شوي.

فاراني د پښتو دري غوره ليكوال او پياوړی شاعر دی، دري شعرونه
ليكنې يې درنې، پخې او استادانه دي، مصر كې يې لوړې زده كړې كړي،
غالباً د استاد رباني ټولگيوال دی، ۱۳۵۹ لمريز كې استاد ورسره
فرهنگي كمېټې ته راووست، زړه يې و په جمعيت كې دنده واخلي، خو د
فاراني پر زړه نه اوارېده.

ډېری اسلام آباد كې اوسېده، د قلب آسيا په نامه يې يو اخبار
خپراوه، كله به دې مېړنو لوكسو گاوو كې لیده، كله به خر پر يوه بس
كې ورسره مخامخ شوې سړی نه پوهېده څه كوي، بوختيا يې څرگنده
نه وه...

د ثور له كودتا وروسته زنداني كړی شو، خو د څرخي پله له دوزخي
زندان وتښتېد.

دده په نيولو تره كي وويل: يو مجرم مو نيولی حيران يو، له مخه يې
حلال كړو كه له خټه...

له دغه ملاقات څو ورځې وروسته كابل كې اوازې خپرې شوې، چې
استاد فاراني د كودتا پلان درلود، خو څرنگه كودتا، له كومې لارې، د
كوم پوځ او پوځي ځواك په تكيه؟

هرڅه چې و، له دې وروسته استاد فاراني له مسعود لېرې شو او له مقربينو د معتوبينو لست ته وغورځول شو.

وايي د احمدشاه مسعود نه دوستي بڼه ده نه دښمني، د آس له شا مه تېرېږه د زورورو ترمنځ... له استاد فارابي علاوه گلاب الدين شيرزايي هغه پانگوال و، چې د مسعود يارانې شنه لوڅه کړ... شيرزايي، امر صاحب ته دومره نژدې شو، چې لومړنی بانک يې پرانيست... خو ډېر ژر يې تر منځ د تورې پيشو په تېرېدو داسې دښمني جوړه شوه چې شيرزايي ديواليه او ماشوم يې ټوپکيانو وتښتاوه... ښکر به گټې سر به بايلي خبره شوه...

قضا مازيگر و، چې مسعود برنډې ته راووت، له ده مخکې جنرال مجيد او جنرال فاريابي راوتلي وو، د جمعيت له يوه قوماندان ملا عزت سره يې خبرې کولې، لمر په لوېدو و، مسعود برنډه کې په لمانځه ودرېد، جنرال مجيد او جنرال فاريابي بې اعتنا ولاړ وو، مور بيا جنرال مجيد ته خپله خبره وکړه، هغه جنرال فاريابي ته مخ ور واراوه، ويل: د دوی موټر عبدال نيولی، هغه ور تسليم کړی، فاريابي بڼه وويل او د سبا وعده يې وکړه، د ماښام له لمانځه وروسته ډاکټر عبدالله له مور سره کېناست، چې له احمد شاه مسعود سره يې د خپلو خبرو په جريان او تفصيل خبر کړو، ډگروال صاحب زه ورمعرفي کړم، هغه ماته وکتل، په شونډو کې موسک شو، ويې ويل، بڼه دا ننگيال دی.

ما په ده بڼه زړه تش کړ او د حاجي خليل الرحمن هغه ليک مو ور وسپاره، چې بايد چهلستون دوی ته، د حزب مورچې حزب او د دوی، دوی ته وسپاري، چې د سولې پروسه نوره تخريب شوې ده، ډاکټر عبدالله زموږ خبرې په غور او زغم واورېدې کوښښ يې کاوه، مور قانع

او ددغه د تصميم مخه ونيسي، ده وويل: په رښتيا هم تاسې له ډېرې حوصلې کار اخيستی له ډېرو مشكلاتو سره مخامخ شوي ياست او ډېر تاوانونه مو ليدلي دي، تاسې لږ حوصله نوره هم وکړئ، ان شاء الله حالات به ښه شي، ستاسې چې خومره موټر نيول شوي، موږ يو هيئت ټاکلی، هغه ته به خپل اسناد او کاغذونه وسپاري، هغوی به پسې وگرځي او ستاسې موټر به پيدا کړي.

منه گل په پښتو لگيا شو، داسې منطقي خبرې يې وکړې، چې د ډاکټر عبدالله خوله وازه پاتې شوه.

له دې وروسته له مسعود سره د ليدو لپاره د ودانۍ لاندني پور يوې کوټې ته ورغلو، دا کوټه د طعام خورۍ د کوټې له څنګه وه، مسعود له ستري مشي وروسته خبرو ته خوله جوړوله چې ډاکټر عبدالله ورته زموږ د خبرو لنډيز بيان کړ، مسعود دا ځل بل پوستکي په ځان راخپور کړی و، ويل زموږ نن څلور پينځه کسه وژل شوي او تاسې د موټر او کتابو په غم کې ياست.

ما ورته وويل: ستاسې کسان چې وژل شوي، پادشاهي مو نيولې ائتلاف مو کړی دغه بلا ستاسې له لاسه مينځته راغلې، زموږ په کې څه دي...؟

په دې وخت کې د ملکي هوانوردۍ وزير ډاکټر عبدالرحمن له جېب خط راويوست ويل: زما خپل موټر يې هم نيولی، ليک يې خلاص کړ، د جنرال مجيد له خوا چاته ليکل شوی و، چې موټر وروسپاري.

دلته مسعود، لکه له خوبه پاڅېدلی وي ويل: موږ هيئت ټاکلی، خو کوم موټر چې ملېشې خرڅ کړی، يا يې مزار ته وړی، هغه خو له لاسه وتلی او امکان نه لري، چې تر لاسه شي، هغه چې مزار ته يې بېولی او يا

يې خرڅ کړی، له هغې تاسې تېر شئ او په نورو پسې به وگرځو، ما ورته د جنرال مجيد امرونه وښودل، ده په غور ولوستل، ويې ويل: ته خو سند لرې، ستا په موټر خو نه شي منکرېدی، که يې خرڅ او يا مزار ته بېولی هم وي، بايد تاوان درکړي، مسعود وويل: له دې وروسته به دا ډول مسايل نه پېښېږي، دده په وينا خپله دوستم ښه سړی دی، له دې کارونو بد وړي، دوی ته يې توصيه کړې، چې نور دا ډول کارونه ونه کړي، مخامخ په مېزونو باندې ډوډۍ کېښودل شوه، مسعود د ډوډۍ وويل، ټول د مېز خواته وخوځېدو، ما او مامور هاشم غوښتل لاسونه ومينځو، خو د لاس مينځلو مخه مو ونه لیده، په اشپزخانه کې مو گوټې لمدې کړې، مسعود مخامخ او موږ د مېز يوې او بلې خواته کېناستو، پر مېز يې پلو، چرګان، د پسه قورمه، مستې، سلاد او تازه مېوې ايښې وې، د مشروباتو پر ډېو په عربي بيبيسي ليکل شوې، مامور هاشم ماته د تازه مېوې لوبڼی مخې ته کړ، ويې ويل: ماته بي بي سي ونه رسېده، خپلو ځانو ته يې کشکول، د مېلمه په کيسه کې نه دي....

حاجي صاحب د زړه غوښې ورته اېښودې...

د ډوډۍ پر سر خبرې د حضرت صاحب په اړه وې، چې په ټوکو او مسخرو کېدې، هر يوه به له مجددي سره د خپلو ملاقاتونو او دده د اقتدار د مينې يوه خندنۍ خاطره بيان کړه، ټولو به په کرس کرس وخندل، احمدشاه مسعود ويل: مجددي په رتبه بخشو څوک خپل نشوی کړی... افغانستان يوولس جنرالان او يو ستر جنرال درلود... ده له زرګونو وارول، په داسې حال کې چې ما خپله د جنرالۍ رتبه قبوله نه کړه...

د بانک رئيس راته وايي فزيکي پيسې نه شته، خو دې د مليونو

امرونه ورکوي...

جلال اباد کې يې يوه قوماندان ته د څو زره جريبه ځمکې فرمان ورکړی، د ده څه حکومت دی، حکومت هغه دي چې دملت په رايه ټاکل شوی وي، ده غوښتل د دوو مياشتو حکومت يې دوو کالوته وغځيږي، ما ډېره حوصله وکړه، خو ده زما له شرافت ناجايزه گټه اخيسته... خو زه مسووليت لرم که استاد رباني له څلورو مياشتو خپل حکومت وغځوي خلاف قانون دی، زه به يې مخه نيسم.

يو څوک راغی، چې له چهلستون د موټرو يو کاروان روان دی، وايي د (استاد سياف) اتحاد غړي دي، اجازه ورکړو، که نه؛ مسعود ورته وويل، ويې دروئ زه له انجينر احمد شاه سره رابطه نيسم.

ساعت ته مو چې کتل، د شپې يوولس بجې او له گرځېنديز دوه ساعته تېر شوي، ډاکټر عبدالرحمن ته مو وويل، چې يا خو موږ ته د شپې نوم راکړئ او يا څوک راسره ولېږئ، هغه چاته وظيفه ورکړه، چې له موږ سره ولاړ شي، په يوه زاړه روسي والگا کې څو تنه له موږ مخکې او موږ پسې حرکت وکړ، څو ځايه يې په لوړ اواز د درېش غږ کړ، موټر به چې ودرېد يو تن به ورکوز شو او په غوږ کې به يې څه ورته وويل او بېرته به موټر ته وخوت، موټر به روان شو، د گذرگاه پله ته په ورسېدو، د موټرو يو اوږد کتار ولاړ دی، چې ومو کتل د قاضي محمد امين وقاد قافله ده.

دوی يې له ډېر وخته درولي، زموږ موټر هم ودرېد، يو تن سر له موټره جوت کړ، ويې ويل: زموږ غم هم درسره وخوړئ، ډگروال ورته وويل، ښه موږ به ورته ووايو، چې په راگرځېدو له تاسې سره ولاړ شي. مڼه گل نه پوهېږم له توکې که رښتيا، په دې ټينگ و چې دا موټر ترې

گرځوو او دا کسان يرغمل نيسو، تر هغې چې زموږ موټر يې نه وي خلاص کړی، نه يې پرېږدو، خو موږ ورسره ونه منله.

وروستی پاڼه د مرگ گواښ:

د جنرال فاريابي قرارگاه ته ورغلو، پرونی خبره مو ور ياده کړه، د تيليفون غوږی يې راواخيسته، د عبدال د نومرې پوښتنه يې وکړه، نومره يې ډایل کړه، ويې ويل عيسى خان يې، عبدال، چېرې دی؟

د هغه لوري ځواب موږ نه اورېده، خو ده وويل پيش معاون صاحب رفته، غوږی يې کېښوده، نيم ساعت وروسته يې تيليفون وکړ، بيا لکه چې له عيسى خان سره مخ شو، ويې ويل، تاسې څه موده مخکې يو موټر او کتابونه نيولي وو، هغه موټر مو څه کړ؟

جنرال فاريابي په غوسه ويل، مجيد خان خط رالېږلی چې موټر ورته مسترد کړي او ته وايې له مجيد خان سره دی، د هغه لوري خبرې موږ نه اورېدې، خو جنرال فاريابي په غوسه غوږی کېښوده، موږ ته يې وويل تاسې خپله ورشئ، له جنرال مجيد سره خبره وکړئ، جنرال مجيد هسې ماته جنجالونه جوړوي، موږ د جنرال مجيد پوښتنه وکړه: ويل هوایي ډگر کې دی، له جنرال فاريابي سره د حربي ښوونځي د وخت دوه تنه همصنفیان ناست وو، چې يوه د استاد سياف په کچه ږيره درلوده، د پاکستان د هجرت ټاپه يې خوړلې او په جمعيت کې يې ډېر وخت کار کړی و، دوی په خپلو کې توکي کولې او د تحصيل د وخت خاطرې يې راسپړلې.

جنرال فاريابي وويل: گلبدين په څه موږ کافر بولي او په راکټونو مو

ولي، مور وايو تېر په هېر، ترڅو به يو بل وژنو، خو دی د قدرت لېونی دی او نه کرارېږي.

جنرال فاریابي چې د معقول او مهذب کرکتر څرگندونه کوله، د جنبش ملي اسلامي مرامنامه او د پرېکړو اسنادو مجموعه، ماته ونيوه ويل، وگوره په دې کې د کفر څه دي؟

ما د مجموعې پانې وارولې، لږ لږ مې ولوسته، پوه شوم اصطلاحات یې د پرچم له مغزو او د حزب او جمعیت د اخواني ستمیانو له خولو راوتلې، ټکي لغتونه دي، چې د کابل په دولتي مطبعه کې د جوزا په میاشت کې چاپ شوې.

د کارملي پرچمیانو سربېره د حزب او جمعیت اخواني ستمیانو وکړای شول پر دوستم خپل سیاستونه وټي، له حزب مهدي او له جمعیت کریمی او... پر دوستم ورټول شول، دوستم د لېږدۍ پر نشه او هوس وارول شو... خوله خپل جامد جنگي چوکاټ او تنگ چاپېریال ونشوی وتلی.

دوستم ته یې د سیاستمدار نستوه، رهبر خردمند و دانشمند القاب وتوړل، خو خپلې اجندا ته یې استخدام نه کړی شو... هغه وه، چې څه موده وروسته د یارانې غزېدلې مزې پرې شول...

دوستم خپله منله چې پوځي او جنگیالی دی... دروند ژورنالیست او پیاوړی لیکوال محمد نذیر بشارت کیسه کوله، چې د همغږۍ شورا په جوړېدا مو مزار ته د تلو پروگرام درلود، غوښتل مې له جنرال دوستم سره د مرکې مخه ومومم... له عبدالعلي مزاری مې په دې اړه سپارښتپاڼه وغوښته... مزاری راته کړه: د دوستم بېسوادي پام کې نیسه او دا ژورنالیزم چې دلته کوې، مه ورسره کوه، چې هغه د خپل

شخصیت او کنگال چاپیریال له کلا بندۍ نه شي وتلی...

مزار ته په رسېدو مې له دوستم د تلویزیوني مرکې وخت واخیست... جنرال یوسف راته کړه لیکلې پوښتنې ورکړم... ما ورته ویل: زه پوښتنې نه لیکم یواځې لنډ نوټ راسره وي... ویل یا به ټولې پوښتنې راسپاري یا به له مرکې تېرېږي...؟

پر لاره مې له کود برق تر جنگي کلا خپلې پوښتنې ولیکلې چې لومړی یې داوه:

جنرال صاحب!

کله چې پر هغو ورځو سوچ کوي، چې له روسانو سره به ګډ جګړې ته وتې او له هغه رژیم دې دفاع کوله چې د پرديو لپاره د خپل ولس پر خلاف جنگېده، څه احساس درته پیدا کېږي، ستاسې په نظر ملي خیانت څه شي دی، او پخپل تعریف کې بېرک کارمل چېرې دروې...؟ تر یو څه ځنډ وروسته د دوستم سکرتر راغی، ویل مرکه نه کېږي... څو شېبې وروسته جنرال دوستم چې کوم ځای ته روان و، برنډې ته راووت... پر ما یې غږ کړ... هی تو فکر کدی، فکت مه کدام سیاستمدار یا عالم باشم، مه یک جنگي ادم استم، اې ګپا راچه بفمم...

زما په فکر د دوستم خپل سیاست دی، تر هغې چې ده خپل سیاست پخپل اصلي رنګ سوچه او طبعي ساتلی، ډېری یې پر یوه ګوته ګډولي، خو چې د پرچمي او اخواني ستمیانو د اجندا وو پر ملاوت یې لړلی، سیاست یې زنگ نیولی ملي شر ګرځېدلی... د وینو پر سر سیاست یې د سرونو تجارت رامنځ ته کړي...

فاریابي خپل ږیرور ملګري ته وویل: تاته یې څه ترفیع او رتبه نه ده درکړې، هغه وویل درې کاله مخکې استاد د جنرالۍ ترفیع راکړې او

اوس په ارگ کې کار کوم، دا جناب له دغې اوږدې ږيرې او څو کلن هجرت سره د جنرال فاريابي پر وړاندې ځان دومره حقير گانه چې موږ له شرمه پورته نه شوی کتلی.

موږ ترې د يوه خط غوښتنه وکړه، چې ميدان ته مو پرېږدي، ده خط وليکه او موږ د عبدال د قرار گاه تر مخ د هوايي ډگر پر لور حرکت وکړ، هوايي ډگر ته په رسېدو د شورای نظار پوستې زموږ موټر ودراره، د جنرال فاريابي ليک مو ورکړ، د تلو اجازه يې راکړه، وروستۍ پوسته د گلم جمو وه، هغوی هم ودرولو، ليک مو ورکړ، ويل د چا دی موږ ورته کړه د جنرال صاحب فاريابي.

ليک يې واراوه راواراوه او په نه زړه يې د وړاندې تلو اشاره وکړه، موږ چې د هوايي ډگر احاطې ته ورسېدو، ټوله سيمه فجارو، لنډکروز او لوکسو موټرو نيولې، په دغه ورځ استاد رباني له خپل بهرني سفر راستنېده او د هرکلي لپاره يې دا محشر جوړ شوی و.

د هوايي ډگر په دروازه کې د گلم جمو پيره ولاړه وه، زموږ د وړاندې تلو مخه يې ونيوله، خو د جنرال فاريابي د ليک له توضېح وروسته يې ايله ډگروال صاحب ته د ننوتو اجازه ورکړه، نژدې نيم ساعت وروسته ډگروال صاحب بېرته راوگرځېده، له غوسې وه که له وېرې رنگ يې تک تور اوښتی، ويل جنرال مجيد، راته کړه لاس مو خلاص موټر موږ سره نه شته... چې وي هم نه يې درکوم، که بل ځل مو وليدئ، ژوندي مو نه پرېږدم، که ژوند غواړئ له موټر تېر شئ پښې باسئ.

ما کله هم ډگروال صاحب دومره تلولی او وېرېدلی نه و ليدلی، ده به چې شوروي اتحاد او ختيزه اروپا کې د خپلو پوځي زده کړو، برياوو کيسې راسپړلې، داسې به دې گنله لکه همدا اوس د دېرشو پنځه

دېرشو کالو کومانډو په تريننگ بوخت دی.

ورته خير شوم، خادر يې له ځان تاو کړی، له خولې يې پر وېنکي راغلي وينې ډنډ دي، ژر ژر پر شونډو ژبه تېروي، توکاني چې وغورځوي پېښه پرې کېږدي...

موټر ته په ختو پټه خوله دی، تر چهلستون يې خوله چوله نه شوه، کوټې ته په ننوتو پر بستره وغورځېد، مخ يې خادر کې ونغښت، زه پټه خوله له کوټې ووتم، لږ شېبه وروسته چې کوټې ته راغلم ده له جاغې خپله اوږه را ايستلې، تکه شنه ده، تنی يې شلېدلې... زه پوه شوم، نوره پوښتنه مې ونه کړه، لکه له سره مې ليدلی نه دی، ځان مې ناگاره کړ، بېرته له کوټې ووتم.

موږ بيا هم بايد د مسعود د څرگندونو له مخې خپل کاغذونه په گارنيزيون کې ټاکلي هيټ ته سپارلي وای، ځکه خو سبا گارنيزيون ته ورغلو، جنرالان او افسران يوه خوا او بله خوا گرځېدل، موږ يې يوې کوټې ته بوتلو، هلته مو د قوماندان گدا پوښتنه وکړه، گدا پنځشېر کې د مسعود قوماندان و چې اوس يې ورته د جنرالۍ ترفيع ورکړې، ويل په مجلس کې دې دغه کوټه داسې معلومېده، لکه د گارنيزيون د قوماندان سکرتریت، دوه کسه ژني چې برگې کومانډويي دريشي يې اغوستې، د مېز تر شا ټيليفونو ته ناست وو.

موږ د قوماندان گدا په انتظار کېناستو، چې يو سور ږيرې سکرتریت ته راغی، چا ويل قوماندان گدا دی، موږ ورته د خپل مشکل توضيحات ورکړل، ده يوه تن راوغوښت، کاغذونه مو ورکړل او هغه راته يوه اوونۍ وروسته د پوښتنې وويل: په دې کې يو غټ پرېر سړی راووت، قوماندان گدا ته يې په ستغه لهجه وويل، دا مسخرې نه دي چې ته هر ځای له

خلکو سره ولاړ وي، اوس گدا نه يې، جنرال يې، قوماندان گدا ورمندېه کړه او موږ هم له سکرتریت ووتلو.

د احمد شاه مسعود بلنه:

د چهلستون بن په هغه ودانۍ کې چې لانه ده نږدېلې، میشت یو، قضا مازیگر چې له ودانۍ بن ته راووتم، د دروازې تر مخ لس، دولس ځانگړي موټر سایکلونه ولاړ دي، دا د تشریفاتو هغه دي چې مېلمانه بدرگه کوي، تر یوې ونې لاندې محمد یونس قانوني ولاړ دی، له چا سره په تودو بلکې توندو خبرو بوخت دی، زما په لیدو رامخې ته شو، ویل ښه شوه چې ومې موندې، امر صاحب، مولوی حقاني صاحب ته مېلمستیا کړې، تر اوسه یې له کوم رهبر سره نه دي لیدلي غواړي تر ټولو دمخه له حقاني صاحب سره وگوري...

ما حقاني صاحب ته خبره وکړه، خو هغه له وړاندې په جریان کې و، چې څو بېرته راوتم د مابنام اذان وشو، قانوني ته مې کړه، له لمانځه وروسته حرکت دی...

د حقاني صاحب عادت دی چې بلنو ته یوازې نه ځي، دا یې هم نه خوښېږي، چې څو تنه له ملگرو ورسره بوځي او نور پرېږدي، چې څوک حاضر وي ورسره روان وي، نژدې دېرش، څلوېښت موټر او یو نیم سل کسان تگ ته چمتو وو، قانوني وارخطا شو چې دا څه وشول دومره کسان...؟

وړاندې له دې چې زه ځواب ورکړم یو ځدران ورته کړه: د پود شویونو ولمستیه دو، دیمره کسون نه دی، وور مه خطو کوه...

څلور موټر سايکل سواره د حقاني صاحب د موټر بني، څلور کين،
څلور تر مخ او څلور تر شا حرکت وکړ ورپسې د موټرو يو اوږده ليکه
جوړه شوه.

د قانوني په غوښتنه مو د دارالامان لار خوښه کړه، په لومړني پاتک
يې دريش کړو، له خبرو د ملبشو او دوستم کسان ښکارېدل، قانوني په
يوه بل پسې منډې وهلې که اجازه ورکړي، خوله وچه، رنگ زېر، شونډې
پتري، کله يوه ته ولاړ، کله بل ته... خټې خټلې... خجالت، زهير... زموږ
ملگرو داسې وگڼله چې له کومې دسيسې سره مخامخ شوي، ځکه خو
د مقابلي لپاره چمتو شول، نژدې په يوه لوی شر اوښتي وو، زه ډېر وډار
شوم، څلوېښت دقيقې معطل وو، تر هغې چې مخابره کې احمدشاه
مسعود د دغو ملبشو عمومي قوماندان سره رابطه وکړه، او بيا هغه
دلته خبر ورکړ او موږ ته د تلو اجازه، قانوني موږ د وزير اکبر خان يوه
کورته چې غالباً د شمالي کور يا سفارت و، او احمدشاه مسعود زموږ
انتظار کاوه، ورسولو، د سفارت کومه نښه او تصوير نشوی تر سترگو
کېدې، ودانۍ کې دومره لوی لښکر نه شوای ځائيدای يوازې موږ
پنځلس تنه حويلی ته ننوتو، ضابط عمر خان، اختر محمد ټولواک،
عبدالرحيم اخوندزاده او... دروازه کې د حقاني صاحب بادي گارډان.

نور ملگري يې له څه څنډ وروسته خاد ته بوتلل، هورې يې ورته له
کوم ځای د قراونې ډوډۍ راوړې وه.

احمد شاه مسعود د حقاني صاحب تود هرکلی وکړ، خپله يې د
دوستم، ملبشو او پرچميانو پر خلاف خوله خلاصه کړه، له حکمتيار يې
سر وټکاوه، له استاد رباني يې هم شکايت درلود، مجددي يې په ټوکو
ياد کړ، له حقاني صاحب يې وغوښتل عدليه وزارت کې په کار پيل

وکړي او د پکتیا قول اردو چارې سمبال کړي... مسعود له حقاني صاحب مننه وکړه، چې خپل قوتونه او مجاهدین یې د دوی او حکمتیار تر منځ ځای پر ځای کړي دي، ده د حقاني صاحب د سولې له پروگرام ملاتړ وکړ، له ډوډۍ وروسته اختر محمد تولواک وویل ښه به وي نورې خبرې چې د راز هغه به وي ځانگړي تر سره شي، هغه و چې مسعود او حقاني صاحب یوې بلې کوټې ته ولاړل یو نیم ساعت خپلو کې په خبرو
۹۹.

د شپې یوولس نیمې بجې مو له احمد شاه مسعود سره مخه ښه وکړه، دولس نیمې بجې چهلستون ته راوړسېدو.
تر دې وخت ما له حقاني صاحب د دوی د ځانگړی مجلس پوښتنه نه ده کړې، نه پوهېږم دغسې پوښتنه مناسب ده که څنگه...؟
خو ماته د احمد شاه مسعود له لومړیو خبرو ددې پته ولگېده، چې دی په خورا مهارت د خولې خبرې نورو ته د زړه د خبرو په ښه وړاندې کولای او د زړه هغه تر خپله ژبه او تالو لاندې ساتلی شي، خپل ټول احساسات او تمایلات تر خپل پوستکي لاندې په خورا هنر پټولی شي...
ماته داسې وېرېښېده چې دی له هیچا سره د زړه خبره نشي شریکولی، یا یې نه شریکوي، دی دمخه ددې درک لگولی شي چې مخاطب یې څه غواړي، څه خوښوي، له همدې ځایه د هغه په خوښه د خبرو لاره او لوری ټاکلی شي....

مولوي حقاني او شهرت ننگيال - کابل، چهلستون

پر حقاني برید

اریکې د مخابرې له لارې نیول کېدی شي، تلیفون کله فعال، ډېری
چوپ...

عبدالعزيز د مخابرې مسوول لکه ځانگړې ژبه ایجاد کړې، جدول ته
گوري، بر بر لگیا وي، ځینې ټکي، توري ډېر کاروي، زه یې په مطلب نه
شم پوهېدای، یو له دې ((گوشت او پلو)) دی...

د ډلو مخابرې ځانگړي نومونه، سفرونه او نومرې لري، چې له
عبدالعزيز سره خوندي دي، عبدالعزيز ته وایم په دې گوشت او پلو بل
څه نه کوې زموږ د گېډو آزار اخلي...؟
دی وځاندي، پر ځواب ځان غلی کړي.

عبدالعزيز له مودو د مخابرې مسسول دی، د هېواد بل سر کې چې
وغواري اړیکه ټینگولی شي، د مخابرې خپله دنیاگی ده، دوی سره
لیدلي نه وي، خو یو له بل یې خورا توده پالي، کله کله مخابرو کې
مخالفي ډلې سره ونښلي، گیلو، پیغورونو، کنځلو او ترټلو ته خبره
ورسېږي.

د ډاکتر نجیب الله رژیم سره دغسې مخابراتي نښتې ما ډېرې په زړه
پورې موندلې یو ځل حاجي خليل الرحمن گردیز کې له یوه پوځي افسر
سره د مخابرې په شخړه واوښت، بیا به هر مازیگر په بحث کېوتی وو.
افسر خوږ او دروند غږ درلود، په سره سینه یې بحث کاوه، حاجي
خلیل به کله جذباتي شو، خو چېرې هم ترې خبره ستوغه شوې نه ده،

يو مازيگر دغسې بحث کې حاجي خليل پر افسر غږ کړ... تاسې بيخي په بدې نه پوهېږئ... موږ چې ستاسې څوک ونيسو، په درنښت يې رخصت کړو او تاسې زموږ هغه راډيو تلويزيون کې کېنولی وي...
يا الله! بدې هم پوهه، بصيرت غواړي، اسلام او پښتونولي څومره نژدې دي...؟ پښتونولي دبدې پوهه اړينه گڼي، دښمني کې هم پولې بريدونه غواړي.

اسلام جگړو کې خپل اصول او قوانين لري، ښځينه خوندي گڼي، پر بوداگانو، ماشومانو به لاس نه پورته کوي، شنې ونې، کښتونه، ځنگلونه به نه ويجاړوي، بنديان به نه وژني...

اسلام او پښتونولي مينه او جنگ کې هرڅه روا نه شي گڼي، دواړو ته پولې بريدونه لري.

د حزب، نظام شورا او گلم جم جگړې څه دي، چې کابل کې د وحدت او اتحاد جگړو يو بل غضب او عذاب رامنځ ته کړ، لکه سعودي او ايران خپل زور دلته زموږ پر خاوره ازمويي، زموږ خلک، وطن د نورو جگړو او گټو قرباني کېږي، د حزب او اتحاد پر جگړو جمعيت او نظام شورا هم ورگډ شول، چند اول او افشار يې دوره کړل، وحدت خپلو پوستو قرارگاڼو کې د خميني تصويرونه لگولي، مزارې د ملت غرب کابل شعار پورته کړ...

دريغه موږ پر بدې پوهېدلی، د حاجي خليل خبره د کاني کرښه شوه، که موږ پر دښمني پوهېدلی دومره ورانې ويجاړۍ او بدمرغۍ به نه وی رامنځ ته شوې.

د وحدت او اتحاد شخړه څرنگه رامنځ ته شوه، غوڅه خبره گرانه ده، خو واقعيت دادی، چې غوښتل يې دغه بهرني او پردې-جگړه د

پښتنو او هزارگانو جگړه وگرځوي...

چا غوښتل، پوښتنه پر همدې ټکي راټوله ده...؟

يو مخکښ سعودي (پاکستان کې د رابطه عالم... مشر) کابل کې
و... ده کابل کې څه کول، پخپل سر راغلی و، که د سرکار او استاد
سیاف مېلمه و...؟

ددغه جگړې د اصلي لاملونو او پردې شاته لاسونو درک لگول گران
دي... چې غټان رښتيا نه وایي، اضافي خبرې کوي، له گېډې او کولمو
درته گډ وي... د ځان درنه د بل سپکه...

ښه ده، د عادي کسانو خولې بوی کړم له خلکو وپوښتم له ولس
ځواب ترلاسه کړم...

د معین خان وینا واقعیت ته نژدې مومم... دی د کابل له سقوط
وراندې ژمی د وردگو چک کې و... وایي کړي ژمی له هزاره جات ډلې،
ډلې خلک رامات وو، هره شپه جوماتونه له دغو مساپرو ډک وو...
چې پوښتل مو چېرې مو مخه اخیستې...؟ ویل ایران ته په خواري
مزدوري پسې...

له بهسودو هم دغه بهیر پر جرلیز او میدان ور ایله وو...

خو دوی ایران ته نه تلل ختیځ ته روان وو، لڼد به پر دشت برچي
واوښتل قومي غونډو کې ځای پر ځای کېدل... هغه چې د کشتند له
وخته ایجاد شوي وو...

هغه وو چې د رژیم له سقوط د مخه دغه سیمې چې مزاری ملت
غرب کابل باله د حزب وحدت جنگیالیو منگول ته لوېدلې وې... ځکه
خو یې د سقوط په درشل کې شاوخوا پوځي تاسیسات، وسلې او د
مهماتو زېرمې په اسانۍ لاندې کړی شوې...

خو جگړه څرنگه پيل شوه؟

ميرويس ميدان څلور لاري کې پر يوه ټانک د خمينې تصوير لگېدلی -
له پغمان د عرب جنگياليو د پک اپ په رسېدو يو عرب پر ټانک دراکت
ډز وکړ... ټانک ونه لگېد، خو د جگړې اور يې بل کړ...
وحدتيانو کابل کې سعودي سفارت چور کړ....

عرب جنگيالي کونړ کې د مولوی جميل الرحمن او ځاځيو کې د
استاد سياف ليکو کې جنگېدل، ځکه خو حکمتيار ۱۹۹۱ جولايي کې له
افغانستان نه د ټولو عربانو د وتلو غږ وکړ...

(فرنټير پوسټ ۱۵ جولايي ۱۹۹۱)

عربانو د جلال اباد جگړه کې جلا غونډ درلود، چې د استاد سياف له
شمشاد قرارگا بهېدل، هورې يې د وژل شويو هديره ده... دوی کابل ته
له استاد سياف دمخه رسېدلي وو.

له پغمان تر ميرويس ميدان يې پک اپ ځغېدل...

نظار شورا د وحدت او اتحاد پر شخړه د پښتنو او هزاره گانو د
دښمنۍ ايرې وتپلې، بيا يې د شيعه، سني ټاپه ورکړه، چې له امله يې د
پښتنو سرو کې ميخونه ټک وهل شول، کورونه يې لوټ او د سيمې
زرگونه بې گناه اوسېدونکي ووژل شول... ابوالحسن هم د وحدت
منگولو ته ولوېد خو روغ رمت يې پرېښود... په دې توگه يوه بله بې
رحمه جگړه وتپل شوه...

له ابوالحسن سره يې افغان سکرتر اسدالله او د مياگل جان اغا
لمسې فريد هم نيولي وو... د مياگل جان اغا يو لمسې سعودي کې د
زده کړو پر وخت هورې واده کړئ، د پيری مريد قايل نه و... بيا لندن ته
ولاړ او هلته وفات شو...

ویل کيزي د مېرمنې له خوا يې ابوالحسن سره خيښي وه...
حقاني صاحب چې د دوی ترمنځ موقتي اوربند رامنځ ته کړ ډاډه نه
دی، غواړي خبره پخه او کره شي.

د سهار ۸ بجې دي، د دايمي اوربند لپاره عبدالعزيز د حقاني
صاحب له خوا د مخابرې له لارې له وحدت، اتحاد او نظار شورا ترمنځ
د ناستې زمینه برابره کړې، چې د تلپاتې اوربند لپاره د سولې او جرگې
پر تېر راتول شي، ۹ بجې مو له چهلستون حرکت وکړ، حقاني صاحب
دوه سيته پیک اپ ته وخوت، دويم هغه د جنرال ساپي شو، دوه د
باديگاردانو، پنځم زما دی، ورپسې د ساتونکو...

پر ښار ډاروونکې چوپتیا پرته ده، لکه ژونديو ترې وار له مخه پخپلو
اوږو خپلې جنازې لېږدولې او ښار يې د مرگ خاموشي ته سپارلې، لکه
د ژوند نښو او هنگامو خپل سر خورلی، واټونو کې يوازې د ملیشو او
مجاهدينو جیپان او پیک اپ ځغلي، څلور لارو کې رامنځ ته شوې
پوستې د مرگ زهر ویشي، کوڅه ډب سپي، په انگولا دي، نور نو ژوند
له ښاره کډه کړې، مرگ او وېرې په کې دېره اچولې...

له جوی شېر سره د سپو يوه لالهانده ډله وارخطا ودرېده، د گاډو له
تېرېدو يې بېرته په شا وڅغستل، د غره په لور يوه تنگه کوڅه کې ورک
شول.

ثانوي تخنیک چې پخوا يې کلای کلوخک باله د راتولېدو لپاره په
گوته شوی.

دهمزنګ کې د جنرال مؤمن ځواکو تم نه کړو، ثانوي تخنیک ته په
رسېدو د هېچا درک نه لگېده، کابو نیم ساعت تم شوو، اړیکه نه شوی
ټینګېدای، ان چې د سمو معلوماتو ترلاسه کول هم ناشوني ښکارېدل.

څه وکړو، څنگه یې وکړو... چې برید پیل شو، مردکي دی چې راپریوځي، د درنو ډزو غورمبی پورته دی.

بادیگارډانو سملاسي مورچې ونيوې، حقاني صاحب د حرکت امر ورکړ، یوه شپه کې موټرو ته وختو، له ثانوي تخنیک په راوتو لاره کې نوی خنډونه غورځېدلي، ډزې روانې دي، گاډي تم شول، جنرال ساپی خپل پیک آپ له کتار راویوست د سرک ښي اړخ ته یې پر یوه لښتي وربرابر کړ، د دې لپاره چې موټرو ته یې د تېرېدو لار اواره کړي وي، گرندی، له لښتي واوښت، بېرته په شا راوگرځېد، په خورا چټکۍ پر مخ ولاړ، لاره جوړه شوه، موټران پر سرک وربرابر شول.

زموږ پیر صاحب وارخطا شو، لکه یخني نیولی وی، زامې یې گرېږي، موټر ترې ونښت، خو د بادیگارډانو د موټر له سختې دیکې سره راووت، جنرال رحمت الله ساپی د ټولو تر مخ په بلو څراغو لکه گولی ځغلي، لار باسي...

چهلستون ته په رسېدو څرگنده شوه، دوه ساتونکي لگېدلي، په موټرانو گولی موبښتې، د جنرال ساپی کوماندو په کار راغله، چهلستون کې مې ورته کړه، سردار ولي خو دې لاس تړلی داود خان ته وسپاره، ښه وه حقاني صاحب دې وژغوره... دا خبره اصل کې د ولسمل ده، هغه وخت چې جنرال ساپی د پیر گیلاني د امنیت رئیس و، مجاهد ولس کې یې پسې لیکلي و، "پیر صاحب ته دې خیر وی" رحمت الله خان ساپی خو جنرال عبدالولي لاس تړلی داؤد خان ته وسپاره...

برید چا وکړ، پر سرک خنډونه چا غورځولي وو، بریدگرو ته دا اطلاع رسېدلې وه، چې حقاني زغروال گاډي کې نه دی راغلی....؟

د اتحاد لاس دغه برید کې نه شي په گوتو کېدی، خو دا چې یو اړخ

هم له خپلې ژمنې سره نه و راغلی له دغسې شک غاړې نه شي خلاصولی.

دا یوه توطئه وه که تصادفي پېښه او ناسم پوهاوی... حقاني صاحب نه له رسنيو سره مرکو کې او نه هم له مور سره ناسته کې په کوم لوري د برید پړه وغورځوله، خومره زغم، خو نې ظرفیت...؟

حقاني صاحب له B.B.C سره مرکه کې ايله دومره وویل: ... مور د متخاصمو غاړو د ټینګې ژمنې له مخې غوښتل د جرګې پر تخر کینو، چې را منځ ته شوی اوربند و غځول شي، سوله ټینګه شي، خو متاسفانه دوی پر خپله وعده وفا ونه کړه... ماله موټر سره ورجوت کړ... بیا مې خپلو مجاهدینو ته وویل ډز ونه کړي.

(...) ډاکتر یوه لیک کې ماته کښلي: ... دلته د گاندي جي د سياستونو ځای نشته...

زه چې میرانشا کې حقاني صاحب گورم د ایپي فقیر میرزا علیخان راته بریښي. (...) ډاکتر یې کابل کې گاندي جي ته ورته مومي؟

کابل هوټل که کاروانسرای:

عبدالسلام د کابل هوټل د دریو کوټو نومرې راکړې وې چې فاضل او د جمعیت فرهنگي کسان په کې مېشت وو، درې واړه کوټې بندې دي، له دې مخکې ما څو څو ځله له کابل هوټل پر ټیلیفون د دغو شمېرو کوټو سره دارتباط غوښتنه کړې وه، هغوی به کله ویل کوټې ټیلیفون نه لري او کله دا چې مور ته امر نه شته، کابل هوټل افغانستان بانک ته مخامخ دروازه تړل شوې، هوټل پر لارو جوړو شویو دوکانو او سماوارو

ته ورته ښکاري، هرڅه يې پر بل مخ اوښتي، د نښوارو توکايو پر دېوالونو او دهلېزونو عجيبه رسمونه او نقشونه جوړ کړي، هيندارې ماتې او کوټې له چريکي بسترو ډکې دي، په مطلوبو کوټو کې دا نه معلومېده، څوک شته او که له دننه قلف دي، له منيجر مې پوښتنه وکړه، ويل يې، موږ ته هم درک نه لگي، مخکې به چې مسافر له هوټل وتل، کلې يې موږ ته راکوله، خو اوس موږ نه پوهېږو، په کوټه کې شته که چېرې تللي دي. منيجر زياته کړه، کابل هوټل اوس هوټل نه دی، د دېوانو کاروان سراي دی. د ده په خبره کابل هوټل پخوا ښه رونق او عايدات لرل، خو اوس په مياشتو کوټې بندې وي، داسې هم شوي چې يو تن کوټه بنده کړې بدخشان پنجشير... ته تللی، بل چاته يې کلې ورکړې او هغه په کې اړولي وي.

د قلف له سوري مې وکتل، د بټر کاغذونه تيت پرک پراته وو، يقين مې شو، د يارانو کوټه همدا ده، درې ليکونه مې وليکل، د تيليفون شمېرې مې هم په کې وليکلې او دروازې لاندې مې د کوټو دننه وغورځول.

يوه نيمه اوونۍ وروسته سهار اته بجې عبدالعزيز غږ راوگر، تيليفون دی، فاضل خبرې کوي، د تيليفون غوږۍ مې واخيسته، فاضل په هماغه پخوانۍ مينه خبرې کولې داسې معلومېده، د کيسې په زور او زېر خبر دی، خو په دې يوه مياشت کې يې ولې پوښتنه ونه کړه او اوس يې څرنگه د تيليفون تکليف وکړ؟

زما خبرې ترخې وې، خو ده ښه په اطمینان خبرې کولې، داسې معلومېده لکه په دې اړه يې ښه سوچ کړی وي، فاضل زما د احساساتي او انتقادي خبرو په ځواب کې وويل، پام کوه خبرې دې ثبتېږي.

ما ويل: پوهېرم، يوازې خاد سلامت او فعال پاتې دى...

فاضل دا هم وويل: تېره ورځ چې استاد رباني له خارجه كابل ته راتى، هوايي ډگر كې ستاسې له ملگرو يوه تن له جنرال مجيد سره د موټر خبره كوله، چې ورته كورټ منكر شو، په تهديد يې له هوايي ډگره وشاره، هغه خو به ستا د موټر معامله نه وه، ما ويل كېدى شي.

خبره داسې شوه، چې فاضل به په خپل ټول وس له خپل اثر او رسوخ استفاده كوي او احوال به هم د ده له طرفه وي، په دې كې ښايسته ډېرې ورځې تېرې شوې، خو د فاضل احوال معلوم نه شو، ځكه خو مې د ښاغلي فاضل د دفتر تېليفون شمېره پيدا او له دې په زيات كړاو مې ور سره د تېليفوني خبرو چانس ترلاسه كړ.

ښاغلي فاضل ادرس راكړ، له بهرنيو چارو وزارت سره لگېدلى د ميهن جريدې دفتر يې د جمعيت فرهنگي چارو ته ځانگړى كړى...

ما هم په بېره د فاضل او ميهن په لور مخه كړه، د دفتر په پيدا كولو كې له ستونزې سره مخامخ نه شوم، له فاضل سره مې په ټوكه كې وويل، عجيبه تصادف دى، چې د جمعيت فرهنگي چارې د ميهن دفتر كې غځېدلې، دا اړيكې موله پخوا وې كه څنگه؟ ده وخنډل، دفتر لا منظم نه و، مېزونه، كتابونه او الماري گډې ودې پرته دي، زه له فاضل سره كېناستم، دلته دا هم راته معلومه شوه، چې فاضل له دې دفتره علاوه په ټوله كې د (افسر به كار خاص) په توگه كار كوي.

فاضل كه څه هم خبر و، خو له ما يې بيا د موضوع په اړه توضيحات غوښتل، ما هم لنډ معلومات ورکړل، اوس نو د دفتر هر غړى راځي او پوښتنې كوي، څوك خاندې، څوك سر وخوځوي او ژبه وتكوي.

د بدخشانيانو هجوم و چې دلته يې مخه كړه، اجر الدين وويل هره

غرمه دا حال وي، دغه دفتر ته يې له دولتي امنيت پخه کړې ډوډۍ راوړه.

ښاغلی انديشمند هم د ډوډۍ پر مېز حاضر و، د راډيو تلوېزيون او دولتي ادارو د ښځينه مامورينو او کارکوونکو کيسې مشغولا ده، يوه ويل فلاني رياست کې هغې فلانۍ نجلۍ له فلاني د واده غوښتنه کړې، بل به ويل؛ فلاني په فلاني وزارت کې له يوې مامورې سره کوژده کړې، بس همدا خبرې او د همدغو خبرو په رابطه خنداگانې وې، چې دوی ترې له هغوی زيات خوند او لذت اخيست.

له فاضل سره مې د دوستم د جنبش د مرامنامې په هکله خبرې وکړې، چې د ليکنې له اسلوب او د لغتونو او اصطلاحاتو له انتخاب معلومېده، بېرک او پرچم خپل مرام ته د دوستم د جنبش کميس او پرتوگ وراغوستی وي، خو فاضل جدي شو، چې داسې نه ده، په جنبش کې هم داسې ککړې شته، ما ورته کړه، د خام کله وو ماغزه داسې نه وي، دواړو وخنډل.

له فاضل سره مې پېژندگلوي ما قبل التاريخ وختونو ته رسېږي، که ووايم جمعيت ته مې د ده په سترگو غاړه ورکړې وه، بېځايه نه ده، د مدرسې دروند، لايق او ښايسته زده کوونکي، له اووم تر دولسم ټولگي اول نومره، له هماغه وخته له فرهنگ او ليکوالي سره پېيلې پر سياسي مسايلو او پرمختياوو خبر ځوان... د مدرسې ايډيالوژيک مسلط سياست متفکر ماغزه...

له نصابي کتابو د باندې يې پراخه مطالعه وه، پښتو ادبياتو سره يې هم پالل د استاد رباني د ترور زوی، چې له مهاجرت وروسته سعودي ته ولاړ، په بېرته ستنېدو د جمعيت فرهنگي کمېټه کې د ميثاق خون مجلې

چلوونکی او د فرهنگي انجمن رئیس...

له دغه مخینې سره مې خپل اخلاص او صمیمیت ته جمعیت کې د ده د زړه ډېره بېرته ونشوی موندی...

څارنوال عماد الدین وثیق په پېښه ډېره خواشینی وښوده، ده فاضل ته وویل که موږ نه توانېږو د ننگیال موټر، کتابونه ورته پیداکړو، دا به ډېره بده خبره وي، اخر حکومت له موږ سره دی، قدرت موږ نیولی په داسې حالاتو کې موږ د عذر لپاره هېڅ جواز نه لرو، خو پر ښاغلي فاضل لکه د ده خبرې ښې نه وي لگېدلې، په ټیټ غږ وویل زموږ چې څه په وس کې وي هغه به کوو.

وثیق صاحب دا هم وویل، عباس کریمي کولی شي دا کار وکړي، هغه له دوستم سره بلد دی او مزار ته ورغلی و، که موټر یې مزار ته هم بېولی وی کولی شي هغه تر لاسه کړي.

عباس کریمي د ابوحنیفه مدرسې فارغ او لومړی په جمعیت کې و، بیا حزب ته ولاړ او هلته یې په یوه غونډه کې جمعیت په اصطلاح جمعیت اسلامي بللی و، خو بیا بېرته جمعیت ته ولاړ، له یاسر سره هم د پایڅې رگ لري، له همدې امله هغه د خپل وزارت معین ټاکلی، اصلي نوم یې عبدالرحیم دی.

د مرگ په زېري کې د خوښۍ ډزې:

سهار له لمانځه وروسته په خپلو بسترو کې غځېدلي یو، چې له شاوخوا د درنو او سپکو وسلو ډزې پیل شوې، لکه ډېر سخت او خونړی جنگ نښتی وي، ډزو نژدې نیم ساعت دوام درلود، موږ ټول حیران شوو، چې څه خبره ده، په دې کې چا د امریکا غږ له خولې یاده کړه، چې د رشید دوستم او ببرک کارمل د سپرلۍ الوتکه غورځېدلې او دواړه له څو نورو پرچميانو سره وژل شوي دي، دا ډزې د همدې خوشالۍ ډزې دي، د مخابرې خونې ته مې منډه کړه... څه درک ونه لگېد... د ډزو په پای کې د تیلیفون زنگ راغی، غوږۍ مې پورته کړه، مقابل لوري بېله سلام په دري وویل، ښه شوه چې ستر کافران له مینځه ولاړل، ما وویل ستاسې په مطلب پوه نه شوم، ویل نه گورئ دوستم او کارمل وژل شوي، ډزې دې نه اورېدې، ما ویل اورېدې مې، خو له دې پېښې نه یم خبر، ویل نو دا ډزې چا کولې، ما ویل فکر کوم ډزې له هغو اړخونو کېدې، چې د حزب اسلامي او نظار شورا قوتونه پراته دي، ده ویل بېگا به له تلوېزیون د دوستم بیانيه واورې، بېغمه اوسئ او غوږۍ یې کېښوده.

په کابل کې اواز ه وه، چې ببرک او ډله یې د دوستم په ملتیا د کودتا لپاره کابل ته راغلي، په ښار کې ځای ځای د دوستم او جنبش شعارونه څرېدل، په ځینو دولتي موټرو هم د ۳۵ فرقي پرځای د جنبش ملي اسلامي ټاپې وهل شوې وې، د دوستم گڼ تصویرونه، پر موټرو او ودانیو لگېدلي، ځینو خلکو په مکروريانو او نورو برخو کې د ببرک کارمل تصویرونه او دده په پلوۍ شعارونه هم لیدلي و، زه نه پوهېږم دا خبره

به څومره حقيقت ولري، خو د تواتر حد ته رسېدلې...

بېگانه جنرال مجيد له کابل راډيو تلوېزيون او بي بي سي سره په دې اړه مرکه وکړه او په هماغه برکه دريشۍ کې يې په ډېر طمطراق د الوتکې خبر ترديد کړ.

که څه هم کارمل نوره بايللې وه، وروستيو کې د حيرتان ښارگوټي يوه کانټينر کې مېشت و، په همدغه کانټينر کې ومړ... حامد علمي لومړنی افغان ژورناليسټ دی، چې د حيرتان ښارگوټي لمنو کې يې دا مو پر غاړو پر تودو شگو ولاړ کانټينر کې د کارمل پل موندلی...

سوځنده لمر، يوازيټوب، دوپجن کانټينر د کارمل ژوند ته د پای ټکی کوټ...

د علمي په وينا د کارمل پر څېره د ناکامۍ، وېرې، غوسې، نهيلۍ، وحشت او يوازيټوب کړې وېرې کړېښې څغېدلې وې...

روسانو ته په غوسه، له خپلو ملگرو شاګې، له ژورنالستانو گيله من کارمل په مات زړه علمي ته وايي: د روسانو بنديخانه کې هېچا دده لپاره غږ پورته نکړ...

خپلو رټلي، پرديو شرلي کارمل هيڅ لوري ته د مخ اړولو سترګې نه شوي لرلي...

بشارت صاحب د جنرال حيدر خان اندرابي له خولې وايي... ببرک کارمل د ليدو نه و، هرشی يې بايللي و، حيرتان کې يې پالنه زما د دندې برخه وه، يوه ورځ يې راته ويل: د سيند خواته وزم...

زه (حيدر خان) څو گامه وروسته وم، ناڅاپه د سيند پر غاړه ودرېد، د وينا کولو پخپل دود يې آمو ته لاس ونيو، په ريردېدلي اواز وغوړمېد... ويږيږم چې تا به هم له ما د نفرت دومره کيسې اورېدلې

وي، چې خپې به دې خپله غېږ کې ځای رانه کړي...
دغه ټکي د پېغورونو د عذاب هغه نښې دي، چې دکارمل پر وجود
او څېره يې خپلې نښې لکه د چيچک او کال دانې داغونه پريښی...
هغوی چې پردي له خپلو ښه گڼې انجام يې له دې پرته بل څه نه شي
راختی...

د دوستۍ تجربه، د دښمنۍ ځکه:

د مسعود او مجددي اختلافات اوج ته رسېدلي، پر راديو تلوېزيون
او اخبارونو د جمعيت او مسعود کنټرول دی، ټول خبرونه او
پروگرامونه د مسعود، رباني ملاقاتونو، ويناوو او بوختياوو په هکله دي،
کله نا کله د مجددي د وينا هغه برخې هم خپروي، چې يا خو ډېر
احساساتي دي او يا هم د مسعود او جمعيت رويې داسې په غوسه
کړی، چې دې ته يې پام نه وي، څه وايي او څه يې له خولې وځي.
مجددي جنرال عبدالرحيم وردگ لوی درستيز ټاکلی و، چې
احمدشاه مسعود ویتو او پرځای يې جنرال آصف دلاور لوی درستيز
اعلان کړ، کوم ۳۶ کسيز کمېسيون چې ټاکل شوی و، د مجددي دواړه
زامن او د تنظيم يوولس کسان يې غړي وو، چې جمعيت او احمد شاه
مسعود مسخره گانه.

د مجددي د خبرو دا برخه ځکه جالبه وه، چې د ليدونکو اورېدونکو
د يوې لنډې خندا او تبصرې لپاره يې زمینه برابرولی شوی، مجددي په
خپل ټول قوت دا هڅه کوله، په قدرت کې د پاتې کېدو جواز او ځواک
پیدا کړي، د ده سترگې دوستم ته اوښتې، چې گڼې د ستر جنرالۍ او د

اسلام فاتح لقب په صله کې يې پلوي شي، د اقتدار په لوبغالي کې د مسعود، مجددي ترمينځ د قدرت مسابقې يوه عجيبه وزلوبه روانه ده، خو بری د مسعود دی او مجددي ته يوازې د احساساتي انتقادونو او سپورو ستوغو مخه خلاصه ده.

حيرانوونکې دا چې حکمتيار هم مجددي ته د واک اوږدېدو پيغام او ډاډ ورکړی، مجددي له مسعود خوابدې دی، چې د ده لپاره يې د حکمتيار مخالفت وکړ، خو بيا هم دوی پوره واک ورنه کړ، رباني پرې وروغورځېد...

مسعود اندېښنه لرله، که دوستم په رښتيا د مجددي تر شا ودرېږي، ايران هم بنيايي حزب وحدت د دوی ننگې ته اړ کړي، ځکه خو يې ځان له يوې نوې ننگونې سره مخامخ گانه، له پاکستان د راگرځېدو پر مهال د مجددي پر الوتکه بريد په همدې موخه وشو، چې پړه يې پر حکمتيار ولوېږي او مسعود د مجددي له شره ځان وژغورلای شي.

د قيادي شورا يوه غونډه کې عبدالهادي ارغنديوال د حکمتيار په نيابت يوه طرحه وړاندې کړه، مجددي په احساساتي ټکو وويل: دا خو ټولې معقولې خبرې دي، اعتراض نه شي پرې کېدی...

استاد رباني پر مجددي غبر کړ: حضرت صاحب! لږ احتياط کوه، ته د حزبيانو د دوستۍ تجربه نه لرې.

مجددي په ځواب کې ورته وويل: ستا له دوستۍ مې څه ترلاسه کړل، ستا خو نه څوک پر هو پوهېږي، نه پر نه؛ حکمتيار چې هرڅه دی صراحت خو لري...

له مسعود سره يوه بله ناسته:

د حضرت صاحب دماغ خراب دی:

له حاجي خليل سره د مسعود ملاقات ته ولاړو، د وزير اکبر خان مېنې يوه کور په سالون کې يې کېنولو، نژدې يو ساعت مو انتظار وکړ، قاضي راز محمد دليلي لکه ستن خورلې ښکته پورته ځغلي... کله د مسعود خولې ته ناست، کله د ډاکتر عبدالله، ډاکتر عبدالرحمن او... کله موږ ته راغلی، کله بل ته گونډه ماته کړي... مضطرب، تلولی، غلی، غلی، غل، غل، په همدغسې وارخطايۍ او غلا موږ ته نژدې شو... د پښتنو پر تباهي يې خوله خلاصه کړه خو برگه دريشي کې د يوه ژني په راتلو ليرې وغورځېد....

د غرمې يوه نيمه بجه شوه، چې د مسعود سکرتر نجيب راغی، ويل يې تر اوسه ستاسې ملاقات نه دی شوی؟

لومړی ډوډۍ وخورئ، خو چې کتل مو چای او څه نخود او پسته يې پر مېز کېښودل، لږ وروسته مسعود راغی، خبرې شروع شوې، حاجي خليل ورته د کودتا د اوازو وويل، مسعود د پوره ډاډ او باور څرگندونه کوله، ځکه خو يې په يوه فاتحانه موسکا وويل، زه خو داسې قدرت نه وينم، چې د کودتا اقدام وکړي، ده زياته کړه، د دوستم ټول قوت او قدرت ور معلوم دی او هغه به هېڅکله هم دا کار ونه کړی شي، مسعود وويل، د کارمل پرچم ډلې په رابطه ما هم اورېدلي، خو د داسې اقدام امکانات نه وينم. د حزب په اړه يې وويل، حکمتيار يو ځل حمله وکړه ناکام شو، بيا يې حمله وکړه ناکام شو، که بيا حمله وکړي بيا ناکام دی، هغه هيڅوک نه لري، د مشرقي او شينواريو چې څومره

کسان ورسره وو، هغوی ټول ترې تللي، د تریاکو ټولولو وخت دی، یو هم نه دی ورپاتې.

ده وویل: خبره د افرادو د شمېر نه ده، اصلي خبره دا ده چې خومره افراد سوق کولی شي، مسعود د حزب د ټانکونو او درنو وسلو احصائیه بیان کړه او د حزب دننه یې د اختلافاتو په رابطه خبرې وکړې، د قاضي امین وقاد او مزمل ډلې چې استاد سیاف د تامیل پرانگان بلل له اړیکو یو اوږد داستان تېر کړ، د دوی پر ژمنو او تعهداتو وغږېد، دا چې له ده یې خومره پیسې او امکانات وهلي څرنگه وعدې یې ورسره کړې، د جلا حزب اسلامي د اعلان او حکمتیار د تجرید ټټر یې وهلی... چې حکمتیار، ختم دی، فیصله دی...

ماته په مخ اړولو یې وویل، معلومات مې څنگه دي، ما ویل بالکل کره چې دا معلومات نه، بلکې استخبارات دي، مسعود دا هم وویل، چې زه به له دې وروسته د وزارت دفاع کارونه شروع کوم، تر اوسه خو ما هسې د ملکۍ او اربابۍ کارونه کول، اوس مې پخواني افسران راغوښتي، چې د وزارت دفاع تشکیل وگوري، اضافي شعبې او څانگې چې رژیم پر سیاسي او نظریاتي بنیاد جوړې کړې، له تشکیله حذف کړي. مسعود پر حضرت صاحب انتقاد وکړ، ویې ویل د حضرت صاحب دماغ خراب دی، زه له تېرو څوارلسو کالو له حزب سره جگړې او جنجالونه لرم، نو چې زه حاضر یم، خپل جنجالونه ورسره حل کړم، دی یې ولې نه شي حل کولی، بیا که ورته وایې، چې سل تنه را معرفي کړه، چې له حزب سره وجنگېږي، یو هم نه شي پیدا کولی.

ده زیاته کړه، دا نه شي کېدی، چې حزب له یوې مخې ختم کړو، نو چې دا نه شي کېدی او حزب نه شي ختمېدلی، بیا ولې ورسره مسایل

حل نه کړو، ده حاجي دين محمد هم په ستوغو ټکو ياد کړ... چې په درواغجنو ژمنو وعدو او لطايف الحيل پيسې ترې وهي... د لښتي دواړه خوا وې خوري له حرکت او محمدي زامنو يې هم سر وټکاوه، چې امتيازات غواړي کار نه کوي...

ده د مجدي له ورونو او زامنو سر وټکاوه، چې حضرت صاحب ته غلطې مشورې او معلومات ورکوي، يوه ورځ د ده په وينا د حضرت صاحب زوی راديو تلوېزيون ته تللی و، د تلوېزيون منسويينو ته يې بد رد ويلي و، چې د حضرت صاحب په رابطه خبرونه نه خپروي...

مجددي د خپل زوی په لاس يوه ليکنه د اعلاميې په بڼه د دوستمي جنرالانو په ملتيا راديو تلوېزيون ته لېږلې وه، چې د لويې جرگې تر جوړېدا به د ده حکومت دوام ولري... دلته نو ما جدي اقدام وکړ، د دې مخه مې ونيوه، ورته ومې ويل چې موږ جگړې ته چمتو يوو، بيا به دومره وينې تويې شي، چې تر ټولو د مخه به حضرت صاحب ډوب کړي... د خداي په فضل د هغې فتنې مخه ونيول شوه...

درنې ډزې؛ سپکې مندې:

د جمعيت فرهنگي دفتر کې يم، په دې ورځ حفيظ منصور، سيد حبيب شاه، خليل هدف او څو تنه نور پېژندوی هم راغلي، سيد حبيب شاه له چا سره پټې خبرې کولې، غالباً د کومې مامورې د ټيليفون په اړه غږېدل او له هغې سره يې د کړې وعدې او خبرو په يادونو د خپلو سترگو سرولو هڅه کوله.

دلته يو کندوزی جمعيتي له وضعې ډېر سر ټکاوه، مسعود او رباني

يې ملامت کړل، ويې ويل مسعود او رباني ته دا نه وو په کار، بايد مسعود يو نظامي حکومت اعلان کړي وي چې مولوي حقاني جمهور ريس او دی يې وزير دفاع وای، که داسې شوي وای، د پښتو او فارسي مثله هم نه راپيدا کېده، د کمونستانو مخه هم نيول کېده او چاته د مخالفت جواز او فرصت نه پيدا کېده.

حفيظ منصور ويل، په هوايي ډگر کې يو اشنا لرم، له هغه سره به مشکل مطرح کړو، که څه يې له وسه پوره وي، نه يې سپموي، د تيليفون نومره يې ډايل کړه، خبرې يې ورسره وکړې، په پای کې يې ورته وويل، گوره ننګيال زموږ جنرال فنا دی، چې فکر دې وي، موږ هوايي ډگر ته ورغلو، هلته مو بيا هم د گلم جم ملېشو په يوه ډله سترگې ولگېدې، چې گډوډ ببر سرونه، څوړند برېتونه، سرې سترگې پراته وو، داسې معلومېده لکه له يوې مخې نشه او يا هم ښه ستړي او بې خوبه وي، موږ د دوی په مينځ مينځ کې تېر شوو، ډېری سل ډزي، او راکټ ته تګه وهلې وه، موږ ته يې په سرو سترگو کتل، داسې لکه زموږ جېبونو کې د دوی ورکه پرته وي.

موږ ته منصور له حبيب الرحمن سره د ليدو نښه راکړې وه، حبيب الرحمن مو پيدا کړ، د پنجشېر اوسېدونکی او هوايي ډگر کې د نظار شورا استازی او د قوماندان فنا سکرتر دی.

حبيب الرحمن دروند، او پاک زړی ځوان معلومېده، ما خپله کيسه ورته سر تر پايه تېره کړه، خواشینی شو، له وضعې او موجوده حالاتو يې شکايت وکړ، ويې ويل، په واللّه دغه وحشي ملېشې او د دوی قوماندانان له موږ سره داسې رويه کوي، لکه غلامان يا اسيران چې وو، چې څه ورته وايو په ډار ډار يې وايو.

ده وويل: زه به كوښښ وكړم، خو خداى خبر، بيا هم كه څه وشول
تاسې ته به خبر دركړم.

بله ورځ زه او پير صاحب بيا د جمعيت فرهنگي دفتر ته ورغلو، اجر
الدين وياړ هم هلته و، يو ځل بيا انټريو او استنطاق پيل شو... څنگه
چل و... چېرته، څه ډول او دې ته ورته نورې پوښتنې...؟

پوښتنې ښې نه لگېدې، ما يو ځل بيا ټوله كيسه له سره تر پايه په
يوه دمه تېره كړه، وياړ خوله رانژدې كړه، ورو يې وويل بربادي ده
بربادي څه به كوو...؟

په دې كې فاضل راغى، دى لېرې وغورځېد، ويې ويل پروڼ تلوېزيون
كې ستا پر كتاب تبصره وشوه، كه يوه ادبي مركه درسره وشي څنگه به
وي، ما ورته وويل، ستا له مهربانۍ مننه، خو په دغه فرهنگ دښمنۍ
كې ادبي مركه كېدى شي؟

په دې كې انديشمند هم راغى، ده هم پر كتاب د تبصرې خبره وكړه،
ويې ويل، كه له خپلو كتابو يو يو ټوك راكړې، نو بېلا بېلو پروگرامونو كې
به پرې تبصرې وكړو، ما ويل: كتابونه خو مېشو لوټلي، اوس بې كتابه
گرځم.

له غرمې وروسته دا سيمه د توغنديو پر له پسې ډزو ولځوله،
فاضل او نور به كله لاندې منزل ته كوز شول، كله پاس ختل، د تېليفون
شمېرې به يې ډايل كړې او له يوې بلې خوا به يې پوښتنې كولې.

نه برېښنا وه او نه هم اوبه، د ماسپښين د لمانځه وخت و، ځكه د
اوداسه لپاره د جومات په لټه كې شوم، نژدې مو يو جومات پيدا كړ
اوبه په پيسو وې، كوزه په (۵۰۰) افغانۍ... لمونځ مو وكړ، د توغنديو
ډزې په لږ ځنډ روانې دې، ځمكه او تعميرونه يې لكه د زلزلې ليرزول.

له لمانځه وروسته بېرته د جمعيت فرهنگي دفتر ته ولاړو، چې که څه درک ولگېږي، چې جگړه پر کوم طرف ده، له دفتره مو چهلستون ته تيليفون وکړ، له عبدالعزيز سره مو خبرې وکړې، ويل يې له دې طرفه جنگ نشته...

سيد حبيب شاه له ډاره داسې لږځېده، لکه د مني وچه پاڼه، د فاضل او نورو هم رنگونه تک زېر تېښتېدلي، لکه وينه ترې زېږېدل شوې وي. ما په ټوکه ورته وويل د پادشاهي، مزې څنگه دي؟

دوی يو بل ته په اشارو څه زېر زميني زېر زميني يادوله، هغه و چې له څو سختو ډزو سره ووتل، موږ هم ورپسې منډه کړه، چې کتل مو د وخته موټرو ته ختلي او داسې کش لگولی و، چې له سلنگسر يې لکه د بخارۍ نل لوڅرې ختې، ما اول فکر وکړ گنې د توغندي د کومې گولۍ په لگېدو اور بل شوی، موږ يې پر سړک بې اسرې پرېښوو، څه مو کړي وای، د توغنديو په لوگيو او غرمباکې مو منډه کړه...

نه موټر شته، نه ټکسي او نه څه بله وسيله، خلکو په لاسي کراچيو او شاوو زخميان يوه او بله خوا زغلول، موږ د ده افغانانو په وات ووتلو او له نو اباد سره مو ايله يو ټکسي پيدا کړ، څو توغندي له پل باغ عمومي سره د ارين هوټل لاندې د موټرو تم ځای کې لگېدلی وو، چې ډېره مرگ ژوبله يې کړې وه، ويل کېدل توغندي د ائتلافیونو له خوا ددې لپاره فیر شوي و، چې د حزب په وړاندې د خلکو کرکه او نفرت وپاروي. والله اعلم.

پر دې ورځ انجينر حکمتيار او استاد سياف د قيادي شورا د غونډې لپاره چهلستون ته تللي وو، خو استاد رباني د توغنديو ډزو داسې وېرولی و، چې د قيادي شورا، غونډه او ځای يې له ياده وتلی و.

د گوليو په گدا کې:

د ملگرو له قیامت، د ورونو محشر ته

د کابل پر ښکلاگانو د کمونستانو ناتار او شوروي تېری وحشتونو اور لگولی، خو د فتحې او ازادۍ په نامه چې کابل په کوم دوزخ کې سوځېده، هغه له تېر څوارلس کلن وحشت او بربریت څو برابره زیات خوت.

دلته ده چې د غويي اتمې وحشت د ثور د اوومې ناتار مخ سپین کړ. یو سړی چې ټوپکیانو د جیبونو په تشولو د ټوپکو په خولو او کونداغو واهه ډباوه، د اخ و آه پر ځای ویل: پر دې خوله مې وهی، دا خوله راماته کړی...

ټوپکیانو لاس ونيو، په خوله ولې، د خولې ماتولو څنگه...؟ سړی ورته وایي: په دې خوله مې ستاسې مجاهدینو د بري دعاگانې کړې، دا خوله ماته غواړم، ماته ښه ده.

په کابل کې یوازې د مرگ او ژوند جگړه روانه ده، خو بری د مرگ په طرف دی، پر هر لوری د مرگ بلا خوله وازه نیولې، په هر واک، دفتر، کوڅه او کور کې مرگ په کمین کې دی، له هوا د مرگ باران اورېده، له ځمکې د مرگ زړي زرغونېدل ژوندي بنیادمان یې د ځمکې زړه ته کشکول، ډېری شخصي ودانۍ ښوونځي، دفترونه، دوکانونه، پوځي پوستې گرځېدلې، راکټونو، ماشینګنو او کلاشینکوفو د مرگ ویر غږولو ته خپلې خولې خلاصې کړې دي.

کابل کې د هرڅه کاڅتي او قیمتي ده، یوازې د وینو او سرونو ارزاني او د مرگ پرېماني ده او هغه څه چې بې پیسو او بې قیمتته پیدا کېږي، د توپونو مزایلو، راکټونو او ماشینګنو ډزې دي، چې د ځوانیو او ژوند لو یې ګډ کړی دی.

خلک د جګړې بېګناه قربانيان په کورو او کوڅو کې ښخوي، کابل هدیره گرځېدلې، د سرې میاشتې عمله او امبولانسونه کاریزمیر کې ځغلي...

بله پرېماني په کابل کې د لیډرانو د عکسونو ده، داسې دېوال، دفتر، نږدې شخصي او سرکاري ودانۍ هوټل او ... نشته، چې دیوه یا دوو لیډرانو تصویرونه نه وي پرې لګول شوي، د مسعود او رباني تصویرونو خو بېخي قیامت جوړ کړی، سړي به چې په نږدلیو ودانیو او دېوالونو دغه بې شمېره عکسونه او د کابل ورانۍ او د جګړې په لمبو سوځېدلې ښې ته کتل، داسې برېښېده، لکه دغو کنډوالو خپل مجرمان د خلکو عدالت ته وړاندې کړي او د موست وینتېټ اشتهارونه لګېدلي وي...

د جګړې په لمبو د سوځېدلیو ودانیو په دود وهلو دېوالو لګېدلو

تصويرو د حال په ژبه د دغه واقعيت ترجماني كوله.

كابل كې كه څه هم مسعود رباني او مجددي په ارگ، صدارت او وزارت دفاع كې ناست دي، خو له ارگ صدارت او وزارت د باندي د هغه چا حكمراني او پادشاهي چلېږي، چې ټوپك ورسره دي، په تېره هغه خو بې تاجه پادشاهان دي، چې يا يې د شوراي نظار كومانډويي دريشي او برگ دسمال پر اوږه پروت دي او يا يې لكه د گلم جمو ځورند برېتونه، گوپيچه او خادر له سره تړلي.

كابل كې د (ملوك گلم جمې) او (ملوك القومانډاني) سيستم چلېږي.

د مجاهدينو حكومت په جوړېدو مكتبونه او پوهنځي تړل شوي، كابل پوهنتون، دارالمعلمين، پولتخنيك، د اجتماعي علومو انستيتيوت دا ټول د يوه او بل تنظيم له خوا اشغال او په نظامي پوستو بدل شوې، حتي د مجددي له خوا د لوړو ښوونو ټاكل شوي وزير ډاكټر موسي توانا، چې غوښتل وزارت ته داخل شي، د حزب وحدت له خوا شاگرځ او له دروازي بېرته گرځولي و، د كابل تورخم لار د يوه اوږده ځنځير بڼه لري، چې موټر په كې لكه لويې وړې كړي پېل شوي، له پاكستان د مهاجرو كورنۍ ازاد افغانستان ته يوه په بله پسې را روانې دي او له كابل د اسلامي حكومت له مرحمت نه په تېښته كورنيو پاكستان ته د هجرت هوا په سر لگېدلې، له پاكستان نه مهاجر تلل او له كابل نوي كډوال په نا معلوم لوري يوه او بله خوا تېښتېدل، هجرتونه او پردېسۍ په وصال بدلېدلې او د نويو هجرتونو او اوارگيو لړۍ پيلېدلې، له كابل نه د اوارگۍ په دغه سلسله كې د پخواني رژيم له ائتلاف نه د باندي وزيران، افسران او گونديان د امپريالېزم هغه ځالي ته پناه وړه، چې د

۱۴ کاله يې د خپلو ټوپکو قلمونو په خوله ورسره جگړه او مبارزه کړې وه.

له ټلوالې دباندې گونديانو او هغوی چې د امينيانو ټاپه خوړلې وه، سر او مال خوندي نشوی پاتېدی، محمود سوما، عبدالرشید جليلي او څو نورو حقاني صاحب ته پنا راوړه، ده ورته د خوندي میشتېدنې شونتیا برابره کړه، ډېره موده بښاغلو سوما او جليلي له مور سره چهلستون کې تېره کړه.

حاجي محمد څمکنی چې څه موده جمهور رئیس و، له شاهي قصر نه د مهاجرو تر خېمو پورې لار ووهله، سندرغاړو هنرمندانو هم هغه وطن ته له خپلو ربابونو سره کډې وړې، چې کلونه يې په کابل راډيو کې مهاجرو ته د راستنېدو سندري ويلې.

د امين صاحب دفتر يې پرده دی، چې له افغان کمشنري زيات يې دغه نويو مېلمنو او د چا خبره تعليم یافته اواره گانو هرکلی ته غېږ پرانیستی ده.

د فتحې په محشر کې لړزوونکي انکشافات:

میوند واک کې یو تن گلم جمو ودراره، وروسته له دې چې جېبونه یې تلاشي او تش کړل په واسکت یې هم مینه راغله، ورته وویل شول، په ارامۍ خپل واسکت تسلیم کړه، هغه له واسکت سره خپل کمیس او پرتوگ هم وایستل او لوڅ لغړ یې خپل لاسونه د کامیابی له علامې سره پورته او چیغې کړه، زنده باد اسلام، زنده باد حکومت مجاهدین! خبره تر میوند واک پورې راغله، د واک د دواړو غاړو اپارتمانو نه چې یو وخت

د کرایي اطاقونو په توگه استعمالېدل اوس یې د کوټو کرکۍ ایستلې، د خالي کوټو له کرکیو به د گلم جم ملېشو یو دوه تنه راڅرگند شول، داسې لکه دا کوټې او اپارتمانونه یې کمین ځایونه وي، څار کوي چې که کومه غوره گوله وويني، هره شپه د هټیو دروازي ماتېدې له چور وروسته یې اور ورته اچاوه.

پل محمود خان او چنداول کې خو د شورای نظار برېڅو دوکانونه، او هټۍ له یوې مخې چور کړي، جگړه د لوټ تالان پلمه هم ده هره جگړه کې یې د تجارانو او دوکاندارانو هم سټه ایستله.

په مکروریانو کې د برېښنا د نشتوالي له امله له اپارتمانولاندې د اوبو څاگان کیندلي، له هر اپارتمان سره پنځه شپږ واړه نخري او ورسره ناستې بنځینه لیدل کېدلې، چې د اور له بلولو سره به یې اوبنکې په مخ روانې وې.

وروسته جگړو او لوټماریو دا سیمه له خلکو تشه او تر مودو د ملېشو او جگړمارو سنگرونه گرځېدلي وو.

پاتک او زنځیر د لوټمار نښه سمبول او کلچر گرځېدلی، د نامشروع اقتصاد سرچینه پېژندل شوې، تر دې چې په دې نامه (پاتک واچوه ما واخله) یو ډول توکر راوتلی او نوم یې په صنعتي ډگر کې تر لیرې غزېدلی دی...

کتابونه په لمبو کې:

په ادارو، دفترو کې چې د مجاهدینو په نامه کومو ببر سرو اړولي، نه یوازې رسمي ریکارډ، اسناد او کتابونه یې د پخلي لپاره په نغړیو کې سوځول، له کتابتون او ارشیفونو سره یې هم دغه چلند کاوه، مېزونه، الماری او چوکۍ هم بخاریو کې سوځول کېدې.

د اسلامي حکومت په لومړیو کې وزیرانو مجلس د اطلاعاتو کلتور وزیر ښاغلی صدیق چکري په وړاندیز د کتاب سوځولو په پرېکړه خپله فرهنگ دښمني ټولو ته ثابته کړه.

اسلامي حکومت اعلان کړه، چې باید په تېرو څوارلس کلونو کې چاپ شوي کتابونه وسوځول شي، په دې کې بیا نه ښو ته کتل کېدل او نه بدو ته، نه د ارزونې او تدقیق لپاره ورته څوک وټاکل شول او نه دې ته پام وشو، چې په اصطلاح د کمونستي کتابونو په تور د سوځولو دغه کمپاین له ځان سره نور آثار هم ايرې کولای شي.

د علومو اکاډمۍ دفتر چې د مجاهدینو کومې ډلې په اصطلاح فتحه کړی، د دفتر له کار کوونکو پوښتنه کړې وه، تاسې په دې دفتر کې څه کول، له کارکوونکو یو تن ویلي و، کتابونه مو چاپول، بیا یې پوښتلي وو، قرآن شریفونه مو چاپ کړي، ورته ویل شوي و نه؛ دغه "نه" د کفر او رټلو څرگند تور ګرځېدلی و.

د جوزا پر ۱۴ مه یوه ډله وسله وال یوه کور ته ننوتل، د کور مشر ته یې ویل: ستا لور مو د دریو ورځو لپاره په کار ده، پلار ورته ویل: تاسې لږ صبر وکړئ، زه ستاسې غوښتنه منم، کور ته ننوت، لور ته یې وویل: ژوندی دې ور وسپارم او که مړی، لور چې د عفت مرګ په دغه ژوند

غوره گانه، وويل مری.

کله چې د هندوانو پر کورو د لوټ تالان هنگامه توده شوه، خو تنه دفاع وزیر احمد شاه مسعود ته ورغلل، په خپل عرض یې د غور هیله وکړه، خو هغه ورته وويل، زه نور څه نه شم کولی، وسله درکولی شم، که له ځانه دفاع کولی شئ.

د افغاني هندوانو پر مال، عزت د تېري خبره تر دې حده ورسېده، چې په ځینو ځایونو کې یې زاړه هندوان سنت (ختنه) کول او ډېر ځله یې د یوې او بلې ډلې نیول شوي افراد زخمیان او د جگړې اجساد په باغ وحش کې دوږو لېوانو، پراگانو پنډرو ته اچول.

د جگړې له پیلېدو به د افغاني سرې میاشتي رییس او منسوبین په خپلو لنډکروزرو کې کاریز میر او پاکستان ته واوښتل، خو د سره صلیب کارکوونکو د زخمیانو په دارو درملو پسې په واټونو او کوڅو کې یوه او بله خوا ځغاستل، په دغو دریو خونړیو جگړو کې د افغاني سرې میاشتي امبولانس چا ونه ولید، چې کوم زخمي یې روغتون ته رسولي وي، خو د سره صلیب منسوبین او امبولانسونه په سختو جگړو کې بېدفاع ښاریان روغتونو ته وړل.

تېری دا چې د سرې میاشتي امبولانسونه د نظار شورا پوځي فعالیتو ته استخدا مېدل پوځي توکي مهمات یې لېږدول.

په کابل کې د بي - بي - سي خبریال سوزي پرایس هم خپل موټر کې د جگړې زخمیان نقلول، خو د افغاني سرې میاشتي امبولانسونه د جگړمارو په چوپړ کې وو...

په کابل کې هر بیر سری او وسله وال گلم جم دی، د اسلامي دولت هر برېڅی او امنیتي مسوول د لوټ تالان په څار کې دی.

دېر ځله چې د راکټونو د ډزو په لږه وقفه کې یو سر وهلی، بر وهلی
کابلی د یوې گولې قوت لا یموت په خاطر له کوره په وتو ځان اړ لیده،
پر اوږه به یې چا لاس کېښود، د کلاشینکوف میل به یې ډډې ته ونيول
شو او په دې لږ وخت کې به یې جېب کې د یوې مړۍ هغه ټوله متاع
لوټ شوه.

خو د کورنیو چارو وزیر انجینر احمد شاه احمدزی امنیت قناعت
بښونکی گڼي کابل ښاریانو ته له ږیرې، ځنو او مجاهد له کلمې کانگې
ورځي.

په کابل کې د غلا لوټ، چور چپاول بازار گرم دی، نه د چا مال
خوندي دی، نه عزت او ناموس.

اویا کلن ارسه سنگ په سرو سترگو کیسه کوله، چې د ده تربور
پیاراسنگ گلم جم وتښتاوه، له څو ورځو بند وروسته یې د دېرش
ملیونو افغانیو په بدل کې خوشې کړ.

مهرسنگ هم چې گلم جم ملېشو تښتولی د شل زره ډالرو په بدل
کې خلاص شو.

سردار سرن سنگ سوداگر د اتیا زرو ډالرو په بدل کې گلم جم
ملېشو له تښتولو وروسته پرېښوده.

رنجیت سنگ چې یو زلمی او روشن فکر ځوان دی او له پاکستان نه
یې افغانستان ته مال وور وویل، یو ځل اتوگلم جم ونيولم، داسې پوخ
یې ووهلم چې له اخ او ټوخه ولوېدم له دې وروسته یې ټولې پیسې
راڅخه واخیستې مات او گوډ یې همغلته پرېښودم.

د گلم جم او نظار شورا قوماندانان نیول شویو کسانو په پلور، د
انسانانو تجارت رامنځته کړی دی.

د لوگر اوسېدونکي حاجي خواني کيسه کوله، چې گلم جم مېشو په ميوند وات کې ودرولم، له موټر يې کوز کړم، په جېبونو کې مې چې څه و، هغه يې راڅخه واخيستل، زما د بندي کېدو پر دويمه ورځ يې دوه تنه نور چې يو په کې ځوان او بل خام هلک و راوستل، دواړه وروڼه وو، د شپې پر لسو بجو دوه تنه گلم جم راغلل او دغه هلک يې زموږ له کوټې ويوست، زه پوه شوم چې د څه لپاره يې ويوست...؟

حاجي خواني وايي، د هلک ورور په ژړا شو او ما هم له شرمه خپل مخ په خادر پټ کړ، درې ساعته وروسته چې هلک بېرته راغی، ورور يې پوښتنه وکړه، څو تنه وو؟ هلک په داسې حال کې چې ستونی يې له غريوه ډک و ويل اته.

کابل د سياسي اقتدار د وزلوبې خونړۍ ډگر گرځېدلې، د مجدي، رباني، مسعود، حکمتيار، دوستم، سيف، مزارې ترمينځ د اقتدار په لوبغالي کې ډز او غپ روان دی، خو سر کاري راډيوټلويزيون د مرگ ژوبلې خبر نه لري، خبر يوازې د مسعود، رباني، مجدي ليدو کتو او ترفيعاتو لستونه دي، چې په لوستلو يې د خوارکي نطق په خوله کې لارې وچې شي.

د بېگناه بناريانو يرغمل نيول، بېله دې چې د حزب وحدت، شورای نظار او اتحاد له ډلو سره تعلق او تنظيمي تمايل ولري جريان لري، کله به چې دغو ډلو په خپلو مينځو کې گوټې واچولې، هغوی چې د خپرې، ژبې او قام له مخې له بلې ډلې سره ورته والی درلود وژل، پوزې او غوږونه يې پرې کول او په سروڼو کې يې مېخونه ټک وهل، ځکه خو په کابل کې د گرځېدو لپاره بايد سړي څو کارتونه او تذکرې له ځان سره لرلې وای، له څو څېرو او نقابو يې له مخالفو ډلو سره د مخامخ کېدو

پر وخت استفاده کړې وای.

د جمعیت مطبوعاتي انجمن کمپوزر ما سره روان و، له زمبق طلايي هوټل سره چې جمعیت د خپلې دارالانشا دفتر گرځولی، د شورای نظار یوې پوستې له دې کبله چې پوزه یې پټه او سترگې چوغې وې وگرځاوه، خو د کارت له لیدلو وروسته یې پرېښود، د پوستې ساتونکو ویل، حزب وحدت یې ډېر کسان نیولي، اوس د هغوی په مقابل کې هزارگان نیسو.

په کابل کې دولتي ترانسپورت په تپه درېدلی، خو د پوځي مصارفو دا حال دی، چې وزارت دفاع هر ولایت او ولسوالۍ ته د فرقو تشکیل منظور کړی، هر قوماندان ته یې دومره پیسې په رشوت کې ورکولې، چې په موټر کې یې په لېږدولو پورې حیران وو.

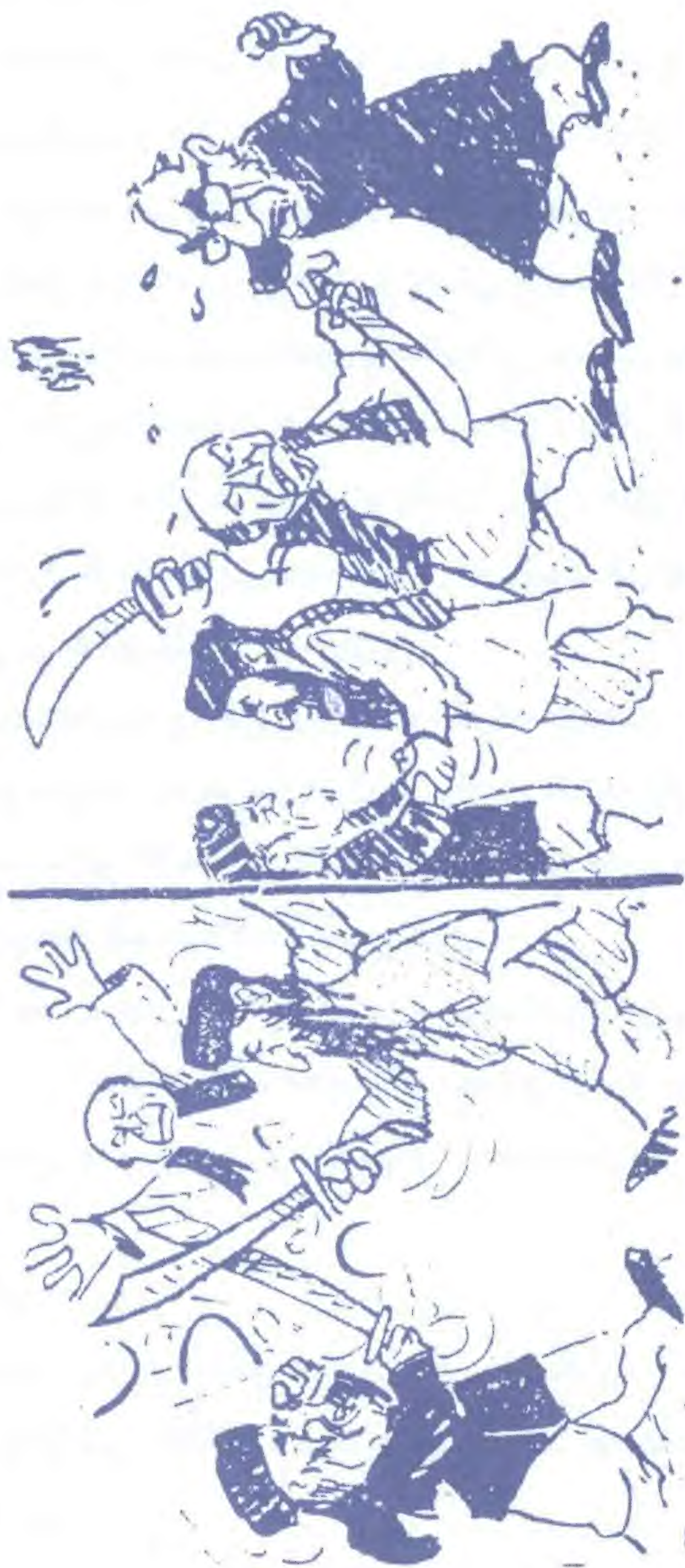
احمد شاه مسعود یوازې دفاع وزیر نه دی، هرڅه دی، صدر اعظم، جمهور رئیس او ښاروال، په هر وزارت کې یې واک او اختیار چلېږي، د والیانو تقرر، د سفیرانو ټاکنه د ولسوالانو مقرري، ولایتي اداري وېش دا هرڅه ده بیک جنبش قلم سره لاندې باندې کېږي...

کله چې مسعود غوښتل د خپل زړه سړی د روغتیا وزارت پر یوه مهم پوست وټاکي، د روغتیا وزیر ډاکټر نجیب الله مجددي ورسره موافق نه و، خو مسعود ویل، مه سر پدرش ری نزدیم ای خو بچه ایش اس...

د تاریخ پور:

کابل د قیامت ننداره وړاندې کوي، قاتلان، لوټماران، مجرمان، جنگي بدغوني او جهادي بدماشان د مرگ په ویش بوخت او د لوټ تالان په مسابقه لگیا دي...

۰۵ مار ۱۹۹۳ — خيال

د خلکو پر ژوند مال او برخلیک یې قبضه ټینگه ده...

جگړه مارو خپلو کې نه، د خلکو او هیواد پر ضد جگړه غځولې... د تاریخ پر وړاندې یې وسله پورته کړې، د تاریخ د دښمنۍ پور یې پر غاړه دی. د ملي موزیم اثار چې څه ناڅه د حفیظ الله امین وخت کې د لېږد له امله زیانمن شوي وو، د مجاهدينو له برکته د لوټ تالان کومې ته په غورځېدو د جگړو خوراک شول...

که د امین وخت کې بلې ودانۍ ته د لرغونو اثارو بهرنۍ لېږد ځینې اثار زیانمن کړل، مجاهدينو پرې د لوټ تالان هغسې قیامت راتیټ کړ، چې زموږ له لرغونو تاریخي اثارو جنرال نصیر الله بابر، مولانا فضل الرحمن او نورو پاکستانی مقاماتو د خپلو مانیو ځانگړي موزیمونه ورغول او د دغو اثارو د قاچاق لړۍ یې تر اروپا او غرب پورې وغځوله... په دې توگه د افغانستان د لرغونو اثارو پېر، پلور او قاچاق یو ځانگړی نامشروع اقتصاد رامنځ ته کړ... پر دې سربېره یې د ناقانونه کیندنو سیالي هم وغوړوله...

د پېښور مالگې منډي مارکیتونه چې له دې وړاندې د بدخشان او پنجشېر د لاجوردو له سوداگرۍ ځلېدلي وو، د لرغونو اثارو تجارت په ټوله نړۍ مشهور کړ...

ځکه خو د ملي موزیم د فتحه کولو خونړۍ جگړې وغځېدې، د تاریخي اثارو د غلا او قاچاق بېلا بېلې مافیایي کړۍ پر هېواد راوختې... دغه ناولی هوس دومره دود او خپور شو، چې نه زیارتونه روغ پاتې شول نه نورې زرې تاریخي ودانۍ او قبرونه- د وزیر محمد اکبرخان تومانیچ، د خوشال خان خټک ټوپک او داسې نور تاریخي افتخارات لوټ شول... ان چې کندهار کې یې د مبارکې خرقې د غلا ناکامه هڅه

هم رامنځ ته كړه...

تر دې چې د جعلې لرغونو اثارو د دندې په غورېدا يې ډېر په دغسې تجارت دېوالیه كړل...

پر كابل سربېره ټول هېواد كې د لرغونو اثارو د پېر، پلور كيندنو او قاچاق گرځنده شبكو د تور ماركيټ لمن خپره كړه... جعلې پيرانو، ملايانو، كوډگرو او نجوميانو دكانونه پرانيستل، تر ځمكې لاندې تاريخي اثار يې د ځينو نېټو له مخې د ډبل فيس په مقابل كې بنودل... دغو كيندنو كې به چې كله كوم شي وموندل شو، اواز به يې تر لېرې خپره شوه... په دې توگه غونډۍ، زرې كلاوې، زيارتونه، قبرونه ان پخواني جوماتونه به دغو اثارو پسې نړول كېدل...

يواځينی اتفاق:

مشران يوازې د بنځينه وو پر ضد هلو ځلو كې متفق دي، بنځې او نجونه د ضروري كار لپاره هم د باندې نه شي وتلی، دوی هر چېرې چې په ښار كې بنځې ويني، نو په دومره ځير او تعجب ورته گوري، لكه په سترگو كې يې خوري، خو له دغه ټول ضدیت سره به ډېر كم داسې وي، چې دوی درې يې نه وي په نكاح كړې...

د مجاهدينو حكومت وزيران او رئيسان د وزير اكبر خان، خوشال خان مېنې نوي ښار او مكروريانو كورونو پسې څارو دي.

دغو ځايونو كې چې كوم كور خالي گوري، د وخته يې پيره دار پرې درولی وي، د چا چې د نظار شورا حكومت كې واسطه او وسيله نه وي، پر كور يې د خېټې اچولو لپاره په يوه بله پلمه وژني، او كور پرېښودو ته

يې اړ کوي.

دبرزو وحشي وسله والو د صالح محمد زيري کورنی د معصومو ماشومانو په گډون ((غالباً)) په همدې موخه شهيدان کړل...

په خوشال مېنه، نوي ښار، وزير اکبر خان مېنه... کې چې په نقشه او ماسټر پلان کې ځينې ځايونه د پارک، جومات، کلينک، ښوونځي لپاره ځانگړی شوی، د اسلامي حکومت علمبردارانو په څو اوونيو کې دېوالونه ترې چاپېر کړل د ښاروالۍ له نقشې او ماسټر پلان پرته دولتي ځمکې وويشل شوې، ښاروالۍ ته له جمهوري رياست امر شوی، چې د وزير اکبر خان مينې او نوي ښار د کورونو د پېر او پلور قوالې د دوی له خبرتيا او امر پرته نه شي تېرېدې.

لومړيو پنځو مياشتو کې زمانخان کلا کې ۳۵۰۰ نومرې، رحمان مېنه کې ۳۰۰، وزيرآباد، خيرخانه، وزير اکبرخان، خوشال خان، مېنو کې ۱۰۰، ۱۵۰ او ۱۶۰ د ځمکو نومرې وېشل شوې. کورونه او اپارتمانونه چې کور جوړولو وزارت وېشلي له دې، دپاسه ښودل شوې...

انټرکانټيننټل کابل، اريانا او نور دولتي هوټلونه له يوې مخې د جمعيت او نظار شورا په مجاهدينو ډک دي، په يو نفري کوټه کې پينځه شپږ چريکي بستري غوړېدلې.

هېواد او انيس لکه مخکې مو چې وويل: داسې چاپېدل چې له رباني سره د ملاقاتونو له خبرونو او د مبارکيو له پيغامونو پرته يې څه نه لرل، عجيبه، لا دا چې د اشرارو د ځپلو يو نيم خبر اوس هم په کې خپرېده، د يوه خبر عنوان کې راغلي: په هرات کې د يوې بريالۍ حملې په نتيجه کې ۱۲۰ تنه اشرار وځپل شول او ۱۵ تنه مجاهدين شهيدان شول، د

مطبوعاتو، راديو، تلوېزيون ژبه فارسي ده، ايله د شپې خبرونو کې پښتو د څو دقيقو لپاره هغه هم ژباړل شوي متن مخه موندلی شوی.

عجيبه دا چې په کابل کې به د سختو جگړو او درنې مرگ ژوبلې، په رابطه مطبوعاتو، راديو تلوېزيون کوم خبر نه درلود، يوه ورځ استاد رباني په دې رابطه وويل: کله چې کوم کوچنی ماشوم يا باد او شمال د کوم اپارتمان يوه نيمه هينداره ماته کړي، دوی غوغا جوړه کړي، چې داسې شوي او هغسې شوي، د ده پر وړاندې د زرگونو انسانانو وژل، بې کوره کېدل او د کابل ټوله وراني د يوه اپارتمان د يوې نيمې هيندارې هومره ارزښت درلود.

د مجدي له خوا قوماندان عبدالحق د کابل امنيه عمومي قوماندان وټاکل شو، خو حاجي عبدالحق چې واکمنه دستگاه د نا امنۍ، لوټ تالان سرچينه لیده، دغه دنده ونشوی منلی.

راديو او مطبوعاتو د دې پر ځای، چې د جگړې په سختو شرايطو کې خلک له پېښو خبر کړي او يا ورته د ژغورنې لارښوونه او معلومات ورکړي، يوازې کلېشه يې او تکراري جهادي ترانې خپروي، د عبوري حکومت لپاره چې د حل او عقد په نامه کوم کمسيون اعلان شو، هغه خپله د جمعيت تنظيم يو داسې ترکيب دی، چې مصوبې يې سره له دې چې له حقوقي او مدني اړخونو زيات نواقص او تناقضات لرل، د جمهور رئيس لپاره پينځه، قيادي شورا ته د پينځه لس فيصده امتياز يوه خندنۍ ډرامه تمثيل کړه، په کومه سيمه کې چې د اشخاصو په ټاکنه کې مشکلات پېښېږي، د قيادي شورا مشر به له هغه سيمې په خپله خوښه نماينده انتصابوي، پر رشوت سربېره د څوکیو ځمکو، اپارتمانو او نورو... وېش داسې لوبه جوړه کړې چې د بې پښتوانۍ پيسو په

چاپولو يې افغانۍ په صفر کې ضرب کړ.

په کابل کې همدغه خبره گرځي راگرځي، چې فلاني ته يې لس زره مليونه افغانۍ ورکړې او فلاني ته پنځوس زره لکه.

هره ورځ د غونډو او څو فرقو تشکيل منظورېږي او مصارف يې د څو تنو جېبو ته لوېږي، حتی په يوه ولايت کې څو تنو ته د والي په توگه د مقرري فرمانونه او د فرقو تشکيل او لگښتونه ورکړل شوي دي.

استاد رباني د اساسي قانون کميسيون جوړ کړ خو داسې کسان يې پکې راغونډ کړي، چې ځينې يې د قانون ليکنې اسلوب او ميتود پرېږده د قانون په معنا او تعبير هم سم نه پوهېدل. کابل کې هم د حکومت د واک دايړه تر ارگ صدارت او وزارتونو تر ودانيو پورې راټوله ده، پر زاره ښار، شوربازار، شاه شهيد، لاهوري دروازه، ميوند واټ د دوستم، جمال مېنه، کلاي شاده، پل سوخته، درېيمه کارته تردشت برچي د حزب وحدت امپراتوري غزېدلې، کمپنۍ، پغمان، ارغندي د استاد سياف د پادشاهي قلمرو گرځېدلې.

پر چهار اسياب سيد نور محمد شاه مېنې هوتخېلو بگراميو د حزب سلطنت ټينگ دی، پر ختيز استقامت کله چې کوم قوماندان وغواړي نو په کابل کې يې په واکمنو توره شپه راوستلې او په اونیو اونیو يې بريښنا قطع کړې وي، د راديو د لېرې څپو يوه دستگاه داسې ده چې کله هم پر چا د راديو کومه خبره بده ولگېږي، نو د يوه پېچ په تاوولو د حکومت په خوله لاس کېږدي.

په ولاياتو کې د مرکزي حکومت له خبرتيا پرته بهرنۍ قونسلگري پرانيستل شوې، خارجي هېوادو سره اړيکې ټينگېږي، او له مرکزي حکومت پرته سفرونه تړونونه ترسره کېږي.

د کابل روغتونونه ډېری د اقتدار جگړو کې نږدېلي او زیانمن شوي او یو دوه چې فعال دي د برېښنا، درملو او تسخین له وسایلو بې برخې دي چې د دغسې یو اوږدې او خونړۍ جگړې د تپیانو او قربانیانو لاسرسی ورته نه شي کېدی.

د افغانستان په تاریخ کې د لومړي ځل لپاره په پلخستي جومات کې د اوداسه لپاره د اوبو پلور او پېر رامنځته شو، د ښار په جوماتونو کې د هر لمانځه پر وخت د اوداسه اوبو خرڅولو بازار لگېږي.

د کابل صنعتي سیمې د ماشینونو او خامو موادو له چور تالان پرته د جنگلک فابریکه چې د هېواد په کچه لویه صنعتي فابریکه وه، د جگړو او لوټ تالان له امله کنډواله گرځېدلې.

د زیاترو وزارتونو ودانۍ د کرایي کوټو بڼه نیولې چې د وزیر خپلوان کلیوال، ټوپکوال او دوستان یې کاروي، یوه ورځ به دې چې کتل یو تن د جمهور ریس معاون معرفي کېده بله ورځ قاضي القضاات او بله یې والي او بل څه، نن به یو وزیر و سبا به یې پرې بل کودتا کړې وه او بله ورځ به یې وزارت خپل بل ملگري او خپلوان ته پرې اېښی و.

د پوځي افسرانو خو دا حال و چې د ستر جنرالانو او ډگرجنرالانو شمېر له زرگونو هم اوښتی، په ظاهر شاهي حکومت کې د افغانستان په اردو کې یو ستر جنرال او څو جنرالان وو خو اوس دا شمېر له زرگونو اوښتی، د دنیا په عسکري تاریخ کې د نړۍ په هېڅ یوه هېواد کې د جنرالانو دومره شمېر څوک نه شي په گوتو کولی، خو د دغو جنرالانو او پوځي افسرانو بیا دا حال و چې واحد یونیفورم یې نه درلود، چابه په خوليو د کمونستي رژیم نشانونه تومبلي و او چا د شاهي رژیم او ځینو د داود خان جمهوریت.

فرقي، غونډو نه يو پر بل پسې ولايتونو ولسواليو او افرادو ته منظورېږي، خو پوهنتون، ښوونځي او مدرسې تړل شوي...

د ثور له ۵ مې وروسته چې د تحريکي ورونو او په اصطلاح مطرح جهادي قوتونو او موثرو تنظيمو نښتې روانې دي، د کابل په زرگونو بې دفاع ښاريان وژل شوي او تپيان شوي دي، کابل د اقتدار د خونړۍ جگړې د هوس قرباني شو، له وړو جگړو پرته تر اوسه دريو خونړيو جگړو کابل په يوه هيبتناکه کنډواله اړولی دی.

هره جگړه د اسلام او جهاد تر نامه لاندې کېږي، غلا، لوټ، چور، د خلکو پر عزت او مال تېري پر ولس د گوليو ږلۍ او د بمونو باران د اسلام په لار کې د اسلام لپاره توجیه کېږي، د جهادي اهدافو تحقق گڼل کېږي هره ډله د اسلام او جهاد د دفاع کاني پر سينه وهي او هره يوه د حق او خپلو اعمالو د مشروعيت ادعا کوي، له همدې ځايه ده چې خلك يوه دردناک غوراوي ته ولاړ دي.

د کابل جمعہ:

د جمعې ورځ د وزير اکبر خان جامع جومات شاوخوا د لوکسو موټرو يو محشر جوړ دی موږ هم د موټرو له دې بيروبار تېر او جومات ته ننوتلو، په جومات کې وزيران او لوړ رتبه افسران لمنځونه کوي د کورنيو چارو وزير انجينر احمدشاه احمدزی، د اطلاعاتو او کلتور وزير صديق چکري د روغتيا... او وزيران له خپلو برېڅو سره پر جومات ورمات دي.

د جمهور رئيس مرستيال مولوي مير حمزه چې د سپين پاچ پگړۍ پر

سر او ورینه چپنه اغوستې نن ځان د جومات د یوه خطیب په څېره جوړ کړی دی.

مولوی میر حمزه پر منبر ودرېد لومړی یې کابل له دې زیات عذاب مستحق وگاڼه او بیا یې د مجاهدینو د همت او قربانۍ په ستاینه پیل وکړ چې دوی ته یې په وینو لړلی او سړیخوره تاج او تخت گټلی، ده یوازې د مجاهدینو په تېرو قربانیو او افتخاراتو شخوند وهلی شوی، چې له فتحې وروسته خو ده هم د اسلامي حکومت لاسته راوړنې له عذاب سره اندول گټلې.

مولوی میر حمزه د وزیر اکبر خان مینې جومات او منبر له ټوپکیانو د دفاع د سنگر په توګه داسې استعمال کړ لکه په جومات کې نه بلکې د گلخانې ماڼۍ په کومه سیاسي غونډه کې وینا کوي، له جومات نه د راوتلو پر وخت سوالګرو یو بل قیامت راکوز کړی و، تور سرې، ماشومان او بوداگان به په هر هغه چا ورتول وو، چې په څېره کې یې د اسلامي حکومت او واکمنۍ غوړې نښې لیدلې، خو مولوی میر حمزه، انجینر احمدشاه، چکري او نور داسې ترې خپلو لنډ کروزرو ته وختل چې هغوی ورته خپل شلېدلي ګرېوانونه او سپېره مخونه هم ښکاره نه شوی کړی.

مولوي جلال الدين حقاني خپلو باديگاردانو ته یو یو بندل روپۍ ورکړې چې په سوالګرو یې ووبشي هغوی هم هر یوه ته ۱۰۰۰۰/۱۰۰۰۰ افغانۍ ورکړې.

تر استاد سیاف پورې د کابل جوماتونو دورانولو او قبلو سمولو خبره هم کېږي، د ده په وینا د بتخانې پر ځای هله د سمو قبلو جوماتونه جوړېدی شي چې بتخانې له بېخه ونړول شي...

د کابل د سوځېدا او نړېدا دغسې خوب جنرال اختر عبدالرحمن هم لیدلی و خو دی خپله د الوتکې غورځېدا کې لولپه شو...

د کابل دار:

دوه ځله کابل کې نامعلوم کسان په دار وځړول شول، خلکو د قاتلانو او وطن خرڅوونکیو... د محاکمې انتظار کاوه، خو د دوی پر ځای څو ناپېژندل شوي کسان بې له دې چې ولس یې د جرم له نوعیت او محاکمې له جریان یې خبر شي غرغړې ته راوستل شول.

په دې هکله د یو دردمند شاعر شعر چې دعوت جریدې په ۲۳-۲۴ گڼه کې خپور شوی، رانقلوم:

سرکار په قار شو دار تیار شو څوک په دار شول چا ونه پېژندل
په پټو سترگو مېلمانه د زرنگار شول چا ونه پېژندل
نه کوم قاضي محاکمه کړل نه تپوس نه ترې پوښتنه وشوه
په پټو خولو په پټو سترگو را احضار شول چا ونه پېژندل
محاکمه وي علني نورو ملکوکې دار یې پټ غونډې وي
خو دوی پټ محاکمه په دار اظهار شول چا ونه پېژندل
د عمري عدل په نوم د ستم دار گیر کړل ویې نیول
د ریاکارو د لفظي عدالت ښکار شول چا ونه پېژندل

خپلمنځي غوسه او د استاد سیاف «نه»:

له پلخستي جومات کوز د مرادخانیو پر لور د گلم جم ملیشو ډله ولاړه ده، د خلکو له سرو پکولونه اخلي، لومړی یې تر پښو لاندې کړي،

بيا بولې پرې وکړي او سيند ته يې غورځوي.

پر دې ورځ کابل سيند پکولونو په سر اخیستی له دې وروسته د پکول بازار سور شو.

سیاف چې یو وخت یې ټینگار کاوه چې د مجاهدینو په لاس د یوه سوچه حکومت له ټینگښت پرته به په هېڅ طرحه او نظام قناعت ونه کړي، د صدارت په هیله او تلوسه له ټولو نرمه او ټیټه غاړه وړي.

ده چې د اواړي هر وړاندیز په ((نه)) رداوه، د نه منلو پر دریځ دومره ټینگ و، چې یوه لیکنه کې یې خپل ((نه)) د اسلام په تله داسې تللی... «د افغانستان د قضیې په ارتباط وینا کې مطرح وړاندیزونه او طرحې چې موږ ورته ((نه)) ویلي دادي:

۱- کمونستانو سره د ناستې ولارې یا د افغانانو د داخلي خبرو اترو له لارې د افغانستان د قضیې حل.

۲- مختلط او گډ حکومت جوړول.

۳- بې طرفه حکومت جوړول.

۴- برادېپس یا د پراخ بنسټه حکومت جوړول.

۵- روسانو سره د افغانستان د راتلونکي په باب خبرې کول.

موږ د غو ټولو ته ((نه)) ویلي، ((نه)) ورته وایو، چې دا د اسلام حکم

دی...»

د ملگرو ملتونو استازي بنين سیوان او د پاکستان جمهور رئیس غلام اسحق خان گډه اعلامیه کې خپله حل لاره له اورگاډي سره تشبیه کړې وه، چې د افغان ربړې د حل اورگاډي روان دی چاته نشي درېدی، که څوک پاتې شول پاتې به وي. سیاف صاحب وویل دا گاډی به هغه وخت کابل ته رسېږي چې زما په ککړۍ تېر شي. په حقیقت کې اورگاډی

تبدیل شو، ټولو په کې ځانونه کابل ته ورسول، یواځې بینن سیوان بېچاره چې میاشتي میاشتي یې کچکول پر غاړه د یوه او بل دروازه ټکوله په ستیشن کې پاتې، شو د سیاف صاحب له همدې موقف فکر کېده، دی به پخپلو اصولو سوداګري ونه کړي، خورا ماهر سوداګر وخوت.

انجینر احمدشاه احمدزي په یوه مرکه کې وایي:

از وزارت دفاع خواستم تا قوماندانهایش رابه وزارت داخله معرفی وبفرستد، از قبیل فرقه ۸۰ مربوط سید منصور نادری، لوای ۷۰ مربوط جنرال مومن فرقه ۵۳ مربوط محترم جنرال عبدالرشید دوستم، به انها ابلاغ کردم که شما از همین ملت و مجاهدین هستید... خو په همدې مرکه کې د کابل جګړو په رابطه وایي: ((څرنگه چې نامريي لاسونه په حرکت کې دي او کمونستان فعال دي، په دغو جګړو کې ډېر رول لري ځکه کمونستان ډېر منظم او فعال دي))

بیا نامريي لاسونه د چا او هغه کمونستان څوک دي چې منظم، فعال او په دغو جګړو کې نقش او رول لري....؟

له دې سره جوخت انجینر صاحب دا هم په ډاګه کړه: کاملاً واضح است که امروز در دولت پرچمی ها هستند خصوصاً در وزارت دفاع جنرال های پرچمی به همان قوت خود باقی اند.

عجیبه او حیرانوونکې خبره د حل او عقد شورا پر سر ده، مولوی خالص، پیر گیلاني او مجددي سره له دې چې د حل او عقد له ناقص تدویر سره یې بایکات اعلان کړی، شورا او حکومت یې له قانوني او ملي صبغې او پښتوانۍ بې برخې ګاڼه، خو په همدغه غیر قانوني حکومت کې یې وزیران برخه وال دي.

مزې د دوستم دي چې لومړی یې مجددي مسعود او رباني د وکیل

مدافع په توگه استعمال کړل او له دوی یې د خپل اسلامیت قوالې واخیستې، له مجددې یې د ستر جنرالۍ له رتبې سربېره د خالد بن ولید لقب هم ترلاسه کړ.

پاکستان- ایران سعودي، ترکیې او نورو بهرنیو قوتونو تبلیغاتي ډگر کې د دوستم د پوځي او سیاسي ځواک په پیاوړتیا کې خورا مرسته وکړه، هغه وه چې حکمتیار هم دغې مسابقې ته ودانگل... که نه د دوستم نظامي ځواک په خوست کې ښه پته ولگېده چې څنگه یې زرگونه ملیشې د مجاهدینو پر وړاندې له شرمېدلې ماتې سره مخامخ شوې.

د پرون زندان- د نن امان:

کابل کې د جگړې له امله په سلگونو کورنیو د څرخي پله زندان کې پناه اخیستې، څرخي پله زندان ته نن د تحریکي ورونو او موثرو مطرح جهادي قوتونو له اخ او ډب او خونړیو جگړو د ژغورنې په اسره سلگونو کورنیو پناه وړې او په دغه خاموشو دهلیزونو کې یې د ژوندي پاتې کېدو د نعمت ورکه لټوله.

ډېرو داسې کسانو هم دلته د ژوند په اسره پناه اخیستې، چې پرون دلته د مرگ او وحشت په منگولو کې ایسار وو خو نن چې هغه وحشت د کابل کوڅه کوڅه جاده جاده او کور کور نیولی، د څرخي پله زندان کې د ژوند په ورکه پسې راغونډ دی...

دا به د وحشت انتها وي چې وگړي یې زندانو ته پنا یوسي.

په ارگ کې د اقتدار يو بل څپرکی:

ډگروال صاحب... له استاد رباني سره د ملاقات وخت اخیستی،
۱۳۷۱/۴/۲۰ نېټه له غرمې مخکې ۱۰ بجې دې، جنرال رحمت الله
ساپی هم پر دې ورځ راغلی، د روانېدو پر وخت وردگو کې د جمعیت
عمومي قوماندان مولوی محمد شیرین شجاعت او قوماندان محمد
صادق خان هم چهلستون ته راغلل.

حاجي خليل الرحمن د استاد رباني د ملاقات خبره وکړه دوی ویل
مور به هم درسره ملگري شو.

د موټرو نسبتاً یو وړوکی کاروان له چهلستون حرکت وکړ د مولوی
محمد شیرین شجاعت او قوماندان محمد صادق خان پر موټرو د
جمعیت شنو بیرغونو د پړق خندا جوړه کړې وه.

لس نیمې بجې وې چې د ارگ مخې ته ورسېدو، له یوې لنډې
پوښتنې او څو خبرو وروسته یې د تلو اجازه راکړه.

مور یې لومړی هغه ځای ته بوتلو چې دوی ورته قصر نمبر (یک)
وايه، په سالون کې یو ډبرین گرد مېز ایښی چې لاجورد په کې حکاکي
شوي او پرې کښل شوي:

از طرف وکلای دوره سومین لویه جرگه ۱۶ سنبله ۱۳۰۷.

خو له نورو مېزو د لاجوردو گلان او انځورونه توپل شوي، تر
جمعیت پورې مربوط یو پوځي افسر مور ته د دغې ودانۍ په رابطه د
معلوماتو په ورکولو پیل وکړ خو د ده ټول توضیحات د حبیب الله
کلکاني په واکمنۍ مربوط و، چې په دغه ځای کې داسې وشول او داسې
یې وکړل.

نیم ساعت مو دلته په انتظار تېر کړ، خو له استاد رباني سره د ملاقات له نعمته یې برخې وو، له نیم ساعت وروسته احوال راغی چې استاد د گلاخانۍ ماڼۍ کې دی تاسې به هلته مهرباني وکړئ.

لس پینځلس دقیقې تر گلاخانې تگ ونيولې، د گلاخانې ماڼۍ په لاندیني پور کې یو اوږد مېز ته گڼې چوکۍ پرتې وې موږ شاوخوا کېناستو، مخامخ چوکۍ د استاد لپاره وه، د هغه یوې خوا ته جنرال ساپی او بلې ته حاجي خليل کېناستل په څلورمه چوکۍ زه کېناستم څو دقیقې وروسته استاد رباني تشریف راوړ، ټول ودرېدو، ده چې له جنرال ساپی او حاجي خليل سره روغېر وکړ، پر څوکۍ کېناست او له نورو سره یې د لاس په اشاره ستړي مشي پیل کړل، ماته چې وار راوړسېد په خدا شو ویې ویل له تاسره خو روغېر کوم، له ځایه ولاړ شو ما هم اتومات ځان ورورساوه روغېر مو وکړ.

مولوی محمد شیرین ورته ویل: په ده خو ډېر زیات تکلیف تېر شوی، استاد وویل: خبر یم بیا یې مخ راواړاوه پوښتنه یې وکړه اوس څنگه یې؟ ما ویل ښه یم...

خو په دې پوه نشوم چې استاد په ما تېر شوی تکلیف کومه ناروغي گڼله چې د جوړ ناجوړ پوښتنه یې کوله او یا هم په کیسه خبر و؟ جنرال ساپی د حقاني صاحب په نمایندګۍ خبرې شروع کړې: تاسې په نامساعدو شرایطو کې له مسئولیته ډکه وظیفه پر غاړه واخیستله واقعاً دا ډېر حساس او نازک شرایط دي خلك ډېر ځورېدلي او ټول د سولې او امنیت لېوال دي، هیله ده تاسې دا عهده په خلوص نیت اشغال کړی، خدای دې د امنیت او سولې راوستلو په لار کې موفق او سرخویه لره.

موږ ستاسې خط مشي واورېده که څه هم له هغې مطمئن شو خو تېرو تجربو موږ ډېر شکمن کړي يو، الله تعالى دې تاسې ته توفيق درکړي چې دين وطن او خلکو ته د واقعي خدمت مصدر وگرځي.

له دې وروسته استاد رباني خبرې پيل کړې: زما وروڼو د محترم مولوي حقاني د جبهاتو مجاهدينو محترم خليل جان، جنرال ساپي صاحب، شهرت ننگيال، السلام عليكم.

لکه تاسې اشاره وکړ دا ډېر ستر مسووليت او درون امانت شو، موږ په ډېر عاجزۍ دا خواست کوو، چې الله تعالى موږ ته توفيق ورکړي.

له موږ سره ستاسې تائيد ضروري دی، موږ ډېر مشکلات او پرابلمونه لرو ځکه تر اوسه لا مرکزي اداره وجود نه شته، مرکزي حکومت ختم دی په بېلا بېلو سيمو کې بېلا بېلې ادارې منځ ته راغلې او ډېر لوی بدبختي روان دی، مفسد کسان او خارجي هېوادونه لاسوهنه کوي، ځينې هېوادونه بې له دې چې ديپلوماتيکي اصول مراعات وکړي لاسوهنې کوي، ځينې د دې لپاره چې سياسي پوزيشن لاس ته راوړي بې نظامي رامنځ ته کوي.

استاد وويل: په دې چوکۍ او موقف کې له رنج او تکليف پرته بل څه نشته، بې له بدنامۍ او کنځلو بل څه نشته.

ده وويل: د حقاني صاحب په هکله دا وایم چې د ده د جبهې يو ستر امتياز دا دی چې همېشه د سولې ټينگښت او اختلافاتو د ختمېدو لپاره پيش قدم شوی او په دې لار کې يې ډېر تاوانونه زغملې او د مرگ له خطر سره مخامخ شوی خو دا لوی افتخار او عزت دی چې دوی همېشه د مسلمانانو په منځ کې د اتحاد راوستلو کوښښ کړی چې دا د مومن خصلت دی.

استاد رباني له دغو لنډو خبرو وروسته پاڅېده خو د تلو په وخت کې يې وويل تاسې به ډوډۍ همدلته خورئ، بيا يې چاته په دې باره کې خبره وکړه او له سالون ووت، موږ څه وخت انتظار وکړ که د ارگ ډوډۍ مو نصيب شي، خو څه درک معلوم نه شو، څرنگه چې د لمانځه وخت و، د اوداسه تکل مو وکړ خو د اوبو درک نه و، کابو يو ساعت مو ډوډۍ ته انتظار وکړ په دې کې جنرال ساپي د ظاهر شاه وخت کې د ارگ د نظم او نسق په رابطه خبرې کولې، ده وويل ارگ هغه وخت ارگ و، چې ظاهرشاه پادشاه و، مولوي شيرين ته چا وويل ته خو دې خلکو ته نژدې يې له خپل اثر او رسوخ کار نشې اخيستی؟ هغه مجبور شو له ځايه پاڅېده دلته دوه تنه زموږ د وطن ځوانان په برگو دريشيو کې غوړ غوړ گرځېدل دواړه د جمعيت له نظامي مستعجل کورس فارغ شوي، خو دا يې له خپل شان سره مناسب نه گڼله چې له موږ سره پوښتنه او ستړي مشي وکړي، مولوي شيرين دوی ته غږ کړ چې دا خلک مو له کاره وايستل که ډوډۍ نه وي، چې څو، دوی ويل غوړی نه شته صبر وکړئ.

يوه نيمه بجه ډوډۍ راوړسېده د وريجو يو يو غوړی يې (۴) نفرو ته کېښود د پاسه پرې تور بانجان پراته و، خو د وچې ډوډۍ درک نه و، له ماسره غوري ته عبدالعزيز او يو بل سړی ناست و، څلور پنځه مړۍ به مو نه وې کړې چې د غوري له منځه کاکروچو جسدونه رابرسېره شول عبدالعزيز ته مې وويل وخوره د پادشاهانو ډوډۍ.

هغه چې وکتل ډوډۍ يې بس کړه، د لاسونو پاکولو ته اړ شوو يو پر بل له موبښلو او ږيرو تېرولو له شاهي ارگ نه ووځو.

جنرال ساپي وايي پخوا هم د ارگ مينيو کې بانجان پلو و، خو داسې

نه...

د سولې ښوونځي کې د علماوو غونډې:

په مکروريان کې له دولتي مطبعې لږ کوز د سولې په نامه د يوه ښوونځي ودانۍ ده، د دولتي مطبعې هغه برخه چې د لينو ټايب او چاپ ماشينونه په کې وو، د راکټونو له امله نړېدلي او سوځېدلي ده.

د سولې ښوونځی له دې مخکې له روسيې د نويو راوړل شويو افسرانو مېلمستون و، په وروستيو کې يې ځانگړی ښوونځي گرځولی، دلته له هرې کوټې سره يو عصري تشناب او دهلېز موجود دی، ملايانو د عصري تشنابو کار ورکړی... مانا کمودونه يې نړولي، لوتې، تېرې، يې په کې غورځولې دي...

د دغې پينځه پوړيزه ودانۍ په لاندیني پور کې يو اوږد سالون دی، چې نقشه يې د کنسرت او کنفرانسونو د سالون داسې ده.

دلته د اتحاد علمای افغانستان په نامه د ملايانو سل کسيزه ډله دېره ده، مولانا عبدالله ځاکري چې د کندهار يو ستر عالم او اور ژبی مقرر دی، د دوی مشري کوي، که څه هم ده ځان د اتحاد علما مشر نه گانه، خو په حقيقت کې په اصلي معنا د اتحاد علما مشر دی.

حقاني صاحب او نور مخور قوماندانان له دوی سره گډې جلسې لري او د موجوده بحران د حل په رابطه په تفاهم او فعاليت بوخت دي. د عقرب ۸ مه حقاني صاحب د اتحاد علما او قوماندانانو سره غونډه لرله، ځکه خو سهار د سولې مکتب ته ولاړو، په غونډه کې حقاني صاحب او ځاکري صاحب ويناوې وکړې، له يوې اوونۍ دا غونډې روانې دي، د حکومت په قانوني او شرعي حيثيت سخت انتقادونه کېږي، په دې کې د حل او عقد شورا لپاره د غړو د ټاکنې لپاره د

حکومتي کمیسیون له خوا په جوړه شوې لایحه او طرز العمل هم نیوکې وشوې، د عقرب ۱۰مه حقاني صاحب د علماوو د یوه هیئت په مشرۍ له رباني صاحب سره ملاقات وکړ.

بیا هم په ارگ کې:

ملاقات د گلخانې مانی کې دی، رباني صاحب دا ځل د هغه ستر سالون په ځای د تشریفاتو ریاست یوه واړه دفتر کې ناست دی، د تشریفاتو او سکرتریت چارې د امان الله په نامه یوه تخاري ځوان پر غاړه لرلی، ښه سره بلد یو، خو دلته یې په تشو ستړي مشوهم ځان نه زهیراوه.

کله چې هیئت د رباني صاحب دفتر ته ننوت، زه له ټولو وروستی وم، د ستړې مشي پر وخت یې راته ویل، ته له ملایانو سره څه کوې، ته باید له روشنفکرانو سره اوسې، روغېر مو وکړ، په کوټه کې زموږ په شمېر ۱۲ څوکۍ ایښودل شوې، چې په وار سره هر یو په یوه یوه څوکۍ کېناستو.

حقاني صاحب وویل: د ولایاتو پر اوضاع له حکومتي واکمنو، قوماندانان مخور او علما ښه پوهېږي، په کومه طریقه چې کمیسیون لایحه جوړه کړې، په دې طریقه د کامیابۍ صورت زموږ په نظر داسې معلومېږي، چې امکانات یې ډېر لږ دي، دا داسې ترمیم او جوړېدې شي، چې له هیئت سره د هر ولایت یو یو قوماندان، مخور او عالم مل شي، ترڅو حقیقتاً اهل حل او عقد انتخاب کړی شي، د موجوده لایحې له مخې ضرور جنجالونه او کړکېچونه پیدا کېږي.

رباني صاحب وويل: زه به له ورونو سره خبرې وکړم، که امکان ولري له هر ولايت نه يو يو قوماندان او عالم له دوی سره همکاري وکړي، خو حقاني صاحب ورته په ډاگه کړه، چې علماء او قوماندانان نه غواړي، په هيئت کې طفيلي ولاړ شي، د دوی گډون بايد رسمي بڼه ولري او رسمي حق ورکړی شي.

استاد رباني ويل: موږ به ورونو ته پېشنهاد وکړو، اميد دی چې عملي شي.

د حقاني صاحب په وينا د شورا غړي بايد په واقعي توگه انتخاب شي، داسې چې سبا د اعتراضونو، انتقادونو او مخالفتونو له لارې د شورا حقوقي او قانوني حيثيت جريحه دار نه شي.

د خدای پامانی پر وخت ما د خپلې زړې اشنایۍ او کشرتوب په خاطر بايد تر ټولو وروستی رخصت اخیستی وی، خو د حقاني صاحب له وتلو ځینو ملایانو دا هڅه کوله، ځان وروسته او په غوږ غوږ کې له رباني صاحب سره د خپل اخلاص اظهار وکړي.

يو دوو د رباني صاحب غوږو ته خپلې خولې دومره نژدې کړې، لکه مچې سره اخلي، دوی بڼه سره وپسېدل، څو تنو له دوی د زیاتو خصوصي خبرو لپاره ځانونه نور هم شاته کړل، هر عالم چې د سولې مکتب په غونډو کې به یې پر حکومت د نیوکو له امله په انتقادونو ځمکه لړزوله او د سالون له چټ گردونه خېژول، دلته یې اوازونه داسې غلي او ټیټ شول، چې رباني صاحب هم په مشکله اورېدی شوی، ماته دلته د دوی د هغو ټولو قلقو او دريځونو ماهیت بڼه څرگند شو، په تېره مولوي صدیق الله اخوندزاده او د علماوو اتحاد منشي مولوي سعیدالرحمن خوله رباني صاحب سره داسې د راز او نیاز سلسله

وغځوله، چې سړي ته به شک پیدا شو، چې دا گنې هغه نه دي، چې د سولې مکتب کې یې په دې هرڅه د ناروا تاپې لگولې.

ځکه خو ما د دې لپاره چې د دغو پټو معاملو په مخه کې خنډ نه شم د خدای پاماني لاسونه اوږده کړل، رباني صاحب پر هماغه پخواني انداز له یوې سپکې غاړې تازه کولو وروسته وویل، چېرته یې څه کوي؟ ده غوښتل نور څه هم ووايي، خو علماوو په زړه او سترگو کې ووېرولم، ځکه خو مې په دومره خبره ځان خلاص کړ، هماغه زور ملا، زړې تراوې، خدای پاماني مو وکړه او دوی مو خپلو پټو خبرو او پسپسکو ته پرېښودل.

داسې معلومېدل مولوي صدیق الله اخوندزاده، مولوي سعیدالرحمن او یو دوو نورو د څه خاصو رازونو سپرل غوښتل، رباني صاحب مولوي صدیق الله ته وویل، هغه زموږ خبره خو بیا همداسې پاتې شوه، خو مولوي صاحب نه غوښتل دا خبره په دغه محضر کې وسپړل شي، ځکه خو یې ځان نور هم وروستی کړ.

غوښتل مې له ډاکري صاحب سره مرکه وکړم، ده په مجلو کې د تصویرو په چاپولو وترتلم او د دوزخیانو کتار کې یې ودرولم، خو د مرکې په اړه یې وویل، چې لیکلي پوښتنې پرېږده او موږ به یې په حوصله سره ځوابونه ولیکو.

ما خپلې پوښتنې د دوی منشي مولوي سعیدالرحمن ته ورکړې او هغه دوې ورځې وروسته وعده راکړه، خو د یوې هفتې په تېرېدو یې بیا هم په خپله وعده وفا ونه کړه.

مولوي سعیدالرحمن ویل، په دې کې داسې سوال شوی، چې د هغې ځواب د فتوی حیثیت لري، ما پوښتنه کړې وه:

په تېرو شپږو میاشتو کې په کابل کې د مجاهدینو په نامه د مینځته راغلي حکومت شرعي، حقوقي او قانوني حیثیت تاسې څنگه گڼئ؟
ده وویل که ووايو چې دغه حکومت له شرعي حیثیت بې برخې دی،
دا خپله د جهاد اعلان دی او که وایو چې د شرعي حیثیت لرونکی دی،
خونه دی.

له همدې ځایه وه، چې ايله دوې هفتې وروسته یې لیکلي ځوابونه
راوسپارل او په دې اړه یې کښلي و: په افغانستان کې اسلامي حکومت
اعلان شوی، خو اجرات یې شرعي نه دي، ځکه خو پوره اسلامي
حکومت نه شو ورته ویلی.

د علماوو ستره غوښتنه حجاب دی، چې تر بلې هرې موضوع په
اهمیت او لومړیتوب ورته قایل او ډېر جدي دي، دا چې ښځې له
دفترونو گوښه شي، په داسې حال کې چې په هېواد کې له سره نظام
موجود نه دی، د قانون او نظم نښې د دولت په دستګاه او د خلکو او
ټولنې په مینځ کې نه لیدل کېږي، مرکزي حکومت نه شته چې د خپل
قوت او مشروعیت له مخې له دې او هغه کار څوک منع او یا ورته امر
وکړي، تر هغې چې یو نظام او قانون رامینځته نه شي، دا ډول ټینګار بې
ځایه دی.

دوی باید د نظام مشروعیت او د حکومت قانونیت پامور گڼلی وای،
له بد بخته چې لومړیتوبونه یې نه شوی درک کولای د فرعي مسایلو په
شاربلو یې وخت اړاوه...

مانا که مخلوط تعلیم یې بند کړ د ښځمنو په کار یې بندیز ولگاوه
تصویرونه چاپ نه شول، بیا دا حکومت اسلامي او شرعي دی، لوټ
تالان، غلا ډاکې یې د زغم دي...؟

ماته ډاکري صاحب مجله کې د عکسونو په خپراوي د الهي عذاب يادونه داسې ټکو کې وکړه، چې د واره مې ځان د دوزخ لمبو کې لیده، ځکه خو مې دوه گڼې له عکسونو پرته چاپ کړې.

رفيع صاحب راته د کاغذي پيسو د چاپ کيسه کړې وه، کله چې پادشاه پر کاغذي نوټو خپل عکسونه چاپ کړل، ملايانو د مخالفت غږ پورته کړ، چې دغه پيسې د چا جيب کې وي، لمونځ يې نه کېږي، صدر اعظم محمد هاشم خان غټ غټ ملايان مېلمانې کړل، د قرآنکریم ختم وشو، شاهي ډوډۍ وخورل شوه، يو يو پاکت يې ملايانو ته ونيو، دوی پاکتونه جيب کې کېښودل، اذان وشو او په جمعه د ماسپښين په لمانځه ودرېدل، د ټولو لمونځ وشو.

زه پوهېدم دا وړۍ نه شي شړۍ کېدۍ، ماته په ۱۳۶۱ کال کې د داعيونو علماوو هغه حرکت ياد و، چې ظاهراً د اتحاد سبب وگرځېد او په اشرفيه جومات کې په قرآنکریم، بخاري شريف او بيا بيت الله کې د مشرانو په لوړه منتج شو، خو په رياستونو، څوکیو او مادي امتيازاتو د داعيانو ښکېلتيا د تور بازار پلور او پېر رامنځته کړ.

کارتون له فرينټيئر پوسټ نه

ترخه رښتيا

واکمن د ارگ پر پخو دېوالونو سرسري نظر واچاوه، د ارگ ټولو برجونو ته څير شو، د گلخانې او دلکشا نقش او نگار يې په ذهن کې وگرځېد، پورته شين اسمان او شاوخوا شېر دروازې او اسمايي غرونه، لکه له خزانو چارپېر بڼامار داسې ورته معلوم شول.

د مور په سرو او پستو غاليو يې په کرار قدمونه اخیستل، دلکشا او گلخانې د ډېرو پادشاهانو سرونه خوړلي او ډېرو ترې نيمه خوا کېدې کړې، له ملکونو او دريابونو اوښتي دي، چا په کې کلونه د تخت د پاسه تېر کړي، چا مياشتې او ورځې، خو د داسې بې شرمۍ او رسوايۍ پادشاهي د داسې لوټ تالان، مرگونو او وحشتونو واکمني ارگ نه ده ليدلې.

نن چې افغانستان کابل کې رالڼد شوی او کابل ارگ کې، واکمن ورڅخه تېر نه دی، که هرڅه کېږي خو چې د دوی د ارگ واکمني پرځای

وي.

داسې ښکاري واکمن له ارگ د باندې هېڅ نه ويني، نه دا مرگوني لوره او فقر، نه دا ورانه وراني، نه دا لوټ تالان او نه هم دا مرگ او ويني.

ارگ ته نن يوې ډلې د تلو اراده کړې، چې واکمن ته په ډاگه کړي، دا حکومت؛ حکومت نه دی، هلته چې د خلکو مال، عزت او ژوند خوندي نه وي، حکومت او بيا اسلامي حکومت څه مانا...؟ چې يو هېواد او ولس د کافر په واکمني کې سلامت پاتېدای شي د ظالم نه...

نن يو څوک غواړي د افضل الجهاد کلمه الحق عندالسلطان جابر سنت ژوندی کړي، د واکمن پر وړاندې ودرېږي.

وايي د وخت واکمن يو ستانه خپل دربار ته غوښتی و، هغه ورغی د ارگ دننه چې په غاليو تېرېده، پاڅي يې پورته بډ وهلې او چې راووت غږ يې کړ اوبه راوړئ، پښې پرېمينځم د کوم ملنگ له پوښتنې سره يې ويل، دا لارې دا غالي ټولې وينو نيولي.

واکمن ته مخامخ کېناستل هغه ورته د انگورو، منو او مېوو ډک غوري کېښودل، خو دوی مخ واړاوه، کله چې پر افغانستان روسانو تېری وکړ، مرحوم دوست محمد کامل د افغانستان منې ونه خوړلې، د ده په خبره د دغو منو سرخي ورته د هغه شهيد وينه برېښېده چې په غرونو کې د وطن د ازادۍ په سنگرو کې توی شوې او بيا واورو او بارانونو دا ويني ويالو او باغونو ته راوړې او د ونو په څانگو او ريښو کې منو ته رسېدلې دي.

د واکمن تندي تريو شو، په زړه کې يې د زور، زر او تزوير ټولې حيلې او حربې وگرځېدې، د خپل شان او شوکت سپکاوی يې وگاڼه خو د

احتياط واگي بيا هم راتينگ کړې.

هغوی داسې ناست دي، لکه د مدرسې په انگر کې طالبانو ته تدریس کوي، نه یې د گلخانې کش او فش ته پام دی او نه د پادشاهۍ نورو نورو او مظاهرو ته.

واکمن هر یوه ته گوري، د دوی دا بې نیازی او استغنا نه شي زغملی، خپل تحقیر یې گني.

واکمن فکر کوي، اوس به د پیسو، ځمکو، څوکیو او منصبونو تمه دا هرڅه زما په لمن کې وغورځوي، گومان کوي، چې د منصبونو او پیسو وعدې به دلته د هغوی د ملگرتیا او ملاتړ پوخ تیرون رامینځته کړي.

له دوی یوه پر ږیره له لاس کښلو، ویل: دا څه مو راخیستي اسلامي حکومت او نظام داسې وي، ستاسې له لاسه ټول ملت د جاهلیت په ژوند کې د تباهی خواته روان دی...

واکمن شاوخوا په کتلو، په پسته څوکی کې وخوځېد، گردچاپېره ولاړ وسله وال یې له نظره تېر کړل، وایي، تاسې ولې د حکومت پر مخالفانو د بغاوت فتوی نه لگوئ.

هغه یې خبره پرې کړه، د هیلې خلاف ورته وایي، ستا حکومت اسلامي نه دی، نو پر مخالف یې څنگه د باغي حکم وکړو، ته حکومت اسلامي کړه، موږ به ستا مخالف هم باغي اعلان کړو، واکمن له دې خبرې سره ټکان وخوړ، د ده غوږو له مودو داسې خبرې نه وې اورېدلې، بې اختیاره داسې نه، لکه د یوه هېواد واکمن داسې لکه پېښور کې د تنظیم دارالانشاء کې ناست وي، وایي ته په خپله خبره مین یې...

هغه یې خبره پرې کړه؛ هو!

زه به په خپله خبره مين وم، زما به دا يوه مينه وي، خو ستا عشقونه ډېر دي، ته پر چوکۍ عاشق يې، ته پر قدرت مين يې او ته پر... ته د قدرت وړي يې...

واکمن وايي، زه ټانکونه لرم، الوتکې، عسکر، زور لرم، هرڅه کولی شم، خو هغه ورته په سره سينه او اطمینان وايي، ستا د دريو ورځو بادشاهي ده، دا هم څوک نه درسره مني، له تا مخکې دلته يو بل چا هم داسې خبرې کولې او په زور او طاقت نازېده، خو الله تعالى څنگه کړل، کلونه مخکې بل چا هم دا خبره کړې وه.

موږ د اسلام په خاطر ستا ترڅنگ درېزو، تاته د بيعت لاس درکوو، که نه ټول پوهېږو دا څوکۍ د پښتانه ده، خو موږ د اسلام لپاره ستا حکومت ته غاړه ږدو، منو يې خو د خدای خاطر وکړه، ته خپل حکومت سم او پر اسلام او شريعت برابر کړه...

واکمن پر چوکۍ وغورځېد، داسې لکه واوره لمر ته ونيسي، لکه هرڅه يې همدا اوس د هغوی په مخ کې بایلي وي، خو هغوی له هر څه بې نيازه، له تمې او دنیاوي گټو بې پروا، لکه واکمن ورته د لوست لپاره گونډه وهلې، لکه مدرسه کې شاگرد د استاد پر وړاندې.

RABBANI LAUNCHES ANTI-TALIBAN
FORCE — (NEWS ITEM)

د علماوو اتحاد

د شپېتو برېڅو ورځ په ورځ کمی دی:

کشاف صاحب د علماوو اتحاد مشاور دی، له ده سره مو، د وضعې په رابطه خبرې وکړې، له حالاتو څوړېده، ما ترې پوښتنه وکړه، سیاف صاحب څه وایي، ویل له هغه هم لار ورکه ده.

ما ورته کړه، پر موږ یې لار ورکه ده....؟

ده وویل د دې درک ته لگوه، توپیر یې ته راباسه، ما ویل لار کړه، گامونه کاواکه منزل ورک... له چا لار ورکه وي، چا لار ورکړه کړې وي، څوک په ورکو لارو ډغرې خوري، څوک د کږو لارو لالهاند اوسي... څوک له نورو لارې ورکولو ته اړم وي.

۱۳۵۹ لمريز کال د میزان میاشت وه... اشرفیه جومات کې جماعت اسلامي جهاد کانفرانس رابللی... قاضي حسين احمد د جماعت

اسلامي سكرتر جنرال و... استاد سياف چې ۱۳۵۴ کال له اخواني مخکښانو سره بندي شوی و، د جدې له شپږمې وروسته په ژوندي راوتو... پېښور کې د مجاهدينو د مشرتابه پر ستيج ولاړ و... د ده وينا د تکبير په نارو او تودو احساساتو بدرگه کېده... د زنده باد شعارونو ځمکه لړزوله، د استاد د وينا له هر ټکي قاضي صاحب من من غوښې اخيستې...

جماعتیان په جامو کې نه ځاييدل... استاد سياف په داسې فصاحت وينا کوله چې ټولو د ده په خبره کې سترگې ښخې کړې وې... استاد سياف ويل: موږ د خاورې د آزادۍ لپاره جهاد نه کوو، که افغانستان کې اسلامي حکومت او شريعت نشي ټينگېدې، خدای دې له سره آزاد نه کړي... موږ له اسلامي نظام او حکومت پرته د افغانستان آزادي نه غواړو... خو اوس له استاد په خپل اسلامي حکومت او شريعت کې لار ورکه ده...؟

استاد سياف لار، منزل او ځان هرڅه ورك کړي، په ورکو لارو پسې لگېدلی، هرڅه يې دغه قمار ته نيولی... د کونډې نه دين شو نه.... له کشاف صاحب مې د مرکې هيله وکړه، ويل يې مرکه څه کوې، نور مې زړه دی کرښه هم ونه ليکم.

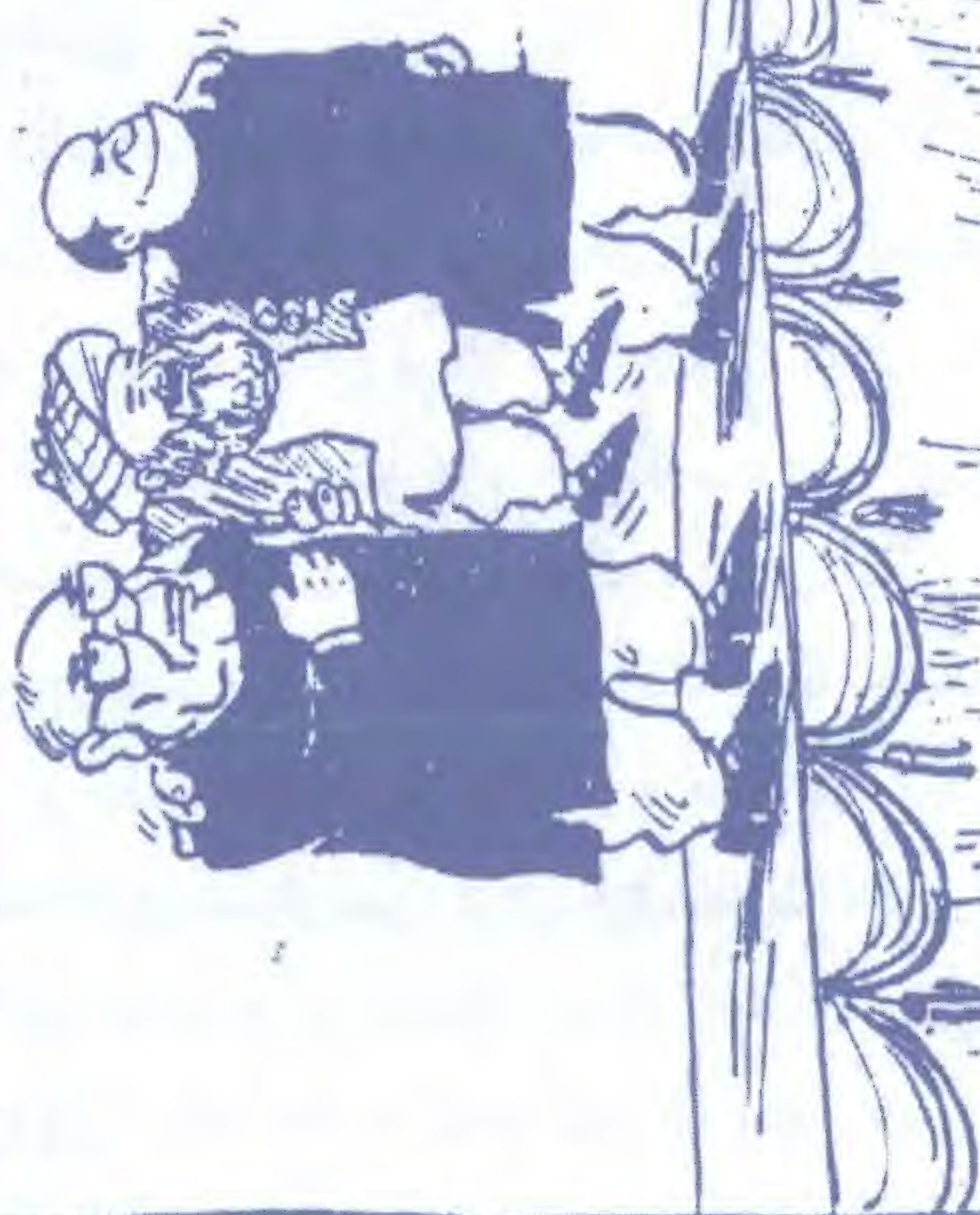
د علماوو په اتحاد کې نور دوستان لکه مولوي احمد گل چې له دوی سره مې لڼه کې الفتوی مجلې د لومړي چلوونکي په توگه کار کړی، قاضي ميرزا خان دليلې او نورو سره ملاقاتونه وشول، د علماوو له اتحاد سره مولوي محمد مير، مولوي فضل هادي شينواری، مولوي عبدالحی زعفراني او نورو ملايانو چې زياترو د داعيانو د وخت تجربې لرلې برخوال دي، مولوي سعيد الرحمن د اتحاد علما منشي دی، ټول

اسناد، پرېکړې او پېشنهادونه له ده سره وي.

عجيبه خو دا وه، چې مولوي نصر الله منصور هم د علماوو د اتحاد غونډو کې برخه اخيسته، مولوي ارسلا هم په مخکنيو غونډو کې گډون کاوه، خو اوس يې د وزارت خواړه په دا ډول چارو نه بې خونده کول. له همدې ځايه وه چې د دغه حرکت په اړه له هماغه لومړۍ ورځې شکمن يم.

د اتحاد علما د گوتو په شمېر مشرانو په اخلاص او ريښتينولي شک نشوی کېدی خو ډېر يې د مقام او مادياتو په تمه په پټو ښکاره معاملو بوخت وو، په جیبونو کې يې بېلا بېلې عريضې گرځولې، سياسي پاسپورټونه، سياسي نمايندگيو کې يې د خپلو نازولو مقرري غوښتې، هر يوه سويه غلې ساتله، په ظاهر د اسلامي نظام او شريعت غوښتنه د پردې شانه د مادياتو مينه او تلوسه...

۲/۲۸ SEP 1992

ZAKOOR.

د استاد رباني غوښتنه

رباني صاحب د اتحاد علما په نامه يو ليک رالېږلی، که ملايان حکمتيار ته ورشي، چې لار خلاصه کړي، د کابل مظلومو خلکو ته چې د ژمي او لوږې تر مرگونې تهديد لاندې دي، غذايي او د سونگ مواد ورسول شي.

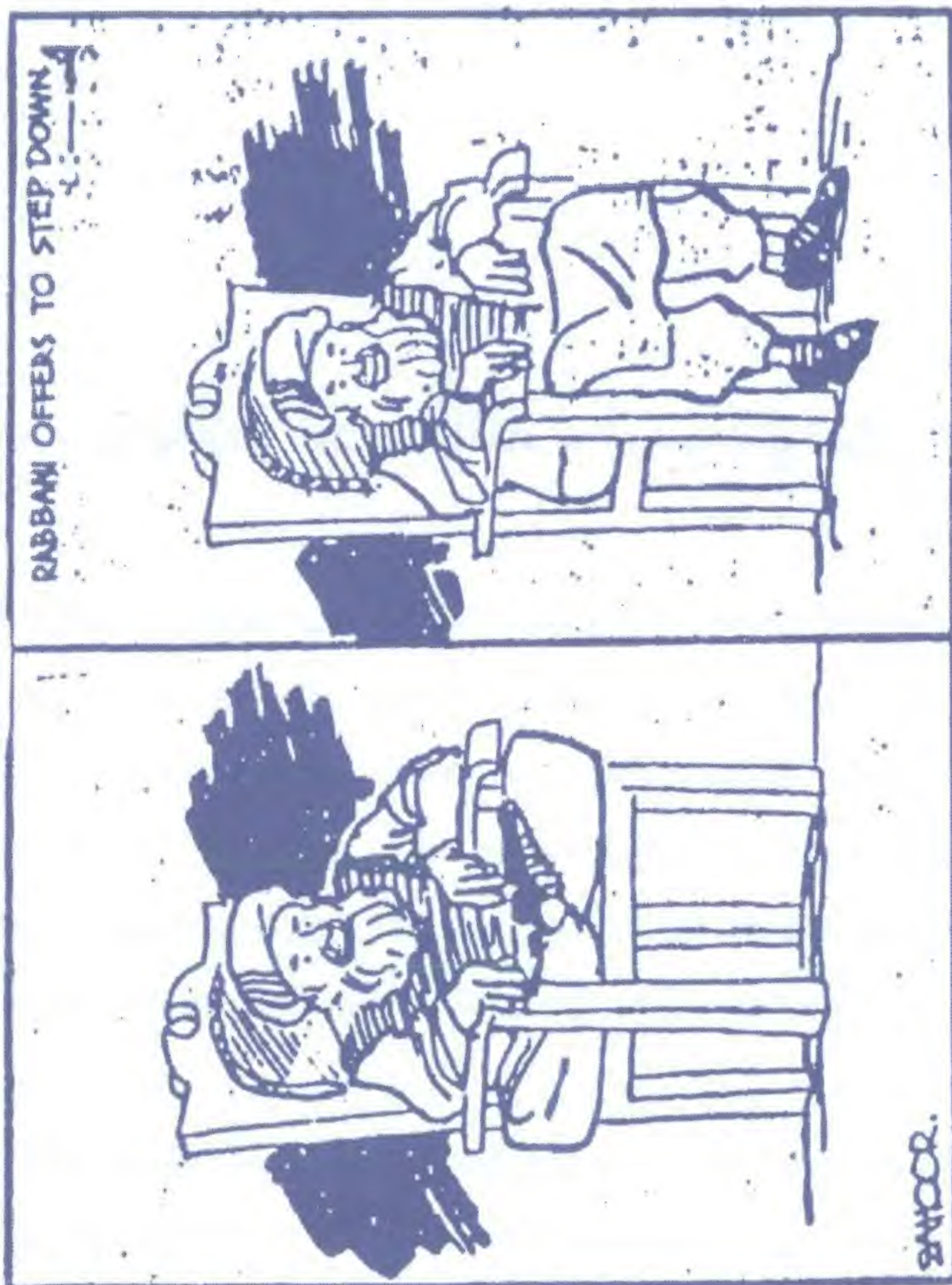
خو له دې مخکې رباني صاحب د حکمتيار د محاکمه کولو اعلان کړی و او مسعود دا غوره کړې وه، چې دا ځل به د حکمتيار قوتونه دومره په شا وتمبول، شي چې توغندي يې کابل ته راونه رسېږي، مسعود ويل حکمتيار ته يې قفس جوړ کړی، په سر چوک کې به يې راځوړند کړي...

د رباني صاحب د غوښتنې له امله حقاني او ډاکري صاحب له حکمتيار سره په دې هکله خبرې وکړې، خو د حکمتيار موقف دا و، چې له دې موادو په نظامي برخه کې استفاده کېږي، په پوځي برخو کې لگول کېږي، ملېشو ته رسېږي، خو داسې وخت هم راغی، چې ده خپله بالاحصار کې د ملېشو مرکز ته غذايي مواد ورسول.

له ډېر بحث وروسته حکمتيار موافقه وکړه، چې د علماوو اتحاد يوه هيئت تر نظارت لاندې پر ښاريانو د دغو موادو د وېش له تضمين وروسته لار پرانيستل شي، د لارو تړل يوه سوداگري رامینځته کړې، دا چې ځينو کسانو به له حکمتيار امرونه اخيستل او ډکې لارې به يې کابل ته لېږدولې، دغه مواد په دومره لوړه بيه پلورل کېدل چې هره لارې کې

مليونه افغانۍ پاتې کېدې.

نور نو چا د کابل له دروازو له يوه من زيات اوږه او يو کيلو زيات غوري نه شوی لېږدولی، کړۍ ورځ په کتارونو کې تېرېده، چې له پاتک د تېرېدو مخه ومومي... وحيد الله سباوون، فيض محمد او د حزب يو شمېر قومندانانو او مخورو په دغه سوداگرۍ کې چاغه ونډه لرله... حکمتيار صاحب هم ځينې خاصان په دغه امتياز نازول...

د ډاکټر نجيب الله د ليدو تلوسه

د ملگرو ملتونو ودانۍ سره جوخت چې ډاکټر نجيب الله پکې پنا اخیستې د مرحوم سردار نعيم خان کور دی، چې عزيز نعيم پر قوماندان عبدالحق پلورلی... حاجي دين محمد، مولوی خالص کله ناکله دلته دربار لگولی وي، ملا خېل صاحب هم دلته وي، د مولوی خالص د سکرتریت چارې پر مخ وړي، حامد کرزی هم دغه مانی کې مېشت دی... دغه مانی د ملگرو ملتو له هغې دفتر سره ديوال شریکه ده...

د ډاکټر نجيب الله د ليدو هیله ووايم که هوس زما خوب گرځېدلی، کله چې لومړی پلا دغه مانی ته ننوتم له ډاکټر سره مې د ليدو هیله

رژېدلې وگڼله... ذهن کې مې پر دېوال د ور اوښتو نخچه جوړه کړه، د
دېوال ارتفاع مې سنجوله، پلچرخي کې مې پر دغه کچه دېوال د ور
اوښتو توان وازمويه... په دې لټه کې يم چې کله پر دېوال ورمونده
کړم... سيد نعيم پاچا ته مې ياده کړه راته وايي يو دا کار درڅخه پاتې
و...؟

له ملاخېل صاحب سره مې راز شريک کړ... د ده په خبره اورېدلي
يې دي ډاکټر تومانيچ ورسره ساتي ستا په ور اوښتو کېدای شي د خطر
احساس وکړي... فلهاذا دا کار پرېږده...

بيا بله لار رابښه...

د ملگرو ملتو دفتر کې زما يو ترکي ملگري کار کوي، له هغه سره به
خبره وکړو... دوې اوونۍ دمخه کابل کې و، که څه هم ډېرې بهرني
کارکوونکي لېږدېدلې... خو دا راته وايه پر ډاکټر نجيب څه کوي...؟

- که د څو خبرو مخه ومومم

- ډېر دې خوښ دی...؟

- خوا خوږي ورسره لرم

- همدا خوښه ده

- له ډاکټر سره خیانت شوی

خپله د دغه خیانت پر دی... خپلو ملگرو ورسره خیانت کړی... اوس

يې ملگري ملتونه پرې دي...

ملگري يې په خیانت پرې دي... موږ يې په ناسم قضاوت او درک

ملامت... يو وخت به ټول پښېمانه اوسو، لکه د داود خان په اړه چې

عمومي حسرت موجود دی...

ترکانو د خپل يو صدراعظم عدنان مندریس په اعدام (۱۹۶۱) تر

اوسه د پښېماني کفاره پوره نگرای شوه... د پاکستان پر وجود د
 ذولفقار علي بوټو له اعدام لگېدلي زخمونه ناسور گرځېدلي...
 ايران کې يې د شاهنشاه له سقوط وروسته صدر اعظم امير عباس
 هویدا محاکمه کړ... اخوندانو په استهزا هویدا ته وويل له لسو کالو
 زيات د صدر اعظم په مقام له پاتې کېدو که ايران ته خپل کوم خدمت
 په گوتو کړي...؟

هویدا له جيب خودکار قلم راويوست... ويل ديارلس کاله وړاندې
 زما د صدارت پر لومړۍ ورځ چې د دغه قلم کومه بيه وه اوس هم په
 هماغه قيمت ولاړ دی...

ټولو په کرس وځنډل... دا هم کوم خدمت دی...؟
 هویدا يې اعدام کړ... د هویدا د دغه خدمت وزن ډېر ژر خلکو ته
 څرگند شو... هغوی چې د محاکمې پر مهال يې د هویدا په دغه خبره
 کټ، کټ ځنډلي وو، د حسرت لاس مروړي...

ډاکتر نجيب چانه دی اعدام کړی...

هېڅ گړنتي نشته، دلته هرڅه شوني دي... ناممکنات نشته...
 مازيگر به ډاکتر دروېښم...

هغه څنگه...

پخپله به يې وگورې

لور مازيگر دی، ډاکتر نجيب الله د حوډلۍ انگر کې والي بال کوي...

هماغسې پند، بشاش... زه به د خپلې دېرې په څېر...

زه حيران ولاړ يم... له لاس پېښو مې دمه ختلې... نه پر دېوال د

اوښتو توان وينم... نه مې له خولې غږ ختی شي... نه مې د...

د ملگرو ملتو ودانۍ دروازه کې د نظار شورا وسله وال ولاړ دي، له

دنده څوک دي، څنگه دي، پوره معلومات نه شته... يوه خبره کره ده، چې د ملگرو ملتو بهرنیو کارکوونکو له کابل ښار سترگې کړې... د بنين سيوان او ټوله کې د ملل متحد بې مخۍ ته گوره. مولوی خالص له شوروي اتحاد د داود خان، تره کي او امين پور غوښت، که مې ولید دا خبره يې ور په زړه کوم، چې د ډاکتر نجيب الله د بندي کېدو پور ولې نه غواړي، دی مو د چا قصاصي ته پرېښی...؟

حاجي نسيم ته مې ويل که کومه لار برابرولی شې. دی له جمعيت او نظار شورا سره ښې اړیکې لري... بله ورځ يې راته کره يو څوک يې پيدا کړی، ستا نوم به ډاکتر ته ورکړي، که يې ومنله کار کېږي... ما خپل نوم او مدعا پر يوه پاڼه ليکله... خو حاجي نسيم بې درکه دی... وایي وظيفه يې پرېښي...

سل زروڼه مې يو کرل... حقاني صاحب ښه موډ کې دی... ورته وایم له ډاکتر نجيب الله سره به څه کېږي...؟
- وایي څه ورسره کوې... رئيس جمهور کوې يې...؟
- په جمهوري ریاست خپلو کې نه جوړېږو...؟
- دوی هم يو بل سره په خپرې لگولو ستړي وو...
- پر پادشاهی څوک جوړ شوي...؟

- له ډاکتر نجيب سره يوه ځواني په کار ده... تاريخي ځواني... چې له دغه اسارت خلاص شي...

- ډاکتر نجيب پخپله خوښه ملگرو ملتو ته پنا ورې... وتلو ته به زړه ښه نه کړي... د غسې هڅه اختطاف ده...
- ملگري ملتونه چېرې...؟ د نظار شورا بنديخانه... که د ملگرو ملتو په نامه څه وای د نجيب الله او مملکت به دا حال نه و؟

- هرڅه چې دي د ملگرو ملتو نوم ورپورې دی... دی خپله ورغلی...
- شونې وه ډاکټر نجيب الله د سردار نعيم خان حوبلی ته په اوښتو
خوندي ایستل شوی وی...

- خو دا کار اسانه نه دی...

- د دغسې باور رامنځ ته کول گران دي...

- بله دا چې ډاکټر نجيب الله دې ته چمتو کېدی شوی...؟

د حقاني صاحب له خبرو د سړي زړه ته لوېده د مجلس اخر کې به
دې له خپلې هوکړې خبر کړي...

هېڅوک زموږ خبرو کې را ونه لوېدل... یوازې مولوی محمود راته
کړه... له دې تور به دې حاجي صاحب هم سپين نه کړای شي...

زه غلی بلکې خولې شوم، لکه نور د تورو نو تر بار لاندې سانه شم
اخيستی، خوله مې جينگه پاتې ده... ايله مې راتوله کړه...

زما ټول عمر له دغسې تورو بلکې پېغورو سره اغېزلی... له کابله مې
دغه دروند بار پخپلو اوږو پېښور ته لېږدولی - هلته مې ژوند د چارو،
چاکوگانو له تېرولو سره تېر کړی، سهار به چې دفتر ته ننوتم ملگري به
تېرو دوولسو ساعتو کې د لگېدلیو تورو نو، پېغورو نو په شخوند راتول
...و...

هغسې تورو نه چې اروا مې پرې شکه نه وه، بس د نه کړې گناه د
عذاب اور راباندې بل و...

زه زهير ناست يم، ناستو کسانو يو بل سره پسپسکی پيل کړی -
نیازی رانیژدې شو... ولې هغه ځای گروې چې بخار نه کوي...؟
زه پښېمانه او شرمنده يم... وایم که خدای وکړي څوک بله خبره
راواچوي، چې زه له کوټې د وتو مخه ومومم...

د حقاني صاحب لکه زړه راباندې سوځېدلی وي - ويل يې... د ډاکتر
نجيب د محاکمې ظرفيت نه شته، ټول خلاص گرځي... دی ولې بندي
دی...؟

د مکې فتحه کې ابو سفیان دومره دروند وتلل شو، چې مېنه او کور
يې د نورو لپاره د مصونيت مرکز وگرځېد...

که ملگري ملتونه وغواړي نجيب ايستلی شي... خو د نورو لپاره
دغې معاملې ته لاس اوږدول معقول نه دي...

پوښتنه دا ده، چې د ډاکتر نجيب ملگري، جنرالان څه شول، نه چا
مظاهره وکړه، نه يې پر ځان اور پورې کړ، د ده خپله خبره ده چې له يو
لک زيات حزبي ملگري يې لرل، تاته خير...؟

د دغې پرمختيا نوره کيسه بل وخت

اوس گوزاره د زړه په وينه کـــوو

حالات چې ښه شي بيا به مينه کوو

د مولانا منصور نیول:

د لیندۍ ۱۹مه د مولانا منصور یو ساتونکی سر وهلی بر وهلی د سولې مکتب ته راغی، له دې مخکې یو بل تن هم په وارخطایۍ راغلی و، خو څه یې نه وو ویلي، دویم هغه د منصور صاحب مربوط په دولت کې د مهاجريتو ستنېدو وزیر و احديار دی. د مولانا منصور یو بل ساتونکی چې کوماندويي تنگه اوبنۍ دریشي یې په دغه ساره کې اغوستې، کله به یې د ډگرمن او کله د جنرالي نښانونه پر اوږو تومبلي وو، ډاکري صاحب او حقاني صاحب ته څه وویل، بیا یې ساتونکي ته کړه، ودرېره کیسه وکړه، هغه خوارکی ودرېد، کیسه یې شروع کړه... په چهار اسیاب کې حزبیانو پر موږ حمله وکړه، منصور صاحب او ملگري یې ونيول، ايله ما وکولی شوای په تېښته بريالی شم، ده د مرگ ژوبلې په رابطه غوڅه خبره ونه کړه، خو داسې معلومېده، لکه څو تنه مړه زخمیان شوي وي. ټولو خپله خواشیني وښوده، یو څو څو دا د ټولو علماوو توهین وگانه، حقاني صاحب چهار اسیاب ته د ټلو خبره وکړه، که څه هم ملگرو د حقاني صاحب له ټلو سره مخالفت وکړ، هسې نه دې کې هم لکه د مخه کومه توطئه نغښتې وي، خو حقاني صاحب پتېيلې، چې خپله د داغې زېږې د حل اقدام وکړي، ځکه څو یې هغوی ته چې د نه ټلو خبره کوله ویل تاسې مه راسره ځئ. کابل د خپل سیاست او پالیسۍ له مخې غوښتل په هغو سیمو کې کورني کرکېچونه او جنجالونه پیدا کړي، چې په حال او مستقبل کې یې د ځواک د تمرکز او ایجاد اندېښنه ترې لرله، له همدې ځایه وه چې په

داسې سيمو کې يې د بېلا بېلو اړخونو د تمويل او تطميع له لارې د رېږو پيدا کولو هڅه کوله، د پکتيا والي په توگه د مولوي نصر الله منصور ټاکنه له دغو هڅو گڼل کېږي.

مولوي منصور د مالي امکاناتو له مخې پکتيا کې د يوې پاينگاه هڅه کوله گردېز کې يې له ځينو قوماندانانو د دولتي ودانيو په اخيستلو سره هلته د دولتي تاسيساتو د خرڅولو طريقه او تجارت ايجاد کړ، ځکه خو گردېز ته د ده هر وارې تگ پر پيسو د ډکو بوجيو په بدرگه ترسره کېده. چهار اسيا ته د تلو لپاره د بت خاک لار غوره کړی شوه، ځکه خو مو بېرته د پلچرخي په استقامت حرکت وکړ، غرمه وه چې پلچرخي ته ورسېدو، ډوډۍ ته د ټولو اشتها برابره وه، خو حقاني صاحب بېله دې چې مرکز ته وگرځي، سیده د بت خاک لار ونيوله موږ هم وږي تېري پسې روان شو.

د بگراميو ورکشاپ کې د حزب اسلامي له يو قوماندان سيد الرحمن سره لیده کاته وشول، چې حکمتيار ته په دې هکله خبر ورکړي، موږ د احوال تر رسېدو د ابوحنيفه مدرسي دننه جومات ته ولاړو.

د جومات د اوداسه پاڅه ځايونه له خاورو سره برابر و، د مدرسي د دروازې دننه د تيليفون کوټې هم ښکې دي، جومات ځای ځای رالوېدلی کڼد او کپړ و، چې په دې وروستيو کې يې د بېرته جوړولو لپاره ځای ځای بې ډوله سمټکاري شوې وه، د فرش درک نه و.

د روسانو له تيري سره دلته شوروي لښکرو اړولي وو- مدرسه يې د کابل کومې بلې ودانۍ ته لېږدولې وه...

ماته څوارلس کاله دمخه د لمونځونو لړۍ را په زړه شوه، د ماسپښين په جمع لمنځونه چې په لومړي صف کې به شل پنځه ويشت

استادان له سپينو لنگوتو سره ولاړ وو.

د جمعې پر ورځ به د شهيد مولوي عبدالرب احدي وردگ خطابت او د محصيلينو متفاوتې څېرې او کريکټرونه را په زړه شول، خو دا ټول لکه خوب داسې و، د هغې ارامۍ او سوکالۍ ځای اوس د مرگ وېرې او وحشت پاتې شونو نيولې، چې د ليدونکو د اعصابو او احساساتو مراندې يې پرېکولې.

ابو حنيفه مدرسه د اخوانيانو مرکز پېژندل کېده، له استاد رباني تر سياف ډېرې د دغې مدرسې فارغان دي، اخوانيزم د دغې مدرسې موډ او فيشن گرځېدلی و، زموږ يو استاد به چې په غوسه شو، له ځان سره به يې ويل: مدرسه امام ابوحنيفه است... ؟ اگر امام ابوحنيفه زنده ميبود مدرسه خوده در ميداد...

له لمانځه وروسته مو حرکت وکړ، د کمريو د کلي مينځ کې له غځېدلي خام سړک تېر او د کابل لوگر سړک ته د شېوکيو له اړخه ورگډ شو، لږ مخکې د موټرو وړوکې قافله مخې ته راغله، دا قافله د بڼاغلي مجددي وه، چې د حکمتيار صاحب له ملاقات راگرځېدلې وه.

د حکمتيار او مجددي زړه بداوی چې په سخته دښمنۍ اوښتې و، د روغې جوړې امکانات يې نه ليدل کېدل، ده حکمتيار د خپل رياست په وخت کې د پاکستان له سفره څخه د راستنېدو پر وخت د خپلې الوتکې پر راکتي حمله تورن کړی و، دوی يو د بل پر ضد تبليغاتي کمپاين غځولی و، له بهرنيو راډيوگانو سره له مرکو پرته د حزب اسلامي شهادت له مسعود او رباني زيات د مجددي پر خلاف موضع نيولې وه، وروسته بيا بڼاغلي مجددي د الوتکې حمله پر احمد شاه مسعود واړوله، حکمتيار صاحب به ويل د حضرت صاحب جبهه يې جيب کې

ځانپري، مجددي به په احساساتي بڼه او بدو ردو خوله خلاصه کړه.

خو په راوړوسته کې د واک پر سر له مسعود او رباني سره جنجالو

حضرت صاحب له دوی زړه توري او حکمتیار ته نژدې کړ، مجددي ويل:

حکمتیار سره خو څه پدې کشتي نه درلود...

مجددي او حقاني صاحب د سرک پر غاړه لنډې خبرې وکړې،

معلومه شوه مجددي له حکمتیار سره د نوې يارانې سره سره په دې نه

و توانېدلي مولانا منصور د حکمتیار له بنده خلاص کړي، مجددي

وويل: حکمتیار وعده ورکړ، چې منصور به خوشې وکړي...

مازيگر د چهار اسباب تعليمي غونډ کې د حکمتیار مقر ته ورسېدو،

دلته د منصور صاحب نوي لندکروزر ولاړ و، چې دوی ورځې دمخه ورته

حاجي داود شاه ځدران له پاکستان راوستلی، د موټر هيندارې ماتې، او

ځای ځای داغمنې وې.

دېره سخته څارنه کېده، د حزبپالو يوه يوه ټولي تر تعقيب لاندې

وښوو.

حکمتیار په لومړي سر کې خورا جدي و، په هېڅ توگه يې د منصور

خلاصون ته غاړه نه ايښوده.

په دې رابطه د حکمتیار نقطه نظر دا و، چې د منصور کسانو په

گردېز کې د حزب اسلامي څو تنه مجاهدين شهيدان کړي، نن چې

منصور گردېز ته روان و، د هغو شهيدانو وارثانو ورته لار نيولې وه، د

دې لپاره چې موږ هغوی قانع کړي وی، چې لاره خوشې کړي، منصور

صاحب ته مو احوال ولېږه چې زموږ په قرارگاه کې چې د سرک پر غاړه

ده معطل شي، خو دوی زموږ پر مجاهدينو بريد وکړ، څو تنه شهيدان

او زخميان شول، د هغوی دوستان اوس نه درېږي او د منصور محاکمه

او قصاص غواري، ځكه خو د محاكمې تر دايرېدو مخکې د منصور خلاصون امکان نه لري.

په وژل شويو کسانو کې د هلمند مجاهدينو دوه تنه هم شامل وو، چې د منصور ملگرو د جبار مېشه بلل، خو ډاکري صاحب د هلمند مجاهدين بشوول.

حکمتيار ډاډه معلومېده، ده ويل: منصور په کومه پښتوانه او قوت د پکتيا ولايت کوي او سپين سترگي دا چې د واکمنو په دفاع کې يې داسې موقف نيولی، چې د علم حشيت او عظمت يې له خاورو سره برابر کړی دی.

له پينځه ساعته پر له پسې خبرو او بحث وروسته حکمتيار د حقاني په ټينگار او احترام دې ته چمتو شو، چې د يوه هيئت له ټاکلو او په دې رابطه د تحقيقاتو او پلټنې له تضمين وروسته مولانا منصور، حقاني صاحب ته وسپاري. د دې پلټنې لپاره د پلټنې د ټيم لاسوند او له همدې ځايه د قضیې د تحقيق لپاره د علماوو يو هيئت وټاکل شو، چې په دې رابطه تحقيق او پلټنه وکړي او هرڅوک چې پر وڅېړي، د شرعي اصولو له مخې ورسره چلند وشي.

د هيئت غړي لاندې علماء دي: محترم مولوي نظام الدين حقاني، محترم مولوي عبدالرحيم اخوندزاده، محترم مولوي محمد مير، د ۱۶ پلټنې د ټيم لاسوند پر سند محترم ډاکري اوحقاني صاحب د تضمين کوونکو او شاهدانو په توگه لاسليکونه وکړل او حکمتيار له دې شرط سره لاسليک کړی و، چې د هيئت له تحقيق وروسته بايد مجرم ته شرعي جزا ورکړي شي.

تېر ماخوستن و چې حقاني صاحب د مولوي منصور د خلاصون توافق ترلاسه کړ، مولوي منصور له سړک سره نژدې د حزب يوه بله قرارگاه کې بندي و، دی په داسې حال کې د حقاني صاحب له خوا راويستل شو، چې يو زور پکول يې پر سر او همېشني چپنه په تن نه وه، يو خیرن خادر يې له ځانه تاو کړی و، د عينکو درک يې نه و، د باندې د حزب له يوه مجاهد سره يو جوړه عينکې وې، په ډېر غرور او افتخار يې ويل، دا د منصور عينکې دي.

حقاني صاحب مولوي منصور له ځان سره په موټر کې کېناوه او پلچرخي ته يې خپل استوگنځای ته راوړساره.

د منصور صاحب د نورې ډلې د خلاصون په هکله حکمتيار موافقه ونه کړه، ظاهراً يې دا ويل چې کېدی شي د وژل شويو حزيانو دوستان په يوه سخت انتقامي عمل لاس پورې کړي، ځکه خو بايد د هغوی د اطمینان او احساساتو د کنټرول لپاره پاتې شي او که حالات مساعد و، سبا به يې خوشې کړو، حقاني صاحب منصور خپلې کوټې ته له ځان سره بوتی، د چای ډوډۍ له خوړلو وروسته يې د ده د اصرار له مخې د محافظينو يوه قافله کې په درناوي رخصت کړ.

کابل راډيو اعلان کړه، چې مولوي نصر الله منصور د څلورو لکو ډالرو معادل افغاني له ځان سره لېږدولې، چې حزب ترې نيولي دي.

پر سبا د عقرب ۲۰ مه د سولې مکتب کې بيا د علماوو او قوماندانانو غونډه وه، مولوي منصور هم ورته ځان راوړساره، خو دا ځل د کوم وزير بنز موټر کې راغی، ځکه چې موټر، عمله او باډيگارد يې لا د حکمتيار له بنده نه وو ازاد شوي.

حقاني صاحب، مولوي عبدالرحيم اخوندزاده او مولوي شیرين

شجاعت حکمتیار ته ولېږل، چې د وعدې له مخې د منصور ملگري له ځان سره راولي، خو هغوی تش لاس راوړسېدل.

حکمتیار د هیئت له تحقیق او فیصلې مخکې د دوی خلاصون ناممکن ګانه او دا یې ویلي وو، چې که بیا په دې رابطه څوک راغلل، که مجاهدینو هر ډول عکس العمل وښود مسوولیت به یې زموږ پر غاړه نه وي.

مولوي منصور لکه د پخوا په څېر لنگوټی تړلی و، خو لا چپنه یې نه وه پیدا کړې او پر واسکت یې د پاسه له ځانه سپین خادر تاو کړی و، دی په تالار کې ودرېد او حاضرینو ته یې د پروڼې واقعې په هکله معلومات او توضیحات ورکړل:

...کله چې موږ چهار اسیاب ته ورسېدو، د حزب افرادو زموږ مخه نیولې وه، ما خپل مجاهدین له مقاومت منع کړل، خو دوی چې زما د موټر دروازه خلاصه کړه، شعارونه یې ورکول چې دوستم مو نیولی، گلم جم مو ونیو او داسې نور شعارونه یې ورکول، له تشدد یې کار واخیست، زموږ پل ملگرو یې حمله او ډزې وکړې، کله چې کشمیر خان راغی، هغه له لارڅخه بېخبري ښکاره کړه، ویې ویل تاسې به له ما سره تر هغې قرار ګاه ولاړ شئ...

خو اوس دا وایم، که تر مازیګره زما ملگري خوشي نه شول، په ټول افغانستان کې به د حزب په خلاف سرتاسري جګړه پیل شي، همدا اوس موږ ته له مختلفو ولایتونو مخابرې راغلې، چې د حملې تیاری نیسي.

مازیګر بیا حقاني صاحب چهار اسیاب ته ولاړ او تېر ماخوستن و، چې د منصور ډله چې د ده زوی هم په کې و، له ځان سره پلچرخي ته راوستل او پر سبا یې په څو موټرو کې د پخواني رژیم د مرکزي کمېټې

دفتر ته ورسول، چې له ارگ او وزارت دفاع سره جوخت او د حرکت انقلاب اسلامي لپاره خوشې شوي وو.

د جمعيت نشراتي ارگان مجاهد د ۱۳۷۱ کال ۱۸ مه گڼه کې په غټو تورو يوازې دومره ليکلي: قضيه مولوی نصر الله منصور بکجا رسيد؟ تر دغه عنوان لاندې په وړو تورو راغلي. در شماره آینده بخوانيد، (خو دا موضوع واکمنو ته دومره بې ارزښته وه، چې په بله گڼه کې يې څه پرې ونه ليکل.

د حکمتيار ليک:

محترم مولوی صاحب ذاکري او مولوی صاحب حقاني!

السلام عليكم ورحمة الله و برکاته!

په الهی امان کې اوسئ او په خپلو ټولو ایماني دندو کې بريالي اوسئ.

غوارم د لړم د میاشتې د ۱۹ مې نېټې د حادثې او د هغې د پس منظر په باب تاسې په جریان کې واچوم.

په داسې حال کې چې موږ د جناب مولوی نصرالله منصور سره

هېڅ دښمني نه لرو او د هغه په مراتبو مخالفتونه له نظره غورځوو، خو

هغه موږ او زموږ مجاهدینو ته د لار وهونکو خطاب وکړ، هغه د حزب

تر ولکې لاندې سیمه کې تگ راتگ درلود، خو چا ورته مزاحمت نه

جوړاوه، له کمونستانو او ملېشو سره یې زموږ د جگړې پر وخت بې

دلیلې اعلان وکړ، چې له شانه به د حزب پر ځواکونو برید وکړي، او په

دې توگه یې ځان له حزب اسلامي سره د جگړې د لوري په توگه مطرح

او د ملیشو د یرغل نه یې دفاع وکړه، خو موږ یې پر وړاندې هېڅ نوعه عکس العمل ونه ښود، په داسې حال کې چې ټولو ته څرگنده ده چې د حزب اسلامي د مؤمنو ځواکونو پر وړاندې څومره وزن او موقعیت لري، ځان یې د سولې هیئت غړی وگاڼه او زموږ له موافقې پرته یې اعلان وکړ، چې باید حزب اسلامي د مرزبان له غونډې د ملیشو له وتلو سره جوخت خپل ځواکونه له چهار اسیاب او بښي حصار څخه وباسي، چې نه د سولې هیئت داسې پرېکړه کړې وه، او نه دي موږ د سولې د هیئت په توګه پېژندلې و، او نه د سولې غړی و، خو له دې سره سره موږ د هغه د دې جنګ افروزانه څرګندونو پر وړاندې هېڅ عکس العمل ونه ښود، په پکتیا ولایت کې یې په یوه طرفه اقداماتو لاس پورې کړ، په گردیز کې یې د کمونستانو او ملیشو حکومت اعلان کړ، په ولسوالیو کې یې مسئولین وټاکل، په دغه ټاکنو کې یې د حزب یو تن هم ونه نیو، همدا راز یې د نظامي قطعاتو د جوړېدو، اقدام وکړ، او له ایتلافي ادارې یې د دغه منظور لپاره کافي امکانات تر لاسه کړل، او ویې غوښتل چې له دې امکاناتو څخه پر گردیز او نورو سیمو باندې د خپل تسلط پیدا کولو لپاره استفاده وکړي، موږ بیا هم خاموش وو، او په هېڅ عکس العمل مو لاس پورې نه کړ. په راتلونکو مهالو کې به د هغه شهید قوماندان کوچی زموږ له څلورو نورو مجاهدینو سره د ده د افرادو په لاسونو د گردیز ښار کې تر برید لاندې ونیول شول او شهیدان کړی شول، زموږ مجاهدینو غوښتل خپل غچ واخلي، او شدید عکس العمل وښيي خو موږ د هغوی مخه ونیوله. له ملیشو سره د جګړې پر وخت د حزب اسلامي یو قوماندان د خپلو مجاهدینو سره د صدیق الله د کسانو له خوا پلچرخي کې ونیول شو،

خو د حرکت له مسوولينو سره د هغه د خوشې کولو په باب زموږ د وار وار تماسونو باوجود هغه خوشي نه کړی شو. خو موږ د عکس العمل پر ځای صبر او زغم ته ترجيح ورکړه، نه يوازې موږ له ټولو مخالفونو سترگې پټې کړې، بلکې ومو غوښتل د حرکت انقلاب اسلامي مشر د انتقالي دورې جمهور رئيس په توگه انتخاب کړو او موږ دا طرح يعنې د انتقالي دورې د مشر په توگه د حرکت د مشر ټاکنه پخپله له ده سره مطرح او له نورو مشرانو سره مو تفاهم وکړ، خو د حرکت ځينې غړي چې د نورو په وسيله تقويه شوي وو، که زموږ د لارې خنډ نه وی شوي، او مولوی صاحب محمدنبي يې د کابل پر پرېښودو او پېښور ته په تلو نه وی محبور کړی، نو اوس به هغه د انتقالي دورې جمهور رئيس وی.

خو موږ په دې برخه کې او هم په دې باب چې حرکت انقلاب اسلامي يو لوی تنظيم گڼو او د هغه له قيادت او افرادو سره د نیکو اړیکو غوښتونکي يو، ډېر سندونه او شواهد وړاندې کولای شو، د لړم د ۱۹ نېټې د حادثې هم مولوي منصور عامل و او د هغې مقدمې يې برابرې کړې وې، کسانو يې په وحشيانه عمل لاس پورې کړ، د يوولسو مجاهدينو د تپې کېدو او شهادت سبب شو، موږ له نهايي صبر او زغم نه کار واخيست او ومو غوښتل چې هغوی ته تاوان ونه رسېږي، زموږ مجاهدينو دی د حادثې له صحنې ويوست، او په داسې حال کې چې د هغه د اوسېدو ځای د شهيدانو او ټپيانو د ورته وو لخوا محاصره شوی و، او له هغه نه د غچ اخيستو او شرعي محاکمې غوښتونکي وو، موږ منصور صاحب د هغوی له منځه راويوست او تاسو ته مو وسپاره، په سبا د ده نور کسان موږ په دې شرط خوشې کړل چې د محاکمې او شرعي پرېکړې لپاره به هيئت ټاکل کېږي، ما د ده د وسايلو او اجناسو د

راتولولو او استراد احكام صادر كړل، تاسې زموږ د صلح جويانه اقداماتو پر وړاندې تضمين وكړ، چې د سولې هيئت به د دې فيصلې په برخه كې شرعي پرېكړه صادره كړي او د خودسرانه اقدام او عكس العمل، غچ اخيستنو او ماجراجو يانه حركتونو د تر سره كولو مخه به نيسي خو متاسفانه مولوی منصور د ائتلافي رژيم د خبري وسايلو له لارې داسې څرگندونې وكړې چې موږ هغه د حزب اسلامي پر وړاندې د ده د جگړې له اعلان سره مترادفې گڼو، په پېښور او گردیز كې يې غونډې جوړې كړې، او له ټولو اخلاقي موازينو څخه د مخالفو شعارونو په وركولو يې لاس پورې كړ.

او ويې غوښتل چې د دې فتنې د اور لمن نورو سيمو ته پراخه كړي، كاشكې هغه او د هغه ملگرو په كابل كې د مسلمانانو د زنداني كولو، تلاشي، يرغلونو او خونړيو پېښو د وقوع په باب چې هره ورځ كابل كې تکرارېږي، عكس العمل ښوولای وي، كاشكې هغه او د هغه پلويانو د كابل ښار د خلكو په عزتونو، سر او مالونو باندې د هرې ورځې كېدونكو تجاوزونو په مقابل كې رد عمل ښودلای وای او په كابل ښار كې يې د ملي شتمنيو چور او چپاول، د مجاهدينو او قوماندانانو سره دكړو وړو لكه چې مولوی حقاني سره وشول مخه نيولې وي او عكس العمل يې څرگند كړی وای.

عجيبه ده چې دوی دا ټولې پېښې عادي بولي او پر وړاندې يې هېڅ عكس العمل نه ښيي، كه په كابل كې هره ورځ په سلگونه كسان وژل كېږي، او په لسگونو كورونو باندې تېرى كېږي، كمونستان پر اوضاع مسلط كېږي، مهم او اساسي پوستونه تر لاسه كوي، استراتيژيك او حاكم نقاط اشغالوي او په زياتېدونكي ډول د خپلو سياسي او پوځي

پايگاوو په استحکام لاس پورې کوي، دا ټول زموږ دوستانو ته عادي او غير مهم دي، هغه څه چې دوی ته اهميت لري د حزب اسلامي افغانستان پر مجاهدينو باندې د تاخت و تاز په بدله کې د يو موټي پيسو لاس ته راوړل دي او غواړي په دې توگه د اسلامي ادارې مسولين او کمونست جنرالان راضي او ايتلافي ادارو کې خپل موجوديت تضمين کړي.

هيله کوو چې تاسو د قضيې د شرعي څېړنې او مقابل جانب د خپلسريو، عکس العملونو او ماجراجويانه څرگندونو د مخنيوي په باب په کړې ژمنه عمل وکړي، مقابل لوري خپلو اشتباهاتو ته متوجه کړئ، او د سولې هيئت وهڅوئ چې خپله ورورستۍ پرېکړه زر تر زره صادره کړي.

همدا رنگه لازمه ده چې تاسو خپلې کړې مخکنۍ وعدې سره سم حقايق ټول ملت ته اعلان کړئ چې په دې توگه د ماجراجو او فرصت طلبو عناصرو د درواغجنو او زهر لړلو تبليغاتو مخه ونیول شي.
کريم خداى (ج) مو يار او مرستندوى.

ستاسو ورور حکمتيار

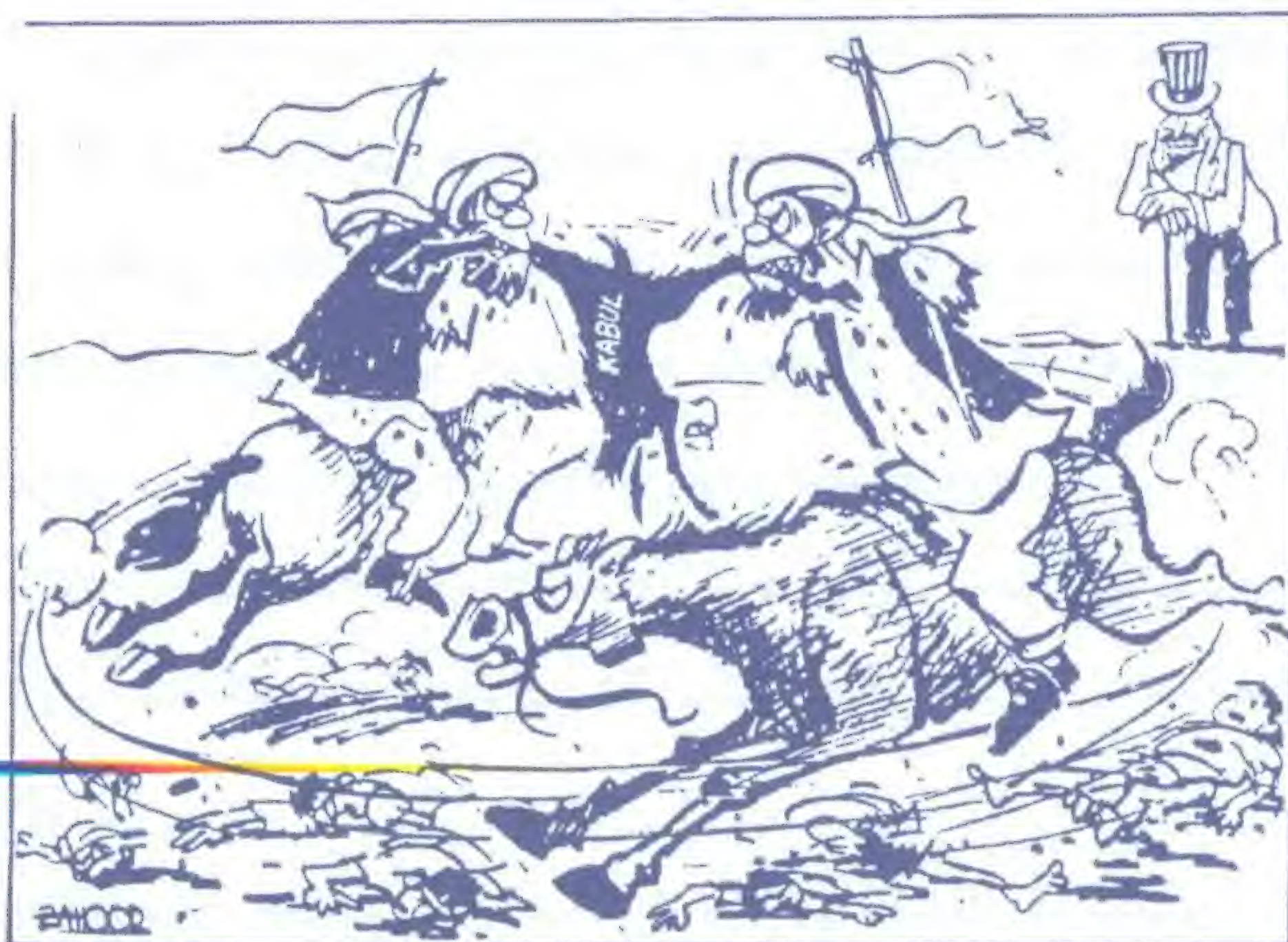
١٣٧١ هـ ش د لړم مياشتې ٢٥مه نېټه

د سولې پر ښوونځي برید:

د علماوو اتحاد پلچرخي ته راولېږدېد، د حزب وحدت او نظار شورا د جگړې پر وخت د دوستم ملېشې هم له شوراى نظار سره نښتي او د ښار د ځينو برخو له نيولو سره يې د سولې پر مکتب هم برید کړی.

د ښوونځي ځينې برخې د راکټونو له لگېدلو زيانمنې شوې دوه موټر چې يو په کې د يوه کندهاري قوماندان او بل د حقاني صاحب د تنظيم فلاينگ کوچ دی ويجاړ شوي دي، له همدې ځايه وه چې علماوو هم د سولې په مکتب کې د سولې فعاليتونو ته دوام ورنه کړی شوی، کډې يې بار او پلچرخي ته راوړلېږدېدل.

پلچرخي کې خورا بېر او بار او گڼه گوڼه شوه، چې وار له مخه له حقاني صاحب سره هم زيات قوماندانان او قومي مخور راغلي دي. سونگ او خوراكي مواد ټول د حقاني صاحب له خوا برابرېږي، لرگي له پکتيا هرې دوې ورځې وروسته را رسېږي، غوړي، اوړه، وريجې، دال له ميرانشاه... البته غوښه کچالو او پياز له بازار تر لاسه کېدی شوی.

د واک وزلوبه

کرایي جنگیالی

د شوروي اتحاد په نړېدو، ارمېنيا د اذربايجان ناگورنا کرباخ او ځينې سيمې لاندې کړې. ايران د ارمېنيا ننگه وکړه، سره له دې چې اذريان شعيه مذهبي دي، بيا هم ايران د ارمېنيا ملاتړی شو، چې د اذربايجان په غېښتلتيا يې د ايراني اذربايجان د پيوستون انديښنه را ولاړولی شوی...

آذربايجان له ارمېنيا سره د مقابلي توان نه درلود... څه خبر له کومې لارې د چا په منځگړيتوب يې له حزب سره غوټه کړه، حزب اذربايجان ته د جنگياليو د لېږد لړۍ پيل کړه.

د سرچينو په وينا د اذربايجان کورنيو چارو وزير ښاغلي جوادوف جلال اباد کې له ښاغلي حکمتيار سره مخامخ ملاقات کې د جنگياليو د کرايې شفاهي موافقه وکړه، د وحيد الله سباوون په مشرۍ دغه پروژه وغځېده، سباوون د دغو جنگياليو د قوماندان په توگه له لومړۍ ډلې جنگياليو سره اذربايجان کې دېره او هورې دفتر پرانيست.

دلته د حزب منصبدار ظفرالدين د جنگياليو د غوراوي رسميات پر مخ وړي، د جلال اباد له هوايي ډگر ډکې الوتکې جنگيالي اذربايجان ته لېږدي...

آوازي دي، واسطې، سپارښتنې، لکه يو کاروبار گرځېدلی، چې د جنگيالي سر درې سوه ډالر معاش يې ورتاکلی... معلومه نه ده له اذربايجان سره د دغه لښکر د معاش او لگښت بيه په څومره کمشن، څووم لاس په کومه کچه ټاکل شوې...؟

چې گورې دوه درې تنه درته ولاړ وي، په جينگه خوله به وايي که حزب کې څوک پېژنې چې واسطه يې شي که د اذربايجان کړايي لښکر کې يې ونيسي...

زما له دوی زياته خوله جينگه شي، چې يو خو حزب کې زما پېژندوی د کومې ښې نه دي، بله دا چې د جهادونو تیکه داري د سرونو کرغېړنه سوداگري ښکاري...

مسلم انگريزي ورځپاڼې په خبر توپولف (۵۴: ۱) الوتکه هره ورځ د جلال اباد له هوايي ډگر دغه جنگيالي اذربايجان ته لېږدوي... ورځپاڼې د افغان پيلوټ حبيب الرحمن او انجنير امان الله هغه ليک هم خپرو کړی چې خپلو کورنيو ته يې لېږلي دي... د دوی په خبره له آزي حکومت د سړي سر ۱۰۰۰ ډالرو ايله ۴۰۰ دوی ته ورکول کېږي...

(مسلم ۱۸ نومبر ۱۹۹۳)

اذربايجان بيا هم ناگورنو کرباخ خپل نه شوی کړی، خو ځينې سيمې يې بېرته ونيولی، د ارمنيا د تېرې مخه ډب شوه.

ويل کېږي اذري حکومت له افغان جنگياليو ښه زړه نه درلود، چې نه يې تور کتل نه سپين، ډزولو ويجاړولو ته يې کار وایه، چې اذريانو نشوای زغملی...

د دغه لښکر ځينو ته اذربايجان خپل تابعيت ورکړ، هورې يې ودونه وکړل، د وژل شويو يې يوه وړه هديره ده...

۱۰۹۲-۱۹۹۳ کې دغه جگړه د ملگرو ملتو لخوا په ۱۹۹۴ کې ودرېده، خو ناگورنو کرباخ هماغسې د ارمنيا منگول کې پاتې شو.

د ايران، عراق جگړه کې هم د ايران لخوا افغان کډوال د جگړې لیکو ته استول کېدل....

ډېری پاکستاني مقاماتو هم د خپلو ساتونکو په توگه تنظيمي جنگيالي ټاکلي... نواز شريف، جنرال فضل حق، قاضي حسين احمد او... له افغان مجاهدينو خپل باديگاردان نيولي... قاضي حسين احمد خپلو افغان ساتونکو ته ډوډۍ هم نه ورکوله... ما هماغه وخت افغان مجاهد ته په دې اړه رپوټ برابر کړی و...

له دې وړاندې ۲۰۰۰ مجاهدين پر کويټ د عراق له ورختو سعودي عربستان ته لېږل شوي وو. د مجاهدينو عبوري حکومت مشر مجدي په هوايي ډگر کې ورته مخه ښه وويله...

محاذ، حزب او مولوي حقاني د خپلو مجاهدينو له لېږلو سره موافقه ونه کړه، استاد سياف د خليج جگړه کې له امريکايي مخالف دريځ سره د خپلو مجاهدينو ونډه چاغه وتلله.

د تاجکستان اسلامي نهضت هم د ډاکتر نجيب الله رژيم له سقوط افغانستان ته شپوه شو، حکمتيار او سياف يې پر ننگه او مرسته ودرېدل، تر هغې چې استاد رباني او احمدشاه مسعود د تاجکستان اسلامي نهضت مشر عبدالله نوري له تاجکي ولسمشر علي رحمانوف سره په جوړجاړي اړ کړ.

وايي پر يو شمېر عرب اورپکو د کورنيو چارو وزير احمدشاه احمدزي افغان پاسپورټونه وېشلي او دوی ته يې کابل کې کورونه ماني رانيولي. هغوی چې افغانستان کې پاتې دي، له حکومتي مرستې او سرپرستۍ برخمن دي.

د دغو اورپکو انجام د زړې لوبې دوام گرځېدی شي، که د نوې ډرامې پيلامه- موږ ته د واړه گواښ راولاړولی شي...

پر خره سپرېدل يو شرم کوزېدل بل

حل او عقد شورا د پينځو جهادي تنظيمونو له خوا، تحریم شوې،
ځينې ولايتو لکه ننگرهار، کونړ او لغمان هم شورا بايکات کړې، نور
ولايتونه هم شکايتونه لري، ټول د شورا لپاره د غړو په غوراوي کې پر
حکومت د تګۍ جعل او رشوت تورونه لګوي.

په دې لړ کې لومړۍ فيصله دا وشوه، چې رباني صاحب بايد د
تمديد شوې مودې له پای ته رسېدو د چارو واګي خپل لومړي معاون
مولوي محمد نبي محمدي ته وسپاري او د هغه تر ادارې لاندې د شورا
د تزکيې، اصلاح او تکميل چارې بشپړې شي.

له دغې طرحې سره مولوي خالص او حکمتيار بشپړ توافق څرګند
کړ، گيلاني او مجددي هم ورسره موافق وو، غوښتل يې رباني واک
قيادي شورا ته وسپاري او هغه بيا مولوي محمد نبي يا بل چاته قدرت
ورکړي، په دې توګه د شورا د اصلاح چارې بشپړې کړې، چې واقعاً د
ملت د نمايندګۍ او د دولت د مشر ټاکنې صلاحيت پيدا کړی شي.

خو مولوي نبي پاکستان ته پښې سپکې کړې وې، ده پېښور ته د تلو
پر لاره جلال اباد کې رسنيو ته ويلي و، چې د افغانستان هوا پرې بده
لګېږي حساسيت لري...

د سياف موقف څرګند نه و، استاد رباني د واک پرېښودو ته نه شوی
چمتو کېدی، ده مولوي خالص ته ويل: څر سوار شدن یک شرم و پايين
شدن ديگه...

دغه اوازې وار له مخه خپرې وې، چې د حکمتیار او دوستم ترمینځ د جوړجاړي لپاره فعالیتونه روان دي، له همدې ځایه وه، چې د جمعیت مرکزي خپرنیز ارگان مجاهد د ۱۳۷۱ کال په ۱۹ مه گڼه کې لیکلي: ((د حزب اسلامي مرکزي شورا غړي استاد ذره او د حکمتیار زوم غیرت بهیر تاشکند او مزار کې د دوستم ملاتړ د لاس ته راوړلو لپاره هلې ځلې کوي)) مجاهد جریدې په همدې گڼه کې لیکي: جنرال دوستم له یوه شل کسيزه هیئت سره لومړی پاکستان او بیا سعودي ته سفر کړی، مجاهد جریدې دغه سفر د سعودي استخباراتو مشر ترکی الفیصل په بلنه بنوولی، چې غوښتل یې د دوستم او حکمتیار ترمینځ اړیکې ټینګ کړي...

له دې مخکې د قوس له ۱۴ مې تر ۱۸ مې د حکومت او حزب وحدت جگړې چې د دوستم او دولت د ځواکونو ترمینځ یې هم د جگړې لمبې بلې کړې، سو تفاهم وگڼل شو، خو د دغه سو تفاهم د وضاحت لپاره (جمعیت) یوه پاڼه خپره او دا جگړه یې د ببرک کارمل طرحه او د دوستم، حزب وحدت پیر گیلاني او مجددي د ائتلاف کودتا وښوده، که څه هم دغه پاڼه خپله سرچینه نه څرگندوي، خو لکه شپانه ته د وزې خبره: که زه ونه وایم گوډه پښه مې وایي، پاڼه خپله پر جمعیت گواهي ورکوي... ځکه خو یې متن کې مټ له لاندې تبصرې سره را اخلو، پاڼه د افغانستان بانک ترمخ په گڼ شمېر توزیع کېده، چې ما هم تر لاسه کړه، دا هم ویل کېدل چې په ځینو ځایونو کې له الوتکو هم دغه پاڼې شیندل شوې.

11/19/21

تفسیری از کلامه : سوء تفاهم .

۱- در هر یک از این موارد، به شما پیشنهاد می‌دهیم که با یک متخصص مشورت کنید.
 ۲- اگر در هر یک از این موارد، به شما پیشنهاد می‌دهیم که با یک متخصص مشورت کنید.
 ۳- اگر در هر یک از این موارد، به شما پیشنهاد می‌دهیم که با یک متخصص مشورت کنید.
 ۴- اگر در هر یک از این موارد، به شما پیشنهاد می‌دهیم که با یک متخصص مشورت کنید.
 ۵- اگر در هر یک از این موارد، به شما پیشنهاد می‌دهیم که با یک متخصص مشورت کنید.
 ۶- اگر در هر یک از این موارد، به شما پیشنهاد می‌دهیم که با یک متخصص مشورت کنید.
 ۷- اگر در هر یک از این موارد، به شما پیشنهاد می‌دهیم که با یک متخصص مشورت کنید.
 ۸- اگر در هر یک از این موارد، به شما پیشنهاد می‌دهیم که با یک متخصص مشورت کنید.
 ۹- اگر در هر یک از این موارد، به شما پیشنهاد می‌دهیم که با یک متخصص مشورت کنید.
 ۱۰- اگر در هر یک از این موارد، به شما پیشنهاد می‌دهیم که با یک متخصص مشورت کنید.

[illegible][illegible][illegible][illegible]

1. Die folgenden Aussagen sind wahr oder falsch? Begründen Sie Ihre Aussagen! (10 Punkte)
 a) Die Funktion $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ist durch $f(x) = x^2 + 1$ gegeben. Dann ist f eine bijektive Abbildung.
 b) Die Funktion $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ist durch $f(x) = x^2$ gegeben. Dann ist f eine bijektive Abbildung.
 c) Die Funktion $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ist durch $f(x) = x^3$ gegeben. Dann ist f eine bijektive Abbildung.
 d) Die Funktion $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ist durch $f(x) = x^2 + 1$ gegeben. Dann ist f eine bijektive Abbildung.
 e) Die Funktion $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ist durch $f(x) = x^2$ gegeben. Dann ist f eine bijektive Abbildung.
 f) Die Funktion $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ist durch $f(x) = x^3$ gegeben. Dann ist f eine bijektive Abbildung.
 g) Die Funktion $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ist durch $f(x) = x^2 + 1$ gegeben. Dann ist f eine bijektive Abbildung.
 h) Die Funktion $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ist durch $f(x) = x^2$ gegeben. Dann ist f eine bijektive Abbildung.
 i) Die Funktion $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ist durch $f(x) = x^3$ gegeben. Dann ist f eine bijektive Abbildung.
 j) Die Funktion $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ist durch $f(x) = x^2 + 1$ gegeben. Dann ist f eine bijektive Abbildung.

1. $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$
 $\frac{d}{dx} x^{-2} = -2x^{-3} = -\frac{2}{x^3}$
 $\frac{d}{dx} \frac{1}{x^2} = -\frac{2}{x^3}$
 2. $\frac{1}{x^3} = x^{-3}$
 $\frac{d}{dx} x^{-3} = -3x^{-4} = -\frac{3}{x^4}$
 $\frac{d}{dx} \frac{1}{x^3} = -\frac{3}{x^4}$
 3. $\frac{1}{x^4} = x^{-4}$
 $\frac{d}{dx} x^{-4} = -4x^{-5} = -\frac{4}{x^5}$
 $\frac{d}{dx} \frac{1}{x^4} = -\frac{4}{x^5}$
 4. $\frac{1}{x^5} = x^{-5}$
 $\frac{d}{dx} x^{-5} = -5x^{-6} = -\frac{5}{x^6}$
 $\frac{d}{dx} \frac{1}{x^5} = -\frac{5}{x^6}$

[illegible][illegible]

۱- در این کتاب، به بیان و تفسیر احادیث و روایات معتبره پرداخته شده است.
 ۲- این کتاب، به بیان و تفسیر احادیث و روایات معتبره پرداخته شده است.
 ۳- این کتاب، به بیان و تفسیر احادیث و روایات معتبره پرداخته شده است.
 ۴- این کتاب، به بیان و تفسیر احادیث و روایات معتبره پرداخته شده است.
 ۵- این کتاب، به بیان و تفسیر احادیث و روایات معتبره پرداخته شده است.

[illegible][illegible]

... ..

۱- در مورد این موضوع که آیا در صورتی که یک شخص در یک
 کشور به دلیل اعتقادات خود به زندان افتد و در آنجا به
 شکنجه و کشتن متوسل شود آیا این کشور را می توان به
 عنوان یک کشور غیر دموکراتیک در نظر گرفت؟
 ۲- آیا این کشور را می توان به عنوان یک کشور غیر
 دموکراتیک در نظر گرفت؟
 ۳- آیا این کشور را می توان به عنوان یک کشور غیر
 دموکراتیک در نظر گرفت؟
 ۴- آیا این کشور را می توان به عنوان یک کشور غیر
 دموکراتیک در نظر گرفت؟
 ۵- آیا این کشور را می توان به عنوان یک کشور غیر
 دموکراتیک در نظر گرفت؟
 ۶- آیا این کشور را می توان به عنوان یک کشور غیر
 دموکراتیک در نظر گرفت؟
 ۷- آیا این کشور را می توان به عنوان یک کشور غیر
 دموکراتیک در نظر گرفت؟
 ۸- آیا این کشور را می توان به عنوان یک کشور غیر
 دموکراتیک در نظر گرفت؟
 ۹- آیا این کشور را می توان به عنوان یک کشور غیر
 دموکراتیک در نظر گرفت؟
 ۱۰- آیا این کشور را می توان به عنوان یک کشور غیر
 دموکراتیک در نظر گرفت؟

کتابخانه عمومی هیئت مدیره و هیئت مدیره هیئت مدیره هیئت مدیره

1. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 2. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 3. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 4. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 5. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 6. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 7. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 8. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 9. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 10. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

1. The first step is to identify the problem. This involves understanding the situation and the goals that need to be achieved.

2. The second step is to gather information. This involves collecting data and resources that will be needed to solve the problem.

3. The third step is to develop a plan. This involves determining the steps that need to be taken to solve the problem.

4. The fourth step is to implement the plan. This involves carrying out the steps that have been developed.

5. The fifth step is to evaluate the results. This involves determining whether the problem has been solved and whether the goals have been achieved.

6. The sixth step is to reflect on the process. This involves thinking about what was learned and how it can be applied to future problems.

7. The seventh step is to communicate the results. This involves sharing the findings with others who may be interested in the problem.

8. The eighth step is to document the process. This involves keeping a record of what was done and how it was done.

9. The ninth step is to review the process. This involves looking back at what was done and thinking about how it can be improved.

10. The tenth step is to celebrate the success. This involves acknowledging the achievement and the hard work that went into solving the problem.

1. The first part of the paper discusses the importance of the
 2. of the system. It is a very important part of the system.
 3. The second part of the paper discusses the importance of the
 4. of the system. It is a very important part of the system.
 5. The third part of the paper discusses the importance of the
 6. of the system. It is a very important part of the system.
 7. The fourth part of the paper discusses the importance of the
 8. of the system. It is a very important part of the system.
 9. The fifth part of the paper discusses the importance of the
 10. of the system. It is a very important part of the system.

... ..

بسمه تعالی

تفسیر از کلمه (سوء تفاهم)

کشمکش خونین هفته قبل میان یک جبهه ائتلافی و قوت‌های تحت فرماندهی وزارت دفاع و همزمان با ان تبلیغات غلط رسانه های خبری جهان تحول عمیق و تازه ای بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در افغانستان بود، که می تواند اثرات دور رسی بر جریانات سیاسی افغانستان وارد دارد؟

جبهه ائتلافی مشتمل بود بر محاذ ملی (پیر گیلانی) جبهه نجات ملی (حضرت مجددی) حزب وحدت به سرکردگی (عبدالعلی مزاری) قوت‌های لشکر ۵۳ و ۸۰ به فرماندهی جنرال دوستم و سید جعفر نادری و در خفا دسته پرچمیان کارملی، که از حمایت دولت ایران برخوردار بودند.

این جنگ یک هفته ای با حرکت ناموفق نیروهای مربوط به ملیشای دوستم در کابل به اوج خود رسید و سر انجام دو طرف با اعلان اینکه سوء تفاهم رخ داده، دست ازماشه گرفتند، و درین جریان از شمال کابل هزاران مجاهد مسلح از ولایت پروان، کاپیسا به پشتیبانی از دولت اسلامی به کابل شتافتند.

در کابل پرچمیان و افراد وابسته به گروه‌های متذکره، پیروزی شان را به یکدیگر تبریک می گفتند، و همزمان رادیوهای جهان از بمباردمان

ریاست دولت و وزارت دفاع و اسارت احمد شاه مسعود سخن میراندند، که درین استقامت رادیوی ایران گوی سبقت را ربود.

اکنون سوال اینجاست که برنده این کشمکش کیست؟ و نتایج این تحولات چه خواهد بود؟

درست دولت کنونی افغانستان با سرکوبی دشمنانش بیشتر از پیش مستحکم خواهد شد، زیرا اگر رابطه دولت با عده ای سست گردید، با جمعی دیگر محکمتر شد، که ما اعلامیه تنظیم جهادی حرکت انقلاب اسلامی، اتحاد اسلامی و حزب اسلامی (خالص) را در پشتیبانی از دولت نشانه خوبی درین مورد شمرده می توانیم، همچنان شتافتن نیروهای کمکی از پروان، کاپیسا که در گذشته چندان رابطه گرمی با دولت نداشت، خود یک دستاورد خوب برای رهبران فعلی دولت اسلامی بوده می تواند.

برخی از کشورها نیروهای جنرال دوستم را در افغانستان سرنوشت ساز می انگاشتند، و نقش اساسی را در سقوط رژیم کمونست کابل به ان میدادند، در حالیکه این تحول قضیه را بصورت واضح تری بازگو نمود، و فهماند که این مجاهدین اند که زمام امور را در دست دارند و ملیشای دوستم چیزی بیشتر از نیروهای تبلیغاتی نیستند.

علاوه بر ان پاکستان و سعودی که توانمندی جنرال دوستم را بیش از حد محاسبه کرده بودند و با دعوت و پذیرایی ان خواستند به فرد آینده ساز افغانستان در ارتباط بوده باشند حرکت اخیر ایشان را وادار به تجدید نظر در سیاست شان خواهد کرد.

دلچسپ تر انکه پاکستان بخاطر همکاری حزب حکمتیار در مخالفت با دولت اسلامی به اعتبار خویش نزد مجاهدین و مردم

افغانستان لطمه زده بود، اما متأسفانه اینبار جمهوری اسلامی ایران اشتباه پاکستان را تکرار کرد، زیرا چه از نظر مذهبی و چه از حیث سابقه که نزد احزاب جهادی آن کشور دارد، جبران آن برای ایران مشکلات زیادی را در پی خواهد داشت.

بهمگان روشن است، جمعیت اسلامی افغانستان که در حال حاضر پست های مهم ریاست دولت و دفاع را در اختیار دارد، در طول جهاد و بخصوص بعد از پیروزی انقلاب اسلامی چی مشکلاتی نبوده که به خاطر دفاع از حقوق اقلیت های مربوط حزب وحدت و نیروهای دوستم... متحمل نشده و بدلیل حمایت از آنها اتهامات گوناگونی امثال ائتلاف با کمونستان، دوستی با شیعه (از جانب خالص) متهم نگردید، و بحیث یک حامی نیرومندی ایشان را در طی این مدت یاری رسانیده، ولی این پیشامد پشت پا زدن به تمام دلسوزی ها و همکاری های جمعیت بود و خود را محروم داشتن از یک متحد نیرومند و معقول، که ناگزیر در آینده نه چندان دور بهای آنرا خواهند پرداخت، زیرا در افغانستان پشتون ها از اول با آنها چندان روش خوبی نداشتند و اکنون اعلام دشمنی با تاجکها بود و یگانه راه حل در پیشروی آنها اینست تا در صدد جبران اقدام شان برآیند.

بسیاری بر طرز فکر و عملکرد رهبران حزب وحدت می خندند، زیرا با افراطی گری و مواقف دیکته شده از سوی ایران چنان فضای را برخورد ایجاد کرده اند که راه موفقیت در آن سراغ نمی شود، چه حزب وحدت اسلامی نه تنها بخش کوچکی از هزاره هاست، بلکه از حیث مذهب (شیعه) در انزوا قرار داشته و موقعیت هزاره جات در ساحه کم اهمیت تر نواحی مرکزی افغانستان ایشان را بصورت طبیعی محاصره کرده

است.

بقول مسعود؛ این حرکت از سوی نیروهای به راه افتاده که از اراده مردم افغانستان مبنی بر انتخاب رهبر آینده کشور خوف داشتند، بلی جنگ در استانه تدویر شورای حل و عقد شروع شد، تا بتواند بر گذاری انرا به تعویق اندازد در حالیکه قبلاً دلایلی برای به تعویق انداختن آن از سوی بعضی از سازمان ها عنوان می شد و دولت سرسختانه در جهت تشکیل شورا گام بر میداشت.

بدین ترتیب شرکت پیر گیلانی در این حرکت اولاً علاقمندی آنرا نسبت به این شورا زیر سوال میبرد، ثانیاً ائتلاف با نیروهای دوستم رابطه وی را با متحد سابقه دارش حرکت انقلاب اسلامی قطع می نماید.

تحریک نیروهای دوستم از سوی کارمل، برای انجام چنین امر خطرناکی بمثابه بخت آزمایی گروه پرچم نیز بوده، که دوستم و نیروهای تحت فرمانش فدای این هدف گردید، زیرا دوستم هم از نظر سیاسی میان قوت های مجاهدین بیگانه و تنهاست و هم از حیث مواضعش در شمال کشور بسیار آسیب پذیر میباشد، از ان گذشته اگر شمولیت دوستم درین ائتلاف بر علیه دولت اسلامی به کلیه افرادش ثابت شود، بسیاری از آنها را برخواهد انگیخت که منجر به تجزیه و تضعیف فوق العاده دوستم خواهد شد.

شاید عده ای این رویداد را به نفع حکمتیار به حساب آرند، اما در واقع اینطور نخواهد بود، چون میان دولت و تعدادی از احزاب جهادی تجدید دوستی صورت یافته، از سوی دیگر دولت توانست نظر مساعد قوماندانان سر شناس حکمتیار را در پروان، کاپیسا امثال استاد فرید

استاد فتح و کریم بخود جلب دارد و یک پشتوانه خوب که رنگ قومی نیز دارد بخود کسب نماید. اگر در پی دلایل این کودتا باشیم، مهمتر از همه اینست که جمعیت اسلامی بیش از حد در سیاست از اخلاق استفاده میبرد و این امر به بقایای رژیم کمونست قبلی و احزاب ضعیف فرصت داده تا از وضع موجوده استفاده سوء نماید.

همچنان دلچسپی کشورهای همسایه برای ایجاد یک تحول دیگر در افغانستان است، که به حیث سوال بغرنج مطرح شده است، زیرا سران دولت کنونی افغانستان متحیر اند، بخصوص ایران و پاکستان، از افغانستان چه توقع دارند که ما از عهده ان بر آمده نمیتوانیم، و ان نظام چه خواهد بود و ان افراد که؟

شاید درک این نکته برای مردم افغانستان دشوار نباشد، مخالفت بیگانگان دال بر حقانیت، استقلال و عدم وابستگی دولت اسلامی افغانستان است، ازین رو پیشبینی می شود که پیوند مردم با دولت پیوسته انکشاف خواهد یافت.

بهر صورت این اقدام دسته بندی جدیدی میان نیروهای سیاسی در افغانستان بوجود آورده، در یکطرف احزاب جهادی و مردم افغانستان در جانب دیگر بقایای رژیم کابل و چهره های ضعیف و وابسته به اجانب که بدین ترتیب در آینده میتواند برای عملکرد های ایشان پاسخگو باشد و اینست معنی سوء تفاهم که هنوز تفسیرش چندان روشن نیست.

نگرشی کوتاه بر متن ورق پاره ای تحت عنوان (تفسیری از کلمه سوء تفاهم):

تبصره: منبع الجهاد خلورم کال ۱۳۷۱ درېمه گنه مرغومی - سلواغه.

بتاریخ ۱۳۷۱ / ۹ / ۲۳ در شهر کابل اوراقی نشر و توزیع گردید، که موقف دولت را در رابطه با وقایع اخیر ناشی از اختلاف شدید در گروهبندی اداره کابل منعکس می نماید.

متن برگه، قوای رشید دوستم و حزب وحدت را با همکاری پیر گیلانی و حضرت مجددی به سر نگرانی دولت از طریق یک حرکت ناموفق کودتایی که گروه پرچم ببرک کارمل نیز در خفای آن نقش داشت متهم نموده، واز یک جبهه ائتلافی قوت های مزبور نام میبرند.

جالب اینست که تا ایندم دولت، قوای دوستم و نادری را جز قوت های وزارت دفاع میدانستند و ارتباط دوستم، حزب وحدت و ببرک را مبنی بر ائتلاف آنها اعتراف نمی نمودند ولی اینک علاوه بر اعتراف ائتلاف در کودتای ناکام نقش کارمل نیز یاد آور شده است.

ورق پاره از مداخله مستقیم دولت ایران نیز نام میبرد و از روش پاکستان و سعودی نیز مبنی بر (بیش از حد محاسبه کردن قوت های دوستم) شکایت می نماید.

همچنان جعفر نادری، دوستم و حزب وحدت را در برابر اینکه جمعیت بخاطر حمایت از آنها و به اصطلاح پشتیبانی از حقوق اقلیت ها اتهامات گوناگون و مشکلات زیادی متحمل گردیده، ایشانرا به پشت پا زدن به این همه دلسوزی های جمعیت ملامت قرار داده، این عملکرد

انها را از دست دادن یک متحد نیرومند (جمعیت) تلقی نموده است. نقطه جالب دیگر اینست که ایشان به خاطر جلب حمایت مجدد ائتلافیون مسله پشتون و تاجک را مطرح نموده گو اینکه پشتون ها از اول با آنها روابط خوب نداشت، ازینرو نمی بایست با تاجکها که جمعیت خود را نماینده و وارث آنها دانسته، چنین روش خصمانه ای از خود نشان میداد، در حالیکه مسئله این قوم و ان قوم در میان نبوده و نیست و دامنه زدن به این آتش به نفع هیچ کسی تصور نمی شود، درین ضمن دولت باز هم چشم امید بسوی آنها دوخته تمنا می نماید که آنها در صدد جبران این عمل شان اقدام نمایند.

از سوی دیگر دولت با وصف این باز هم هیچگونه اقدامی در مقابل سران و متهمین کودتا از خود نشان نداده، گوا اینکه از هر نوع اقدام متقابل عاجز بوده در صدد کسب حمایت آنها می باشد.

نتیجه ای که ازین مطالب بدست می آید، اشتباه رهبران دولت است که بخاطر کسب و دوام اقتدار جناح هائیکه قطعاً در جهاد نقش نداشته و بر ضد آن فعالیت نموده محور قوت و حمایت خود میدانستند، از همینرو حوادث ناگوار و دلخراش، جنگ های تباه کن، چور چپاول و عدم استقرار توسعه یافته، صلح، امنیت و وحدت ملی را در کشور همچنان تهدید می نماید، اعتراف دولت بر این که دوستم و نیروهایش از نظر سیاسی میان قوت های مجاهدین تنها بوده و هم از جهت مواضعش در شمال آسیب پذیر می باشد خود بیانگر این حقیقت است، که ائتلاف و حمایت بیدریغ دولت از آنها خود در تشهیر سیاسی و تبلیغاتی قوای دوستم قیمت گزافی بود، که دولت در پرداخت ان به انزوای سیاسی و مردمی مواجه است، پذیرفتن و بازگو نمودن این

مسئله که دوستم و ملیشای ان چیزی بیش تر از نیروهای تبلیغاتی نیست دولت را در راه حصول دوباره موقف و اهداف سیاسی اش کمک چندانی نخواهد کرد. درین برگه بالهجه شکایت امیز از روش ایران و پاکستان نیز شکایت صورت گرفته متذکر میگردم که کشورهای ایران و پاکستان از رهبران کنونی دولت چی توقع دارد که از عهد ان بر آمده نمی تواند، ان نظام چی و ان افراد که؟

مطلب فوق مبین این واقعیت است که گویا رهبران کنونی حاضر اند، همه سیاست ها و مقاصد سیاسی و ... ایران و پاکستان را تامین و پیاده نماید، پس ضرور و لازم نیست که انها در جستجو، ترجیح و استخدام گروهها و پشتیبانی اشخاص و نیروهای دیگری باشد، که نباید چنین می بود، در اخیر دولت این همه وقایع و جریانات را بنفع خود حساب نموده انرا در ایجاد پشتیبانی وسیع دولت تلقی نموده ولی حیف اینکه باز هم این پشتیبانی را صبغه قومی دانسته، انرا پیروزی بزرگ خود میدانند.

ورق پاره مبین دسته بندی اتهامات است که علیه یکدیگر بکار میبرد... اتهام کودتاه، ائتلاف با پرچم، خلیقاها، دوستم و... اتهامات هم رنگ و مشابه که هر جناح مسئولیت آنرا بدوش داشته، چندین بار به ارتکاب آن دست بازیده...

این همه مسایل در مجموع قابل تامل بوده که از حیث عواقب وخیم ان از تکرارش جلوگیری صورت گیرد.

ما ازین بیشتر نمی خواهیم بر مطالب این ورقه بحث و تبصره نمایم، تنها بحیث یک سند و ارائه معلومات بیشتر در رابطه با وقایع و جریانات اخیر کشور متن کامل انرا نشر نمودیم.

د ايديالوژيو اغېز:

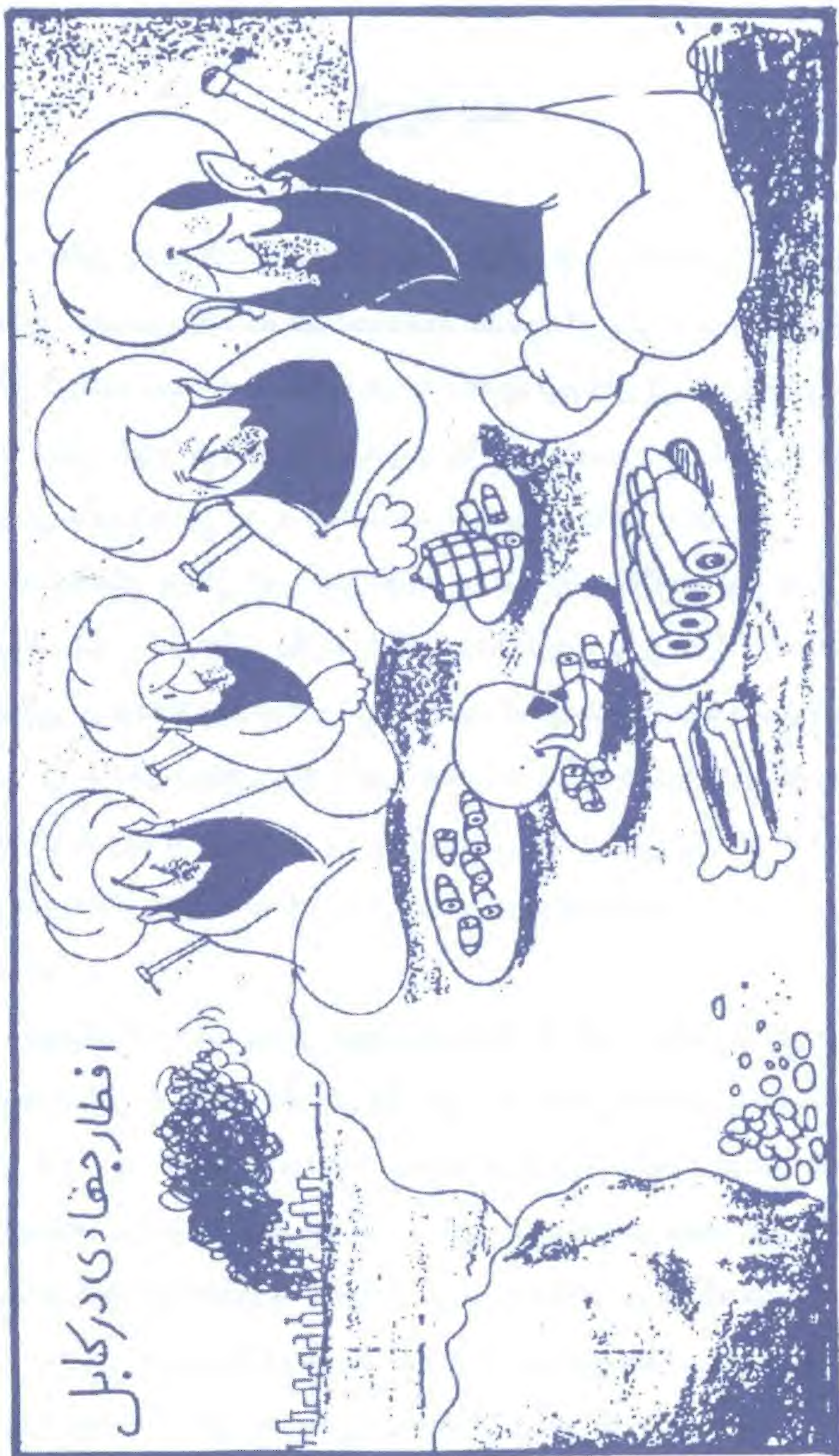
جمعيت ايديالوژي ته شاګړه، له سيد قطب، حسن البناء او مودودي په مخ اړولو يې په قومي او ژبني کچه بېلا بېل عناصر پر ځان راټول کړل.

د ژبې، قوم او سمت بيرغ په پورته کولو يې انگېزې غوړولو ته مخه کړه، خو حزب بيا له خپلې ايديالوژيکي او سياسي کلابندي ونشوی وتلی ځکه خو يې د ملي مقاومت موقعيت خپل نه شوی کړی، د ايديالوژۍ د کوډو اغېز مات نشو، نوې داعيه، شعار او انگېزه ايجاد نه کړی شوه. د روناڼدو يو پلاوی تېر تريخ ماضي ته په شا اړولو د دغسې يوې هيلې د غوړېدا په نيت له حکمتيار سره چهار اسيا کې کېناست خو بڼه خاطره او پايله يې ترلاسه نه کړی شو.

وايي(.....) د حزب پر مالي سر چينو د خپلې اچولو ترڅنګ په تصميم نيولو کې د خپل سياسي نفوذ او اغېز په برخه کې د حکمتيار له کورنۍ سره د خپلې په مټ د دغه فرصت مخه ډب کړه، دلته وه چې حزب د يوه پراخ او سرتاسري ملي قوت د جوړېدا چانس بايلود.

ځکه خو نه د ملي قيام خپه راپورته شوه او نه د ملي سياست د

ستېج هنگامه.

افطار جهادی در کابل

لوره بیه

د ډاکټر نجیب الله له سقوط وروسته بنایي کابل ته د جنرال دوستم لومړی سفر دی، که څه هم احمدشاه مسعود او رباني د ده په توره د کابل لږزانده تخت ته رسېدلي، خو په دغه یو نیم کال کې دوستم خپله بیه دومره لوړه کړه، چې مسعود، رباني یې نیستی ته کېنول، خو نیستی پاکه پاچاهي ده، د آمر صاحب او استاد پاچاهی په کار ده.

د دوستم هرکلی په داسې کچه او بڼه وشو لکه د کوم بهرني هېوادمشر... له هوایي ډگر تر ارگه د واپ دواړو غاړو ته د دولت او جنبش بیرغونه ځوړند او د رباني، مسعود او دوستم سلگونه تصویرونه لگېدلي، د دوی ترمنځ یارانه د تورې هغه گرځېدلې، د تورې یاري که هر څو خوږه وي، پر سرخوږي یې سترگې نشي پټېدی، چې دوستم له دې وړاندې ډاکټر نجیب الله ته دغسې سرخوږی گرځېدلی و...
هو!

دوستم لکه د یوه بهرني هېوادمشر کابل ته راغی، ښاغلي رباني یې خپله هرکلي ته هوایي ډگر کې ولاړ دي، له الوتکې په راکوزېدو استاد څو گامه ور وړاندې شو، له دوستم سره یې د تاوده روغېر غېر پرانیسته، پر تندي یې ښکل کړ، د گارډ د تشریفاتو قطعه یې ورته وړاندې کړه، او د موټرو په لوی کتار کې یې د ارگ پر لور بدرگه کړ. حکومتی خپرونې د دوستم د سفر په اړه هغسې مطالب خپروي لکه د کوم هېوادمشر چې په رسمي سفر پلازمېنې ته رابلل شوی وي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرمان رئیس دولت اسلامی افغانستان

تاریخ

شماره ۱۴۹۴
۱۳۷۱/۱۱/۸

درباره نفور متر جنرال عبدالرشید (دو قسم) بحیث
معاون وزارت دفاع ملی جمهوري دولت اسلامی افغانستان

نفور محترم متر جنرال عبدالرشید (دو قسم)
بحیث معاون وزارت دفاع ملی جمهوري دولت اسلامی
افغانستان از تاریخ صدور فرمان منظور است.

(پروفیسور برهان الدین ربانی)
رئیس جمهور دولت اسلامی افغانستان

دوستم د ستر جنرال، د ملي اسلامي جنبش قهرمان دانشمند او مفکر لارښود. او دومره القابو يادېږي، چې د تره کي هغه نشوی پسې رسېدای، کابل راډيو تلویزیون، د شپې د اتو بجو خبرونه د دوستم سفر، ملاقاتونو او د شخصیت ستاینو نیولي...

جنرال دوستم به د ډاکتر نجیب واکمني کې هم ارگ ته ورغلی وي، خو د ملبشې یوه قوماندان په توگه چې نجیب الله ته یې د خپل مزد او اجرت د زیاتوالي لمن غوړوله، خو دا وخت یې ارگ کې د یوه اتل مېلمه په توگه درناوی کېده، چې پر وړاندې یې د اسلامي حکومت او عمري خلافت مدعیان له خپلو ږیرو او عبا قبا سره ډېر حقیر درېدلی وو، ټول شعارونه او ادعاگانې یې د دوستم پښو ته ورغوړخولې وې...

د تحریک، ناب او انقلابي اسلام ټیکه دارانو د دوستم دیدن ته اوږده کتارونه لگولي...

بالاخره دوستم ارگ کې د مجاهد ملت او سر لوړو شهیدانو پر اوږو او هډونو وخېژول شو، استاد رباني ترکیب ته د خپل سفر پر مهال د جمهوري ریاست د سرپرست په توگه خپل ځای ناستی پرېښود...

هله حکمتیار ته هم د دوستم په مینه کې د هجران او بېلتانه سختی نور د زغملو نه وې، همایون جریر چې وار دمخه یې د دوستم په خپلولو پسې لگولی و، دا واټن رالڼد کړ...

دوستم اعلان کړه چې له حکمتیار سره د صدراعظم په توگه نه، بلکې د حزب اسلامي د مشر په حیث گوري، حکمتیار په دې اند و، چې مڼه دې وي د ولې دې وي، ځکه خو یې د دوستم دا خبره خپل تحقیر نه شوی گڼلای چې له وړاندې یې د خپل مزاج په بلو سکروټو یخې اوبه تویې کړې وې.

د دیدن نېټه راوړسېده، حکمتیار دوستم یو بل ته د مینې غیر خلاصه کړه، د یو بل لاسونه یې ټینگ کړل، یو بل ته په موسکا شول، او د دوی ترمنځ په جگړو کې د وژل شویو زرگونو افغانانو ارواوې آسمانو کې وتنېدې...

خومره ازبکو، پښتنو او تاجکو په دغو جگړو کې سرونه خورلي، چاته یې پټه او درک شته...؟

د پخواني کمونیست رژیم د بقایاوو او وحشي ملېشو پر ضد د جگړې جواز او فتوا د دوستم حکمتیار د خوږو او پستو خنداگانو په کټ کټ کې سملاسي ونځېنېدل شوه...

د دغو دوو تنو د خندا خپو د مرگونو، لوټماریو په ټوله فاجعه خاورې واړولې.

داسې ښکاري لکه دغه جگړو کې د زرگونو وژل شویو هېوادوالو ککړۍ د دوستم پر اوږو د قهرمانۍ د مډالونو او نښو په بڼه لگول شوې وي، او حکمتیار د دوستم هرکلي ته هر پل د دغو بدنامو ملېشو پر ضد جگړو کې د وژل شویو افغانانو پر ککړیو ږدي...

تضاد هغسې چې د منافقت کچې ته رسېدلی... له ډاکتر نجیب الله سره جوړه او پوهاوی له جهاد سره خیانت، خو له دوستم او... سره ایتلاف د مجاهدینو او اسلام بری...؟

ددغه مارکیت رایج الوقت سکه د افغان مظلوم ملت وینه او عزت دی چې د سرونو د سوداګرۍ بیې ټاکلی او لوړولی شي...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ریاست دولت اسلامی افغانستان

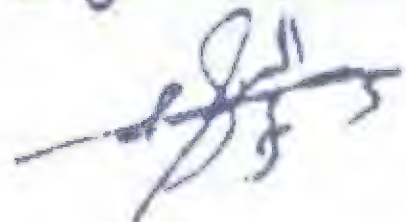
یادداشت

نارنج

فرمان

محترم مترجنرال عبدالرشید دوستم

با رعایت و تطبیق مواد یک طریقه افغان نامه جداگانه
روی آن اتفاق شده و جهت ملی اسلامی را بعنوان یکی از
نهاد های و نهادهای مطرح در خدمت به اسلام
و مردم متدین افغانستان به رسمیت می شناسم

پروفسور برهان الدین ربانی

رئیس جمهور افغانستان

پاکستان ته د جنرال دوستم بيول

کابل کې د پاکستان شارژ دافير ښاغلی فدا یونس پخپلو یادښتونو کې کښلي... جنرال دوستم غوښتل له پاکستان سره نژدې اړیکې ولري، کابل کې جنرال عالم رزم او ضياء دغه اړیکې تر ډېره غځولې وې... جنرال عالم رزم د هوایي ځواکونو افسر و، چې څه موده یې هند کې د افغان سفارت پوځي اتشې په توگه دنده ترسره کړې وه. ضیا د افغان استخباراتو څړی و، چې شوروي اتحاد کې تریننگ شوی و، ده هند کې د افغان سفارت دویم سکرتر په توگه هم دنده ترسره کړې وه.

له فارسي، پښتو سربېره یې پر اردو، انگریزي، روسي هم خبرې کولای شوی.

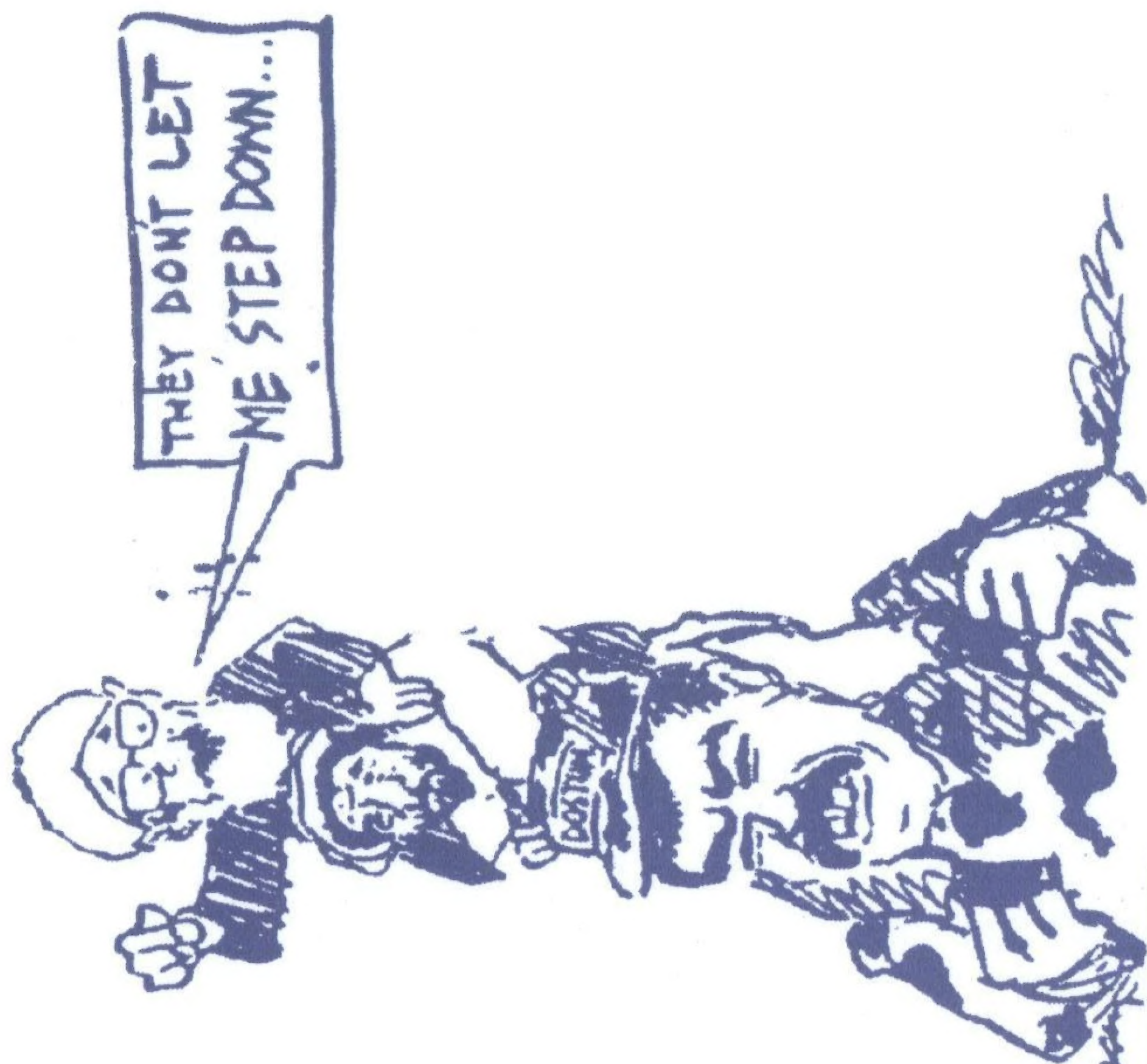
کابل کې د پاکستان سفارت لومړی سکرتر ښاغلي محفوظ له ضياء سره په اړیکو ټینګولو توانېدلي و، د ده په خوله مو دوستم ته د پاکستان بلنه ورکړه...

د ١٩٩٢ زيږديز د دسمبر پر ٢٢مه دوستم له خپلو ملگرو سره د پاکستان هوايي ځواک اير بيس کامره هوايي ډگر کې له الوتکې کوز شو، هرکلي ته يې زه "فدايونس" د آی ايس آی ډگروال اشرف او د بهرنيو چارو وزارت د افغان خانگي مشر قاضي همايون او بناغلي اکرم ذکي ولاړ وو، له لنډ ځنډ وروسته مو جنرال دوستم راولپنډۍ ته راووړ، پر سبا يې له صدر اعظم نواز شريف سره وليدل، بله ورځ يې د پوځ له سر لښکر او ولسمشر سره وکتل.

يوه ناسته کې جنرال دوستم وويل: احمدشاه مسعود يې له پاکستان سره د اړيکو مخالف دی، د مسعود په خبره، پاکستان خپل ملگري په نيمه کې پرېږدي، کله يې هم له چاسره تر پايه نه ده پاللي خو دی له پاکستان سره په اړيکو وياري.

جنرال دوستم کومه ناروغي لرله C.M.H پوځي روغتون کې ډاکترانو معاینه او درمل ورکړل، خو د ناروغۍ يې څه پته ونه لگېده.

جنرال دوستم مزارشريف کې د پاکستاني قونسلگرۍ په پرانيستو خوبني وښوده، او د مرستې ژمنه يې وکړه. کابل کې د ضياء او محفوظ اړيکې نورې هم پراخه شوې، د ١٩٩٣ د نومبر پر اتمه د شپې ٨ بجې د سفارت د اړيکو خانگي مشر ډگرمن سليم خبر راکړ چې محفوظ کومه سيمه کې مېشت دی، خلک د ده او ضيا له کړو وړو پارېدلي، سفير امير عثمان ډگرمن سليم ته د ربړې په اواړي کې د جديب خبره وکړه ډگرمن سليم وکړی شول پخپل حکمت ستونزه اواره کړي.

p-1

٢٧ JUN ١٩٩٤
بېنک ماغزه

